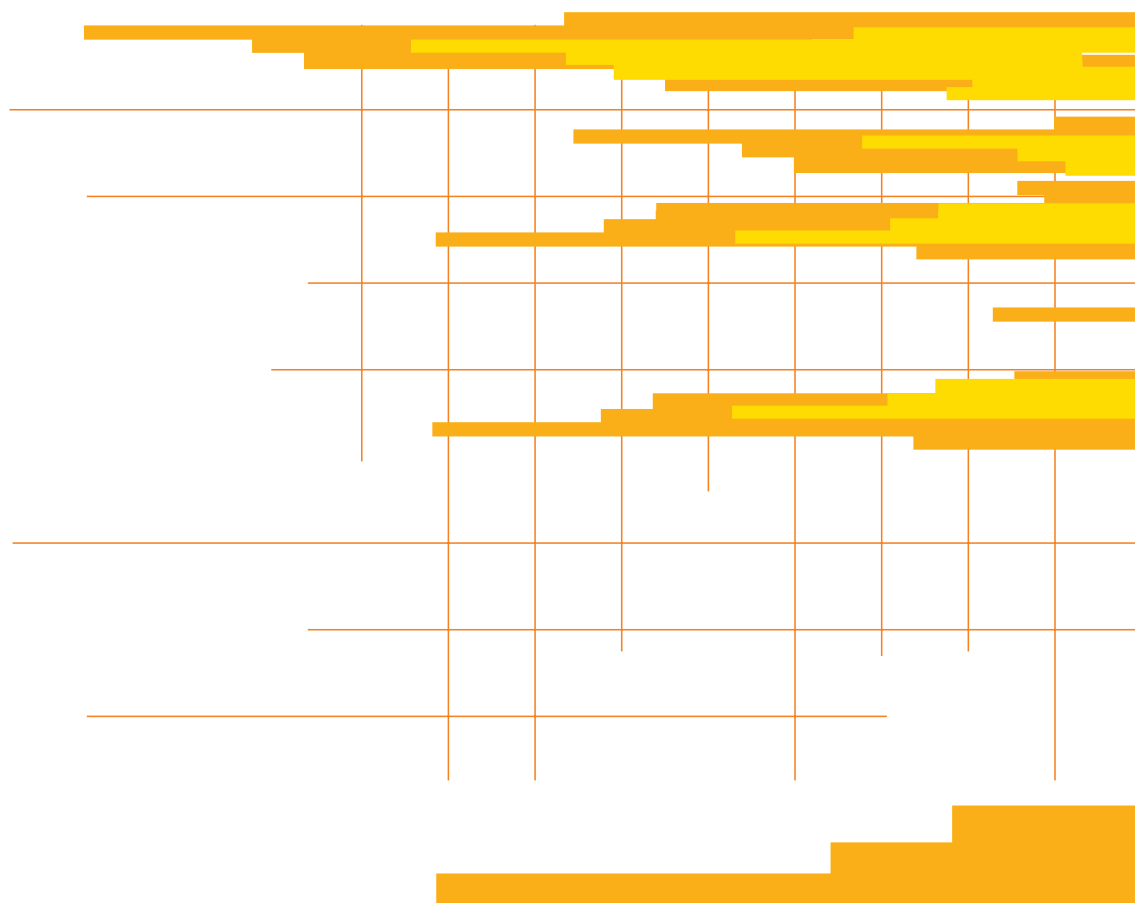

Jaarbeeld 2007

Lokaal besturen in Vlaanderen

LOKALE BESTUREN EN PROVINCIES
IN CIJFERS UITGEDRUKT

Beste lezer,

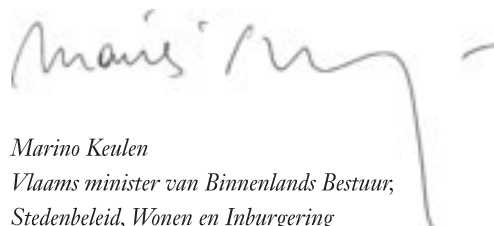
Voor de vijfde keer presenteert het Agentschap voor Binnenlands Bestuur haar jaarbeeld. Dit geen louter activiteitenverslag over de werking van het agentschap. In de eerste plaats is het jaarbeeld bedoeld om aan de hand van statistisch materiaal inzicht te verschaffen in het bestuurlijk functioneren van de Vlaamse lokale besturen: de gemeenten, OCMW's, provincies en de besturen die ermee samenhangen.

Naast omgevingsfactoren, zoals het aantal inwoners, wordt ook het bestuurskrachtprofiel in beeld gebracht aan de hand van informatie over het personeel en de financiën. De gegevens over het toezicht op de lokale besturen en de behandeling van klachten en bezwaren komen in het tweede deel van het jaarbeeld.

Elk jaar plaatst het agentschap een thema bijzonder in de kijker. In het jaarbeeld 2006 waren dit de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van oktober 2006. Dit jaar gaat het jaarbeeld uitgebreider in op de financiën van de gemeenten, OCMW's en provincies. De budgetten en jaarrekeningen worden toegelicht, alsook de schuldevolutie. Het Gemeentefonds en Stedenfonds worden vanuit een aparte invalshoek belicht.

Voor een aantal gegevens werden de gemeenten ingedeeld in clusters van gelijkaardige gemeenten. Zo komt informatie vrij die minder zichtbaar is bij een oplijsting van de gemeenten per provincie. Dit maakt het voor de besturen gemakkelijker om een vergelijking te maken met gelijkaardige gemeenten. Voor het eerst is hiervoor gebruik gemaakt van de geactualiseerde clusterindeling, door Dexia uitgewerkt aan de hand van recente statistische gegevens over de sociaaleconomische situatie van de Vlaamse gemeenten.

Om het volume van het jaarbeeld te beperken, hebben wij ervoor geopteerd om de individuele gegevens per bestuur niet in dit boekwerk te publiceren, maar ze op te nemen op de website van het agentschap (www.vlaanderen.be/binnenland). In de publicatie vindt u geaggregeerde gegevens samen met commentaar. Het gebruik van de exceltabellen op de website maakt het de besturen bovendien mogelijk om zelf de gegevens verder te bewerken. Zo kan de informatie ook maximaal renderen bij de beleidsvoorbereiding in de gemeente zelf. Jaarbeeld en website gaan bijgevolg hand in hand in de informatieverstrekking.

Marino Keulen
Vlaams minister van Binnenlands Bestuur,
Stedenbeleid, Wonen en Inburgering

Voorwoord	3
Index	10
Lijst van tabellen, grafieken en kaarten	12

Deel 1

De lokale overheden en provincies en hun bestuurskracht	17
--	-----------

1 Het Vlaamse overheidslandschap	19
---	-----------

1.1 Lokale en provinciale overheden	19
1.2 Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden	19
1.3 OCMW-verenigingen	28
1.4 Gemeentelijke en provinciale verzelfstandiging	30
1.5 Politiezones	34
1.6 Eredienstinstellingen	35
1.7 Diversiteitsbeleid	35
1.7.1 Integratiecentra	35
1.7.2 Integratiediensten	35
1.7.3 Vlaams Minderbedencentrum	35
1.8 Inburgeringsbeleid: onthaalbureaus	35

2 Vergelijken van gemeenten aan de hand van een clusterindeling	36
--	-----------

3 Gemeenten	48
--------------------------	-----------

3.1 Omgevingsfactoren	48
3.1.1 Samenstelling bevolking	48
Inwoners in de Vlaamse gemeenten	48
Stadsvlucht in de 13 centrumsteden	54
Stadsvlucht bij de jongere bevolking	55
3.1.2 Bestuursorganen	56
Leeftijd	56
Man-vrouwverhouding	57
Toepassing van vernieuwingen uit het gemeentedecreet	61
3.2 Bestuurskrachtprofiel	63
3.2.1 Financiën	63
Budgetten 2007	63
Jaarrekening	66
Belastingen	68
Gemeentefonds en Stedenfonds bekeken vanuit de clusterindeling van Dexia	84
3.2.2 Personeel	89
De rechtspositieregeling	93
Verhouding man/vrouw	94
Personeel in integratiediensten en -centra	95

4 OCMW's	96
4.1 Omgevingsfactoren	96
4.1.1 <i>Bestuursorganen</i>	96
Leeftijd	96
Man-vrouwverhouding	96
Oprichting en statutenwijzigingen OCMW-verenigingen	98
4.2 Bestuurskrachtprofiel	99
4.2.1 <i>Financiën</i>	99
Jaarrekening	99
Balans	99
Resultatenrekening	100
Schuldevolutie	103
Conclusie	104
Middelen voor het OCMW vanuit de gemeente	106
4.2.2 <i>Personeel</i>	107
5 Provincies	108
5.1 Omgevingsfactoren	108
5.1.1 <i>Samenstelling bevolking</i>	108
5.1.2 <i>Bestuursorganen</i>	108
Leeftijd	108
Man-vrouwverhouding	109
5.2 Bestuurskrachtprofiel	111
5.2.1 <i>Financiën</i>	111
Budgetten 2007	111
Jaarrekening	114
Balans	114
Resultatenrekening	116
Schuldevolutie	118
Evolutie van de personeelskosten	119
Conclusie	119
5.2.2 <i>Personeel</i>	122
6 Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden	123
6.1 Bestuursorganen	123
6.2 Bestuurskrachtprofiel	123
6.2.1 <i>Financiën</i>	123
6.2.2 <i>Personeel</i>	126
7 Onthaalbureaus: Inburgering in Vlaanderen en Brussel	130
7.1 Instroom in het Vlaamse Gewest	130
7.2 Inburgering in Vlaanderen en Brussel	133

Deel 2

8. Politiezones	136
8.1 Bestuurskrachtprofiel.....	136
8.1.1 <i>Financiën</i>	136
8.1.2 <i>Personeel</i>	137
9. Brandweerkorpsen	141
Binnenlands bestuur en het bestuurlijk toezicht	143
1 Agentschap voor Binnenlands Bestuur – situering en opdrachten	145
1.1 Missie van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur.....	145
1.2 Politieke inbedding.....	145
1.3 Opdrachten.....	145
1.4 Beheersovereenkomst.....	145
1.5 Interne organisatie van het agentschap.....	146
2 Ontwikkelingen in het bestuurlijk toezicht	148
2.1 Toezichtmaatregelen.....	148
2.1.1 <i>Organen</i>	148
Gemeenten.....	148
OCMW.....	150
Provincies.....	151
2.1.2 <i>Financieel</i>	152
Gemeenten.....	152
OCMW.....	156
Provincies.....	160
Gemeentebedrijven en provinciebedrijven.....	160
Politiezones.....	161
2.1.3 <i>Personeel</i>	163
Gemeenten.....	163
OCMW.....	165
Provincies.....	167
Politiezones.....	169
2.1.4 <i>Onteigeningen</i>	169
2.2 Klachten.....	170
2.2.1 <i>Juridisch</i>	170
2.2.2 <i>Financieel</i>	177
2.2.3 <i>Personeel</i>	179
2.2.4 <i>Globaal overzicht klachten</i>	186

3	Ontwikkelingen en realisaties op het vlak van het binnenlands bestuur, stedenbeleid en Inburgering	187
3.1	De beleidsbrieven 2007-2008	187
3.2	Begroting	189
3.2.1	<i>Binnenlands bestuur</i>	189
3.2.2	<i>Stedenbeleid</i>	189
3.2.3	<i>Inburgering</i>	190
3.3	Binnenlands bestuur.....	190
3.3.1	<i>Opstart nieuwe legislatuur in gemeenten, OCMW's en provincies</i>	190
	Raden voor verkiezingsbetwistingen.....	190
	Introductieprogramma voor nieuw gekozen mandatarissen.....	191
	Mandatendatabank	191
3.3.2	<i>Verdere implementatie gemeente- en provinciedecreet en aanpassing ervan</i>	192
3.3.3	<i>OCMW-decreet</i>	192
3.3.4	<i>Tucht mandatarissen</i>	193
3.3.5	<i>Decreet erediensden</i>	194
	Nieuwe financiële beleidsinstrumenten.....	194
	Erkenningen van islamitische en protestantse geloofsgemeenschappen.....	194
3.4	Stedenbeleid.....	195
3.4.1	<i>Verbogen van de leefbaarheid van de steden en dit zowel op stadsniveau als op wijkniveau</i>	195
	Nieuwe overeenkomsten Stedenfonds 2008 - 2013	195
	Stadsvernieuwingsprojecten voor de 13 centrumsteden, de 21 provinciale steden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie	195
3.4.2	<i>Verbeteren van het samenleven in diversiteit en versterken van het democratische draagvlak in de steden</i>	196
	Werkgroep participatie	196
	Innoverende en originele projecten.....	196
3.4.3	<i>Verbogen van de kwaliteit van het bestuur in de steden</i>	196
	De stadsmonitor	196
	Onderzoek gepaste strategische managementmodellen	196
	Organisatie van een Europadag	196
3.4.4	<i>Verbogen van de positieve beeldvorming van de steden</i>	196
	Communicatiecampagne 2007	196
	“Thuis in de stad”-prijs 2007	196
	Stadsklassen.....	197
3.4.5	<i>Versterken van steden door samenwerking op verschillende bestuursniveaus</i>	197
	Kenniscentrum Vlaamse Steden.....	197
	Stadscontracten.....	197

3.5	Inburgering	197
3.5.1	<i>Diversiteitsbeleid</i>	197
	Ontwikkelingen in 2007- vooruitzichten 2008	197
	Het forum van etnisch-culturele minderheden.....	198
	Beleid ten aanzien van de trekkende beroepsbevolking	198
	Experimentele projectsubsidies	198
	Woonwagenterreinen	200
	Impulsfonds voor het Migrantenbeleid.....	201
	Gezocht: managers van diversiteit.....	201
3.5.2	<i>Inburgeringsbeleid</i>	202
	Doelgroep van het inburgeringsbeleid.....	202
	Inburgeringstraject.....	202
	Inburgering voor minderjarige anderstalige nieuwkomers	202
	Informereren en doorverwijzen van inburgeraars	202
	Realisaties 2007	202
3.6	Ondersteuning.....	204
3.6.1	<i>Vormingscentrum voor lokale besturen</i>	204
3.6.2	<i>Communicatiekanalen</i>	207
	Website.....	207
	Elektronische nieuwsbrief	207
	Tijdschrift BinnenBand	208
	Studiedagen en publicaties	208
3.6.3	<i>Ontwikkeling van een kenniscentrum voor de lokale en provinciale besturen</i>	208
	Kenniscentrum binnen het Agentschap voor Binnenlands Bestuur	208
	Samenwerkingsverband lokale statistieken.....	208
	Stadsmonitor voor leefbare en duurzame Vlaamse steden	209
	Kruispuntbank Inburgering.....	209
	Integratiekaart en diversiteitsmonitor	209
4	Parlementaire vragen	210
5	Overzicht van de belangrijkste regelgeving die van toepassing is op het binnenlands bestuur, het stedenbeleid en het inburgeringsbeleid	211
Deel 3	Adresbestanden	215

A**aanvullende personenbelasting**

65, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 78, 86, 126

B**balans**

99, 103, 104, 105, 114, 115, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 129

belasting

65, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 82, 83, 104, 113, 120, 121, 152, 155, 160, 177, 178, 205, 210

brandweer

92, 141

budget

30, 63, 65, 66, 78, 81, 83, 106, 107, 111, 140, 146, 153, 154, 155, 157, 160, 161, 162, 177, 178, 189, 196, 198, 201, 202, 204

burgemeester

56, 58, 60, 61, 62, 72, 146, 184, 190, 193, 212

C**clusterindeling**

36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 53, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 117, 136

D**deputatie**

109, 184, 190, 191

dienstverlenende vereniging

19, 21

E**erediensten**

19, 35, 187, 194, 195, 202, 203, 205, 210, 211, 212

G**gemeentefonds**

63, 65, 67, 75, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 102, 106, 107, 145, 147, 187, 189, 196, 207, 211

gemeenteraad

30, 57, 59, 61, 66, 71, 72, 106, 153, 154, 155, 156, 157, 160, 164, 172, 191, 193, 212

I**inburgering**

30, 35, 130, 131, 132, 145, 188, 202

integratiecentrum

35, 95, 197, 198

integratiedienst

35, 95, 189, 197, 198

intergemeentelijk samenwerkingsverband

19, 21, 22, 90, 92, 94, 123, 126, 145, 169, 189, 204, 205, 207, 208, 210, 211

interlokale vereniging

19, 24, 25, 26

inwoner

48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 63, 73, 78, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 106, 107, 108, 136, 137, 208

J**jaarrekening**

66, 67, 73, 99, 114, 119, 155, 156, 159, 160, 207

K**kadastraal inkomen**

81, 84, 86, 88

O**OCMW-raad**

97, 98, 106, 156, 190, 191, 193

OCMW-vereniging

19, 28, 98, 176, 186

OCMW-voorzitter

61, 62, 97

onthaalbureau

30, 35, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 188, 199, 202, 203

opcentiemen op de onroerende voorheffing

65, 70, 71, 72, 75, 78, 79, 80, 81, 112, 113, 114, 117

opdrachthoudende vereniging

19, 22, 23, 123, 124, 125, 126, 127, 129

P**personeel**

25, 65, 69, 89, 90, 91, 92, 93, 95, 101, 107, 111, 116, 122, 126,
127, 128, 137, 140, 141, 146, 147, 148, 150, 163, 164, 166, 168,
170, 171, 173, 175, 179, 180, 181, 184, 185, 187, 190, 192, 198,
205, 208, 210, 218

personeelskosten

114, 119

politie

19, 34, 35, 63, 65, 67, 92, 136, 137, 138, 139, 140, 161, 162, 169,
177, 186

projectvereniging

19, 27

provincieraad

30, 109, 110, 145, 151, 184, 193, 212

R**resultatenrekening**

99, 100, 104, 105, 114, 116, 119, 120, 121, 122

S**schulden**

99, 100, 103, 104, 105, 111, 114, 115, 118, 119, 121, 122

stadsvlucht

53, 54, 55, 195

stedenfonds

65, 83, 84, 87, 88, 145, 146, 188, 189, 190, 195, 196, 212, 213

Hier vindt u een overzicht van alle tabellen, grafieken en kaarten die zijn opgenomen in deze publicatie.

Het Vlaamse overheidslandschap

- Dienstverlenende verenigingen
- Opdrachthoudende verenigingen
- Interlokale verenigingen
- Projectverenigingen
- OCMW-verenigingen
- Gewone gemeentebedrijven
- Autonome gemeentebedrijven
- Verdeling gewone gemeentebedrijven naar sector (grafiek)
- Verdeling autonome gemeentebedrijven naar sector (grafiek)
- Verzelfstandigde agentschappen opgericht door een gemeente
- Verzelfstandigde agentschappen opgericht door een provincie
- Gewone provinciebedrijven
- Autonome provinciebedrijven
- Lokale openbare bedrijven in Vlaanderen: een overzicht
- Een- en meergemeentezones per provincie
- Politiezones in kaart gebracht (kaart)
- Integratiecentra en integratiediensten
- Onthaalbureaus

Vergelijken van gemeenten aan de hand van een clusterindeling

- Indeling gemeenten in clusters
- Indeling gemeenten in clusters (kaart)

Gemeenten

- Evolutie van het aantal inwoners per cluster van 1992 tot 2007
- Evolutie van het aantal inwoners van 1992 tot 2007 in de semistedelijke en agglomeratiegemeenten (grafiek)
- Evolutie van het aantal inwoners van 1992 tot 2007 in de centrumgemeenten (grafiek)
- Evolutie van het aantal inwoners van 1992 tot 2007 in gemeenten met concentratie van economische activiteit (grafiek)
- Evolutie van het aantal inwoners van 1992 tot 2007 in de landelijke of verstedelijkte plattelandsgemeenten (grafiek)
- Evolutie van het aantal inwoners van 1992 tot 2007 in de toeristische gemeenten (grafiek)
- Evolutie van het aantal inwoners van 1992 tot 2007 in de woongemeenten (grafiek)
- Verschil tussen de totale inwijking en de totale uitwijking per 1.000 inwoners
- Verschil tussen de totale inwijking en de totale uitwijking per 1.000 inwoners (grafiek)
- Verschil tussen de inwijking en de uitwijking per 1.000 inwoners in de leeftijdscategorie 30-39 en 0-9 jaar
- Verschil tussen de inwijking en de uitwijking per 1.000 inwoners op de leeftijd van 30-39 en 0-9 jaar (grafiek)
- Benoeming burgemeesters in 2007
- Leeftijd van de gemeentelijke mandatarissen (grafiek)
- Man-vrouwverhouding in de gemeentelijke bestuursorganen (grafiek)
- Man-vrouwverhouding in gemeenteraad volgens leeftijd (grafiek)
- Man-vrouwverhouding bij de schepenen volgens leeftijd (grafiek)
- Man-vrouwverhouding bij de burgemeesters volgens leeftijd (grafiek)
- Vrouwen in de gemeenteraad (kaart)

- Vrouwen in college van burgemeester en schepenen (kaart)
- Vrouwelijke burgemeesters (kaart)
- Burgemeester is ook voorzitter van de gemeenteraad (kaart)
- OCMW-voorzitter maakt deel uit van het college van burgemeester en schepenen (kaart)
- Verdeling ontvangstenposten (grafiek)
- Verdeling uitgavenposten (grafiek)
- Evolutie ontvangsten, uitgaven en resultaat eigen dienstjaar in de jaarrekeningen 2000 tot 2006 van de gemeenten
- Evolutie ontvangsten in de jaarrekeningen 2000 tot 2006 van de gemeenten (grafiek)
- Evolutie uitgaven in de jaarrekeningen 2000 tot 2006 van de gemeenten (grafiek)
- Evolutie resultaat eigen dienstjaar in de jaarrekeningen 2000 tot 2006 van de gemeenten (grafiek)
- Top 10 belastingen
- Opdeling van de gemeentebelastingen (grafiek)
- Opdeling van de eigen gemeentebelastingen in categorieën (grafiek)
- Gemeentelijke belastingen en retributies met een opbrengst van meer dan 10 miljoen euro (grafiek)
- Evolutie aanslagvoet aanvullende personenbelasting van 1996 tot 2007 per provincie (grafiek)
- Aanslagvoet aanvullende personenbelastingen in de gemeenten (kaart)
- Evolutie aanslagvoet opcentiemen op de onroerende voorheffing van 1996 tot 2008 per provincie (grafiek)
- Opcentiemen op de onroerende voorheffing in de gemeenten (kaart)
- Inkomsten uit belastingen en fondsen per inwoner en ten opzichte van het totaal van de ontvangsten
- Criteria Gemeentefonds en Stedenfonds bekeken vanuit de clusterindeling van Dexia
- Personeel tewerkgesteld in de lokale en provinciale besturen (in voltijds equivalenten)
- Personeel tewerkgesteld in de lokale en provinciale besturen (in koppen)
- Verdeling naar statuut bij de verschillende types werkgevers (grafiek)
- Verhouding man/vrouw bij de verschillende types werkgever (grafiek)
- Verhouding man/vrouw in relatie tot de arbeidsprestatieregeling (grafiek)
- Aantal gesubsidieerde personeelsleden in de integratiediensten en integratiecentra

OCMW's

- Leeftijd van de OCMW-mandatarissen (grafiek)
- Man-vrouwverhouding in de OCMW-besturen (grafiek)
- Man-vrouwverhouding in OCMW-raad volgens leeftijd
- Man-vrouwverhouding bij de OCMW-voorzitters volgens leeftijd (grafiek)
- Vrouwen in de OCMW-raad (kaart)
- Vrouwelijke OCMW-voorzitsters (kaart)
- Samenstelling van de activa van de OCMW's (grafiek)
- Samenstelling van de passiva van de OCMW's (grafiek)
- Kostenstructuur van de OCMW's (grafiek)
- Overzicht werkingskosten (grafiek)
- Opbrengstenstructuur van de OCMW's (grafiek)
- Schuldevolutie 2003-2005 bij de OCMW's
- Schuldevolutie 2003-2005 bij de OCMW's (grafiek)
- Balans OCMW's
- Resultatenrekening OCMW's
- Middelen voor het OCMW uit het Gemeentefonds en gemeentelijke bijdragen aan het OCMW en middelen voor het OCMW per inwoner

Provincies

- Aantal inwoners in de verschillende provincies

LIJST VAN TABELLEN, GRAFIEKEN EN KAARTEN

- Leeftijd van de provinciale mandatarissen (grafiek)
- Man-vrouwverhouding in de provincieraad (grafiek)
- Man-vrouwverhouding in de deputatie (grafiek)
- Man-vrouwverhouding in de provincieraad volgens leeftijd (grafiek)
- Provinciebudgetten 2007
- Verdeling ontvangstenposten (grafiek)
- Verdeling uitgavenposten (grafiek)
- Soorten provinciebelastingen
- Opbrengst provinciebelastingen
- Evolutie opcentiemen op de onroerende voorheffing van 2000 tot 2008
- Evolutie opcentiemen op de onroerende voorheffing van 2000 tot 2008 (grafiek)
- Overzicht activa (grafiek)
- Overzicht passiva (grafiek)
- Overzicht kosten van de provincies (grafiek)
- Overzicht werkingskosten (grafiek)
- Overzicht opbrengsten (grafiek)
- Schuldevolutie bij de Vlaamse provincies
- Schuldevolutie bij de Vlaamse provincies (grafiek)
- Evolutie van de personeelskosten (grafiek)
- Balans van de provincies
- Resultatenrekening van de provincies

Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

- Oprichting en statutenwijzigingen intergemeentelijke samenwerkingsverbanden
- Financiële kerngegevens over de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen
- Personeelsgegevens over de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen

Inburgering

- Categorieën van instroom
- Instroom volgens doelgroep
- Instroom volgens leeftijd
- Verdeling meerderjarige nieuwkomers naar nationaliteit: top 15
- Verdeling meerderjarige nieuwkomers EU+/niet-EU+
- Aantal aanmeldingen per onthaalbureau in 2007
- Leeftijd aanmelders in 2007
- Aantal contracten per onthaalbureau in 2007
- Verdeling inburgeringscontracten afgesloten in 2007: EU+/niet-EU+
- Top-10 EU+ en top-10 niet-EU+ bij contracten afgesloten in 2007
- Verdeling verplicht en rechthebbend bij de afgesloten contracten in 2007 in het Vlaamse gewest
- Percentage contracten afgesloten in 2006 dat geleid heeft tot een attest

Politiezones

- Gemeentelijke toelage aan de politiezone per inwoner
- Gemeentelijke toelage aan de politiezone per inwoner (grafiek)
- Personeelsbezetting in de politiezones

Brandweerkorpsen

- Personeelsaantallen in de brandweerkorpsen

Bestuurlijk toezicht

- Schorsing en vernietiging van gemeenteraadsbeslissingen, exclusief financiën en personeel
- Schorsing en vernietiging van OCMW-raadsbeslissingen, exclusief financiën en personeel
- Schorsing en vernietiging van gemeenteraadsbeslissingen over belastingen en retributies
- Schorsing en vernietiging van gemeenteraadsbeslissingen over het budget
- Goedkeuring van de gemeenterekeningen
- Ontvangen gemeenterekeningen
- Goedkeuring van de OCMW-rekeningen
- Gegevens over OCMW-audit
- Schorsing en vernietiging van het budget van de politiezones
- Schorsing en vernietiging van de rekeningen van de politiezones
- Schorsing en vernietiging van gemeenteraadsbeslissingen over personeelsformaties
- Schorsing en vernietiging van gemeenteraadsbeslissingen over de rechtspositieregeling van het personeel
- Schorsing en vernietiging van OCMW-raadsbeslissingen over de personeelsformaties
- Schorsing en vernietiging van OCMW-raadsbeslissingen over de rechtspositieregeling van het personeel
- Schorsing en vernietiging van provincieraadsbeslissingen over de personeelsformaties
- Schorsing en vernietiging van provincieraadsbeslissingen over de rechtspositieregeling van het personeel
- Onteigeningen

Klachten

- Klachten over gemeenten en gewone gemeentebedrijven, exclusief financiën en personeel
- Klachten over OCMW's, exclusief klachten over personeel en financiën
- Klachten over provincies en gewone provinciebedrijven, exclusief klachten over personeel en financiën
- Klachten over autonome gemeente- en provinciebedrijven, politiezones en OCMW-verenigingen
- Klachten over erediensten
- Klachten over het financiële beleid van de gemeenten en de gewone gemeentebedrijven
- Klachten over het personeelsbeleid van de gemeenten en de gewone gemeentebedrijven
- Beroepscommissie voor tuchtzaken voor gemeente- en provinciepersoneel
- Beroepscommissie voor tuchtzaken voor gemeente- en provinciepersoneel – preventieve schorsing
- Klachten over het personeelsbeleid in de OCMW's
- Beroep tegen ontslag na negatieve evaluatie voor de OCMW's
- Tuchtmaatregelen tegen OCMW-personeel
- Klachten over het personeelsbeleid in de provincies
- Overzicht klachten

Inburgering en diversiteit

- Experimentele projectsubsidies
- Standplaatsen op residentiële woonwagenterreinen
- Standplaatsen op doortrekkersterreinen

Vormingscentrum voor lokale besturen

- Actualiteitsvorming
- Basisvorming

Parlementaire vragen

- Overzicht parlementaire vragen

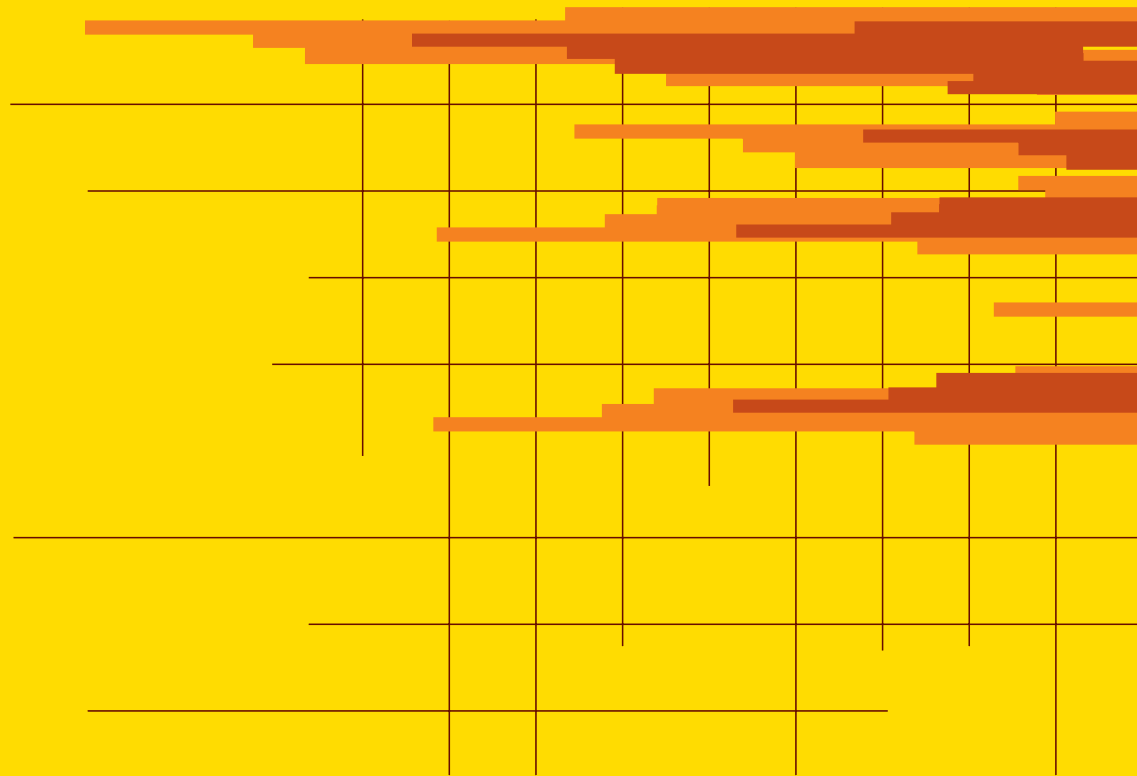
Tabellen op de website

Op de website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zijn tabellen opgenomen met gegevens per bestuur. Nieuw in dit jaarbeeld is dat we de site van het agentschap meer willen gebruiken bij het publiceren van statistische gegevens over de lokale en provinciale besturen. In de papieren publicatie van het jaarbeeld worden van diezelfde tabellen enkel de samenvattende gegevens opgenomen. Bijvoorbeeld door de gegevens per bestuur te gaan totaliseren per cluster van gemeenten of te gaan totaliseren voor alle gemeenten in een bepaalde provincie.

Alle tabellen op de site zijn opgenomen in excelformaat. Dit laat u als bestuur toe om zelf verder aan de slag te gaan met de gegevens. De tabellen op de site vindt u terug op www.vlaanderen.be/binnenland bij de rubriek statistieken, links onderaan.

Deel 1

De lokale overheden en provincies en hun bestuurskracht

1 Het Vlaamse overheidslandschap

1.1 Lokale en provinciale overheden

De lokale en provinciale overheden omvatten een brede waaier van overheidsbesturen:

- 308 gemeenten
- 45 gewone en 106 autonome gemeentebedrijven
- 2 gemeentelijk intern verzelfstandigd agentschappen
- 1 gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap
- 308 OCMW's
- 63 OCMW-verenigingen
- een 200-tal intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, in de vorm van opdrachthoudende (64), dienstverlenende (27), interlokale (85) en projectverenigingen (20)
- 9 districten (in Antwerpen)
- 118 politiezones, waarvan 35 eenge-meentezones en 83 meergemeentezones
- meer dan 1800 besturen van de erkende erediensdiensten
- 5 provincies
- 25 gewone en 6 autonome provinciebedrijven
- 1 provinciaal extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm
- 3 provinciaal intern verzelfstandigd agentschappen

Op de website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur

(www.vlaanderen.be/binnenland) kunt u de adressen van de gemeenten en OCMW's in Vlaanderen raadplegen. U vindt er ook de adresgegevens van de Antwerpse districten, de gemeentebedrijven (zowel gewone als autonome), de provinciebedrijven (gewone en autonome), de OCMW-verenigingen,

de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen en de provincies.

1.2 Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Zodra twee of meer gemeenten samen een project willen realiseren of een samenwerkingsverband willen oprichten, moeten zij de regels van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking respecteren. Dit decreet geeft de gemeenten de keuze uit vier mogelijke vormen om samen te werken:

- dienstverlenende verenigingen
- opdrachthoudende verenigingen
- interlokale verenigingen
- projectverenigingen

De dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen zijn de meest bekende vormen van intergemeentelijke samenwerking. Deze groep bestaat uit de vroegere intercommunales die zich in 2003 hebben aangepast aan het decreet van 6 juli 2001, met uitzondering van een negental gewestgrensoverschrijdende intercommunales. Deze verenigingen staan onder het toezicht van de regeringscommissaris voor de intergemeentelijke samenwerking. De oprichting en de statutenwijzigingen van deze verenigingen moeten goedgekeurd worden door de Vlaamse Regering. Momenteel zijn er 27 dienstverlenende verenigingen actief in Vlaanderen, voornamelijk in de sectoren financiering, streekontwikkeling en sport & recreatie. De doelstellingen van de 64 opdrachthoudende verenigingen situeren zich vooral in de sectoren energie, water en afval.

Interlokale en projectverenigingen zijn bedoeld voor projecten van beperkte duur tussen een klein aantal gemeenten. De oprichting van deze verenigingen moet niet goedgekeurd worden door de Vlaamse Regering. Sinds de inwerkingtreding van het decreet zijn al heel wat interlokale en projectverenigingen opgericht, vooral in de sectoren cultuur, sport en onderwijs. Het zijn voornamelijk de gemeenten uit de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant die zich verenigen in interlokale en projectverenigingen.

Cartografische informatie over de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen op het web

Op de website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur vindt u een databank met gegevens over dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen, cartografisch voorgesteld. U krijgt een overzicht van welke dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen werken in welke gemeenten en met welke activiteiten ze belast zijn. Informatie over deze verenigingen, zoals adresgegevens, wordt weergegeven.

U kunt de informatie raadplegen op het volgende adres:

www.vlaanderen.be/binnenland, bij de rubriek *intergemeentelijke samenwerking en lokale openbare bedrijven*. Vervolgens klikt u op 'geoloket'.

Website Geoloket

The screenshot displays the Agiv website interface. At the top, the logo 'Agiv' is followed by the text 'Intergemeentelijke Samenwerkingsverbanden'. Below this is a navigation bar with various icons for search, zoom, and other map functions. The main content area features a map of Flanders, Belgium, with a grid of yellow-shaded municipalities. A north arrow is located in the top left corner of the map area. At the bottom left, there is a scale bar indicating 20 km. At the bottom right, the text '© AGIV' is visible. A yellow bar at the bottom of the map area contains the coordinates 'Coords: 23008 , 222803' and the scale 'Schaal: 1:1118520'. The footer of the website includes the logo of the Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen and the text: '© 2006 Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen. Alle rechten voorbehouden. E-mail onze [webbeheerder](#) als je problemen of opmerkingen hebt over deze website.'

Dienstverlenende verenigingen

financiering

BLIJDORP	Dienstverleningscentrum voor personen met een verstandelijke handicap	Buggenhout
FINEA	Financieringsintercommunale voor de energievoorziening in het Antwerpse	Antwerpen
IKA	Investeringsintercommunale voor de gemeenten van de Kempen en het Antwerpse	Malle
FINILEK		Mechelen
FINGEM	Intergemeentelijk samenwerkingsverband voor de gemeenten verbonden met de distributienetbeheerder Intergem	Aalst
FINIWO	Financieringsintercommunale voor investeringen in West- en Oost-Vlaanderen	Gent
FIGGA	Financieringsintercommunale voor de gemeenten van Gaselwest	Roeselare

sport en recreatie

PELT	Dienstverlenende Vereniging Pelt	Overpelt
MAREC	Maaslandse Recreatiecentra	Kinrooi
IZ	Intergemeentelijke Zwembaden "Den Ulm" – Maaseik en "De Haeg" – Dilsen-Stokkem	Maaseik

streekontwikkeling

IOK	Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen	Geel
IGEMO	Intergemeentelijke vereniging voor ontwikkeling van het gewest Mechelen en omgeving	Mechelen
IGEAN	Dienstverlening - Intercommunale Grondbeleid en Expansie Antwerpen	Wommelgem
INTERLEUVEN	Intercommunale Maatschappij voor de Ruimtelijke Ordening en de Economisch-Sociale Expansie van het Arrondissement Leuven	Leuven
HAVILAND	Intercommunale Maatschappij voor de Ruimtelijke Ordening en Economisch-Sociale Expansie van het Arrondissement Halle-Vilvoorde	Zellik
NOLIMPARK	Intercommunaal Industripark Noord-Limburg	Overpelt
IML	Intergemeentelijke Vereniging voor Ruimtelijke Ontwikkeling in Limburg (in vereffening)	Hasselt
ICW	Intergemeentelijk Samenwerkingsverband van het Land van Waas	Sint-Niklaas
DDS	Intercommunale Vereniging voor de Ruimtelijke Ordening en de Sociaal-Economische Ontwikkeling van het arrondissement Dendermonde "Dender, Durme en Schelde"	Dendermonde
VENECO	Dienstverlenende vereniging voor ruimtelijke ordening en economische ontwikkeling	Gent
SOLVA	Intergemeentelijk samenwerkingsverband voor ruimtelijke ordening en socio-economische expansie	Erembodegem-Aalst
WVI	West-Vlaamse Intercommunale voor Economische Expansie, Huisvestingsbeleid en Technische Bijstand	Brugge
LEIEDAL Kortrijk	Intercommunale Maatschappij voor Ruimtelijke Ordening, Economische Expansie en Reconversie van het Gewest Kortrijk	Kortrijk
IGO Leuven	Intergemeentelijk opbouwwerk arrondissement Leuven	Leuven

diversen

ISWA	Intercommunaal Samenwerkingscomité van Waterbedrijven	Sint-Niklaas
IMSIR	Intercommunale voor Medico-Sociale Instellingen van de Rupelstreek	Boom
CIPAL	Centrum voor Informatica Provincies Antwerpen en Limburg	Geel

Opdrachthoudende verenigingen

		zetel
afval		
MIROM-Roeselare	Milieuzorg Roeselare en Menen	Roeselare
Hoge Maey	Intercommunale Vereniging Hooge Maey	Antwerpen
IVAREM	Intergemeentelijke Vereniging voor duurzaam Afvalbeheer Regio Mechelen	Mechelen
IBOGEM	Intercommunale voor huisvuilverwijdering van Burcht en omliggende gemeenten	Melsele
ISVAG	Intercommunale voor Slib- en Vuilverwijdering van Antwerpse Gemeenten	Wilrijk
INCOVO	Intercommunale vereniging voor verwijdering van afvalstoffen voor Vilvoorde en omliggende	Vilvoorde
INTERRAND	Intercommunale Vereniging voor de ophaling van afvalstoffen in de gemeenten van de vroegere Rand-federatie Tervuren	Hoeilaart
INTERZA	Intercommunale vennootschap voor vuilverwijdering voor Zaventem en omliggende gemeenten	Zaventem
Limburg.net	Afvalmaatschappij Limburg	Houthalen-Helchteren
IVAGO	Intergemeentelijke Vereniging voor Afvalbeheer in Gent en Omstreken	Gent
IDM	Intercommunale voor Huisvuilverwerking en Milieuzorg "Durme-Moervaart"	Lokeren
IVM	Intergemeentelijke opdracht houdende vereniging voor huisvuilverwerking Meetjesland	Eeklo
Mi-Wa	Opdrachthoudende Vereniging voor Huisvuilverwerking 'Midden-Waasland'	Sint-Niklaas
VERKO	Verenigde Kompostbedrijven	Dendermonde
IVLA	Intergemeentelijke Vereniging voor Beheer van Afvalstoffen Vlaamse Ardennen	Oudenaarde
MIROM-Menen	Milieuzorg Roeselare en Menen	Menen
IVIO	Intergemeentelijke Vereniging voor duurzaam milieubeheer voor Izegem en Ommeland	Izegem
IVVO	Intercommunale voor Vuilverwijdering en -verwerking voor de sector Veurne en Ommeland	Veurne
IVBO	Intergemeentelijk samenwerkingsverband voor Vuilverwijdering en -verwerking in Brugge en Omme-land	Brugge
IVOO	Intergemeentelijke vereniging voor het afvalbeheer voor Oostende en Ommeland	Oostende
IMOG	Intergemeentelijke Maatschappij voor Openbare Gezondheid in het Gewest Kortrijk	Kortrijk
ILVA	Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Land van Aalst voor Milieu	Aalst-Erembodegem
ECOWERF	Intergemeentelijk milieubedrijf Oost-Brabant	Leuven
IGEAN	milieu en veiligheid	Wommelgem
IOK	Afvalbeheer - Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen	
crematoria		
Crematorium ZWV (Ppsilon)	Intergemeentelijke Vereniging voor Crematoriumbeheer in Zuid-West-Vlaanderen	Kortrijk
IVCA	Intercommunale Vereniging voor Crematoriumbeheer in de Provincie Antwerpen	Wilrijk
Westlede	Intercommunale Vereniging voor Crematoriumbeheer in de Provincie Oost-Vlaanderen	Lochristi
HOFHEIDE	Opdrachthoudende Vereniging voor Crematoriumbeheer in het arrondissement Leuven	Holsbeek
HAVICREM		Vilvoorde
energie / kabel		
IMEA	Intercommunale Maatschappij voor Energievoorziening Antwerpen	Antwerpen
IGAO	Intercommunale Gasvoorziening van Antwerpen en Omgeving	Antwerpen
INTEGAN	Intercommunale voor Teledistributie van het Gewest Antwerpen	Hoboken
IVEG	Intercommunale voor Energie	Hoboken
IVEKA	Intercommunale Vereniging voor de Energiedistributie in de Kempen en het Antwerpse	Malle
Intergas		Lubbeek
Iverlek		Leuven - Wilsele
Interelectra		Hasselt

IMEWO	Intercommunale Maatschappij voor Energievoorziening in West- en Oost-Vlaanderen	Eeklo
INTERGEM	Intercommunale Vereniging voor Energieleveringen in Midden-Vlaanderen	Dendermonde
WVEM	West-Vlaamse Elektriciteitsmaatschappij	Torhout
Inter-media		Hasselt
INTER-ENERGA		Hasselt

sport en recreatie

ISM	Opdrachthoudende vereniging Schulens Meer	Lummen
Interbad		Brugge Sint-Kruis

streekontwikkeling

MLSO	Maatschappij voor het Grond- en Industrialisatiebeleid van het Linkerscheldeoevergebied	Kallo
------	---	-------

water

AWW	Antwerpse Waterwerken	Antwerpen
PIDPA	Provinciale en Intercommunale Drinkwatermaatschappij der Provincie Antwerpen	Grobbendonk
IWVB	Intercommunale voor Waterbedeling in Vlaams-Brabant	Beersel
IWM	Intercommunale Watermaatschappij	Hasselt
IMWV	Intercommunale Maatschappij voor Watervoorziening in Vlaanderen	Aalter
IMVA	Intercommunale Waterleidingsmaatschappij van Veurne-Ambacht	Koksijde
Inter-aqua		Hasselt
RIOBRA		Lubbeek

diversen

IW	Intercommunale Maatschappij voor de Sanering en de Inrichting van de Vallei van de Woluwe	Machelen
IMP	Intercommunale Maatschappij voor de Inrichting en Sanering van het Dal van de Molenbeek en de Pontbeek	Machelen
	Opdrachthoudende Vereniging Rustoord Sint-Antonius Peer	Peer
IGL	Intercommunale Vereniging voor Hulp aan Gehandicapten in Limburg	Genk
IKWV	Intercommunale Kustreddingsdienst West-Vlaanderen	Brugge
WIV	West-Vlaamse Intercommunale Vliegveld Wevelgem-Bissegem	Kortrijk
HELICS		Leuven
IVEBIC	Intergemeentelijke Vereniging voor Bibliotheekwerking en Cultuur	Hemiksem
DIGIPOLIS		Antwerpen
HABOBIB	Intergemeentelijke vereniging voor Bibliotheekwerking Haacht-Boortmeerbeek	Haacht

Interlokale verenigingen

	gemeentelijke deelnemers
aanpak overlast	
Bureau gemeentelijke administratieve sanctie	Asse, Merchtem, Opwijk, Wemmel
Bureau gemeentelijke administratieve sancties	Geel, Laakdal, Meerhout
archeologie	
Zuidoost-Limburgse Archeologische Dienst	Bilzen, Lanaken, Riemst
Interlokale vereniging voor archeologie in Brugge en Ommeland	Jabbeke, Brugge, Zedelgem
Raakvlak	Brugge, Jabbeke, Zedelgem, Torhout
bibliotheek	
BibArt	Erpe-Mere
Bibkwintet	Aartselaar, Edegem, Hove, Kontich, Lint
De Leedijk	Dendermonde, Laarne, Wetteren, Wichelen, Zele, Berlare, Buggenhout, Hamme, Lebbeke
Vlaamse Ardennen Bibliotheek	Kluisbergen, Maarkedal, Oudenaarde
Zovla	De Pinte, Gavere, Kruishoutem, Nazareth, Sint-Martens-Latem, Zingem, Zulte, Zwalm
Crematoriabeheer	
Intergemeentelijke vereniging voor crematoriabeheer in Zuid-West-Vlaanderen	Anzegem, Avelgem, Deerlijk, Harelbeke, Heuvelland, Kortrijk, Kuurne, Langemark-Poelkapelle, Lendeledede, Menen, Moorslede, Pittem, Poperinge, Roeselare, Spiere-Helkijn, Vleteren, Waregem, Wervik, Wevelgem, Wielsbeke en Zwevegem
cultuur	
Cultuuroverleg Scheldeland	Berlare, Laarne, Wetteren, Wichelen
NoorderLicht	Neerpelt, Hamont-Achel
dienst cultuur Kaprijke/St.-Laureins	Kaprijke, Sint-Laureins
Samenwerkingsverband cultuurbeleidscoördinator	Glabbeek, Bekkevoort
drugpreventie	
Intergemeentelijke Drugpreventiedienst	De Pinte, Deinze, Sint-Martens-Latem, Nazareth, Zulte
Intergemeentelijke drugpreventiedienst ELZA	Evergem, Lochristi, Zelzate, Assenede
Drugpreventie West-Meetjesland	Aalter, Knesselare, Maldegem
financiering	
CBL Regio Mechelen	Mechelen, Lier, Berlaar, Bonheiden, Duffel, Heist-op-den-Berg, Nijlen, Putte, Boechout, Sint-Katelijne-Waver
CBL Regio Brecht	Hulshout, Hoogstraten, Brecht, Essen, Kalmthout, Schilde, Wijnegem, Wommelgem, Zandhoven, Edegem, Hove, Malle, Borsbeek
CBL Boortmeerbeek	Boortmeerbeek, Keerbergen, Haacht, Rotselaar, Tremelo, Begijnendijk, Holsbeek, Kampenhout, Halle, Beersel, Laarne, Sint-Pieters-Leeuw
industrie	
Industriegebied Beringen-Ham-Tessenderlo	Beringen, Ham, Tessenderlo
jeugd	
Jeugdatelier Tandem	Veurne, Alveringem, De Panne en Koksijde
Jong Dobs	Beernem, Damme, Oostkamp

kenniscentrum

Kenniscentrum Vlaamse Steden	Antwerpen, Mechelen, Turnhout, Aalst, Brugge, Genk, Gent, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas
------------------------------	--

onderwijs

Scholengemeenschap Strand en Polder	Koksijde, Veurne, De Panne, Middelkerke, Gistel, Nieuwpoort, Lo-Reninge, Alveringem, Diksmuide
ICT-coördinatie basisonderwijs	Aarschot, Scherpenheuvel-Zichem
Scholengemeenschap Schelde-Leie	Maarkedal, Kluisbergen, Kruishoutem, Nazareth, Wortegem-Petegem, Zingem
Scholengemeenschap Vlaamse Ardennen	Sint-Lievens-Houtem, Oosterzele
Scholengemeenschap	De Pinte, Nevele, Sint-Martens-Latem
Scholengemeenschap	Sint-Gillis-Waas, Stekene, Waasmunster
Scholengemeenschap	Lochristi, Melle, Moerbeke-Waas
Scholengemeenschap	Gavere, Merelbeke
Scholengemeenschap	Beveren, Kruibeke
Noord-Limburgs Instituut voor Kunstonderwijs NIKO	Bocholt, Hamont-Achel, Hechtel-Eksel, Lommel, Meeuwen-Gruitrode, Neerpelt, Overpelt, Peer
Scholengemeenschap Scheldeland	Berlare, Laarne, Hamme, Wetteren en Wichelen
Scholengemeenschap	Aartselaar, Niel, Rumst, Hemiksem
Scholen aan de Nete	Heist-op-den-Berg, Berlaar, Hulshout, Westerlo
Academie Noord	Brasschaat, Essen, Schilde, Stabroek, Wuustwezel
Scholengemeenschap de sextant	Sint-Katelijne-Waver, Duffel
Scholengemeenschap Brasschaat-Kapellen-Stabroek	Brasschaat, Kapellen, Stabroek
Scholengemeenschap LOV	Lille, Olen, Vorselaar
Scholengemeenschap De Schakel	Merksplas, Rijkevorsel, Turnhout, Vosselaar
Scholengemeenschap	Ranst, Wommelgem, Zandhoven
Scholengemeenschap Anker	Bonheiden, Duffel, Sint-Katelijne-Waver
Scholengemeenschap	Essen, Kalmthout, Wuustwezel
Deeltijds Kunstonderwijs	Gingelom, Halen, Heers, Herk-de-Stad, Nieuwerkerken, Sint-Truiden, Geetbets, Landen, Zoutleeuw
Scholengemeenschap Midden Vlaams-Brabant	Boortmeerbeek, Haacht, Herent, Keerbergen, Leuven
Scholengemeenschap de Leiebrug	Wevelgem, Menen
Scholengemeenschap Meetjesland	Assenede, Lovendegem, Maldegem, Sint-Laureins, Zelzate,
Scholengemeenschap Gemeentescholen Kortrijk/Kooigem – Deerlijk – Vichte/Ingooigem	Kortrijk, Deerlijk, Anzegem
Scholengemeenschap De Oostkamp	Beernem, Damme, De Haan, Knokke-Heist, Zuienkerke
Scholengemeenschap DANK	Diepenbeek, Alken, Nieuwerkerken, Kortesseem
Scholengemeenschap	Alveringem, Gistel, Houthulst, Zonnebeke, Zwevegem
Stedelijk Onderwijs Aarschot en Scherpenheuvel-Zichem	Aarschot, Scherpenheuvel-Zichem
Scholengemeenschap	Oudenaarde, Ronse

opgericht in het kader van de US Cross Border Lease

Interfluvium	Anzegem, Avelgem, Deerlijk, Harelbeke, Kuurne, Lendeledede, Menen, Spiere-Helkijn, Waregem, Wervik, Wevelgem, Zwevegem
--------------	--

opvoeding

Interlokale vereniging opvoedingsondersteuning	Geel, Laakdal, Meerhout
--	-------------------------

personeel

Westhoekpersoneel	Houthulst, Ieper, Langemark-Poelkapelle, Lo-Reninge, Mesen
-------------------	--

riolenbeheer

IV voor waterbeleid in Vlaams-Brabant	gemeenten van Vlaams-Brabant (Beersel, Boortmeerbeek, Landen, Leuven, Vilvoorde, Tremelo, Lubbeek, Wemmel, Haacht, Rotselaar, Kampenhout, Meise,...)
---------------------------------------	--

sport

Vereniging voor intercommunaal sportoverleg, VISO	Langemark-Poelkapelle, Houthulst, Moorslede, Staden
Burensportdienst Waasland	Sint-Niklaas, Kruibeke, Beveren, Moerbeke-Waas, Sint-Gillis-Waas, Stekene, Temse, Waasmunster
Meetjeslandse Burensportdienst	Eeklo, Assenede, Evergem, Kaprijke, Knesselare, Lovendegem, Maldegem, Sint-Laureins, Waarschoot, Zomergem, Zelzate, provincie Oost-Vlaanderen
Burensportdienst Schelde Durm	Dendermonde, Lokeren, Berlare, Buggenhout, Destelbergen, Hamme, Laarne, Lebbeke, Lochristi, Melle, Merelbeke, Oosterzele, Wachtebeke, Wetteren, Wichelen, Zele
Burensportdienst Inter Gemeentelijk Overleg voor de Sport IGOS	Beernem, Brugge, Damme, Jabbeke, Oostkamp, Torhout, Zedelgem
Regiosportdienst Zuid-Oost-Vlaanderen	Aalst, Denderleeuw, Erpe-Mere, Geraardsbergen, Haaltert, Herzele, Lede, Lierde, Ninove, Sint-Lievens-Houtem, Zottegem
Sportregio Rivierenland	Aartselaar, Boom, Bornem, Hemiksem, Niel, Puurs, Rumst, Schelle, Sint-Amands, Willebroek, Zoersel, Zwijndrecht
Sportregio Dijle-Nete	Berlaar, Boechout, Bonheiden, Duffel, Lier, Mechelen, Putte, Sint-Katelijne-Waver
Zwembad Brasschaat-Schoten	Brasschaat, Schoten
Sportregio Antwerpse Kempen	Brasschaat, Brecht, Essen, Kalmthout, Kapellen, Schoten, Stabroek, Wuustwezel
Sportregio Zuiderkempen	Kasterlee, Laakdal, Meerhout, Mol, Retie
Sportregio Noorderkempen	Arendonk, Beerse, Hoogstraten, Lille, Oud-Turnhout, Rijkevorsel, Turnhout, Merksplas, Baarle-Hertog, Malle, Ravels, Vosselaar
Sportregio Kempen	Grobbendonk, Heist-op-den-Berg, Herentals, Herenthout, Herselt, Hulsthout, Nijlen, Olen, Vorselaar, Westerlo
Burensportdienst Leiestreek	De Pinte, Aalter, Gavere, Nazareth, Nevele, Deinze, Sint-Martens-Latem, Zulte
Westhoek Sportoverleg	Veurne, Alveringem, Lo-Reninge, Vleteren, Poperinge, Ieper, Heuvelland en Zonnebeke
Sportregio Midden-Provincie	Boechout, Mortsel, Kontich, Schilde, Lint, Wijnegem, Wommelgem, Zandhoven, Ranst, Edegem, Hove, Zoersel, Hoogstraten, Borsbeek
Regionaal sportoverleg	Dentergem, Ingelmunster, Pittem, Tielt, Wingene
MIVOS burensportdienst	Gistel, Hooglede, Ichtegem, Koekelare, Kortemark, Diksmuide, Oudenburg, Lichtervelde
Burensportdienst Vlaamse Ardennen	Brakel, Kluisbergen, Kruishoutem, Maarkedal, Oudenaarde, Ronse, Wortegem-Petegem, Zingem, Zwalm
Fietseling Hageland-Zuiderkempen	Aarschot, Begijnendijk, Diest, Herselt, Scherpenheuvel-Zichem, Tessenderlo
Interlokale vereniging voor intercommunaal sportoverleg	Houthulst, Moorslede, Langemark-Poelkapelle en Staden

strafregister

IV Strafreger (MINOS)	Mortsel, Wommelgem, Wijnegem, Borsbeek, Boechout
-----------------------	--

toerisme

Toeristische promotie Heist-op-den-Berg en Putte	Heist-op-den-Berg, Putte
Fietseling Hageland Zuiderkempen	Begijnendijk, Aarschot, Diest, Scherpenheuvel-Zichem, Herselt, Tessenderlo

waterbeleidsplan

DuLo-waterplan Dommel	Hamont-Achel, Hechtel-Eksel, Houthalen-Helchteren, Lommel, Meeuwen-Gruitrode, Neerpelt, Overpelt, Peer
-----------------------	--

Projectverenigingen

archeologie

Archeologische Dienst Waasland	Sint-Niklaas, Beveren, Kruibeke, Sint-Gillis-Waas, Stekene, Temse, Waasmunster
Archeologische Dienst Antwerpse Kempen (ADAK)	Beerse, Oud-Turnhout, Turnhout, Vosselaar
Archeologische Dienst Kale Leie	Aalter, Deinze, Evergem, Lovendegem, Nevele, Knesselare

cultuur

Mijnstreek	As, Beringen, Genk, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren
Comeet, Cultuuroverleg Meetjesland	Aalter, Assenede, Eeklo, Evergem, Kaprijke, Knesselare, Lovendegem, Maldegem, Nevele, Sint-Laureins, Waarschoot, Zelzate, Zomergem
Ginter	Oostkamp, Ichtegem, Zedelgem, Jabbeke, Beernem, Middelkerke, Gistel, Torhout
5-Art	Alveringem, De Panne, Nieuwpoort, Koksijde, Veurne
CO7	Heuvelland, Ieper, Langemark-Poelkapelle, Mesen, Poperinge, Vleteren, Zonnebeke
TERF	Moorselede, Staden, Hooglede, Roeselare, Izegem, Lichtervelde
Overleg Cultuur Zuid-West-Vlaanderen	arrondissement Kortrijk, Wervik
Intergemeentelijk erfgoedproject	Pittem, Ruiselede, Tielt
Kempens karakter	Grobbendonk, Herentals, Herenthout, Lille, Nijlen, Olen, Vorselaar
Erfgoed Haspengouw-Voeren	Borgloon, Gingelom, Hoeselt, Kortesseem, Riemst, Tongeren, Voeren, Wellen

grondbeleid

PROVAG	Evergem, Zelzate, Gent
Regionaalstedelijk Gebied Turnhout	Beerse, Turnhout, Oud-Turnhout, Vosselaar, Lille

jeugd

Regionale Jeugdinst Meetjesland	Aalter, Assenede, Eeklo, Evergem, Kaprijke, Knesselare, Lovendegem, Maldegem, Nevele, Sint-Laureins, Waarschoot, Zomergem
---------------------------------	---

sport

Wika	Willebroek, Kapelle-op-den-Bos
------	--------------------------------

studies en aankopen

Ijsevoer	Bertem, Tervuren, Overijse, Hoeilaart, Huldenberg
----------	---

toerisme

Toerisme Midden-Limburg	Halen, Heusden-Zolder, Herk-de-Stad, Houthalen-Helchteren, Lummen
Lokale werkwinkel	Beernem, Oostkamp, Zedelgem

Leeswijzer:

- Op de interlokale en de projectverenigingen is er geen specifiek toezicht van toepassing. De hierbij gepubliceerde lijst is dan ook maar volledig en correct in zoverre we de volledige en correcte gegevens van de lokale besturen hebben gekregen.

1.3 OCMW-verenigingen

Leeswijzer bij de tabel:

- Er bestaan drie soorten OCMW-verenigingen:
 - verenigingen hoofdstuk XII van de OCMW-wet: publiekrechtelijke rechtspersonen die kunnen dienen voor alle opdrachten die aan een OCMW zijn toevertrouwd

- verenigingen hoofdstuk XIIbis van de OCMW-wet: privaatrechtelijke rechtspersonen die enkel dienen voor de exploitatie van een ziekenhuis of een activiteit die ermee verbonden is
- verenigingen hoofdstuk XIIter van de OCMW-wet: privaatrechtelijke rechtspersonen die dienen voor het organiseren van alle mogelijke sociale doeleinden, behalve voor ziekenhuisactiviteiten, die vallen onder hoofdstuk XIIbis

■ Commentaar

In 2007 werden drie nieuwe OCMW-verenigingen opgericht, namelijk VZW REGent, Het Pareltje (kinderdagverblijf in Westerlo) en SOCIAL (kwaliteitscoördinatie, juridische informatie en advies en collectieve schuldbemiddeling, trajectbegeleiding en samenwerking thuiszorg in Rotselaar).

De OCMW-vereniging Dodoens is gestopt.

OCMW-verenigingen

naam	activiteit	aangesloten ocmw's	hoofdstuk
Antwerpen			
AZ Sint-Dimphna	ziekenhuis	Geel	XII
Beschut Wonen	huisvesting ex-psychiatrische patiënten	Antwerpen	XII
Regionaal Instituut voor Dringende hulpverlening KINA	overkoepelend orgaan	Antwerpen, Boechout, Boom, Brasschaat, Brecht, Hemiksem, Kalmthout, Kontich, Mortsel, Niel, Schelle, Schoten, Stabroek, Wijnegem, Wommelgem, Wuustwezel, Zoersel	XII
OCMW-vereniging Da Vinci	beheer en exploitatie medische apparatuur	Antwerpen	XII bis
Het Ziekenhuisnetwerk Antwerpen ZINA	belangen vertegenwoordigen van ziekenhuisartsen	Antwerpen	XII bis
Intergemeentelijke dienst voor schuldbemiddeling Bodukap	schuldbemiddeling	Bonheiden, Duffel, Putte, Sint-Katelijne-Waver	XII
Sociaal Verhuurkantoor "De Woonkans VZW"	sociaal verhuurkantoor	Lier, Nijlen, Zandhoven	XII ter
Sociaal verhuurkantoor "Onderdak"	sociaal verhuurkantoor	Putte, Berlaar, Heist-op-den-Berg	XII ter
Sociale werkplaats "De Krik"	sociale werkplaats	Lint	XII ter
VZW Woon- en Zorgcentrum Ter Kempen	woon- en zorgcentrum	Laakdal, Balen, Dessel, Ham, Meerhout, Retie, Tessenderlo	XII ter
Welzijnskoepel Klein-Brabant - Vaartland	overkoepelend orgaan	Willebroek, Bornem, Puurs, Sint-Amands	XII
Welzijnszorg Kempen	overkoepelend orgaan	Arendonk, Baarle-Hertog, Balen, Beerse, Dessel, Geel, Grobbendonk, Herentals, Herenthout, Herselt, Hoogstraten, Hulshout, Kasterlee, Laakdal, Lille, Meerhout, Merksplas, Mol, Olen, Oud-Turnhout, Ravels, Retie, Rijkevorsel, Turnhout, Vorselaar, Vosselaar, Westerlo	XII
Wonen voor volwassen personen met een handicap	woon- en zorgcentrum	Laakdal, Geel	XII
Woon- en zorgcentrum Zoersel	woon- en zorgcentrum	Zoersel	XII ter
Limburg			
AZ Vesalius	ziekenhuis	Bilzen, Tongeren	XII
Virga Jesseziekenhuis	ziekenhuis	Hasselt	XII
VZW Limburgs PET-centrum (LPC)	beheer en exploitatie medische apparatuur	Tongeren, Hasselt, Genk, Bilzen	XII bis
Welzijnsregio Noord-Limburg	overkoepelend orgaan	Peer, Bocholt, Overpelt, Neerpelt, Meeuwen-Gruitrode, Lommel, Hechtel-Eksel, Hamont-Achel	XII
Ziekenhuis Maas & Kempen	ziekenhuis	Maaseik, Bree	XII
Het Pareltje	kinderdagverblijf	Westerlo	XIIter
Ziekenhuis Oost-Limburg	ziekenhuis	Genk	XII
Oost-Vlaanderen			
Algemeen Stedelijk Ziekenhuis	ziekenhuis	Geraardsbergen, Aalst, Wetteren	XII
Algemeen Ziekenhuis Waasland	ziekenhuis	Sint-Niklaas, Hamme	XII
AZ Jan Palfijn	ziekenhuis	Gent	XII

AZ Lokeren	ziekenhuis	Lokeren	XII
Dienst voor Schuldbemiddeling Waasland	schuldbemiddeling	Sint-Niklaas, Kruikebeke, Sint-Gillis-Waas, Beveren	XII
NMR - Sint-Niklase Ziekenhuizen	beheer en exploitatie medische apparatuur	Sint-Niklaas	XII
Openbare Vereniging Ronse OVERO	algemeen welzijnswerk	Ronse	XII
Rustoord Najaarszon	woon- en zorgcentrum	Brakel	XII
Sociaal Verhuurkantoor Destelbergen - Melle	sociaal verhuurkantoor	Destelbergen, Melle	XII
Sociaal Verhuurkantoor Waasland	sociaal verhuurkantoor	Sint-Niklaas, Kruikebeke, Sint-Gillis-Waas, Beveren	XII
Sociaal Verhuurkantoor Zuid-Oost-Vlaanderen	sociaal verhuurkantoor	Brakel, Herzele, Kluisbergen, Lierde, Maarkedal, Ninove, Oudenaarde, Zottegem, Zwalm	XII ter
VZW Buurtbedrijf Drietakt	buurtbedrijf	Sint-Niklaas	XII ter
Welzijnsband Meetjesland	algemeen welzijnswerk	Eeklo, Maldegem, Evergem, Sint-Laureins, Knesselare, Zomergem, Assenede, Nevele, Waarschoot, Zelzate	XII
AZ Oudenaarde vzw	ziekenhuis	Oudenaarde	XII bis
VZW REGENT	energie	Gent	XII ter
Ziekenhuis Aurora	ziekenhuis	Oudenaarde	XII
Vlaams-Brabant			
Ahasverus	ambulante geestelijke gezondheidszorg	Asse	XII ter
Bierbeeks Woon- en Zorgcentrum	woon- en zorgcentrum	Bierbeek	XII ter
Centrum voor Algemeen Welzijnswerk Zenne en Zoniën	algemeen welzijnswerk	Beersel, Drogenbos, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw, Halle, Overijse	XII
Medisch Samenwerkingsverband Vilvoorde	ziekenhuis	Vilvoorde	XII
Rustoord Van Lierde vzw	woon- en zorgcentrum	Affligem	XII
Social	dienstencentrum	Rotselaar	XII
Welzijnskoepel West-Brabant	overkoepelend orgaan	Bever, Dilbeek, Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Londerzeel, Merchtem, Opwijk, Pepingen, Roosdaal, Ternat	XII
West-Vlaanderen			
Autonome Vereniging Het Dak	woon- en zorgcentrum	Knokke-Heist	XII
AV Henri Serruysziekenhuis	ziekenhuis	Oostende	XII
AZ Onze-Lieve-Vrouw van Groeninghe	ziekenhuis	Kortrijk	XII bis
AZ Sint-Jan A.V.	ziekenhuis	Brugge	XII
Infohos	informatisering ziekenhuizen	Aalst, Blankenberge, Brugge, Gent, Kortrijk, Oostende, Ronse	XII
Izegemse Huisvestingsdienst	huisvesting	Izegem, Ledegem, Ingelmunster, Oostrozebeke	XII
Kinderdagverblijf De Blauwe Lelie	kinderdagverblijf	Brugge	XII
Ons Huis	woon- en zorgcentrum	Brugge	XII
Sociaal Verhuurkantoor	sociaal verhuurkantoor	De Pinte, Gavere, Nazareth	XII
Sociaal Verhuurkantoor Koepel Bredene - Oostende	sociaal verhuurkantoor	Bredene, Oostende	XII
Vereniging OCMW - Wieltjesgracht	woon- en zorgcentrum	Ieper	XII
Vereniging Ons Tehuis voor Zuid-West-Vlaanderen	welzijnswerk voor jongeren	Ieper, Kortrijk, Waregem, Wervik	XII
Vereniging Onze-Lieve-Vrouweziekenhuis	ziekenhuis	Ieper	XII
vereniging 't SAS	huisvesting	Brugge	XII
VZW Mentor	centrum voor opleiding en individuele begeleiding	Kortrijk	XII ter
VZW Sociaal Verhuurkantoor	sociaal verhuurkantoor	Brugge	XII
VZW WOK Brugge	arbeidszorgproject	Brugge	XII
Woondienst Jogi	huisvesting	Jabbeke, Ichtegem, Oudenburg, Gistel	XII
Woonwinkel Knokke-Heist	sociaal verhuurkantoor	Knokke-Heist	XII

1.4 Gemeentelijke en provinciale verzelfstandiging

Overgang van lokale openbare bedrijven naar verzelfstandigde agentschappen binnen de gemeente en de provincie

Gemeenten en provincies hebben de mogelijkheid bepaalde activiteiten een zelfstandiger leven te laten leiden. Het gemeente- en provinciedecreet hebben daar nogal wat aan veranderd.

Een aantal gemeenten en provincies hebben er in het verleden voor gekozen een gewoon gemeente- of provinciebedrijf op te richten. In een dergelijk bedrijf, dat geen eigen rechtspersoonlijkheid heeft, kunnen bepaalde activiteiten van de gemeente of de provincie worden afgezonderd. In het gemeente- en provinciedecreet komen deze bedrijven niet meer voor. De bestaande bedrijven moeten binnen drie jaar na de inwerkingtreding van het hoofdstuk over verzelfstandiging in het gemeente- en provinciedecreet verdwijnen. Ze kunnen ook overgaan in een andere verzelfstandigingsvorm. De vorm die het dichtst aansluit bij de gewone gemeente- en provinciebedrijven zijn de intern verzelfstandigde agentschappen.

Gemeenten of provincies kunnen ook beslissen een autonoom bedrijf op te richten. Dat heeft wel rechtspersoonlijkheid en staat dus voor een stuk buiten de gemeente of de provincie. Ook na de inwerkingtreding van het gemeente- en provinciedecreet blijven autonome bedrijven mogelijk. De banden met de gemeente en provincie worden wel nauwer aangehaald. Zo moet er een beheersovereenkomst worden afgesloten, is er een jaarlijkse evaluatie door de gemeente- of provincieraad, moet de gemeente- of provincieraad het budget en de rekening goedkeuren enzovoort. Ook hier krijgen de bestaande autonome bedrijven drie jaar de tijd vanaf de inwerkingtreding van het hoofdstuk over verzelfstandiging om hun werking en statuten aan te passen aan de bepalingen van het gemeente- of provinciedecreet.

Het gemeente- en provinciedecreet regelen ook andere vormen van verzelfstandiging. Zo kunnen gemeenten of provincies onder bepaalde voorwaarden lid worden van een vzw of een vennootschap, of er een oprichten. In 2007 zijn er al heel wat dossiers van deze nieuwe vorm binnengekomen. Slechts een beperkt aantal werd al goedgekeurd. In 2008 zullen er echter heel wat worden opgericht. Alle extern verzelfstandigde entiteiten kregen in het gemeente- en provinciedecreet de verzamelterm extern verzelfstandigd agentschap (EVA).

Gemeenten en provincies zullen door het gemeente- en provinciedecreet ook intern verzelfstandigde agentschappen (IVAs) kunnen oprichten. Dat zijn dan diensten zonder rechtspersoonlijkheid die operationele leiding genieten. De gemeenteraad of provincieraad moet daarover beslissen.

Gewone gemeentebedrijven

grond- en patrimoniumbeleid

Bedrijf voor grond- en bouwbeleid Spiere-Helkijn

Bedrijf voor grond- en bouwbeleid Zaventem

Bedrijf voor Grondbeleid Mechelen

Bedrijf voor Grondbeleid Willebroek

Gemeentebedrijf voor grond- en bouwbeleid Aalst

Gemeentebedrijf voor grond- en bouwbeleid Ieper

Gemeentelijk Grondbedrijf Heusden-Zolder

Grondbedrijf Genk

Grondbedrijf Mol

Grondbedrijf Turnhout

Grondregie Houthalen-Helchteren

Planningscel (Stadsvernieuwing) Antwerpen

Regie grondbeleid Oudenaarde

Regie voor grond- en bouwbeleid Lokeren

Regie voor grond- en bouwbeleid Sint-Niklaas

Regie voor grond- en huisvestingsbeleid Waregem

Stedelijk Bedrijf voor Grond- en bouwbeleid Oostende

Stedelijk Bedrijf voor Stadsvernieuwing Mechelen

Stedelijk Grondbedrijf Maaseik

Stedelijk Patrimoniumregie Tongeren

kinderzorg

Gewone gemeentebedrijven

Kinderzorg en gezinsondersteuning Antwerpen

onderwijs

SG Basisonderwijs Noord 1 Antwerpen

SG Basisonderwijs Noord 2 Antwerpen

SG Basisonderwijs Oost Antwerpen

SG Basisonderwijs West Antwerpen

SG Basisonderwijs Zuid Antwerpen

SG Buitengewoon onderwijs Antwerpen

SG Deeltijds Kunstonderwijs (Beeldende Kunsten) Antwerpen

SG Deeltijds Kunstonderwijs (Muziek, woord, dans) Antwerpen

SG Secundair Onderwijs Noord Antwerpen

SG Secundair Onderwijs Zuid Antwerpen

SG Volwassenenonderwijs Antwerpen

Stedelijk Centrum voor Leerlingenbegeleiding Antwerpen

parkeerbedrijf

Stedelijk Parkeerbedrijf Gent-Parking

recreatie

Gemeentebedrijf zwembad Olympos Dendermonde

slachthuis

Openbaar Stedelijk Slachthuisbedrijf Hasselt

Stedelijk slachthuisbedrijf Geel

waterbedrijf

Gemeentebedrijf voor waterbedeling Aalst

Gemeentelijk Waterbedrijf Knokke-Heist

Regie waterdienst Oudenaarde

Stedelijk Waterbedrijf Ieper

Stedelijk Waterbedrijf Sint-Niklaas

Stedelijke Waterregie Tongeren

diversen

Regie Veemarkt Menen

Stadsbedrijf de Markten en Foren van Gent

Autonome gemeentebedrijven

elektriciteitsbedrijf

Autonoom Gemeentebedrijf Electriciteitsnet Izegem

Autonoom Gemeentebedrijf Electriciteitsnet Merksplas

energiebesparing

AGB EOS Oostende

grond- en patrimoniumbeheer

AGB Kinrooi

AGB Lommel Patrimonium

AGB Mortsel Patrimonium en Pandenbeheer

AGB Stadsontwikkeling Beringen

AGB Stadsontwikkeling Bilzen

AGB stadsontwikkeling en patrimoniumbeheer Ieper

AGSO Knokke-Heist

Antwerpen Nieuw Noord (Antwerpen)

Autonoom Gemeentebedrijf Aalter

Autonoom Gemeentebedrijf Aarschot

Autonoom Gemeentebedrijf Agrilla Niel

Autonoom Gemeentebedrijf Ardooie

Autonoom Gemeentebedrijf Asse

Autonoom Gemeentebedrijf Beersel

Autonoom Gemeentebedrijf Bexit Tervuren

Autonoom Gemeentebedrijf Blankenberge

Autonoom Gemeentebedrijf Boom Plus

Autonoom Gemeentebedrijf Boortmeerbeek

Autonoom Gemeentebedrijf Bornem

Autonoom Gemeentebedrijf Brasschaat

Autonoom Gemeentebedrijf Bredene

Autonoom Gemeentebedrijf Bree

Autonoom Gemeentebedrijf Dendermonde

Autonoom Gemeentebedrijf Diepenbeek

Autonoom Gemeentebedrijf Essen

Autonoom Gemeentebedrijf Evergem

Autonoom Gemeentebedrijf Exploitiatie Mechelen

Autonoom Gemeentebedrijf Fluctus Schelle

Autonoom Gemeentebedrijf Geel

Autonoom Gemeentebedrijf Genk

Autonoom Gemeentebedrijf Gooik

Autonoom Gemeentebedrijf Haacht

Autonoom Gemeentebedrijf Heist-op-den-Berg

Autonoom Gemeentebedrijf Herentals Patrimonium

Autonome gemeentebedrijven

grond- en patrimoniumbeheer

Autonoom Gemeentebedrijf Herselt

Autonoom Gemeentebedrijf Herzele

Autonoom Gemeentebedrijf Heusden-Zolder

Autonoom Gemeentebedrijf Houthalen-Helchteren

Autonoom Gemeentebedrijf Keerbergen

Autonoom Gemeentebedrijf Kortenaak

Autonoom Gemeentebedrijf Lanaken

Autonoom Gemeentebedrijf Lebbeke

Autonoom Gemeentebedrijf Lille

Autonoom Gemeentebedrijf Maasmechelen

Autonoom gemeentebedrijf Middelkerke

Autonoom Gemeentebedrijf Neerpelt

Autonoom Gemeentebedrijf Nijlen

Autonoom Gemeentebedrijf Olen

Autonoom Gemeentebedrijf Oostkamp

Autonoom Gemeentebedrijf Opwijk

Autonoom Gemeentebedrijf Overpelt

Autonoom Gemeentebedrijf Patrimonium Bierbeek

Autonoom Gemeentebedrijf Patrimonium Bonheiden

Autonoom Gemeentebedrijf Patrimonium Mechelen

Autonoom Gemeentebedrijf Puurs

Autonoom Gemeentebedrijf Ronse

Autonoom Gemeentebedrijf Rotselaar

Autonoom Gemeentebedrijf Rumst

Autonoom Gemeentebedrijf Scherpenheuvel-Zichem

Autonoom Gemeentebedrijf Sint-Katelijne-Waver

Autonoom Gemeentebedrijf Stadsontwikkelingsbedrijf Diest

Autonoom Gemeentebedrijf Stadsontwikkeling Leuven

Autonoom Gemeentebedrijf Stadsontwikkeling Tongeren

Autonoom Gemeentebedrijf Steenokkerzeel

Autonoom Gemeentebedrijf Temse

Autonoom Gemeentebedrijf Tienen

Autonoom Gemeentebedrijf Tremelo

Autonoom Gemeentebedrijf Veurne

Autonoom Gemeentebedrijf Vilvoorde

Autonoom Gemeentebedrijf voor infrastructuur- en patrimoniumbeheer Turnhout

Autonoom Gemeentebedrijf voor vastgoedbeheer en stadprojecten Antwerpen

Autonome gemeentebedrijven

grond- en patrimoniumbeheer

Autonoom Gemeentebedrijf Zottegem

Gemeentelijk Autonoom Gemeentebedrijf Maaseik

Hamse Investeringsmaatschappij

Privé Domein Putte

Publiek Domein Putte

Stadsontwikkeling Hasselt

Stadsontwikkeling Peer

Stadsontwikkelingsbedrijf Gent

Stadsvernieuwing Oostende

Stedelijk Ontwikkelingsbedrijf Lier

Woonbedrijf Menen

Woonregie Kortrijk

parkeerbedrijf

Gemeentelijk Autonoom Parkeerbedrijf Antwerpen

Autonoom Gemeentebedrijf Parko Kortrijk

recreatie

AGB Sport, Cultuur en Recreatie Ieper

AGB Nieuwpoort

Autonoom Gemeentebedrijf Herentals Sport en Recreatie

Autonoom Gemeentebedrijf Kontich

Autonoom Gemeentebedrijf Buda Kortrijk

Autonoom Gemeentebedrijf Kruikebeke

Autonoom Gemeentebedrijf Maldegem

Autonoom Gemeentebedrijf Museum Leuven

Autonoom Gemeentebedrijf Ninove

Autonoom Gemeentebedrijf Roosdaal

Autonoom Gemeentebedrijf Sport Actief Mechelen

Autonoom Gemeentebedrijf Sport en Recreatie Lommel

Autonoom Gemeentebedrijf Wetteren

Casinocomplex Koksijde

diversen

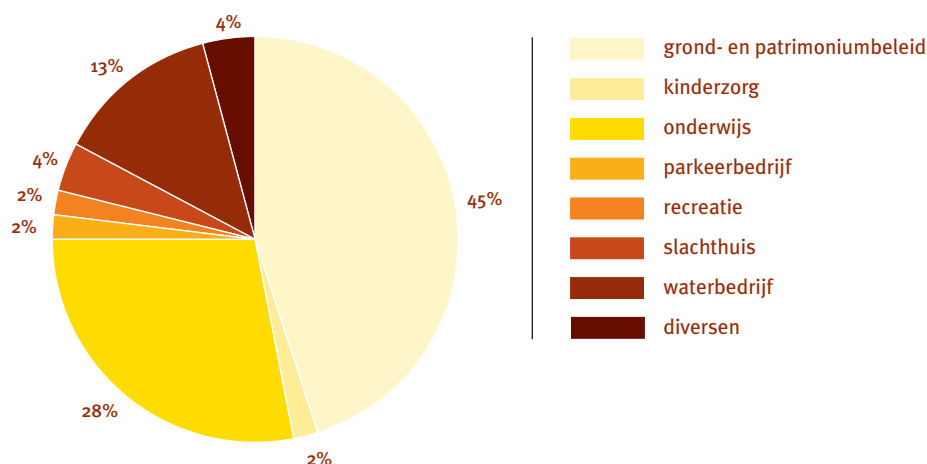
Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen

Gents Havenbedrijf

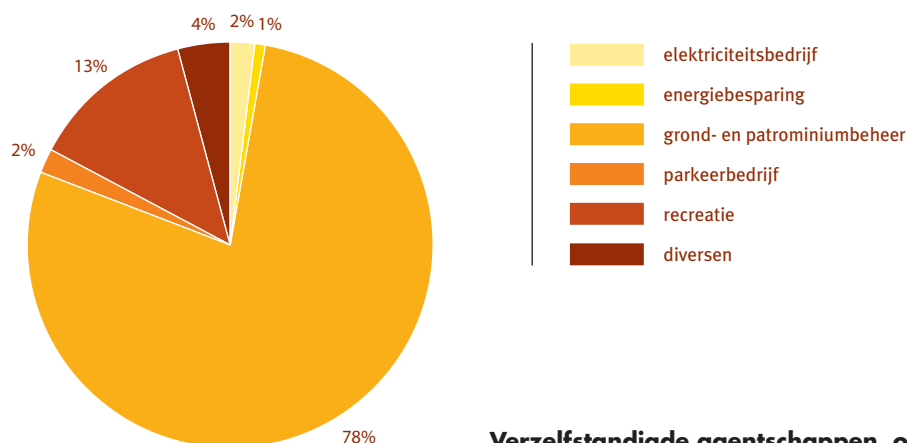
Haven Oostende

Vismijn Oostende

Verdeling gewone gemeentebedrijven naar sector

Verdeling autonome gemeentebedrijven naar sector

Commentaar

Er werden twee gemeentelijk intern verzelfstandigde agentschappen opgericht. Drie provinciaal intern verzelfstandigde agentschappen werden opgericht, namelijk Iva Agentschap voor het Limburgs Provinciaal Onderwijs, Iva Plot (voor opleiding en training) en Intern verzelfstandigd Agentschap voor het Oost-Vlaams Provinciaal Onderwijs.

Een provinciaal extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm werd opgericht, namelijk NV VME (door provincie Limburg) en een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm werd opgericht, namelijk VZW REGent (door Gent).

Verzelfstandigde agentschappen, opgericht door een gemeente

Gemeente	naam	sector
extern verzelfstandigd agentschap		
Gent	VZW REGent	energiebesparing
intern verzelfstandigd agentschap		
Willebroek	Willebroek (INNOVA)	vastgoed
Dilsen-Stokkem	Stedelijke Humaniora	onderwijs

Verzelfstandigde agentschappen, opgericht door een provincie

provincie	naam	sector	zetel
intern verzelfstandigde agentschappen			
Limburg	Iva Agentschap voor het Limburg Provinciaal Onderwijs	Onderwijs	Hasselt
Limburg	Iva Provincie Limburg Opleiding en Training (Iva PLOT)	Onderwijs	Hasselt
Oost-Vlaanderen	Iva voor het Oost-Vlaams Provinciaal Onderwijs	Onderwijs	Gent
extern verzelfstandigde agentschappen			
Limburg	NV VME	verkeerseducatie	Hasselt

Gewone provinciebedrijven**Antwerpen**

Diamantmuseum Provincie Antwerpen, Antwerpen

Fotomuseum Provincie Antwerpen, Antwerpen

Hooibeekhoeve, Geel

Infopunt Europa, Antwerpen

Kamp C - Centrum voor duurzaam bouwen en wonen, Westerlo

Modemuseum Provincie Antwerpen, Antwerpen

Museum Sterckshof-Zilvermuseum, Deurne

Proefbedrijf voor veehouderij, Geel

Provinciaal Centrum Arenberg, Antwerpen

Provinciaal Centrum voor Volwassenonderwijs, Antwerpen

Provinciaal Domein Zilvermeer, Mol

Provinciaal Instituut Piva, Antwerpen

Provinciaal Instituut St. Godelieve, Antwerpen

Provinciaal Instituut voor Hygiëne, Antwerpen

Provinciaal Instituut voor Technisch Onderwijs, Stabroek

Provinciaal Instituut voor Tuinbouwonderwijs, Mechelen

Provinciaal Recreatiecentrum de Schorre, Boom

Provinciaal Secretariaat voor de Europese structuurfondsen, Geel

Provinciaal Vormingscentrum Malle

Provinciale Technische Scholen, Boom

Oost-Vlaanderen

Betalingsautoriteit INTERREG IIIA, Gent

eGOV Oost-Vlaanderen, Gent

PISAD drugpreventie & drugbegeleiding, Gent

Provinciaal Domein Puyenbroeck, Wachtebeke

West-Vlaanderen

Cultuurcommunicatiecentrum Tinck, Sint-Andries

Autonome provinciebedrijven**Antwerpen**

Plantijn Hogeschool, Antwerpen

Limburg

Provinciale Hogeschool Limburg, Hasselt

Oost-Vlaanderen

Provinciaal Domein De Gavers, Geraardsbergen

Provinciaal Zorgcentrum Lemberge, Merelbeke

Vlaams-Brabant

VERA - Vlaams-Brabants extranet voor regio en administratie, Leuven

West-Vlaanderen

Westtoer - West-Vlaams provinciebedrijf voor Toerisme en Recreatie, Sint-Michiels

Lokale openbare bedrijven in Vlaanderen: een overzicht

	2003	2004	2005	2006	2007
gewone gemeentebedrijven	37	36	36	46	45
autonome gemeentebedrijven	30	51	75	97	106
gewone provinciebedrijven	23	23	23	25	25
autonome provinciebedrijven	6	6	5	6	6

1.5 Politiezones

Politiezones in kaart gebracht

Leeswijzer bij de kaart:

- Op de kaart wordt telkens het nummer van de politiezone vermeld.
- In de tabel die opgenomen is op de website vindt u het nummer van de politiezone, de naam van de zone en de deelnemende gemeenten.

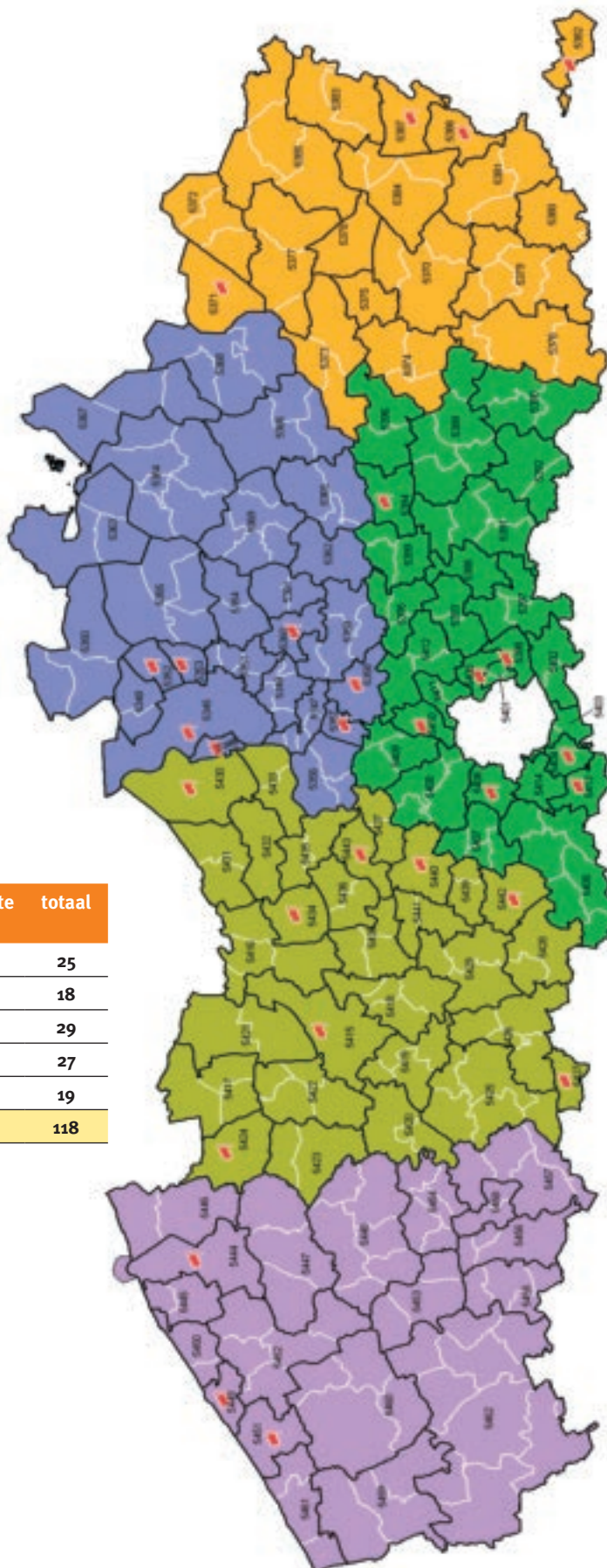
Meer gegevens op de site

www.vlaanderen.be/binnenland

- Tabel met per provincie alle een- en meergemeentezones in Vlaanderen

Een- en meergemeentezones per provincie

	eengemeente- zones	meergemeente zones	totaal
Antwerpen	8	17	25
Limburg	6	12	18
Oost-Vlaanderen	9	20	29
Vlaams-Brabant	9	18	27
West-Vlaanderen	3	16	19
totaal	35	83	118

1.6 Eredienstinstellingen

In Vlaanderen zijn zes erediensten erkend: de rooms-katholieke, de protestantse, de anglicaanse, de israëlitische, de orthodoxe en de islamitische.

Totaal aantal erkende lokale geloofsgemeenschappen per religie (inclusief nieuwe erkenningen):

- rooms-katholiek: 1.790
- anglicaans: 7
- orthodox: 11
- israëlitisch: 5
- protestants: 39
- islamitisch: 6

Recent werden voor het eerst 6 islamitische lokale geloofsgemeenschappen erkend. Er gebeurde ook een erkenning van 9 nieuwe protestantse geloofsgemeenschappen.

1.7 Diversiteitsbeleid

1.7.1 Integratiecentra

De integratiecentra ondersteunen voorzieningen en lokale besturen om hun toegankelijkheid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden te verhogen. Zij nemen ook zelf initiatieven om het samenleven in diversiteit te realiseren. De centra kunnen provinciale centra of private centra zijn. In Vlaanderen en Brussel zijn er volgende integratiecentra.

■ Antwerpen

- De Acht Antwerpen
- PRISMA Antwerpen

■ Limburg

- PRIC Limburg

■ Oost-Vlaanderen

- ODiCé Oost-Vlaanderen
- ING Gent

■ Vlaams-Brabant

- PRIC Vlaams-Brabant

■ Brussels Hoofdstedelijk Gewest

- PI Brussel Foyer

1.7.2 Integratiediensten

De integratiediensten nemen initiatieven om de toegankelijkheid van de lokale besturen en hun diensten te verhogen voor de etnisch-culturele minderheden. Daarnaast promoten zij ook het samenleven in diversiteit binnen hun werkgebied. Integratiediensten zijn steeds gemeentelijke diensten. In Vlaanderen zijn er volgende integratiediensten.

■ Antwerpen

- Antwerpen
- Lier
- Mechelen
- Willebroek

■ Limburg

- Beringen
- Dilsen-Stokkem
- Genk
- Hasselt
- Heusden-Zolder
- Houthalen-Helchteren
- Leopoldsburg
- Lommel
- Maaseik
- Maasmechelen
- Mol
- Sint-Truiden
- Turnhout

■ Oost-Vlaanderen

- Aalst
- Gent
- Lokeren
- Ronse
- Sint-Niklaas
- Temse
- Zele

■ Vlaams-Brabant

- Halle
- Leuven
- Vilvoorde

■ West-Vlaanderen

- Kortrijk
- Oostende

1.7.3 Vlaams Minderhedencentrum

Het Vlaams Minderhedencentrum wordt gesubsidieerd als ondersteuningscentrum voor de integratiecentra en -diensten.

1.8 Inburgeringsbeleid: onthaalbureaus

Een onthaalbureau Inburgering coördineert het primaire inburgeringstraject van de inburgeraar. Het stelt voor de cliënt een vormingsprogramma samen uit Nederlands als tweede taal, maatschappelijke oriëntatie en loopbaanoriëntatie. Het onthaalbureau Inburgering biedt zelf het onderdeel maatschappelijke oriëntatie aan en zorgt voor de individuele begeleiding van de cliënt. In Vlaanderen en Brussel zijn er volgende onthaalbureaus.

- Onthaalbureau Inburgering stad Antwerpen (PINA)
- Onthaalbureau Inburgering provincie Antwerpen (PRISMA vzw)
- Onthaalbureau Inburgering Brussel (Bon vzw Brussels onthaalbureau Inburgering Nieuwkomers)
- Onthaalbureau Inburgering Gent (Kom-Pas Gent)
- Onthaalbureau Inburgering Limburg
- Onthaalbureau Inburgering Oost-Vlaanderen (ONOV vzw Onthaal Nieuwkomers Oost-Vlaanderen vzw)
- Onthaalbureau Inburgering Vlaams-Brabant
- Onthaalbureau Inburgering West-Vlaanderen

2 Vergelijken van gemeenten aan de hand van een clusterindeling

Sinds een aantal jaren wordt in het jaarbeeld gebruik gemaakt van de clusteringmethode ontwikkeld door Dexia om de gegevens van de gemeenten bevattelijk voor te stellen. In Vlaanderen zijn er 308 gemeenten. Om de leesbaarheid van de informatie te vergroten is het nodig de gemeenten op een bepaalde manier te classificeren. Het is niet evident om een juiste manier te vinden om de gemeenten onder te verdelen in groepen.

In de eerste jaren dat het jaarbeeld van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur verscheen, werden de gemeentelijke gegevens onderverdeeld in 5 groepen, namelijk per provincie. De gemeenten in een bepaalde provincie vertonen echter vaak een zeer grote diversiteit. Daarom zijn we op zoek gegaan naar een methode om gemeenten in te delen in groepen van gelijkaardige gemeenten.

De keuze is vanaf het jaarbeeld 2005 gevallen op de clusteringmethode ontwikkeld door Dexia¹. Deze methode laat toe gemeenten met een gelijkaardig sociaaleconomisch profiel in eenzelfde cluster of groep onder te brengen. De voorstelling van statistische gegevens brengt patronen aan het licht, die bij een indeling van de gemeenten, bijvoorbeeld per provincie, verborgen blijven. Het laat de gemeente toe zich te vergelijken met voor haar gelijkaardige gemeenten en na te gaan hoe zij scoort op een bepaald aspect van haar werking.

Dexia heeft recent de door haar ontwikkelde clustermethode geactualiseerd. In dit jaarbeeld wordt de vernieuwde methode² gehanteerd.

De indeling in clusters van de Vlaamse gemeenten is gebaseerd op een sociaaleconomische database. In deze database zitten in totaal

150 variabelen die een beeld geven van de sociaaleconomische situatie van elke gemeente. De variabelen hebben niets te maken met het beheer van de gemeente. Ze gaan over het grondgebied, de bevolking en de economische activiteit op het gemeentelijk grondgebied.

De variabelen geven een beeld van de gemeenten op vijf dimensies:

- bestemming van de bodem en de gebouwen, kenmerken en uitrustingsgraad van de woningen
- niveau van de inkomsten van de gezinnen en van de grondbelasting
- economische activiteit en structuur van de beroepsbevolking
- structuur en evolutie van de bevolking
- voorzieningen van algemeen nut, externaliteiten en aantrekkingskracht

De database bestaat uit statische en dynamische indicatoren. De eerste geven een toestand op een bepaald moment weer, de tweede geven een evolutiepercentage weer.

De gemeenten in Vlaanderen zijn verdeeld in 16 clusters. De 16 clusters kunnen ondergebracht worden in 6 subgroepen. Hierbij een overzicht:

Woongemeenten: hoog inkomensniveau en lage centrumfunctie

- cluster 2: in landelijke zones
- cluster 1: in de stadsrand
- cluster 10: agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteiten
- cluster 11: residentiële randgemeenten met hoge inkomens

Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten): erg lage verstedelijking

- cluster 9: kleine landbouwgemeenten

- cluster 3: erg landelijke gemeenten met een sterke vergrijzing
- cluster 12: landelijke of verstedelijkte plattelandsgemeenten met een sterke demografische groei

Gemeenten met een concentratie van economische activiteit: grote economische, vooral industriële activiteit

- cluster 4: landelijke en landbouwgemeenten met industriële activiteit
- cluster 13: verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei
- cluster 8: steden en agglomeratiegemeenten met een industrieel karakter

Semistedelijke of agglomeratiegemeenten: stedelijk of semistedelijk karakter met lage centrumfunctie en economische activiteit en laag inkomensniveau

- cluster 6: weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang
- cluster 7: sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens

Centrumgemeenten: grote aantrekkingskracht en centrumfunctie

- cluster 5: middelgrote steden
- cluster 14: regionale steden
- cluster 15: grote en regionale steden – hoofdplaatsen

Toeristische gemeenten

- cluster 16: kustgemeenten

Doorheen het jaarbeeld zijn sommige gegevens van gemeenten ingedeeld volgens deze clustermethode. Soms gebeurt deze indeling op niveau van de clusters, soms op niveau van de subgroepen.

1 Dessoy, A. 1998. Sociaaleconomische typologie van de gemeenten. In *Tijdschrift van het Gemeentekrediet*, jaargang 52 (1998), nr. 205, p. 1793.

2 Dessoy, A. 2007. Sociaaleconomische typologie van de gemeenten. In *Tijdschrift lokale financiën*, augustus 2007.

Indeling gemeenten in clusters

gemeente	subgroep	cluster
Aalst	5. Centrumgemeenten	5.2. Regionale steden (Cluster 14)
Aalter	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.2. Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)
Aarschot	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster 5)
Aartselaar	1. Woongemeenten	1.3. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster 10)
Affligem	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster 2)
Alken	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster 4)
Alveringem	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster 3)
Antwerpen	5. Centrumgemeenten	5.3. Grote steden en regionale steden (Cluster 15)
Anzegem	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster 4)
Ardooe	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster 3)
Arendonk	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
As	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Asse	1. Woongemeenten	1.3. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster 10)
Assenede	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster 3)
Avelgem	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster 6)
Baarle-Hertog	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Balen	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Beernem	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster 3)
Beerse	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.2. Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster 13)
Beersel	1. Woongemeenten	1.3. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster 10)
Begijnendijk	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster 2)
Bekkevoort	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster 9)
Beringen	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster 7)
Berlaar	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster 6)
Berlare	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster 6)
Bertem	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster 1)
Bever	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster 9)
Beveren	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.3. Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster 8)
Bierbeek	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster 1)
Bilzen	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)

Indeling gemeenten in clusters

gemeente	subgroep	cluster
Blankenberge	6. Toeristische gemeenten	6.1. Kustgemeenten (Cluster 16)
Bocholt	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Boechout	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster 2)
Bonheiden	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster 1)
Boom	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Boortmeerbeek	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Borgloon	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Bornem	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.3. Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster V8)
Borsbeek	1. Woongemeenten	1.3. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)
Boutersem	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Brakel	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)
Brasschaat	1. Woongemeenten	1.4. Residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)
Brecht	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Bredene	6. Toeristische gemeenten	6.1. Kustgemeenten (Cluster V16)
Bree	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)
Brugge	5. Centrumgemeenten	5.3. Grote steden en regionale steden (Cluster V15)
Buggenhout	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Damme	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
De Haan	6. Toeristische gemeenten	6.1. Kustgemeenten (Cluster V16)
De Panne	6. Toeristische gemeenten	6.1. Kustgemeenten (Cluster V16)
De Pinte	1. Woongemeenten	1.4. Residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)
Deerlijk	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Deinze	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.2. Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)
Denderleeuw	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)
Dendermonde	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Dentergem	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)
Dessel	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)
Destelbergen	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Diepenbeek	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Diest	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Diksmuide	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Dilbeek	1. Woongemeenten	1.3. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)
Dilsen-Stokkem	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)

Indeling gemeenten in clusters

gemeente	subgroep	cluster
Drogenbos	1. Woongemeenten	1.3. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)
Duffel	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.3. Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster V8)
Edegem	1. Woongemeenten	1.3. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)
Eeklo	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Erpe-Mere	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Essen	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Evergem	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Galmaarden	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Gavere	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Geel	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Geetbets	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Genk	5. Centrumgemeenten	5.2. Regionale steden (Cluster V14)
Gent	5. Centrumgemeenten	5.3. Grote steden en regionale steden (Cluster V15)
Geraardsbergen	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Gingelom	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Gistel	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)
Glabbeek	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Gooik	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Grimbergen	1. Woongemeenten	1.3. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)
Grobbendonk	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.2. Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)
Haacht	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Haaltert	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)
Halen	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)
Halle	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Ham	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Hamme	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Hamont-Achel	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)
Harelbeke	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Hasselt	5. Centrumgemeenten	5.3. Grote steden en regionale steden (Cluster V15)
Hechtel-Eksel	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Heers	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)

Indeling gemeenten in clusters

gemeente	subgroep	cluster
Heist-op-den-Berg	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Hemiksem	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Herent	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Herentals	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Herenthout	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Herk-de-Stad	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Herne	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Herselt	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Herstappe	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Herzele	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)
Heusden-Zolder	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Heuvelland	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Hoegaarden	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Hoeilaart	1. Woongemeenten	1.4. Residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)
Hoeselt	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Holsbeek	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Hooglede	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)
Hoogstraten	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.2. Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)
Horebeke	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Houthalen-Helchteren	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Houthulst	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Hove	1. Woongemeenten	1.4. Residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)
Huldenberg	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Hulshout	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Ichtegem	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Ieper	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Ingelmunster	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Izegem	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.3. Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster V8)
Jabbeke	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)

Indeling gemeenten in clusters

gemeente	subgroep	cluster
Kalmthout	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Kampenhout	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Kapellen	1. Woongemeenten	1.4. residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)
Kapelle-op-den-Bos	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Kaprijke	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Kasterlee	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Keerbergen	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Kinrooi	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Kluisbergen	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)
Knesselare	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Knokke-Heist	6. Toeristische gemeenten	6.1. Kustgemeenten (Cluster V16)
Koekelare	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Koksijde	6. Toeristische gemeenten	6.1. Kustgemeenten (Cluster V16)
Kontich	1. Woongemeenten	1.3. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)
Kortemark	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Kortenaken	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Kortenbergh	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Kortesseme	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Kortrijk	5. Centrumgemeenten	5.2. Regionale steden (Cluster V14)
Kraainem	1. Woongemeenten	1.4. Residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)
Kruibeke	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)
Kruishoutem	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)
Kuurne	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.3. Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster V8)
Laakdal	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)
Laarne	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Lanaken	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Landen	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)
Langemark-Poelkapelle	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Lebbeke	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)
Lede	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)

Indeling gemeenten in clusters

gemeente	subgroep	cluster
Ledegeem	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Lendeledede	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Lennik	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Leopoldsbuurg	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Leuven	5. Centrumgemeenten	5.3. Grote steden en regionale steden (Cluster V15)
Lichtervelde	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Liedekerke	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)
Lier	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Lierde	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Lille	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Linkebeek	1. Woongemeenten	1.4. Residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)
Lint	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Linter	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Lochristi	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Lokeren	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Lommel	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Londerzeel	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Lo-Reninge	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Lovendegem	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Lubbeek	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Lummen	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)
Maarkedal	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Maaseik	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Maasmechelen	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Machelen	1. Woongemeenten	1.3. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)
Maldegem	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Malle	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.2. Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)
Mechelen	5. Centrumgemeenten	5.2. Regionale steden (Cluster V14)
Meerhout	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)
Meeuwen-Gruitrode	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)

Indeling gemeenten in clusters

gemeente	subgroep	cluster
Meise	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Melle	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Menen	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Merchtem	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Merelbeke	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Merksplas	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Mesen	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Meulebeke	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Middelkerke	6. Toeristische gemeenten	6.1. Kustgemeenten (Cluster V16)
Moerbeke	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Mol	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Moorslede	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Mortsel	1. Woongemeenten	1.3. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)
Nazareth	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Neerpelt	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Nevele	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Niel	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Nieuwerkerken	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Nieuwpoort	6. Toeristische gemeenten	6.1. Kustgemeenten (Cluster V16)
Nijlen	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Ninove	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Olen	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.2. Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)
Oostende	5. Centrumgemeenten	5.3. Grote steden en regionale steden (Cluster V15)
Oosterzele	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Oostkamp	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)
Oostrozebeke	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)
Opglabbeek	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.2. Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)
Opwijk	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Oudenaarde	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Oudenburg	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Oud-Heverlee	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Oud-Turnhout	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Overijse	1. Woongemeenten	1.4. Residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)

Indeling gemeenten in clusters

gemeente	subgroep	cluster
Overpelt	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.2. Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)
Peer	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Pepingen	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Pittem	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Poperinge	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Putte	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Puurs	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.3. Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster V8)
Ranst	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Ravels	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Retie	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Riemst	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Rijkevorsel	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)
Roeselare	5. Centrumgemeenten	5.2. Regionale steden (Cluster V14)
Ronse	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Roosdaal	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Rotselaar	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Ruiselede	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Rumst	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)
Schelle	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Scherpenheuvel-Zichem	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)
Schilde	1. Woongemeenten	1.4. Residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)
Schoten	1. Woongemeenten	1.3. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)
Sint-Amands	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)
Sint-Genesius-Rode	1. Woongemeenten	1.4. Residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)
Sint-Gillis-Waas	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)
Sint-Katelijne-Waver	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Sint-Laureins	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Sint-Lievens-Houtem	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Sint-Martens-Latem	1. Woongemeenten	1.4. residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)
Sint-Niklaas	5. Centrumgemeenten	5.2. Regionale steden (Cluster V14)
Sint-Pieters-Leeuw	1. Woongemeenten	1.3. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)

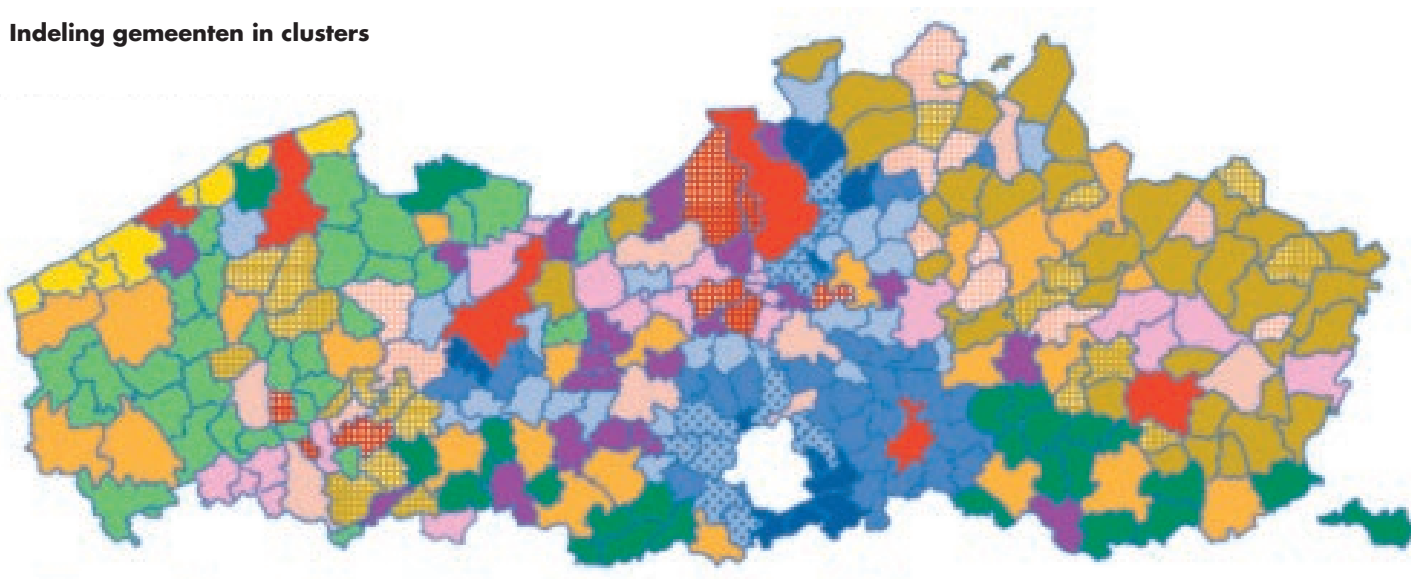
Indeling gemeenten in clusters

gemeente	subgroep	cluster
Sint-Truiden	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Spiere-Helkijn	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Stabroek	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)
Staden	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Steenokkerzeel	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Stekene	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Temse	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Ternat	1. Woongemeenten	1.3. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)
Tervuren	1. Woongemeenten	1.4. residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)
Tessenderlo	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.2. Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)
Tielt	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Tielt-Winge	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Tienen	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Tongeren	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Torhout	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Tremelo	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Turnhout	5. Centrumgemeenten	5.2. Regionale steden (Cluster V14)
Veurne	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Vilvoorde	5. Centrumgemeenten	5.2. Regionale steden (Cluster V14)
Vleteren	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Voeren	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Vorselaar	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Vosselaar	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Waarschoot	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)
Waasmunster	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Wachtebeke	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)
Waregem	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.3. Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster V8)
Wellen	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Wemmel	1. Woongemeenten	1.4. Residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)
Wervik	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Westerlo	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.2. Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)
Wetteren	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)

Indeling gemeenten in clusters

gemeente	subgroep	cluster
Wevelgem	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Wezembeek-Oppem	1. Woongemeenten	1.4. Residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)
Wichelen	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)
Wielsbeke	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.2. Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)
Wijnegem	1. Woongemeenten	1.3. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)
Willebroek	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Wingene	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)
Wommelgem	1. Woongemeenten	1.3. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)
Wortegem-Petegem	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Wuustwezel	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Zandhoven	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Zaventem	1. Woongemeenten	1.3. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)
Zedelgem	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)
Zele	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Zelzate	4. Semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)
Zemst	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Zingem	1. Woongemeenten	1.1. Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)
Zoersel	1. Woongemeenten	1.2. Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)
Zomergem	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Zonhoven	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Zonnebeke	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)
Zottegem	5. Centrumgemeenten	5.1. Middelgrote steden (Cluster V5)
Zoutleeuw	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Zuienkerke	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Zulte	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)
Zutendaal	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)
Zwalm	2. Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)	2.1. Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)
Zwevegem	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)
Zwijndrecht	3. Gemeenten met een concentratie van economische activiteit	3.3. Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster V8)

Indeling gemeenten in clusters

Legende bij de kaart

- cluster 1: woongemeenten in de stadsrand
- cluster 2: woongemeenten in landelijke zones
- cluster 3: erg landelijke gemeenten met een sterke vergrijzing
- cluster 4: landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit
- cluster 5: middelgrote steden
- cluster 6: weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang
- cluster 7: sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens
- cluster 8: steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter
- cluster 9: kleine landbouwgemeenten
- cluster 10: agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteiten
- cluster 11: residentiële randgemeenten met hoge inkomens
- cluster 12: landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met een sterke demografische groei
- cluster 13: verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei
- cluster 14: regionale steden
- cluster 15: grote steden en regionale stedenhoofdplaatsen
- cluster 16: kustgemeenten

3 Gemeenten

3.1 Omgevingsfactoren

3.1.1 Samenstelling bevolking

■ Inwoners in de Vlaamse gemeenten

Meer gegevens op de site
(www.vlaanderen.be/binnenland)

- Tabel met het aantal inwoners per gemeente

Evolutie van het aantal inwoners per cluster van 1992 tot 2007

	1992	1997	2002	2007
totaal Vlaanderen	5.794.857	5.898.824	5.972.781	6.117.440
semistedelijke of agglomeratiegemeenten				
Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster 6)	343.623	348.436	351.082	358.423
Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster 7)	499.278	510.319	516.066	529.085
centrumgemeenten				
Middelgrote steden (Cluster 5)	609.745	617.514	622.660	635.751
Regionale steden (Cluster 14)	425.211	426.066	430.037	439.652
Grote steden en regionale steden- hoofdplaatsen (Cluster 15)	1.034.146	1.017.389	1.017.262	1.049.969
gemeenten met concentratie van economische activiteit				
Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster 4)	239.383	246.219	250.424	255.807
Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster 8)	185.023	188.622	189.790	191.691
Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster 13)	169.823	178.539	185.427	191.941
landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)				
Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster 3)	299.759	303.985	304.929	307.685
Kleine agrarische gemeenten (Cluster 9)	196.809	200.763	203.410	207.843
Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	481.970	507.850	524.893	542.554
toeristische gemeenten				
Kustgemeenten (Cluster 16)	125.029	130.436	134.735	140.573
woongemeenten				
Woongemeenten in de stadsrand (cluster 1)	318.975	335.616	344.725	354.010
Woongemeenten in landelijke zones (cluster 2)	319.976	330.968	334.415	339.710
Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster 10)	328.104	331.954	336.789	344.191
Residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster 11)	218.003	224.148	226.137	228.555

Leeswijzer bij de tabel en de volgende grafieken:

- De gegevens zijn afkomstig van de Studiedienst van de Vlaamse Regering.
- De grafieken geven een beeld van de evolutie van het aantal inwoners over de afgelopen 15 jaar (van 1992 tot 2007). Voor 1992 is 100 als referentiewaarde opgenomen. De waarde van de andere jaren geeft aan in welke mate het aantal inwoners stijgt ten opzichte van de referentiewaarde in 1992.
- De gegevens zijn ingedeeld volgens de clustermethode van Dexia. De gemeenten in Vlaanderen zijn verdeeld in 16 clusters. De 16 clusters kunnen ondergebracht worden in 6 subgroepen. Hierbij een overzicht.

Woongemeenten: hoog inkomensniveau en lage centrumfunctie

- cluster 2: in landelijke zones
- cluster 1: in de stadsrand
- cluster 10: agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteiten
- cluster 11: residentiële randgemeenten met hoge inkomens

Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten): erg lage verstedelijking

- cluster 9: kleine landbouwgemeenten
- cluster 3: erg landelijke gemeenten met een sterke vergrijzing
- cluster 12: landelijke of verstedelijkte plattelandsgemeenten met een sterke demografische groei

Gemeenten met een concentratie van economische activiteit: grote economische, vooral industriële activiteit

- cluster 4: landelijke en landbouwgemeenten met industriële activiteit
- cluster 13: verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei
- cluster 8: steden en agglomeratiegemeenten met een industrieel karakter

Semistedelijke of agglomeratiegemeenten: stedelijk of semistedelijk karakter met lage centrumfunctie en economische activiteit en laag inkomensniveau

- cluster 6: weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang
- cluster 7: sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens

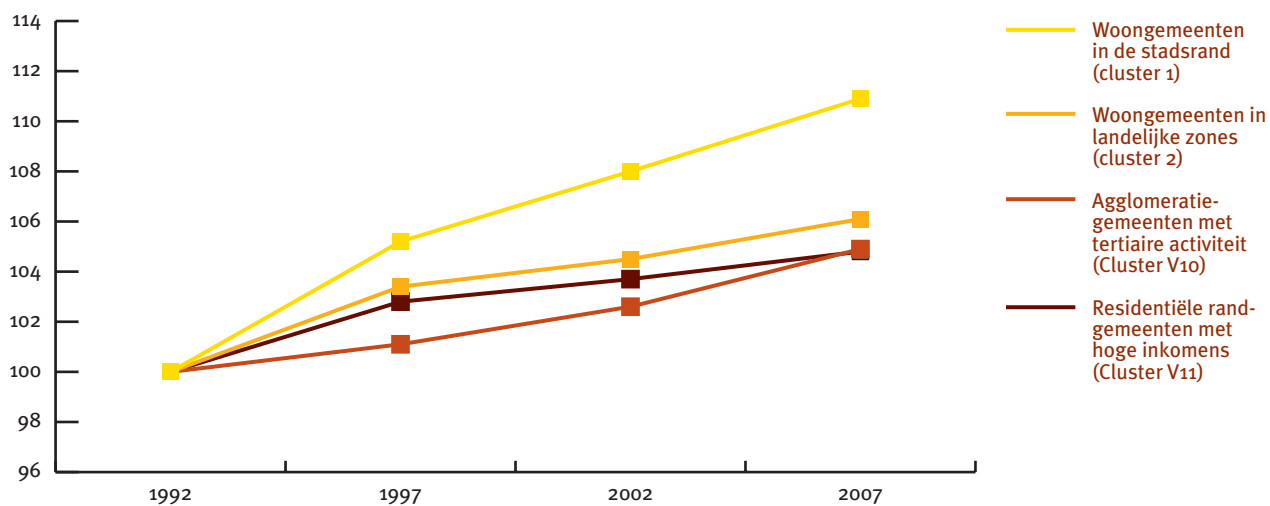
Centrumgemeenten: grote aantrekkingskracht en centrumfunctie

- cluster 5: middelgrote steden
- cluster 14: regionale steden
- cluster 15: grote en regionale steden – hoofdplaatsen

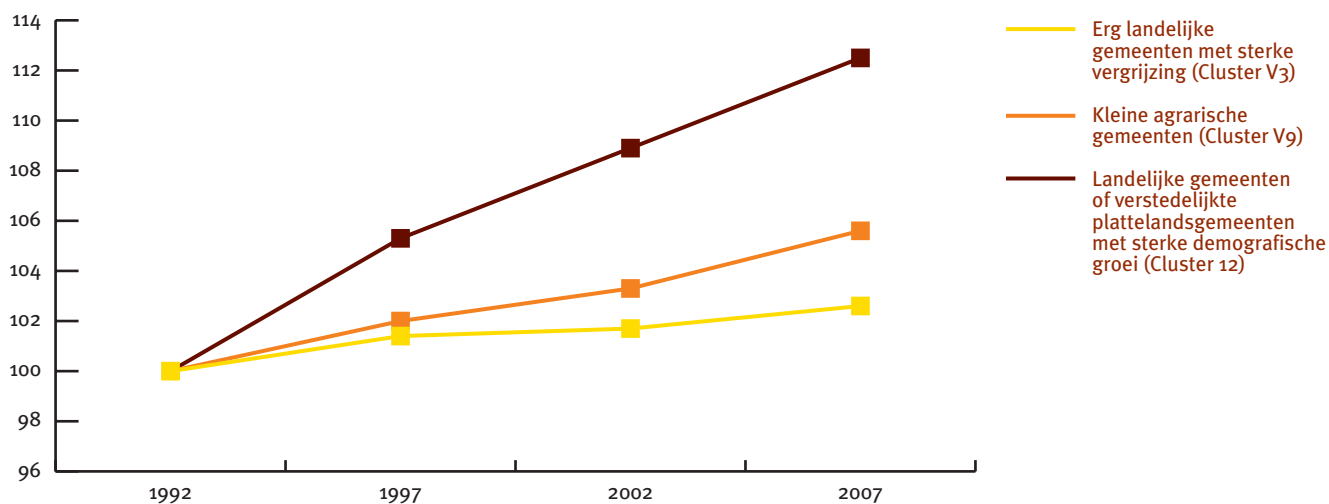
Toeristische gemeenten

- cluster 16: kustgemeenten

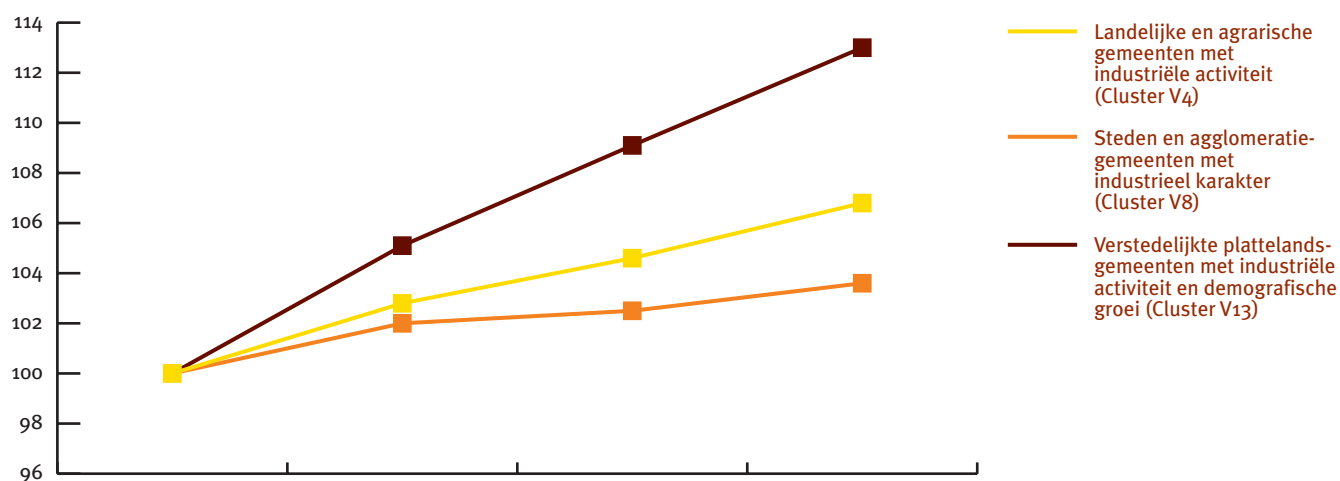
Evolutie van het aantal inwoners van 1992 tot 2007 in de woongemeenten

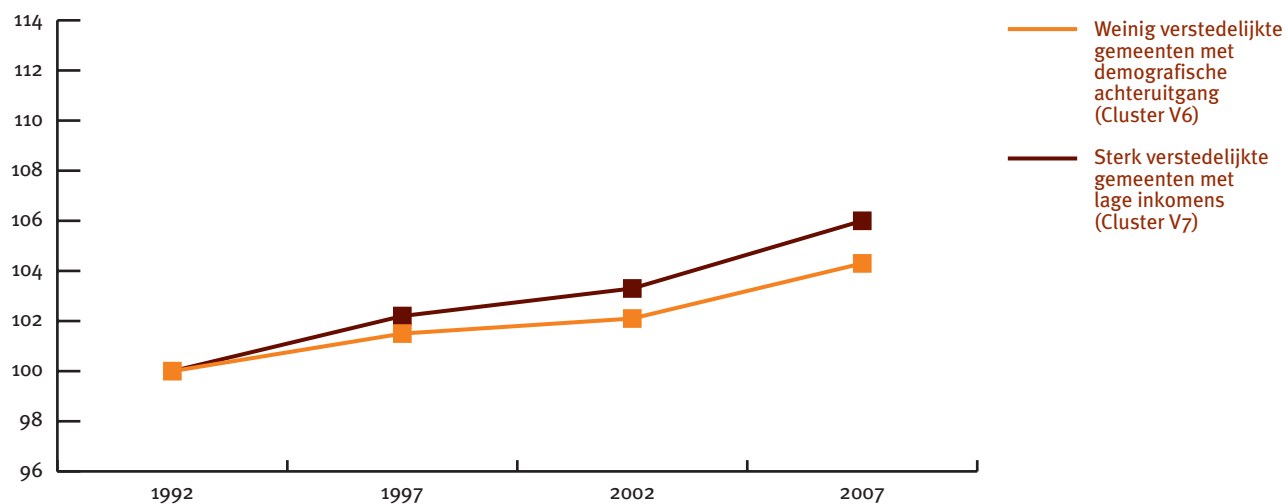
Evolutie van het aantal inwoners van 1992 tot 2007 in de landelijke of verstedelijkte plattelandsgemeenten

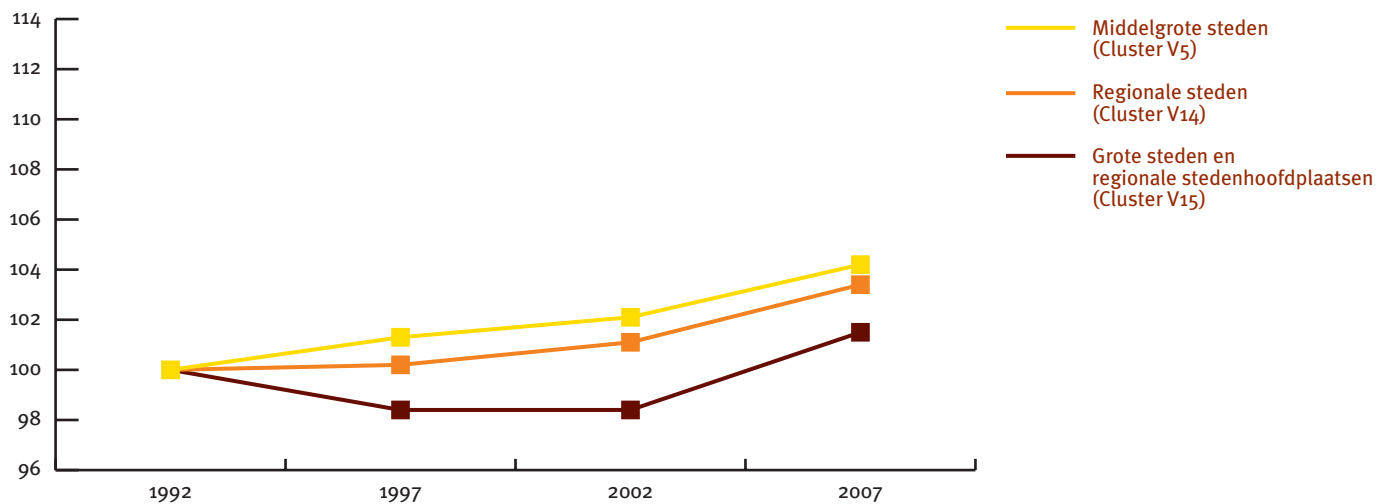
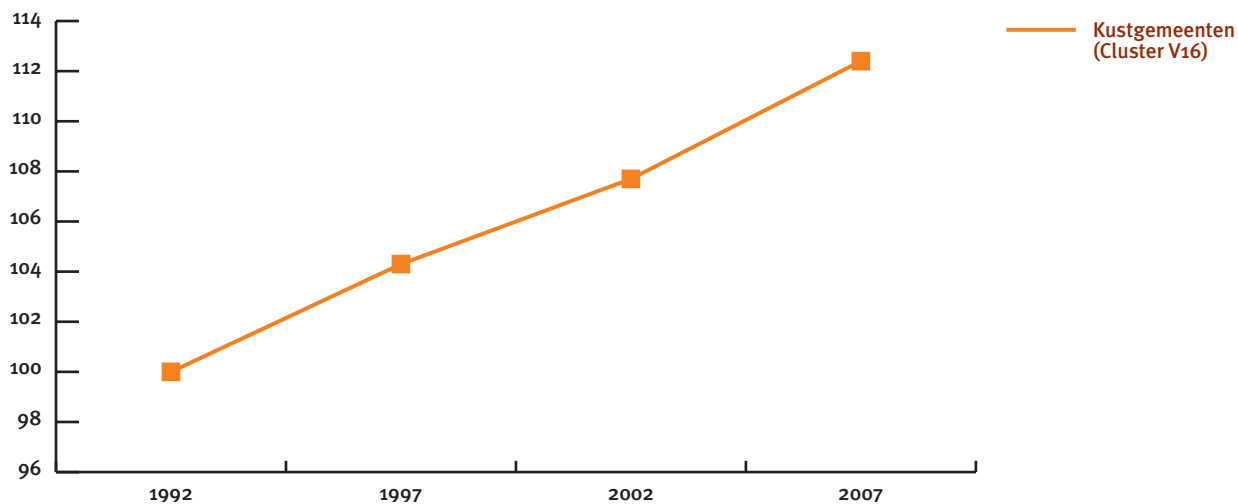

Evolutie van het aantal inwoners van 1992 tot 2007 in gemeenten met een concentratie van economische activiteit

Evolutie van het aantal inwoners van 1992 tot 2007 in de semistedelijke en agglomeratiegemeenten

Evolutie van het aantal inwoners van 1992 tot 2007 in de centrumgemeenten**Evolutie van het aantal inwoners van 1992 tot 2007 in de toeristische gemeenten**

■ Commentaar

Op 1 januari 2007 zijn er 6.117.440 inwoners in Vlaanderen. Uit de tabel blijkt dat het aantal inwoners in Vlaanderen jaarlijks stijgt.

De gegevens zijn gegroepeerd in clusters. De evolutie van de bevolking wordt geschetst van 1992 tot 2007. In alle clusters is er een stijging van het aantal inwoners over de laatste 15 jaar. De stijging is het meest uitgesproken in de cluster verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei, de cluster landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met een sterke demografische groei en de cluster kustgemeenten. De bevolking steeg in de gemeenten die tot die clusters behoren de afgelopen 15 jaar met 12 à 13%. De kleinste bevolkingsaan groei vinden we in de clusters grote steden en regionale stedenhoofdplaatsen, stedelijke en agglomeratiegemeenten met industriële activiteit en erg landelijke gemeenten met een sterke vergrijzing. Daar bedraagt de aangroei van de bevolking over de afgelopen 15 jaar 1 tot 3%.

Als we kijken naar de clusters middelgrote steden, regionale steden en grote steden en regionale stedenhoofdplaatsen, zien we in de grafiek dat tot 2002 slechts een lichte aangroei van de bevolking is of zelfs een daling. Vanaf 2002 is de toename van de bevolking groter. Dit kan erop wijzen dat vanaf 2002 de stadsvlucht wordt tegengehouden en omgebogen wordt tot een toename van het aantal inwoners in de steden. In het volgende onderdeel Stadsvlucht in de 13 centrumsteden gaan we hier nog dieper op in.

■ Stadsvlucht in de 13 centrumsteden

Als we de cijfers van het migratiesaldo (aantal inwijkelingen – aantal uitwijkelingen) bekijken voor de 13 centrumsteden zien we over de laatste jaren heen een afnemende stadsvlucht. In Oostende zijn er in de periode 2003-2005 per jaar 6 inwijkelingen per 1.000 inwoners. Dat is het hoogste aantal, gevolgd door Hasselt, Sint-Niklaas en Mechelen. Ook in de meeste andere steden is de instroom groter dan de uitstroom, behalve in Kortrijk, Genk en Leuven waar de stadsvlucht niet volledig gestopt is.

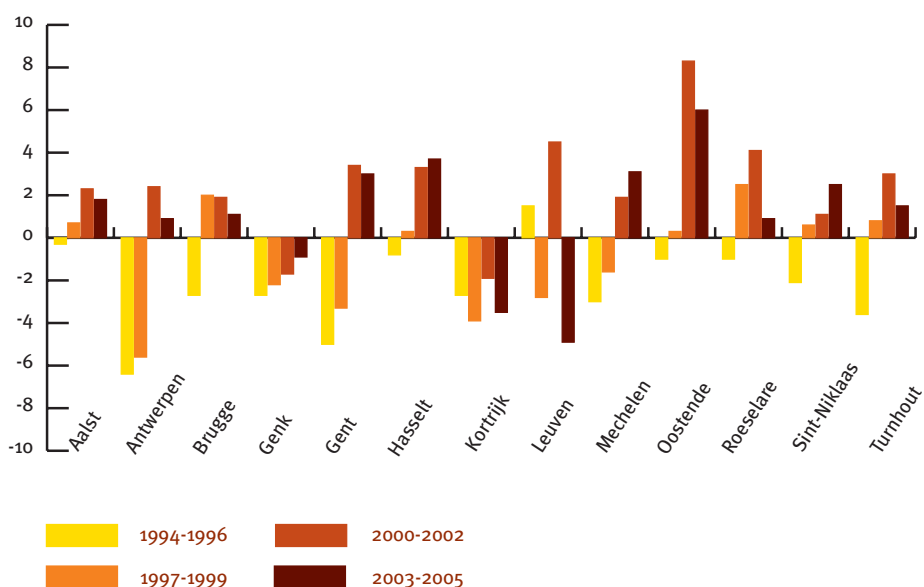
De migratiecijfers variëren sterk per jaar. Vaak zit er een weinig stabiele lijn in, maar toch tekenen zich enkele tendensen af. We zien dat in de periode 1994-1996 de stadsvlucht overheerste in de 13 Vlaamse centrumsteden: de negatieve scores wijzen op een verlies aan bevolking, in Antwerpen tot 6,4 uitwijkelingen per 1.000 inwoners per jaar in de periode 1994-1996. Deze negatieve trend werd in de meeste steden omgebogen vanaf 2000, enkele uitzonderingen daar gelaten (bijvoorbeeld Kortrijk, Genk). We zien als algemene tendens dat de steden opnieuw aan aantrekkingskracht winnen.

In 2000 vond er een regularisatie plaats van inwoners die geen geldige verblijfspapieren bezaten maar toch vijf jaar of meer hier verbleven. Hierdoor waren er in 2001 en 2002 eenmalige extra inschrijvingen. Dit kan deels de positieve resultaten van 2000-2002 verklaren.

Migratiesaldo in de 13 centrumsteden

Het verschil tussen de totale inwijking en de totale uitwijking per 1000 inwoners (driejaarlijkse gemiddelden)				
	1994-96	1997-99	2000-02	2003-05
Aalst	-0,3	0,7	2,3	1,8
Antwerpen	-6,4	-5,6	2,4	0,9
Brugge	-2,7	2,0	1,9	1,1
Genk	-2,7	-2,2	-1,7	-0,9
Gent	-5,0	-3,3	3,4	3,0
Hasselt	-0,8	0,3	3,3	3,7
Kortrijk	-2,7	-3,9	-1,9	-3,5
Leuven	1,5	-2,8	4,5	-4,9
Mechelen	-3,0	-1,6	1,9	3,1
Oostende	-1,0	0,3	8,3	6,0
Roeselare	-1,0	2,5	4,1	0,9
Sint-Niklaas	-2,1	0,6	1,1	2,5
Turnhout	-3,6	0,8	3,0	1,5

Het verschil tussen de totale inwijking en de totale uitwijking per 1000 inwoners

■ Stadsvlucht bij de jongere bevolking

Als we de cijfers meer in detail gaan bestuderen en het migratiesaldo nemen per leeftijdscategorie kunnen we volgende vaststellingen doen. In de leeftijdscategorie 30-39 en 0-9 jaar zien we dat er in Roeselare in de periode 2001-2003 per jaar 3,4 inwijkingen per 1.000 inwoners zijn. Dat is het hoogste aantal, gevolgd door Oostende met 0,4. In de andere steden is de uitstroom groter dan de instroom, dus is er een stadsvlucht van de jonge gezinnen en de jonge werkenden. In de studentenstad Leuven is die stadsvlucht het grootst: per jaar emigreren er 40 per 1.000 personen in de leeftijdscategorie 30-39 en 0-9 jaar.

De negatieve scores wijzen op een verlies aan bevolking. We zien als algemene tendens dat de steden lichtjes aan aantrekkingskracht winnen voor de dertigers: hun stadsvlucht wordt duidelijk afgeremd in Antwerpen, Genk, Hasselt, Mechelen en Turnhout. In Roeselare en Oostende werd de stadsvlucht gekeerd. In de andere steden is het plaatje minder eenduidig.

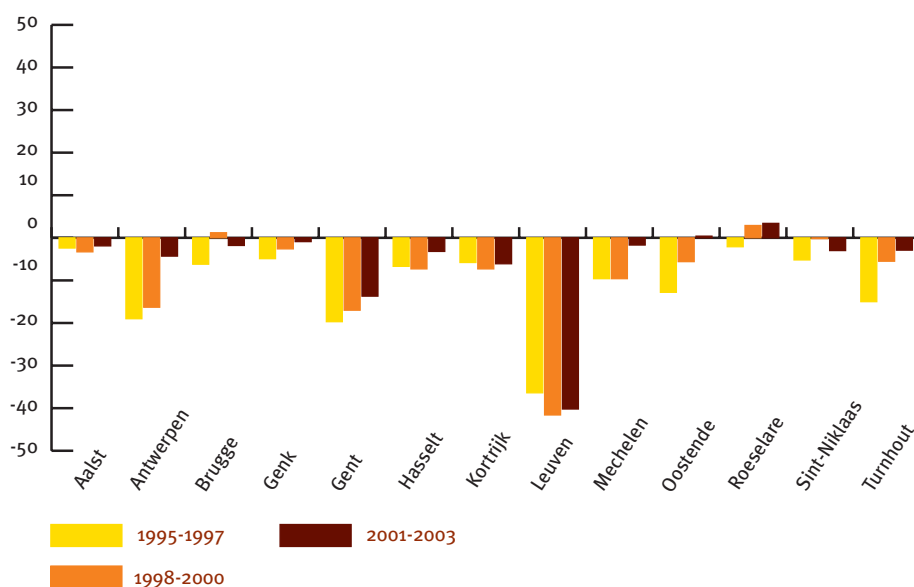
Het situeren van deze evoluties dient stad per stad bekeken te worden en heeft te maken met ontwikkelingen op de diverse terreinen. Algemeen kan gesteld worden dat er een positieve evolutie aan de gang is in de steden.

Migratiesaldo in de 13 centrumsteden bij jonge gezinnen met kinderen

Het verschil tussen de inwijking en de uitwijking per 1000 inwoners in de leeftijdscategorie 30-39 + 0-9 jaar (per 3 jaar)

	1995-1997	1998-2000	2001-2003
Aalst	-2,4	-3,3	-1,9
Antwerpen	-19,0	-16,3	-4,3
Brugge	-6,2	1,2	-1,8
Genk	-4,9	-2,6	-0,9
Gent	-19,7	-17,0	-13,7
Hasselt	-6,7	-7,3	-3,2
Kortrijk	-5,8	-7,3	-6,1
Leuven	-36,4	-41,6	-40,2
Mechelen	-9,6	-9,6	-1,7
Oostende	-12,8	-5,6	0,4
Roeselare	-2,1	2,9	3,4
Sint-Niklaas	-5,2	-0,2	-3,0
Turnhout	-15,0	-5,5	-2,9

Het verschil tussen de inwijking en de uitwijking per 1000 inwoners op de leeftijd van 30-39 + 0-9 jaar (per 3 jaar)

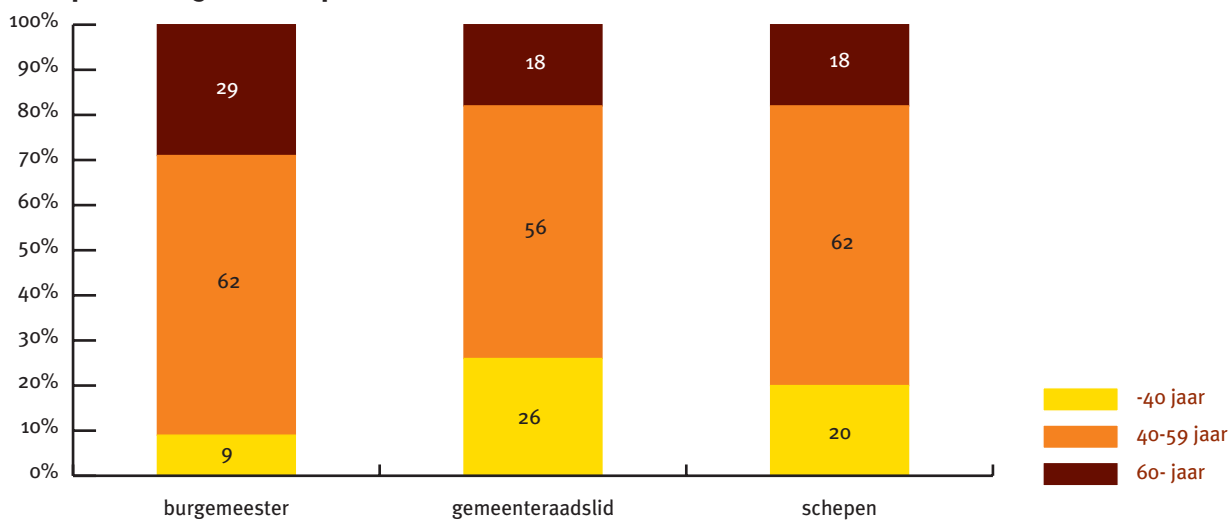
3.1.2 Bestuursorganen

Benoeming burgemeesters

gemeente	vorige burgemeester	lijst	huidige burgemeester	lijst
Aarschot	Frans Deboes	CD&V/N-VA	André Peeters	CD&V/N-VA
Boechout	Albert Mariën	VLD	Koen T' Sijen	Sp.a-Spirit
Kraainem	Arnold d'Oreye de Lantremange	UNION	nog niet benoemd	
Linkebeek	Marc De Neef	LB	nog niet benoemd	
Schoten	Harrie Hendrickx	CD&V	Harrie Hendrickx	CD&V/N-VA
Sint-Genesius-Rode	Myriam Rolin	IC-GB	Myriam Rolin	IC-GB
Vilvoorde	Jean-Luc Dehaene	CD&V/N-VA	Marc Van Asch	CD&V/N-VA
Westerlo	Guy Van Hirtum	CD&V	nog niet benoemd	
Wezembeek-Oppem	François Van Hoobrouck d'Aspre	LB-UF	nog niet benoemd	
Wichelen	Werner Van der Eecken	CD&V	Werner Van der Eecken	SAMEN
Wortegem-Petegem	Johan Delmulle	WP2000	Luc Vander Meeren	Open VLD
Zonhoven	Maria Louisa Welkenhuysen	VLD	Johny De Raeve	Open VLD

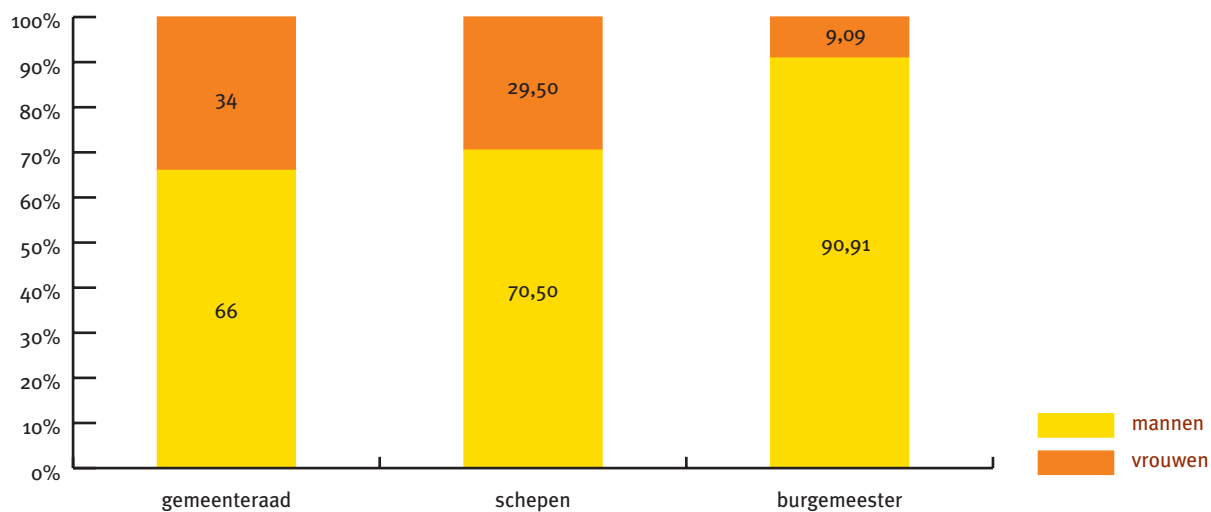
■ Leeftijd

Leeftijd van de gemeentelijke mandatarissen

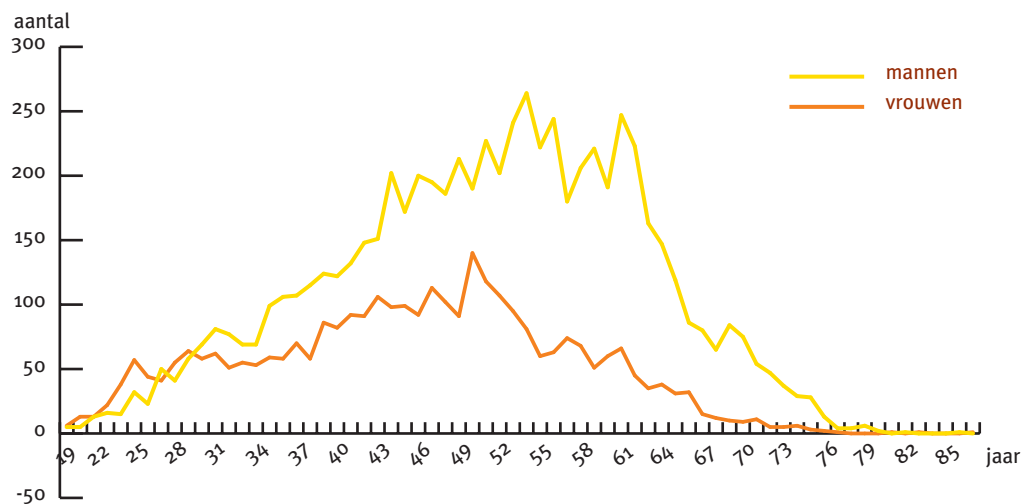

Man-vrouwverhouding

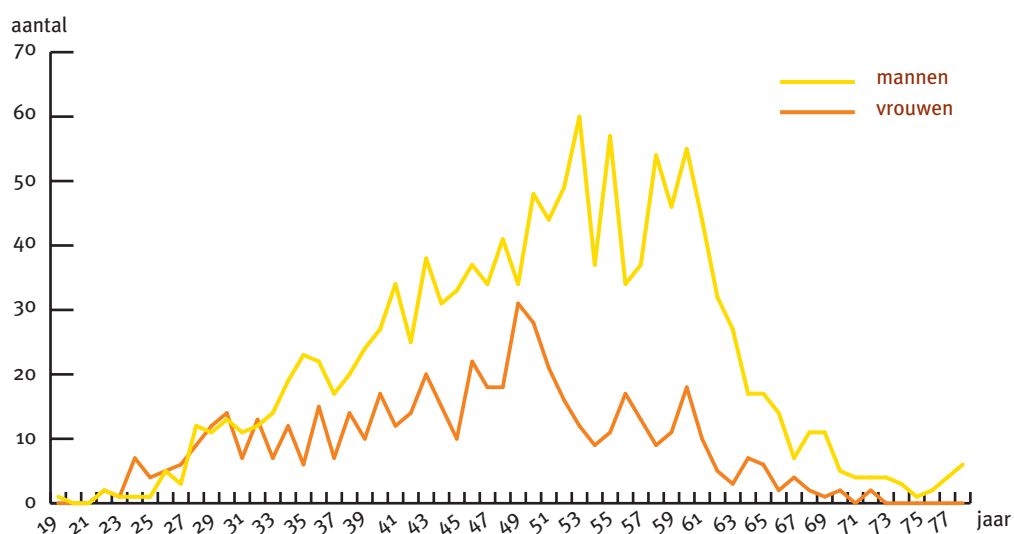
Man-vrouwverhouding in de gemeentelijke bestuursorganen

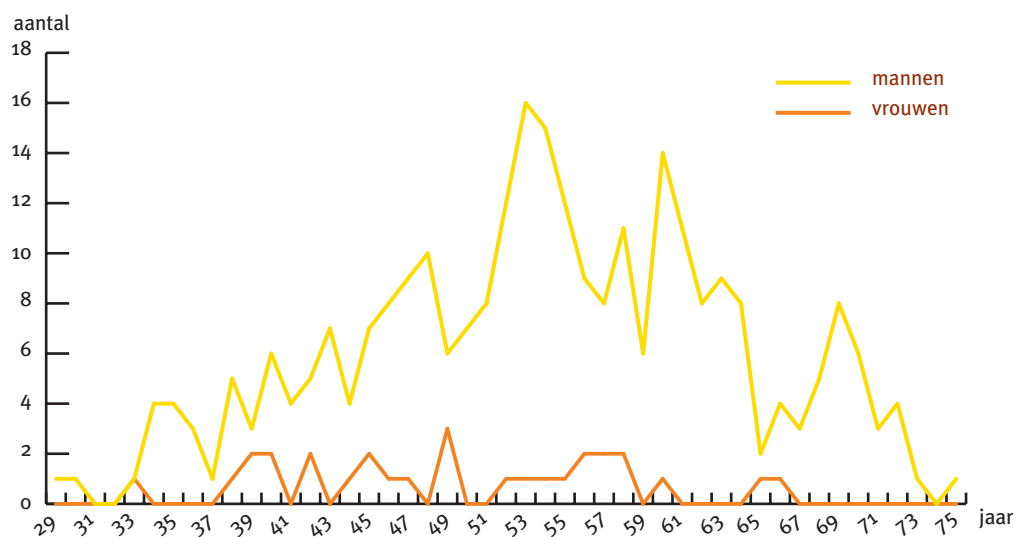
Man-vrouwverhouding in gemeenteraad volgens leeftijd

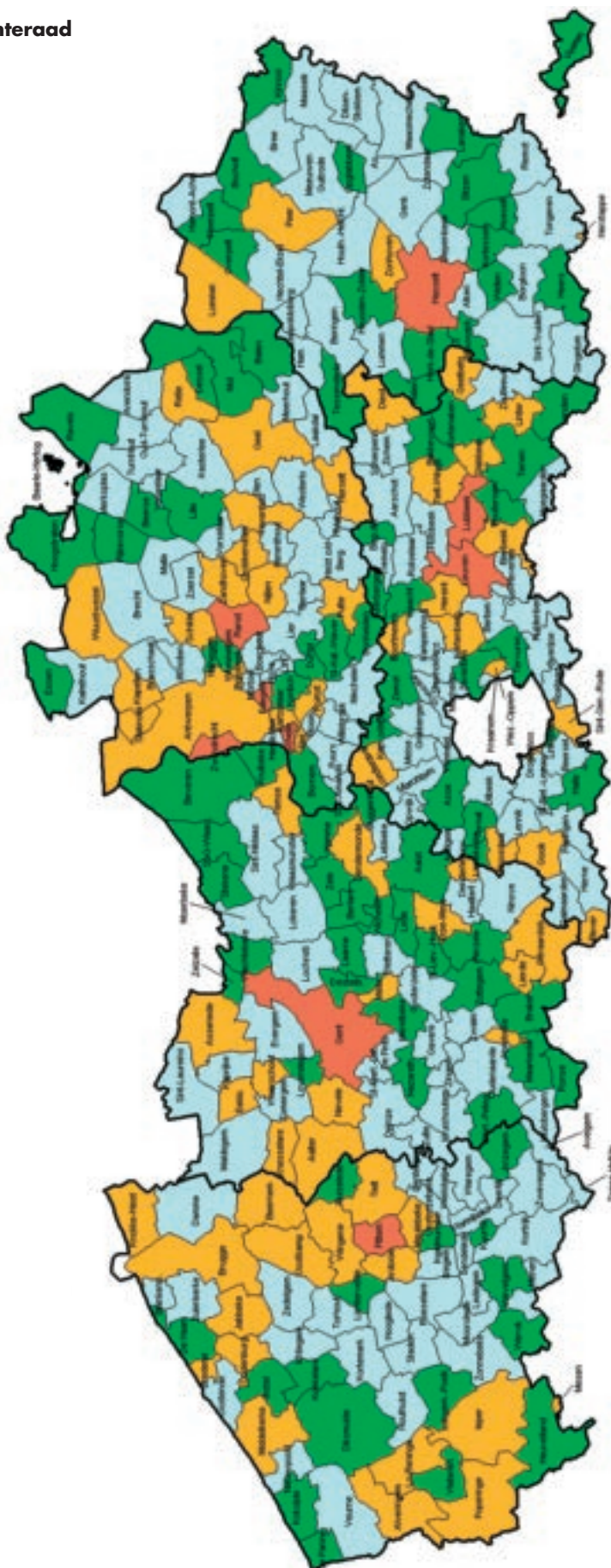
Man-vrouwverhouding bij de schepenen volgens leeftijd

Man-vrouwverhouding bij de burgemeesters volgens leeftijd

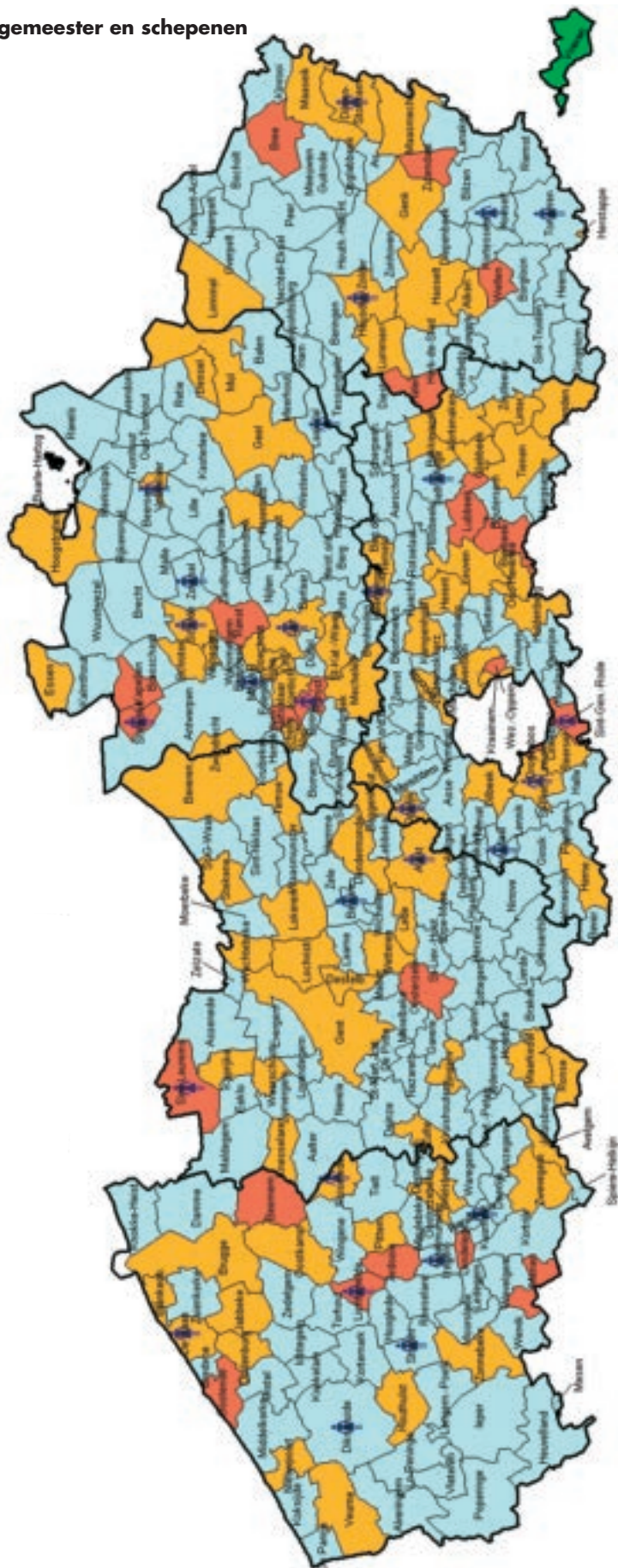
Vrouwen in de gemeenteraad

vrouwen in de gemeenteraad

10 to 30 %	(92)
30 to 40 %	(139)
40 to 50 %	(68)
> 50 %	(9)

Vrouwen in college van burgemeester en schepenen

 vrouwelijke burgemeester (28)

vrouwen in het college van burgemeester en schepenen

- geen (1)
- < 30 % (197)
- 30 tot 50 % (88)
- de helft of meer (22)

■ Toepassing van vernieuwingen uit het gemeentedecreet

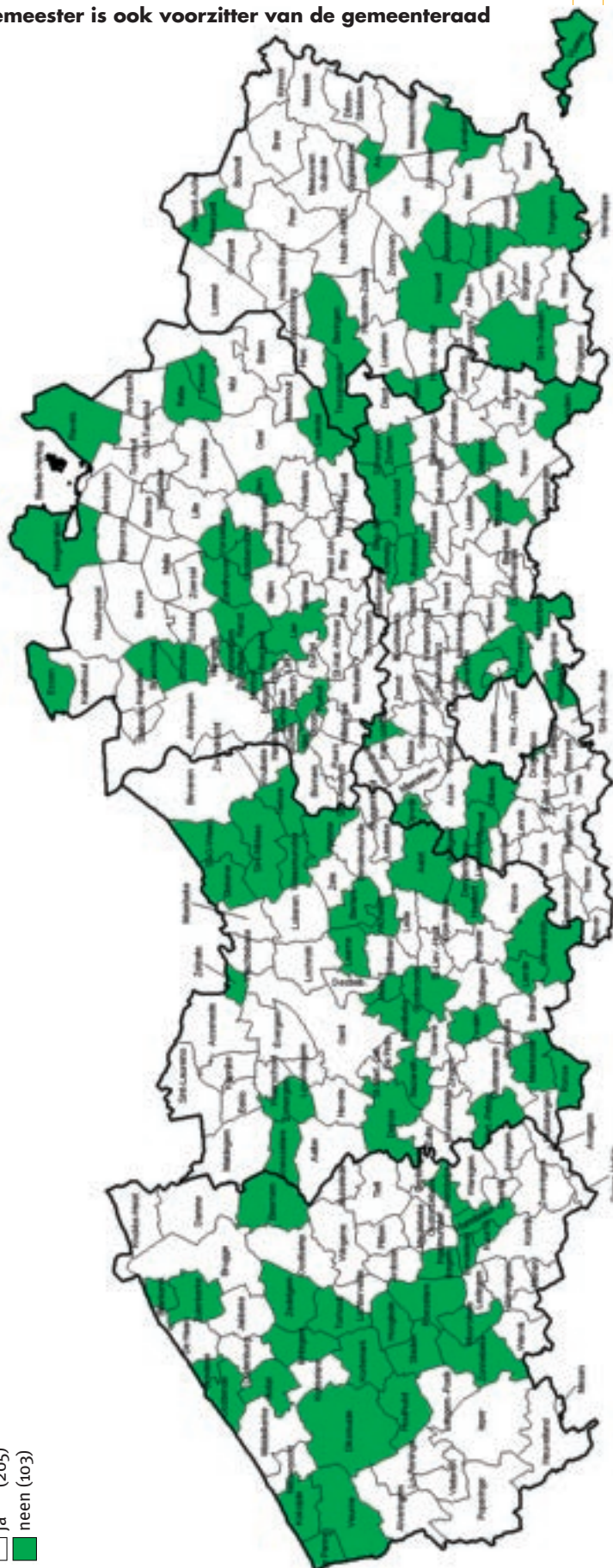
In het gemeentedecreet is voorzien dat de gemeenteraad kan voorgezeten worden door iemand anders dan de burgemeester. Deze maatregel heeft uitwerking gekregen met de installatie van de huidige gemeenteraden. Andere nieuwigheid die in het gemeentedecreet is voorzien is dat de voorzitter van het OCMW kan opgenomen worden in het college van burgemeester en schepenen. Nu is dit vrijblijvend, vanaf 2012 wordt deze maatregel verplicht voor alle gemeenten. Op deze wijze wil de wetgever een goede samenwerking tussen gemeente en OCMW stimuleren.

Beide kaarten geven aan in welke mate de Vlaamse gemeenten beide maatregelen toepassen.

Burgemeester is ook voorzitter van de gemeenteraad

Burgemeester is ook voorzitter van de gemeenteraad

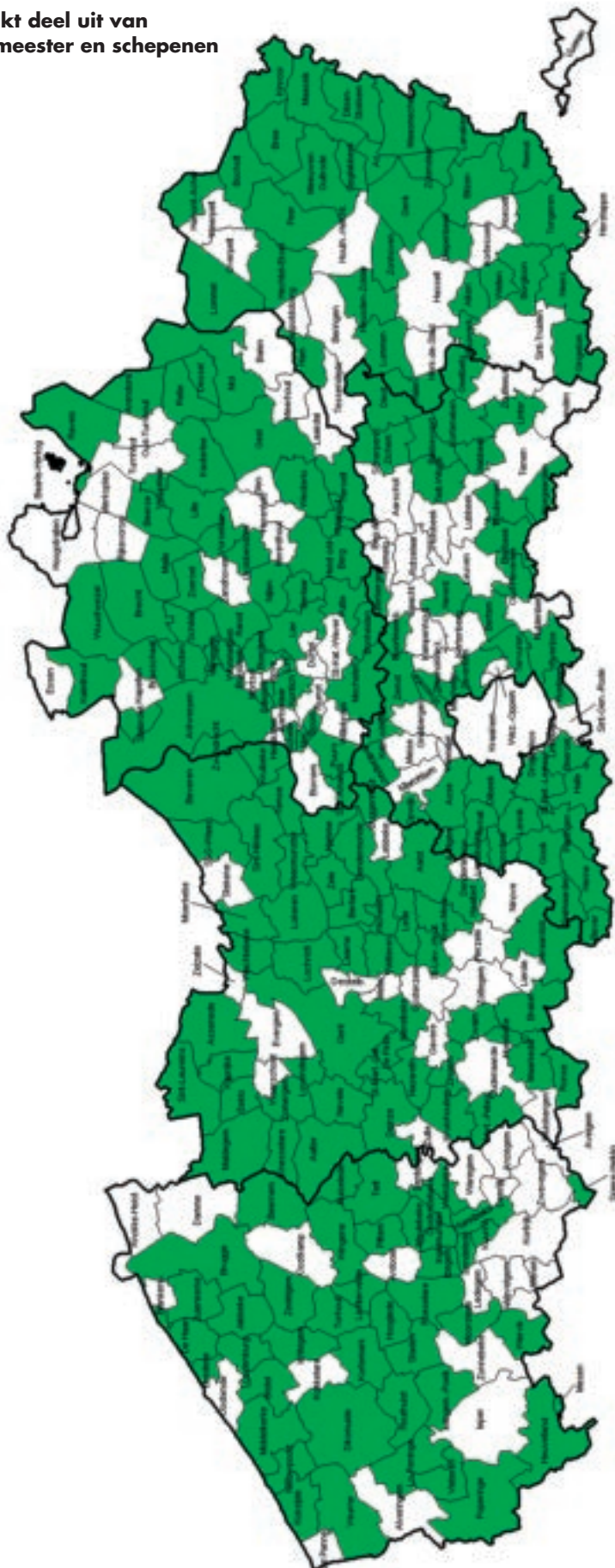
ja (205)
 neen (103)

OCMW-voorzitter maakt deel uit van het college van burgemeester en schepenen

OCMW voorzitter ook in het college van burgemeester en schepenen?

- neen (99)
 ja (209)

3.2 Bestuurskrachtprofiel

3.2.1 Financiën

Elk jaar wordt een bepaald onderwerp in de kijker gezet in het jaarbeeld. In het jaarbeeld 2006 waren dit de verkiezingen van 8 oktober 2006. Dit jaar focussen we op de financiën van de besturen. In wat volgt worden de financiën van de verschillende besturen uitgebreid belicht.

■ Budgetten 2007

Meer gegevens op de site
www.vlaanderen.be/binnenland

- Tabel met per gemeente de budgetcijfers

Leeswijzer bij de tabel (op de site):

- De tabel bevat gegevens uit de budgetten 2007, zonder rekening te houden met later op het jaar doorgevoerde budgetwijzigingen. Het resultaat eigen dienstjaar wordt berekend door het verschil te maken tussen ontvangsten – gewone dienst en uitgaven – gewone dienst. Het algemeen begrotingsresultaat wordt bekomen door bij het resultaat eigen dienstjaar het saldo vorige jaren, het saldo overboekingen en het algemeen begrotingsresultaat vorige jaren bij te tellen.

■ Commentaar

De tabel (opgenomen op de site) geeft per gemeente een overzicht van de grote uitgaven- en ontvangstenrubrieken zoals opgenomen in de oorspronkelijke budgetten 2007. Er werd geen rekening gehouden met later op het jaar doorgevoerde budgetwijzigingen.

Als we alle Vlaamse gemeentebudgetten 2007 samen bekijken, vertonen deze voor de gewone dienst een algemeen begrotingsresultaat van bijna 857 miljoen euro. Naast hun positief algemeen begrotingsresultaat beschikken de gemeenten ook nog over circa 485 miljoen euro aan middelen in een gewoon reservefonds. Het gemiddelde algemeen begrotingsresultaat bedraagt 2.782.383 euro. De Vlaamse gemeenten besteden samen op jaarbasis 6,78 miljard euro. Dit is 1108,2 euro per inwoner.

Bekijken we enkel de ontvangsten en uitgaven van het eigen dienstjaar, dan bemerkt men een gezamenlijk tekort op de gewone dienst van ruim 136 miljoen euro.

In vergelijking met de budgetten 2006 zien we enerzijds een verbetering van het algemeen begrotingsresultaat met ongeveer 197 miljoen euro. Dit staat echter in schril contrast met de verslechtering van het resultaat eigen dienstjaar. Dit valt in 2007 136 miljoen negatiever uit dan in 2006. De aanzienlijke verslechtering van het resultaat van het eigen dienstjaar voor 2007 komt voornamelijk door de zwakke stijging van de ontvangsten ten opzichte van het jaar 2006. Dit komt vooral door de invloed van de belastingshervormingen op de gemeentelijke fiscale ontvangsten en de lagere dividenden ten gevolge van de liberalisering van de energiemarkt. In 2006 werd de trend van de lagere

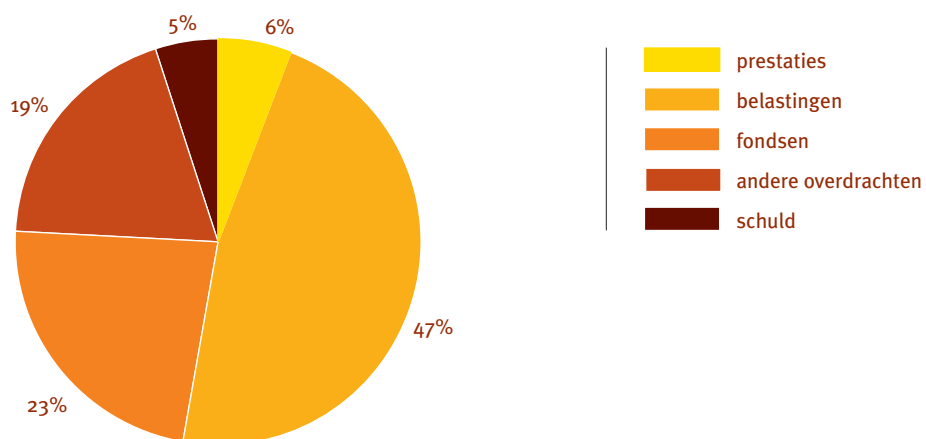
energiedividenden nog enigszins opgevangen door de uitzonderlijke dividenden naar aanleiding van de Suez-operatie.

Sinds de inwerkingtreding van het nieuwe Gemeentefonds is er bepaald dat 8% van de middelen die een gemeente krijgt uit het Gemeentefonds rechtstreeks aan het OCMW wordt gestort. Een gemeente kan, in samenspraak met het OCMW, echter afwijken van deze regeling en een ander percentage of een absoluut bedrag bepalen dat rechtstreeks aan het OCMW gestort wordt. Zo zijn er een aantal gemeenten en OCMW's die het percentage op nul hebben gebracht. Hun gemeentelijke dotatie zal verhoudingsgewijs hoger liggen in vergelijking met andere gemeenten. Bij de vergelijking van de gemeentelijke OCMW-toelagen moet men hiermee rekening houden. De dotaties aan de OCMW's liggen tussen 0 euro en 87.461.700 euro.

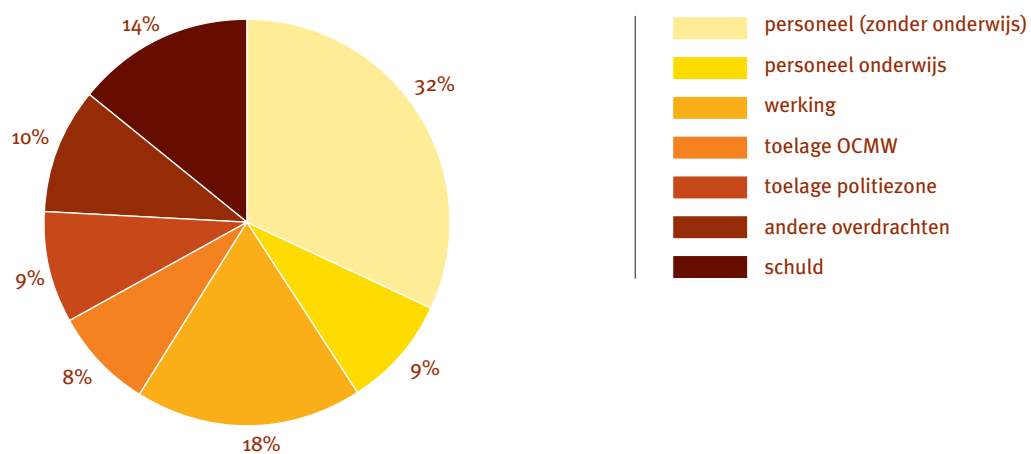
De dotaties aan de politiezones variëren tussen 4.805 euro voor de gemeente Herstappe en 145.061.100 euro voor de stad Antwerpen.

Een korte blik op de buitengewone dienst leert ons dat in 248 van de 308 Vlaamse gemeenten de uitgaven de ontvangsten overstijgen, wat neerkomt op een tekort eigen dienstjaar. Het verplichte begrotingsevenwicht zal in deze gemeenten bijgevolg bereikt moeten worden via overboekingen uit de gewone dienst, een positief saldo op vorige dienstjaren of door beroep te doen op het algemeen begrotingsresultaat van het vorig jaar. De buitengewone dienst in alle Vlaamse gemeenten samen is goed voor 2,52 miljard euro aan uitgaven. Dit is 411,7 euro per inwoner.

Verdeling over de verschillende ontvangstenposten

Verdeling over de verschillende uitgavenposten

■ Commentaar

In de taartdiagrammen wordt het procentueel aandeel van enkele belangrijke categorieën in het totaal van de ontvangsten en uitgaven van het eigen dienstjaar weergegeven die de gemeenten hadden voorzien op hun budgetten 2007.

Voor de uitgaven van de gewone dienst vertegenwoordigen de personeelsuitgaven, zonder onderwijzend personeel, de grootste groep. Naast de (bruto-)bezoldigingen van het gemeentepersoneel en de wedden van de mandatarissen worden ook de patronale bijdragen, het vakantiegeld, de pensioenen ten laste van de gemeente, de uitgaven voor de arbeidsongevalverzekering en enkele andere uitgaven voor het gemeentepersoneel onder deze categorie opgenomen.

De uitgaven voor het onderwijzend personeel worden afgezonderd vermits zij voor de gemeenten geen reële financiële last betekenen. Tegenover de uitgaven voor het onderwijzend personeel staan immers gelijkwaardige ontvangsten vanuit de Vlaamse overheid, meer bepaald van het departement Onderwijs. De betalingen aan het onderwijzend personeel gebeuren trouwens rechtstreeks vanuit het departement Onderwijs.

Onder werkingsuitgaven vallen alle uitgaven die jaarlijks nodig zijn om de werking van de gemeente te kunnen verzekeren. Het gaat onder meer om: uitgaven voor kantoorbenodigdheden, telefoonuitgaven, energie-uitgaven, uitgaven voor opleiding van gemeentepersoneel, technische benodigdheden, huur van onroerende goederen, verzekeringen voor gebouwen en voertuigen en dergelijke meer.

Volgens wettelijke bepalingen moeten gemeenten bijdragen in het tekort van het OCMW en de politiezone waarvan ze deel uitmaken. Aangezien deze beide toelagen vaak substantieel zijn, worden zij in het taartdiagram afgezonderd van de andere overdrachtuitgaven. Zo moeten gemeenten ook het tekort van de erediensinstellingen bijpassen, kunnen ze aan plaatselijke verenigingen een subsidie geven om de werking te ondersteunen of kunnen ze bijdragen verlenen aan andere overheidsinstellingen.

Ten slotte vormen de schulduitgaven nog een belangrijk deel van de gewone uitgaven. Hierin zitten de jaarlijkse aflossingen en inrestlasten op de aangegane leningen vervat, maar ook mogelijke debetrenten op financiële rekeningen, nalatigheidsintresten en de bijdrage in het exploitatieverlies van openbare ondernemingen zoals gemeentebedrijven.

Langs ontvangstenzijde wordt de grootste groep gevormd door de belastingen. Enerzijds betreft het hier de aanvullende belastingen waarbij de gemeente een bijkomende aanslagvoet vaststelt op een basisbelasting die door de Vlaamse of federale overheid wordt geheven. De inkobiering en de inning gebeuren door de overheid die de basisbelasting instelt en het gemeentelijk aandeel in de ontvangsten wordt door hen doorgestort. De belangrijkste aanvullende belastingen zijn de aanvullende personenbelasting en de opcentiemen op de onroerende voorheffing. Anderzijds heffen de gemeenten eigen belastingen.

Een andere belangrijke ontvangstenbron voor de gemeenten zijn de fondsen. In eerste instantie betreft het hier het Gemeentefonds,

maar ook het Stedenfonds en enkele federale fondsen die onder de gemeenten of een deel van de gemeenten worden verdeeld. Daarnaast vindt men de categorie 'andere overdrachten' waarin de andere overdrachtontvangsten worden gegroepeerd zoals de bijdragen voor het onderwijzend personeel en premies voor GESCO-personeelsleden.

Gemeenten genereren ook een beperkt bedrag aan prestatieontvangsten. Voorbeelden hiervan zijn de ontvangsten uit de verkoop van huisvuilzakken, ontvangsten uit verhuringen van onroerende goederen en toegangsgelden. De schuldontvangsten ten slotte bestaan voornamelijk uit de jaarlijkse dividenden die men ontvangt via participaties in onder meer intercommunales en creditintresten op financiële rekeningen.

■ Jaarrekening

Door het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juli 1998 tot regeling van de toezending van de besluiten van de gemeenteraad betreffende budgetten en rekeningen naar de Vlaamse Regering, zijn de gemeentebesturen vanaf oktober 1998 verplicht om hun rekeningen in digitale vorm naar het Agentschap voor Binnenlands Bestuur te sturen.

Binnen het Agentschap voor Binnenlands Bestuur hebben we hierdoor reeds heel wat informatie rond de gemeentefinanciën ontsloten, onder andere het jaarbeeld, het tijdschrift BinnenBand, het rapport Gemeentefinanciën en op de website van het agentschap.

De vraag naar recenter en een grotere hoeveelheid aan cijfermateriaal blijft echter aanhouden. Om aan de informatienoden te kunnen blijven voldoen, is het essentieel dat we beschikken over recente rekeningcijfers.

Wat het jaar 2005 betreft ontbreken er op 13 februari 2008 nog steeds de digitale gemeenterekeningen van Niel en Nieuwpoort en voor het jaar 2006 de digitale gemeenterekeningen van Boortmeerbeek, Grimbergen, Haacht, Kappelen-op-den-Bos, Kontich, Lille, Lochristi, Lubbeek, Malle, Wellen en Willebroek.

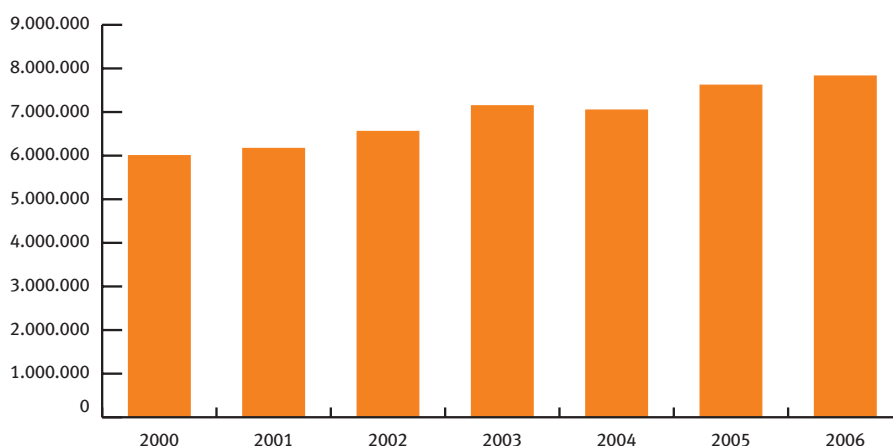
Aan de hand van de binnengekomen rekeninggegevens kunnen we de voornaamste trends van de afgelopen legislatuur 2000-2006 blootleggen. De cijfers voor 2005 en 2006 zijn wel nog onder voorbehoud. Dit komt omdat de verwerking en de controle van de digitaal binnengekomen rekeningen bij het Agentschap voor Binnenlands Be-

stuur vertraging opgelopen heeft door het laattijdig opsturen van de digitale rekeninggegevens door de gemeenten en technische problemen met de databank.

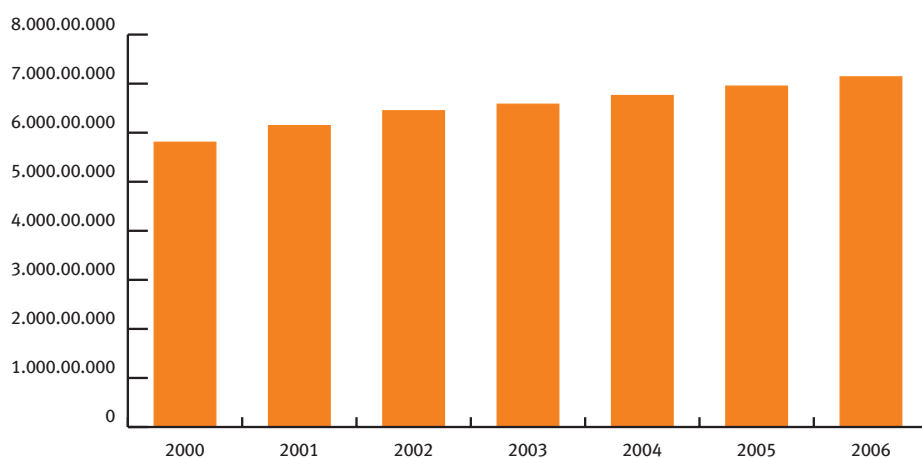
Evolutie ontvangsten, uitgaven en resultaat eigen dienstjaar in de jaarrekeningen 2000 tot 2006 van de gemeenten

jaar	totaal uitgaven	totaal ontvangsten	resultaat eigen dienstjaar
2000	5.806.302.477	5.999.722.482	193.420.004
2001	6.144.551.434	6.165.688.912	21.137.478
2002	6.448.180.992	6.555.480.850	107.299.858
2003	6.582.045.117	7.143.762.363	561.717.246
2004	6.758.751.839	7.045.700.856	286.949.017
2005	6.950.348.625	7.616.449.547	666.100.921
2006	7.139.253.721	7.826.411.068	687.157.346

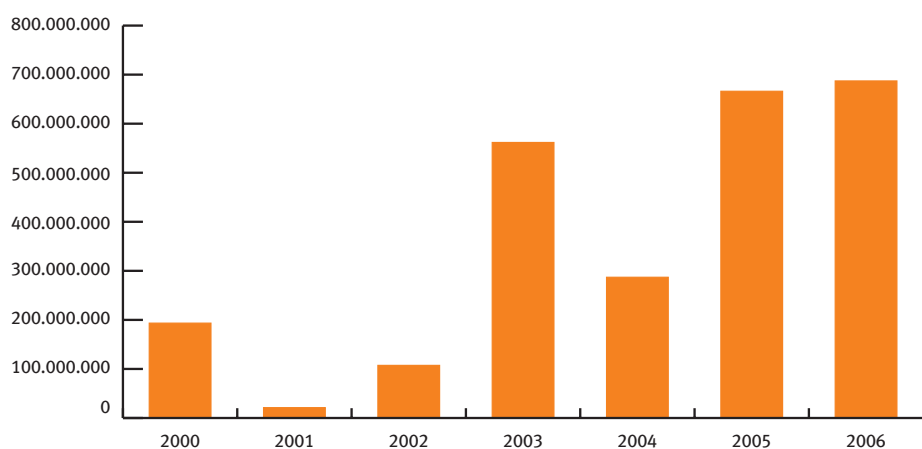
Evolutie ontvangsten in de jaarrekeningen 2000 tot 2006 van de gemeenten

Evolutie uitgaven in de jaarrekeningen 2000 tot 2006 van de gemeenten

Evolutie resultaat eigen dienstjaar in de jaarrekeningen 2000 tot 2006 van de gemeenten

■ Commentaar

We kunnen de financiële toestand van de Vlaamse gemeenten schetsen aan de hand van drie grafieken die de evolutie weergeven van de totale uitgaven, de totale ontvangsten en het saldo eigen dienstjaar voor het jaar 2000 tot en met 2006.

Na een dieptepunt in 2001 kan vastgesteld worden dat de financiële toestand zich in 2002 en 2003 heeft hersteld. Dit komt voornamelijk door het onder controle houden van de uitgaven en een grotere toename van de ontvangsten door de stijging van de aanslagvoeten voor de gemeentebelastingen en de toename van het Gemeentefonds.

In 2004 gaat de financiële toestand van de gemeenten terug achteruit door de negatieve groei van de gewone ontvangsten, voornamelijk door de forse daling van de schuldontvangsten door de liberalisering van de energiemarkt (met name van 887,8 miljoen euro voor 2003 naar 535,4 miljoen euro voor 2004).

In 2005 verbetert terug de financiële toestand door een sterke groei van de ontvangsten door onder andere de eerste boeking van de Elia-bijdrage. In 2005 bedragen de totale schuldontvangsten 716,2 miljoen euro. Daarnaast was er een beheerste groei van de uitgaven door de daling van de financiële lasten en de beperktere groei van de dotaties aan de OCMW's en de politiezones.

In 2006 gaat de financiële toestand van de Vlaamse gemeenten er nog op vooruit, dit voornamelijk door de uitzonderlijke dividenden van de Telenet- en Suez-operatie en de herstructureeringen binnen de intercommunales: de schuldontvangsten bedragen dan voor de Vlaamse gemeenten samen reeds 944 miljoen euro.

■ Belastingen

Soorten gemeentebelastingen

Meer gegevens op de site
www.vlaanderen.be/binnenland

- Tabel met per gemeente welke soorten belasting- en retributiereglementen er bestaan

Leeswijzer bij de tabel (op de site):

- Heffingen die zowel als belasting en als retributie voorkomen zijn gemarkeerd in groen. De blauw gekleurde hokjes betreffen enkel belastingen.

■ Commentaar

De gegevens geven een oplijsting per gemeente van de belasting- en retributiereglementen.

Ze zijn rond de jaarwisseling opgemaakt door de provinciale afdelingen van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur op basis van de reglementen die op dat ogenblik ingestuurd en geregistreerd waren. De tabellen geven in principe dus een volledig beeld van alle gemeentelijke reglementen die in 2007 van toepassing waren. Het kan nochtans zijn dat er toch enkele reglementen nog niet opgenomen zijn omdat directe jaarlijkse belastingen nog tot het einde van het aanslagjaar kunnen gestemd worden. Artikel 253 van het gemeentedecreet geeft de gemeenten dan nog een marge van 20 dagen om het besluit in te sturen waarna de effectieve registratie, binnen de provinciale afdeling ook nog moet gebeuren.

Behalve belastingen werden ook de meest relevante retributies opgenomen in de lijst. Sommige heffingen komen immers zowel voor als belasting en als retributie, (op afgifte van huisvuilzakken bijvoorbeeld, of standrechten op markten en kermissen). De kwalificatie als belasting of als retributie geeft een nuanceverschil aan een heffing maar is doorgaans niet relevant voor degene die ze moet betalen, ten minste niet zolang er geen betwisting over ontstaat. Voor belastingen bestaat wel een specifieke bezwaarprocedure.

Er zijn 88 soorten belasting- en retributiereglementen opgenomen. Sommige soorten betreffen vergelijkbare belastbare voorwerpen maar zijn daarom niet helemaal identiek: zie bijvoorbeeld de hoofdingen diverse belastingen op ondernemingen en begraving, asverstrooiing, bijzetting in columbarium en grafconcessies.

Ook onder de hoofding huisvuil komen verschillende nuancerings voor. Enige groepering is echter noodzakelijk om de tabel leesbaar te houden.

Een Vlaamse gemeente heeft gemiddeld 21,12 soorten belastingen en/of retributies. Dat is een lichte daling: in het vorige jaarbeeld bedroeg het gemiddelde nog 21,75. In de provincies Limburg (gemiddeld 19,6 reglementen per gemeente) en West-Vlaanderen (20,0) ligt dat gemiddelde iets lager, in de provincies Antwerpen (22,2) en Oost-Vlaanderen (22,6) iets hoger.

Het Limburgse gemiddelde ligt tussen twee uitersten: van Herstappe, met slechts 4 belastingen tot Lommel met 31 soorten. Het Antwerpse gemiddelde ligt tussen de 13 belastingen van Vosselaar, Merksplas, Ranst en Lint en de 40 soorten van de stad Antwerpen. Het gemiddelde aantal van Vlaams-Brabant (21,2) ligt tussen een minimum van slechts 4 belastingen in Kraainem en een maximum van 37 in Grimbergen. Het West-Vlaamse gemiddelde (20,7) ligt tussen 8 soorten in Wielsbeke en Spiere-Helkijn en 38 in Menen. Een Oost-Vlaamse gemeente heeft gemiddeld 20,8 belastingen en dat aantal ligt tussen het minimum van Waarschoot met 9 soorten reglementen en het maximum van de hoofdstad Gent met 39 soorten.

In de top tien met de meeste reglementen komen nog steeds verschillende kustgemeenten voor, naast de twee grootste steden Antwerpen en Gent. Het lijstje ziet er zo uit: Antwerpen (40), Gent (39), Menen (38), Oostende (37), De Haan (37), Aalst (36), Ronse (36), Sint-Niklaas (36), Temse (36) en Nieuwpoort (35).

Blankenberge, dat enkele jaren geleden nog de pers haalde wegens het grootste aantal gemeentebelastingen (44 in 2004), heeft dat aantal ondertussen gevoelig teruggebracht tot 29. Daar zitten dan nog 6 retributiereglementen tussen.

Slechts 12 gemeenten hebben 10 reglementen of minder: Herstappe (4), Kraainem (4), Spiere-Helkijn (8), Wielsbeke (8), Waarschoot (9), Hechtel-Eksel (9), Glabbeek (9), Horebeke (10), Waarschoot (10), Ardoioie (10), Beernem (10) en Lendeledede (10).

De belasting op tewerkgesteld personeel is bijna geheel verdwenen. In het vorige jaarbeeld waren er nog slechts 10 gemeenten met deze belasting, nu zijn het er nog maar 3 (Zaventem, Drogenbos en Beerse). De belasting op drijfkracht komt voor in 114 gemeenten, waarvan 40 in de provincie Antwerpen en slechts 7 in de provincie Limburg.

Sommige belastingen zijn blijkbaar specifiek provinciegebonden. Zo is de urbanisatiebelasting enkel doorgedrongen in enkele gemeenten van de provincie Antwerpen. De belasting op kantoorruimten wordt geheven in 3 gemeenten van de provincie Vlaams-Brabant maar komt niet voor in andere provincies. In één van die drie (Wemmel) gaat het trouwens niet uitsluitend over een belasting op kantoorruimten, ook winkeluimten en handelspannen zijn gewiseerd door het reglement.

Een recent nieuw ingevoerde belasting op vervoer van personen die overlast veroorzaken komt nog niet voor in de provincies Limburg en West-Vlaanderen. In Vlaams-Brabant zijn er 6 van dit soort reglementen, in Antwerpen 8 en in Oost-Vlaanderen 16.

De gewone belasting op huisvuil heeft nog het best stand gehouden in de provincie Vlaams-Brabant, meer bepaald in 36 van de 65 gemeenten. Daarnaast zijn er slechts 2 algemene gemeentebelastingen en 8 milieubelastingen.

In Oost-Vlaanderen is het meest geopteerd voor de algemene gemeentebelasting: in 38 gemeenten op 65. Daarnaast zijn er ook 16 milieubelastingen. De gewone huisvuilbelasting bestaat er toch nog in 27 gemeenten. (De groene hokjes zijn retributies, dus geen jaarlijkse forfaitaire belasting).

West-Vlaanderen heeft de huisvuilbelasting vooral vervangen door een algemene milieubelasting (27 gemeenten) maar ook door een algemene belasting in 16 gemeenten. De gewone huisvuilbelasting bestaat nog in 15 van de 64 gemeenten. In de provincies Limburg en Antwerpen is de gewone huisvuilbelasting het minst vervangen door de twee alternatieven. In de 44 Limburgse gemeenten zijn er nog 28 huisvuilbelastingen, naast 5 algemene en 6 milieubelastingen.

41 van de 70 Antwerpse gemeenten hebben nog een huisvuilbelasting, naast 7 algemene en 4 milieubelastingen.

De vergeldende belastingen of retributies op huisvuil (onder één of andere vorm), op afgifte van administratieve documenten en prestaties komen in nagenoeg alle gemeenten voor.

Van de niet vergoedende belastingen is die op tweede verblijven de meest frequente na de aanvullende belastingen: zij komt voor in 216 gemeenten: 54 in Oost-Vlaanderen, 48 in West-Vlaanderen, 45 in Vlaams-Brabant, 44 in Antwerpen en 25 in Limburg.

Top 10 belastingen

Leeswijzer:

- In onderstaande opsomming vindt u voor elke provincie welke 10 soorten belastingen of retributies het vaakst voorkomen in de gemeenten van die provincie. Het cijfer opgenomen na de soort geeft aan in hoeveel gemeenten van die provincie de belasting of retributie voorkomt.

Antwerpen (70)	
1. aanvullende belasting motorrijtuigen	70
2. opcentiemen onroerende voorheffing	70
3. aanvullende belasting personenbelasting	70
4. afgifte administratieve documenten	70
5. administratieve prestaties	69
6. afgifte huisvuilzakken en stickers	59
7. ophalen van huisvuil	62
8. opgravingen	56
9. ophalen van nijverheidsvuil en grof vuil	54
10. begravingen, asverstrooiing, bijzetten in columbarium en grafconcessies	51
Limburg (44)	
1. aanvullende belasting motorvoertuigen	44
2. opcentiemen onroerende voorheffing	44
3. aanvullende belasting personenbelasting	44
4. begravingen, asverstrooiing, bijzetten in columbarium en grafconcessies	43
5. afgifte administratieve documenten	42
6. huisvuilzakken	42
7. gebruik gemeentelijke containers	37
8. afgifte stukken m.b.t. gevaarlijke inrichtingen	32
9. sluikstorten	30
10. reclameborden	29
Oost-Vlaanderen (65)	
1. aanvullende belasting motorrijtuigen	65
2. opcentiemen onroerende voorheffing	65
3. aanvullende belasting personenbelasting	65
4. afgifte administratieve documenten	65
5. begravingen, asverstrooiing, bijzetten in columbarium en grafconcessies	60
6. administratieve prestaties	59
7. sluikstorten	55
8. huisvuilzakken	54
9. afgifte stukken m.b.t. gevaarlijke inrichtingen	54
10. tweede verblijven	54

■ Commentaar

Op één staat de aanvullende belasting op motorrijtuigen. Het gaat hier niet om een echte gemeentebelasting, wel om de opdecim op de verkeersbelasting, die wordt geheven in toepassing van artikel 42 van het wetboek op de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen. Elke gemeente krijgt 1 opdecim, hetzij 10 % van de verkeersbelasting in uitvoering van dat wetsartikel, en hoeft daarvoor dus zelf geen gemeenteraadsbeslissing te nemen.

Dat is wel zo voor de nummers 2 en 3, die eveneens in nagenoeg alle gemeenten voorkomen: de opcentiemen op de onroerende voorheffing en de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting. Voor die beide belastingen moet de gemeenteraad wel zelf beslissen of de belasting geheven wordt en tegen welk tarief. Opcentiemen op de onroerende voorheffing worden in elke Vlaamse gemeente geheven; de aanvullende belasting op de personenbelasting komt ook overal voor behalve in twee kustgemeenten: Knokke-Heist en Koksijde. Vanaf 2008 brengt ook De Panne het tarief van de aanvullende personenbelasting op 0 %.

De meeste andere belastingen in de top tien zijn indirecte, vergoedende belastingen, waar men iets concreet voor terugkrijgt: een identiteitskaart, een vergunning, een rol huisvuilzakken, een grafconcessie, ...

Ook de belasting op het sluikestorten haalt de top tien in 4 van de 5 Vlaamse provincies. In de provincie Antwerpen komt deze belasting toch ook voor in 46 van de 70 gemeenten.

De directe jaarlijkse belasting op tweede verblijven staat in 3 provincies in de top tien: uiteraard in de kustprovincie West-Vlaanderen, maar ook in Oost-Vlaanderen en in Vlaams-Brabant.

Vlaams-Brabant (65)	
1. aanvullende belasting motorrijtuigen	65
2. opcentiemen onroerende voorheffing	65
3. aanvullende belasting personenbelasting	65
4. huisvuilzakken	62
5. afgifte administratieve documenten	61
6. begravingen, asverstrooiing, bijzetten in columbarium en grafconcessies	58
7. sluikestorten	58
8. gebruik gemeentelijke containers	54
9. afgifte stukken m.b.t. gevaarlijke inrichtingen	53
10. tweede verblijven	45
West-Vlaanderen (64)	
1. aanvullende belasting motorrijtuigen	64
2. opcentiemen onroerende voorheffing	64
3. afgifte administratieve documenten	63
4. aanvullende belasting personenbelasting	62
5. huisvuilzakken	52
6. afgifte stukken m.b.t. gevaarlijke inrichtingen	51
7. tweede verblijven	48
8. begravingen, asverstrooiing, bijzetten in columbarium en grafconcessies	47
9. gebruik van het openbaar domein	46
10. sluikestorten	43
10. opgravingen	43

Samenstelling van de gemeentebelastingen

Gemeenten kunnen kiezen tussen twee soorten belastingen: aanvullende belastingen en eigen gemeentebelastingen. Bij aanvullende belastingen moet de gemeente de bijzonderheden van de belastingzetting niet zelf bepalen: alle modaliteiten van de hoofdbelasting worden gewoon overgenomen en de gemeente hoeft alleen te bepalen welk gedeelte zij daaraan voor zichzelf wil toevoegen. Het vaststellen van de bijkomende aanslagvoet volstaat dus. Bij de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting (APB) wordt die aanslagvoet vastgesteld als een eenvormig percentage, met maximaal één decimaal van de federale inkomstenbelasting. Het gemiddeld percentage bedraagt voor 2007 7,13%, in 2002 was dat 7,02%.

Bij de opcentiemen op de onroerende voorheffing (OOV) is de aanslagvoet vastgesteld in een aantal opcentiemen op de gewestelijke belasting. Het gemiddelde aantal bedraagt voor 2007 1308, in 2002 was dat nog 1259.

Een bijzondere vorm van aanvullende belasting is de opdecim op de verkeersbelasting: hierbij is zelfs de aanslagvoet bij wet vastgesteld.

Aanvullende belastingen zijn voor gemeenten de eenvoudigste vorm van belastingheffing. De invordering ervan gebeurt immers samen met de basisbelasting, dus door de federale overheid voor de APB en door het Vlaamse Gewest voor de OOV. Ook de eventuele geschillen worden samen met de hoofdbelasting beslecht. De gemeente heeft dus zelf nagenoeg geen administratiekosten.

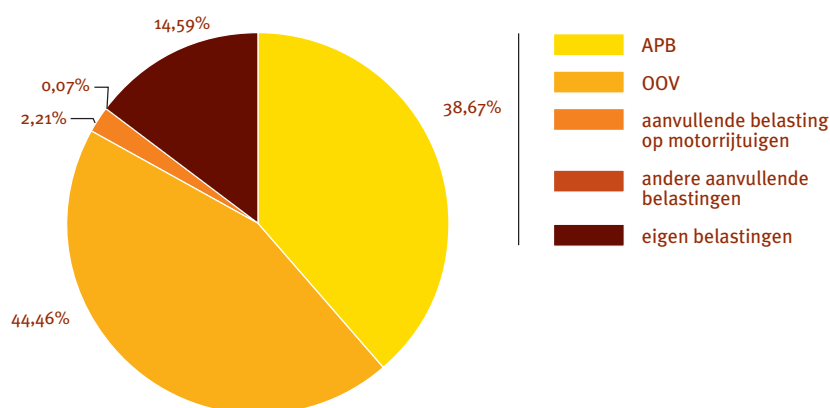
Daarnaast bieden deze beide belastingen ook het voordeel dat zij een breed draagvlak hebben en het best rekening houden met de draagkracht van de belastingplichtigen. Het ligt dan ook voor de hand dat de gemeenten vooral uit deze beide aanvullende belastingen het leeuwenaandeel van hun fiscale ontvangsten putten.

Daarnaast kunnen de gemeenten nochtans ook ter aanvulling een aantal eigen belastingen heffen, specifiek afgestemd op de lokale omstandigheden of ter ondersteuning van bepaalde beleidsaspecten. Het is de gemeenteraad die autonoom beslist over alle modaliteiten van deze belastingen: het belastbaar voorwerp, de aanduiding van de belastingplichtige, de aanslagvoet, de eventuele vrijstellingen en verminderingen, de eventuele aangifteverplichting ... De gemeente staat hier zelf in voor de invordering en beslist desgevallend over de vervolging

bij niet-vrijwillige betaling. Ook de behandeling van de bezwaren behoort in de eerste administratieve fase tot de bevoegdheid van de gemeente, meer bepaald van het college van burgemeester en schepenen.

Waar belastingen een dwangmatige bijdrage aan de overheid vormen zonder onmiddellijk herkenbare tegenprestatie, zijn retributies wel een vergoeding voor een dienstverlening of prestatie van de overheid. Deze prestatie of dienst wordt op verzoek van particulieren geleverd en dient in de eerste plaats het particulier belang. Het onderscheid met contactbelastingen is niet altijd even duidelijk. Zo komen standrechten voor gebruik van het openbaar domein voor als retributie en als belasting. Ook de vergoeding voor recipiënten waarin huisvuil wordt opgehaald komen voor als belasting en als retributie.

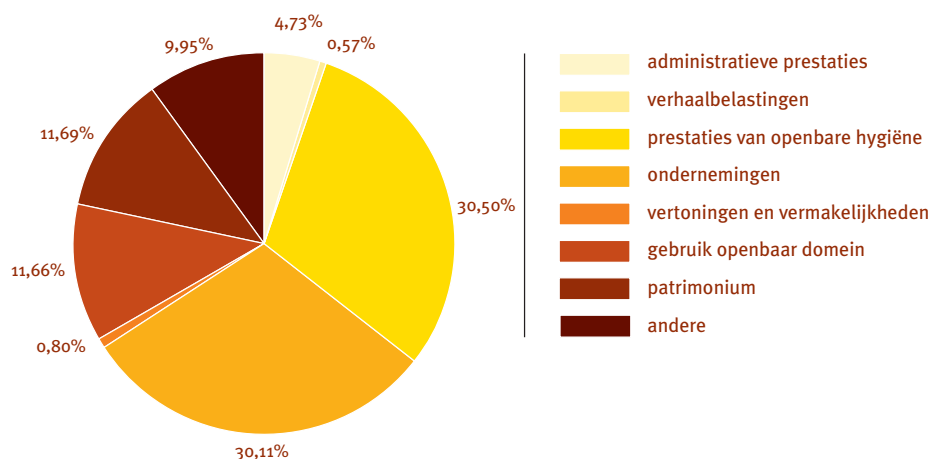
Opdeling van de gemeentebelastingen

■ Commentaar

Het taartdiagram illustreert het cruciaal belang van de hoofdbelastingen, APB en OOV, voor de basisinkomsten van de gemeenten. Deze beide belastingen samen vertegenwoordigen inderdaad meer dan 83% van de totale fiscale ontvangsten. Hierdoor daalt het aandeel van de eigen belastingen in de totale fiscale ontvangsten: in 2002 waren zij nog goed voor 17,04% van de fiscale ontvangsten, in 2006 is dit nog maar 14,59%.

Opdeling van de eigen gemeentebelastingen in categorieën

■ Commentaar

Het taartdiagram illustreert het belang van de eigen gemeentebelastingen op ondernemingen (151,5 miljoen euro op basis van de voorlopige cijfers 2006) en de gemeentebelastingen op prestaties van openbare hygiëne (153,4 miljoen euro) voor de gemeentekas. Beiden zijn goed voor elk ongeveer 30% van de totale ontvangsten aan eigen belastingen.

De belastingen op het patrimonium nemen 11,69% voor hun rekening. De belangrijkste belasting in deze groep is de belasting op tweede verblijven.

De belastingen op gebruik van openbaar domein zijn goed voor 11,66%. De twee belangrijkste belastingen binnen deze categorie zijn de belasting op parkeren en de belasting op plaatsrecht van markten.

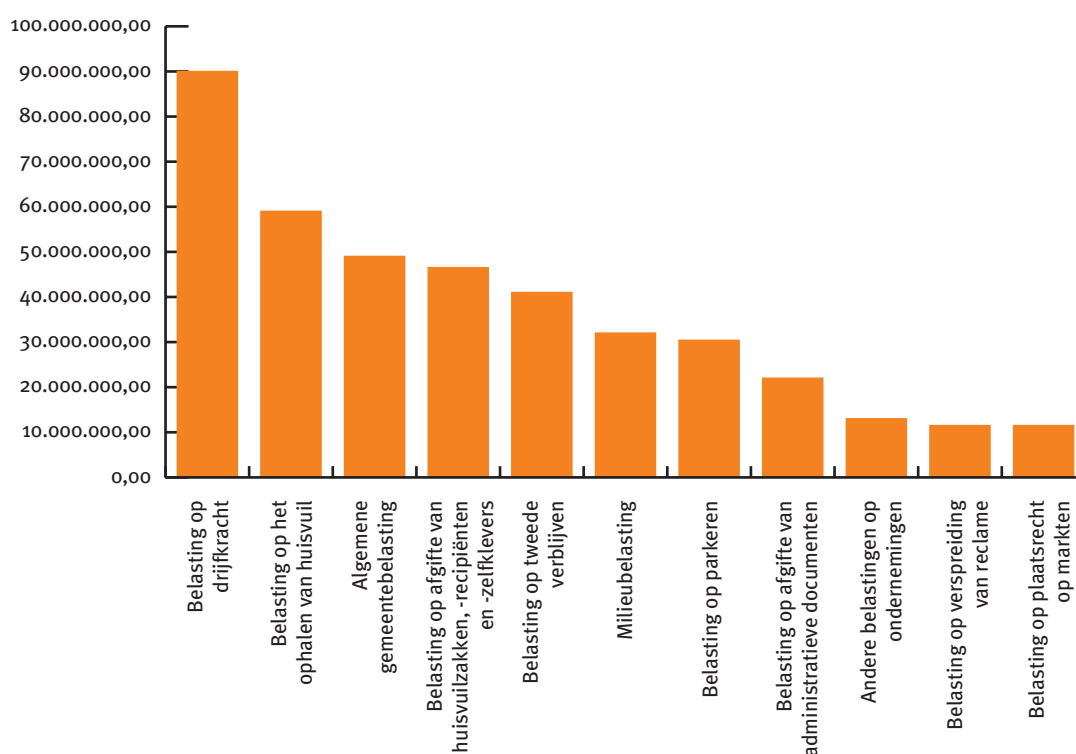
De restcategorie met 9,95% omvat vooral de algemene gemeentebelasting. De belastingen op vertoningen en vermakelijkheden (0,8%) omvatten de belastingen op bals, dansgelegenheden, pretparken, bioscopen, films en andere vertoningen.

Een verzameling van allerlei gemeentebelastingen

Alle Vlaamse gemeenten heffen samen 3,45 miljard euro belastingen. Dit is 563,95 euro per inwoner. Het aantal eigen gemeentebelastingen is erg groot: dat is een typisch fenomeen, gevolg van de grondwettelijk gegarandeerde fiscale autonomie van de gemeente. Alles wat niet uitdrukkelijk door de wet verboden is, kan in principe belast worden.

Elke gemeentebelasting heeft een specifieke code gekregen in de budgettaire boekhouding. Op basis van die economische codes kunnen we de eigen gemeentebelastingen onderverdelen in verschillende categorieën. De gegevens komen uit de jaarrekeningen 2006.

Gemeentelijke belastingen (andere dan de APB en OOV) en retributies met een opbrengst van meer dan 10 miljoen euro

■ Commentaar

De grafiek geeft de gemeentelijke belastingen weer met een opbrengst van meer dan 10 miljoen euro voor het jaar 2006.

Van de eigen gemeentebelastingen blijft de belasting op drijfkracht afgetekend de belangrijkste. De belasting op huisvuil blijft de tweede plaats innemen hoewel de totale ontvangsten verminderen. Dit wordt ruimschoots gecompenseerd door de belasting op huisvuilzakken of andere recipiënten. Deze belasting is verhoudingsgewijs veel belangrijker geworden en nadert de opbrengst van de huisvuilbelasting. Op die manier brengen de gemeenten het principe "de vervuiler betaalt" steeds meer in toepassing.

Anderzijds gaat de huisvuilbelasting ook wel eens op in een gemeentebelasting met meer algemene naam, de algemene gemeentebelasting en de milieubelasting die plaats drie en zes innemen in de grafiek.

De gemeentebelasting op tweede verblijven blijft een belangrijke inkomstenbron voor veel gemeenten en neemt de vijfde plaats in.

Ook de belasting op verspreiding van reclame op plaats tien, met een opbrengst van ongeveer 11,5 miljoen euro is ondertussen een vaste waarde in de lijst.

Aanslagvoet aanvullende personenbelastingen voor de gemeenten

Meer gegevens op de site
www.vlaanderen.be/binnenland

- Tabel met evolutie aanslagvoet aanvullende personenbelastingen voor de gemeenten van 1996 tot 2008

Leeswijzer bij de tabel (op de site):

- Deze gegevens zijn gebaseerd op de belastingreglementen, behalve die voor 2008, die afkomstig zijn uit de gemeentebudgetten. Voor dat laatste jaar waren nog niet alle gegevens beschikbaar op het ogenblik dat dit jaarbeeld werd gedrukt.

■ Commentaar

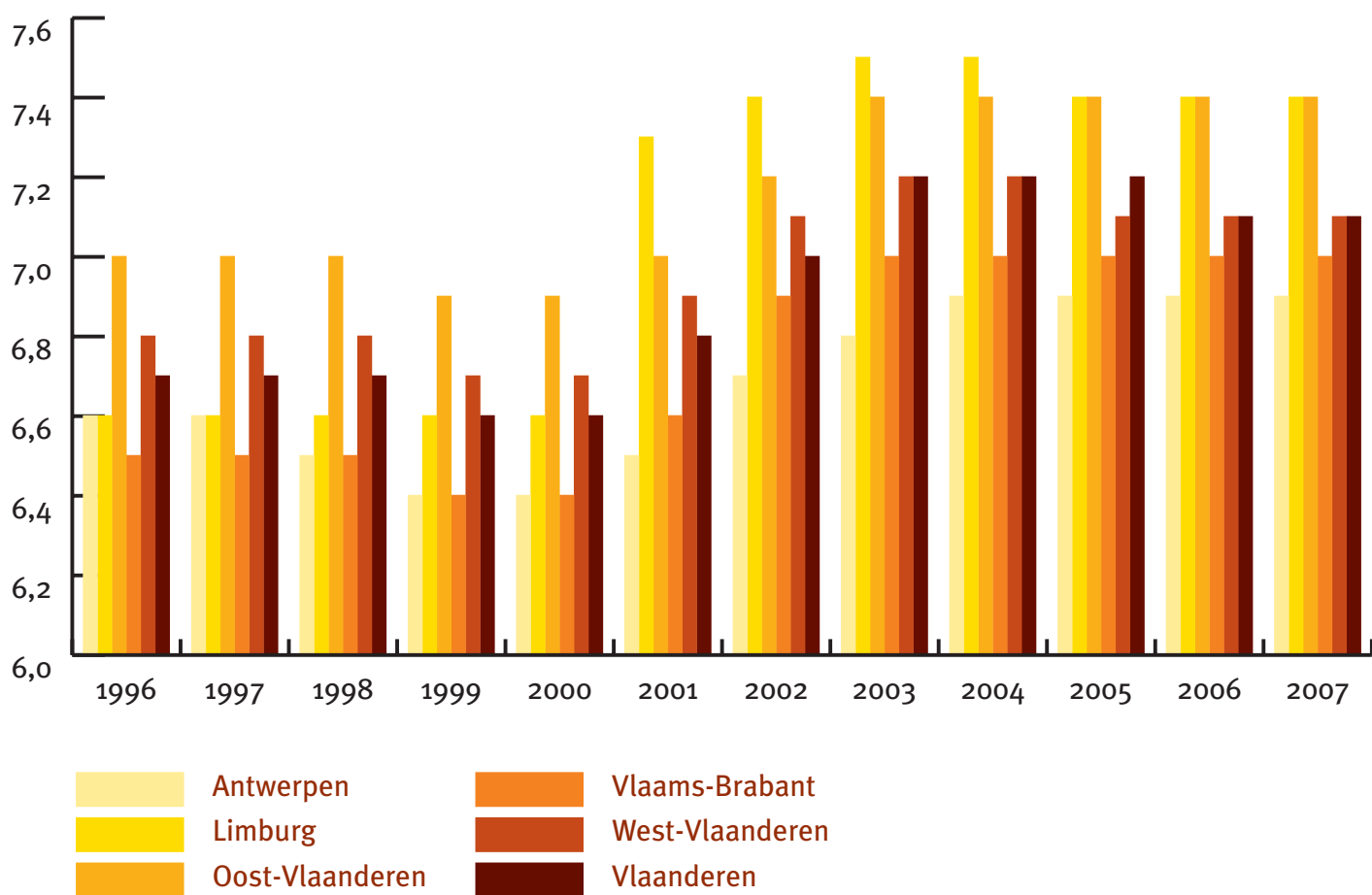
Voor de Vlaamse gemeenten maken de belastingontvangsten 47% uit van hun totale ontvangsten van het eigen dienstjaar. Naast de eigen gemeentelijke belastingen wordt een aanzienlijk deel van de belastingontvangsten gegenereerd door de aanvullende personenbelasting (APB) en de opcentiemen op de onroerende voorheffing (OOV). Samen met de ontvangsten uit de fondsen, voornamelijk het Gemeentefonds, zorgen zij voor een stabiele stroom van ontvangsten. De tabel met de cijfers voor de OOV is verder in het jaarbeeld opgenomen.

Op basis van de reglementen voor het dienstjaar 2007 die de Vlaamse gemeenten hebben uitgevaardigd, ligt de gemiddelde aanslagvoet voor de aanvullende personenbelasting in Vlaanderen op 7,1% en bedragen de opcentiemen op de onroerende voorheffing gemiddeld 1.308.

Een vergelijking van die waarden met de cijfers van 2006 leert dat beide gemiddelden ongeveer stabiel gebleven zijn. Met twee cijfers na de komma is er een lichte stijging vast te stellen voor de APB van 7,12% naar 7,13%. Voor de gemiddelde OOV is er ook een lichte toename van 1297 naar 1308 opcentiemen.

In 2007 hebben 16 gemeenten de aanslagvoet voor de APB verlaagd en hebben 12 gemeenten die aanslagvoet verhoogd. In datzelfde jaar hebben 7 gemeenten de opcentiemen voor de OOV verlaagd en hebben 16 de opcentiemen verhoogd. Op basis van de beschikbare gegevens, werd in 8 gemeenten de aanslagvoet voor de APB voor 2008 verlaagd en werd die in 18 gemeenten verhoogd. De opcentiemen voor de OOV werden al in 2 gemeenten verlaagd en in 30 gemeenten verhoogd.

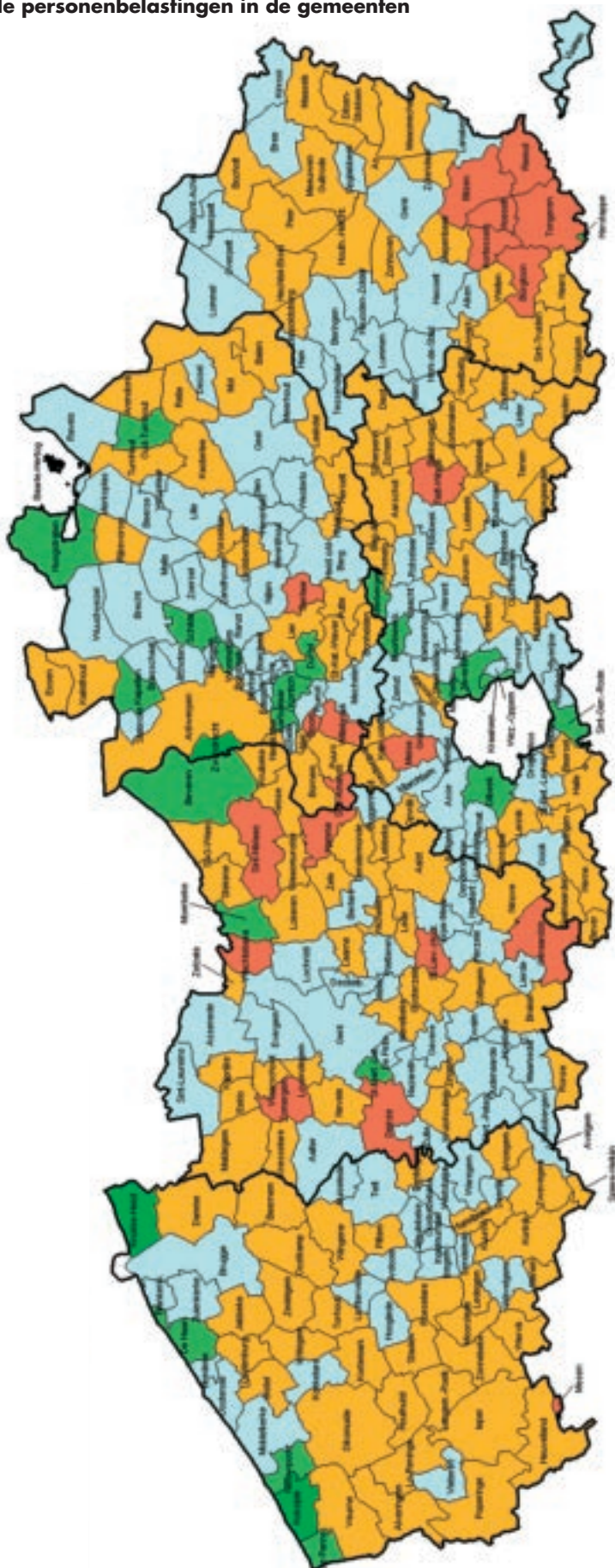
Evolutie aanslagvoet aanvullende personenbelasting van 1996 tot 2007 per provincie

Leeswijzer bij het staafdiagram:

- De waarde van de aanslagvoet staat afgebeeld op het staafdiagram vanaf 6,0.

Aanslagvoet aanvullende personenbelastingen in de gemeenten

Aanslagvoet aanvullende personenbelastingen in de gemeenten

0 tot 3	(4)
3 tot 6	(21)
6 tot 7,5	(129)
7,5 tot 8,5	(134)
8,5 tot 9	(20)

Aanslagvoet en waarde van 1% aanvullende personenbelasting

Meer gegevens op de site
www.vlaanderen.be/binnenland

- Tabel met aanslagvoet en waarde van 1% aanvullende personenbelasting per gemeente

Leeswijzer bij de tabel (op de site):

- De gegevens zijn afkomstig uit het budget en hebben betrekking op het aanslagjaar 2008.

■ Commentaar

De waarden van 1% APB per inwoner voor het jaar 2007 vertonen grote verschillen tussen de gemeenten. De grootste opbrengst (Sint-Martens-Latem) bedraagt 3,43 keer het bedrag van de kleinste opbrengst (Mesen). De top drie wordt verder gevormd door Keerbergen en De Pinte. De andere gemeenten achteraan zijn Aalst en Lo-Reninge.

Raming opbrengsten uit de aanvullende personenbelasting

Meer gegevens op de site
www.vlaanderen.be/binnenland

- Tabel met raming opbrengsten uit de aanvullende personenbelastingen voor de gemeenten

Leeswijzer bij de tabel (op de site):

- De gegevens werden ons ter beschikking gesteld door de Federale Overheidsdienst Financiën.

Aanslagvoet opcentiemen op de onroerende voorheffing

Meer gegevens op de site
www.vlaanderen.be/binnenland

- Tabel met evolutie aanslagvoet opcentiemen op de onroerende voorheffing voor de gemeenten van 1996 tot 2008

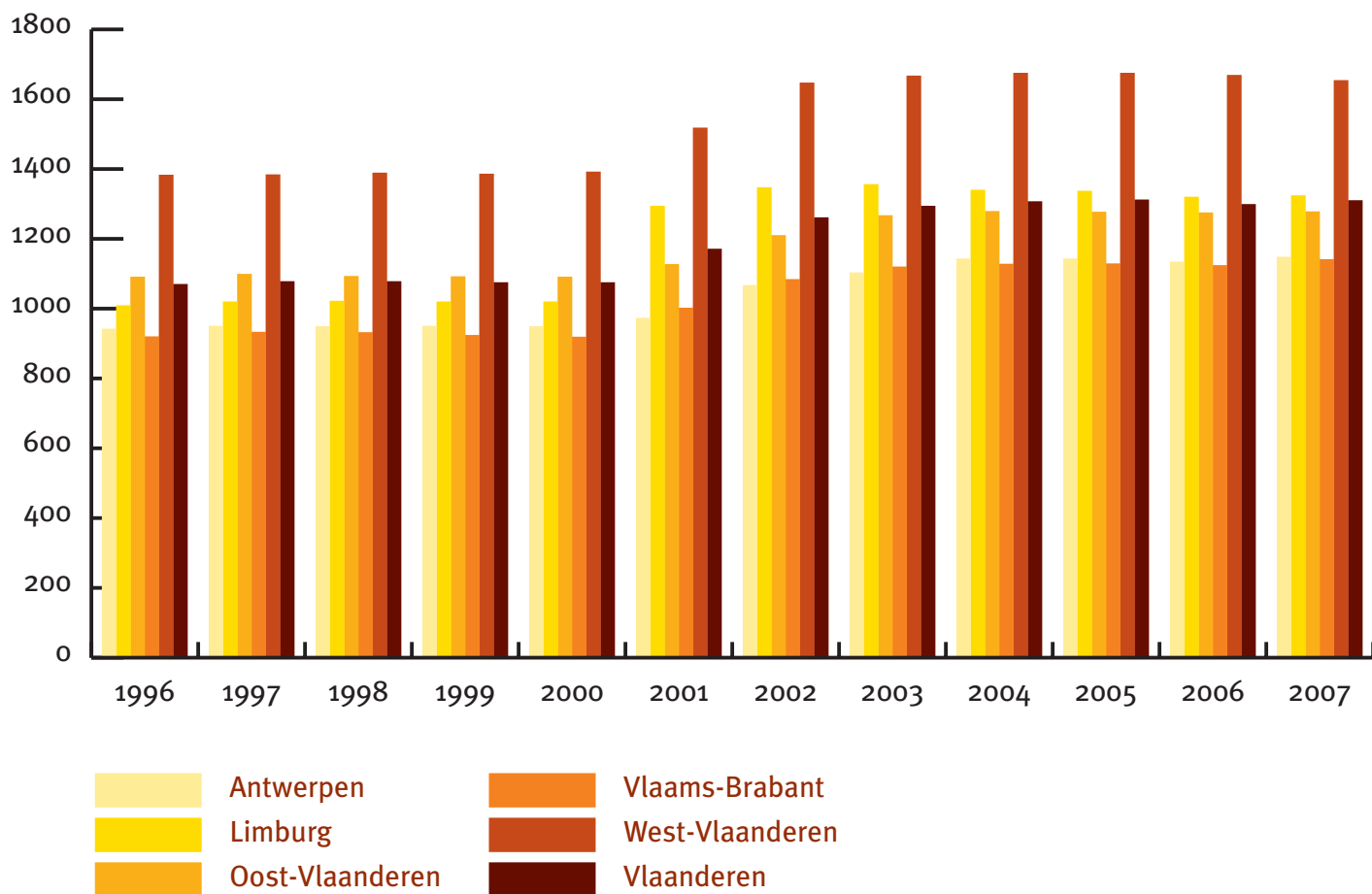
Leeswijzer bij de tabel (op de site):

- Deze gegevens zijn gebaseerd op de belastingreglementen, behalve die voor 2008, die afkomstig zijn uit de gemeentebudgetten. Voor dat laatste jaar waren nog niet alle gegevens beschikbaar op het ogenblik dat dit jaarbeeld werd gedrukt.

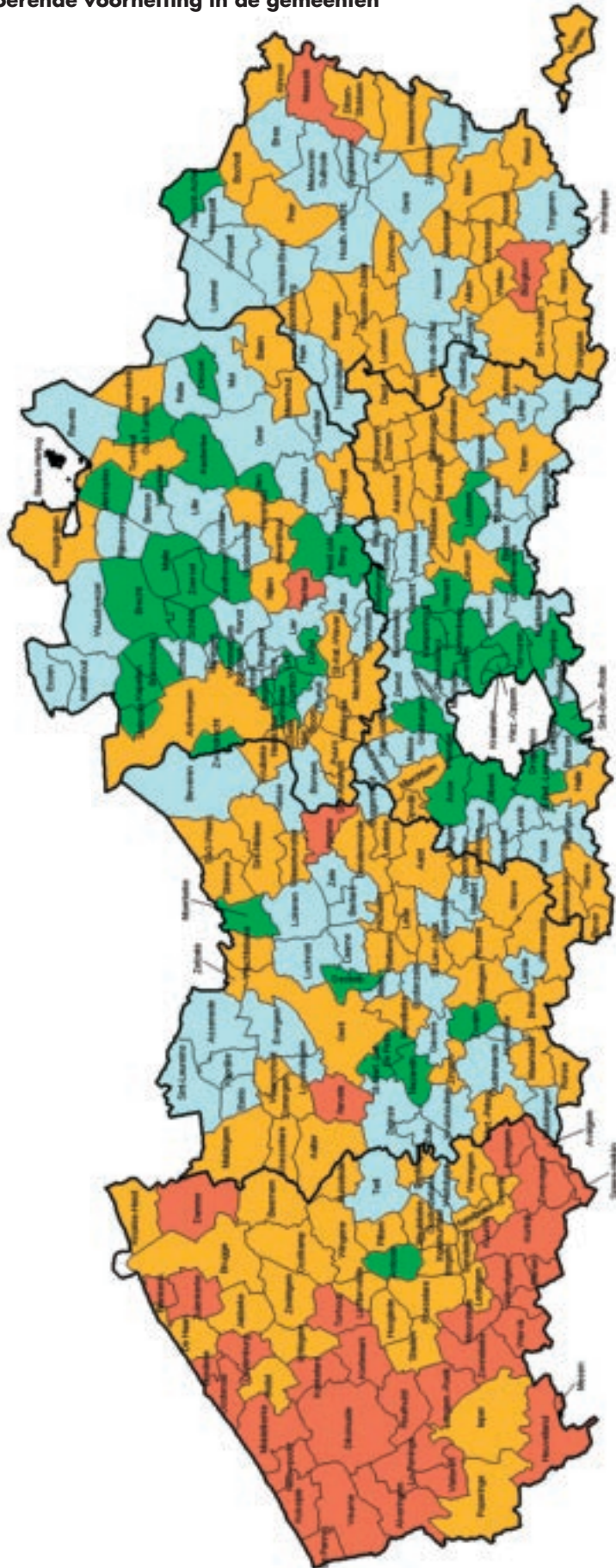
■ Commentaar

De commentaar bij deze tabel is opgenomen bij de tabel over de evolutie van de aanslagvoet op de aanvullende personenbelasting.

Evolutie aanslagvoet opcentiemen op de onroerende voorheffing van 1996 tot 2008 per provincie

Opcentiemen op de onroerende voorheffing in de gemeenten

Opcentiemen op de onroerende voorheffing in de gemeenten

Green	600 tot 1.000	(48)
Light Blue	1.000 tot 1.300	(103)
Yellow	1.300 tot 1.700	(119)
Red	1.700 tot 2.250	(38)

Waarde van 100 opcentiemen op de onroerende voorheffing en kadastraal inkomen

Meer gegevens op de site

(www.vlaanderen.be/binnenland)

- Tabel met waarde van 100 opcentiemen op de onroerende voorheffing en kadastraal inkomen voor de gemeenten

Leeswijzer bij de tabel (op de site):

- De gegevens zijn afkomstig uit het budget en hebben betrekking op het aanslagjaar 2007.

Raming opbrengsten uit de opcentiemen op de onroerende voorheffing in de gemeenten

Meer gegevens op de site

(www.vlaanderen.be/binnenland)

- Tabel met raming van de opbrengsten uit de opcentiemen op de onroerende voorheffing voor de gemeenten

Leeswijzer bij de tabel (op de site):

- De gegevens werden ons ter beschikking gesteld door de Vlaamse Belastingdienst.

■ Commentaar

De waarden van 100 opcentiemen op de onroerende voorheffing voor het jaar 2007 vertonen grote verschillen tussen de gemeenten. De hoogste opbrengst bedraagt bijna 47,98 euro voor Machelen. Dat is meer dan 8 keer meer dan de laagste opbrengst, namelijk Mesen met 5,76 euro.

Inkomsten uit belastingen en fondsen per inwoner en ten opzichte van het totaal van de ontvangsten

	fondsen			belastingen		
	ontvangsten uit fondsen	per inwoner	aandeel in totale ontvangsten (in %)	ontvangsten uit belastingen	per inwoner	aandeel in totale ontvangsten (in %)
woongemeenten						
Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	43.247.669	128,77	14%	171.108.744	509,47	54%
Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	38.846.873	108,39	11%	201.099.120	561,09	57%
Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	46.083.070	126,56	12%	223.428.381	613,59	58%
residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)	25.515.547	111,47	11%	130.161.051	568,63	56%
landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)						
Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	30.214.095	171,66	19%	82.084.588	466,37	53%
Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	51.154.091	173,55	20%	137.141.872	465,29	52%
Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	88.265.668	160,45	17%	263.849.042	479,63	51%
gemeenten met concentratie van economische activiteit						
Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	37.799.476	147,77	16%	132.253.741	517,01	57%
Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)	28.050.773	146,14	14%	111.025.672	578,44	55%
Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster V8)	27.271.460	142,27	12%	130.218.333	679,31	57%
semistedelijke of agglomeratiegemeenten						
Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	41.628.941	141,40	16%	143.142.605	486,22	56%
Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	91.997.806	173,88	18%	265.662.791	502,12	52%
centrumgemeenten						
Middelgrote steden (Cluster V5)	133.614.668	203,33	18%	377.212.366	574,02	51%
Regionale steden (Cluster V14)	172.168.635	345,25	24%	332.012.186	665,79	47%
Grote steden en regionale stedenhoofdplaatsen (Cluster V15)	898.904.920	856,13	38%	770.329.889	733,67	33%
toeristische gemeenten						
Kustgemeenten (Cluster V16)	24.542.844	174,59	9%	177.828.066	1.265,02	67%

Leeswijzer bij de tabel:

- De tabel is gebaseerd op cijfers, die de gemeenten in hun budget 2007 inschreven. Voor de berekening van de fondsen is de som genomen van het aandeel van de betreffende gemeente in het Gemeentefonds en in voorkomend geval in het Stedenfonds.
- De gegevens zijn ingedeeld volgens de clustermethode van Dexia. De gemeenten in Vlaanderen zijn verdeeld in 16 clusters. De 16 clusters kunnen ondergebracht worden in 6 subgroepen. Hierbij een overzicht:

Woongemeenten: hoog inkomensniveau en lage centrumfunctie

- cluster 2: in landelijke zones
- cluster 1: in de stadsrand
- cluster 10: agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteiten
- cluster 11: residentiële randgemeenten met hoge inkomens

Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten): erg lage verstedelijking

- cluster 9: kleine landbouwgemeenten
- cluster 3: erg landelijke gemeenten met een sterke vergrijzing
- cluster 12: landelijke of verstedelijkte plattelandsgemeenten met een sterke demografische groei

Gemeenten met een concentratie van economische activiteit: grote economische, vooral industriële activiteit

- cluster 4: landelijke en landbouwgemeenten met industriële activiteit
- cluster 13: verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei
- cluster 8: steden en agglomeratiegemeenten met een industrieel karakter

Semistedelijke of agglomeratiegemeenten: stedelijk of semistedelijk karakter met lage centrumfunctie en economische activiteit en laag inkomensniveau

- cluster 6: weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang
- cluster 7: sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens

Centrumgemeenten: grote aantrekkingskracht en centrumfunctie

- cluster 5: middelgrote steden
- cluster 14: regionale steden
- cluster 15: grote en regionale steden – hoofdplaatsen

Toeristische gemeenten

- cluster 16: kustgemeenten

■ Commentaar

De tabel geeft aan hoe de ontvangsten zijn samengesteld. Twee belangrijke posten in de ontvangsten van een gemeente zijn enerzijds de belastingen die zij heffen en anderzijds middelen die ze krijgen van de Vlaamse overheid uit het Gemeentefonds, aangevuld voor de 13 centrumsteden (zoals gedefinieerd in het stedenbeleid) met middelen uit het Stedenfonds. De centrumsteden (zoals gedefinieerd in het Stedenfonds) zijn: Antwerpen, Gent, Aalst, Brugge, Hasselt, Genk, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout.

De tabel geeft weer hoeveel middelen de gemeenten binnen een bepaalde cluster uit het Gemeentefonds en eventueel uit het Stedenfonds ontvangen, hoeveel dit per inwoner bedraagt en welk deel dit uitmaakt van de totale ontvangsten van de gemeente. De tabel laat ook zien hoeveel belastingontvangsten een gemeente krijgt, hoeveel dit bedraagt per inwoner en welk percentage dit vormt van de totale ontvangsten van de gemeente.

Als we de cijfers bekijken, zien we dat inkomsten uit belastingen en inkomsten uit de fondsen communicerende vaten zijn. Hebben de gemeenten meer inkomsten uit de belastingen die ze heffen, dan impliceert dit dat zij, relatief gezien, minder inkomsten krijgen uit de fondsen. Dit wijst erop dat het herverdelend effect van het Gemeentefonds werkt. Met dit herverdelend effect poogt de Vlaamse overheid de middelen zo in te zetten dat gemeenten met een beperktere fiscale draagkracht meer middelen ontvangen dan gemeenten die relatief meer middelen kunnen halen uit de belastingen die ze heffen. Daarnaast valoriseert het Gemeentefonds in belangrijke mate de centrumfunctie. Steden ontvangen daarvoor relatief duidelijk meer middelen.

Als we kijken naar de uitschieters in de cijfers, vallen twee clusters op. Bij de cluster van de grote en regionale stedenhoofdplaatsen merken we dat zij 38% van hun middelen uit de fondsen halen, terwijl dit voor de andere clusters

globaal genomen ligt rond de 10 à 20%. Aan de andere kant merken we dat de gemeenten uit deze cluster, relatief gezien, merkkelijk minder inkomsten hebben uit de belastingen, namelijk 33% van hun totale ontvangsten. Bij de andere clusters ligt dit globaal genomen rond de 50%.

De cluster van de kustgemeenten vertoont het omgekeerd patroon: 9% van hun inkomsten halen ze uit de fondsen, wat ten opzichte van de andere clusters weinig is. Dit wordt ruimschoots gecompenseerd doordat ze 67% van hun inkomsten halen uit de belastingen.

■ Gemeentefonds en Stedenfonds bekeken vanuit de clusterindeling van Dexia

In 2003 werd het Gemeentefonds in een nieuw kleedje gestoken en werd ook het Stedenfonds opgericht. Dit is vijf jaar geleden. Tijd dus om eens terug te blikken op wat deze fondsen concreet aan inkomsten genereren. Om eenmalige uitschieters uit te sluiten werd er zowel voor het Gemeentefonds als het Stedenfonds gewerkt met het gemiddelde per inwoner voor de periode 2003-2007.

Gemeentefonds

Om het werkbaar te houden wordt, wat het Gemeentefonds betreft, enkel het globale aandeel voor gemeente en OCMW samen gehanteerd.

Het Gemeentefonds wordt berekend op basis van een aantal maatstaven die op hun beurt weer kunnen samengevat worden in vijf clusters waarvan één cluster voorbehouden is voor een aantal geselecteerde gemeenten en vier clusters waar alle gemeenten voor in aanmerking komen.

bijzondere financiering (voorbehouden voor een aantal geselecteerde gemeenten)

De bijzondere financiering is de belangrijkste cluster met een aandeel van 40,8% van de dotatie. Eenenvertig gemeenten werden geselecteerd en onderverdeeld in 5 categorieën: gemeenten met meer dan 200.000 inwoners (Antwerpen en Gent), gemeenten met meer dan 100.000 en minder dan 200.000 inwoners (Brugge), gemeenten die

erkend worden als provinciale stad of als centrumstad en de kustgemeenten. Deze selectie gebeurde aan de hand van drie typologieën: de indeling van de SERV, het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en de vroegere clusterindeling van Dexia³. De verdeling van de middelen gebeurt aan de hand van de verhouding tussen het aantal inwoners van de gemeente en deze van de categorie waartoe de gemeente behoort. Een gemeente kan ook tot twee categorieën behoren. Dat is het geval voor Brugge, Oostende en Knokke-Heist.

centrumfunctie (alle gemeenten)

Deze groep bestaat uit de maatstaven actieve bevolking en leerlingen en heeft een gewicht van 8% in de totale verdeling.

fiscale draagkracht (alle gemeenten)

De inkohieringsbedragen voor de personenbelasting en het kadastraal inkomen vormen samen de groep fiscale draagkracht met een aanzienlijk gewicht van 30,2%. De cluster fiscaliteit is de enige cluster in het Gemeentefonds waarbij het principe van de omgekeerde evenredigheid geldt. Concreet betekent dit dat hoe meer inkomsten uit fiscaliteit een gemeente zelf kan verwerven, hoe minder ze krijgt uit het Gemeentefonds. Het omgekeerde geldt natuurlijk evenzeer.

open ruimte (alle gemeenten)

Hier is er maar één maatstaf met dezelfde naam en ook een klein gewicht: 6%.

sociale maatstaven (alle gemeenten)

WIGW's, laaggeschoolde werklozen, kansarme geboorten, leefloners en het aantal sociale huurappartementen halen een gezamenlijk gewicht van 15%.

Score op de 16 Dexia-clusters per cluster uit het Gemeentefonds

Voor iedere sociaaleconomische cluster werd nagegaan hoe zij scoorden per maatstaf in het Gemeentefonds. De verschillende maatstaven werden samengevat in vijf clusters: bijzondere financiering, centrumfunctie, fiscaliteit, open ruimte en sociale maatstaven.

bijzondere financiering

Eigenlijk zijn er maar vier sociaaleconomische clusters die structureel genieten van de bijzondere financiering. Bij de grote en regionale steden-hoofdplaatsen halen Antwerpen en Gent het hoogste bedrag van 717 euro bijzondere financiering per inwoner en Leuven en Hasselt het laagste bedrag van 149 euro per inwoner.

Bij de cluster van regionale steden scoort Vilvoorde het zwakst met 50,5 euro bijzondere financiering per inwoner en ligt daarmee ver onder het gemiddelde van 142 euro. Dit komt omdat Vilvoorde de enige gemeente binnen deze cluster is die in het Gemeentefonds niet het statuut van centrumstad heeft.

De kustgemeenten hebben allemaal bijzondere financiering. Met uitzondering van Knokke-Heist, bedraagt dit 51 euro per

³ Enkel voor de centrumsteden. Voor de provinciale steden gebeurde de selectie op basis van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

inwoner. Knokke-Heist scoort dubbel zo goed als de andere kustgemeenten, omdat ze naast de groep van de kustgemeenten ook mee opgenomen is in de groep van de provinciale steden.

Bij de cluster van de middelgrote steden (V5) zien we een gemengd beeld. Vijftien gemeenten hebben een bijzondere financiering van 50,5 euro per inwoner: Aarschot, Dendermonde, Diest, Eeklo, Geel, Halle, Herentals, Ieper, Lier, Mol, Oudenaarde, Sint-Truiden, Tielt, Tienen en Tongeren. Negen anderen daarentegen hebben dit niet: Diksmuide, Geraardsbergen, Leopoldsburg, Ninove, Poperinge, Torhout, Veurne, Wetteren en Zottegem. Dit scheelt natuurlijk een slok op een borrel en komt globaal genomen ook tot uiting in de eindafrekening.

Voor de twaalf overblijvende clusters speelt de bijzondere financiering geen of nauwelijks een rol. Er zijn wel een paar individuele gemeenten, het gaat concreet om Ronse en Lokeren (V7), Deinze (V13) en Waregem (V8), die in het Gemeentefonds het statuut van provinciale stad hebben.

centrumfunctie

Bij de woongemeenten scoren de gemeenten in landelijke zones en de stadsrand nauwelijks een rol. De cluster van de agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit haalt zowat dubbel zoveel inkomsten voor de parameter actieve bevolking dan de andere clusters binnen haar groep en scoort ook nog behoorlijk op het aantal leerlingen. De residentiële randgemeenten scoren het best wat leerlingen betreft maar moeten door

hun modale score bij actieve bevolking de agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit een heel eind laten voorgaan als best scorende cluster bij de woongemeenten.

Bij de groep landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten scoort de cluster van landelijke gemeenten met sterke demografische groei beter qua centrumfunctie dan de erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing en de kleine agrarische gemeenten en dit door een veel betere score voor de maatstaf leerlingen. Wat actieve bevolking betreft, zijn de verschillen veel minder uitgesproken. Hier scoren de erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing trouwens het best.

Wat de groep van gemeenten met een concentratie van economische activiteit betreft, halen de landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit maar een margere score voor de maatstaf leerlingen ten opzichte van de steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter en de verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit. Deze laatste twee halen gelijkaardige scores voor de maatstaf actieve bevolking terwijl de cluster van de landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit ook hier het laagste aandeel behaalt. De verstedelijkte plattelandsgemeenten scoren uiteindelijk wat beter dan de steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter. De landelijke en agrarische gemeenten hinken qua centrumfunctie duidelijk achterop binnen hun groep.

Bij de groep van semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten moeten de weinig verstedelijkte gemeenten de duimen

leggen voor de sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens. De score is zo'n 3 euro per inwoner lager voor actieve bevolking en 4 euro per inwoner lager voor het aantal leerlingen.

Dat de groep van de centrumsteden het beste scoort voor de cluster centrumfunctie in het Gemeentefonds is vanzelfsprekend. De cluster grote steden en regionale steden-hoofdsteden scoort het beste op beide maatstaven. Het verschil met de cluster regionale steden is wel niet zo groot voor actieve bevolking: 16,22 euro ten opzichte van 15,03 euro per inwoner. Voor leerlingen is het verschil tussen beide clusters al groter: 22,88 euro ten opzichte van 18,74 euro. De cluster middelgrote steden scoort 11,82 euro per inwoner voor actieve bevolking en 16,44 euro per inwoner voor leerlingen.

De kustgemeenten bevinden zich in de lagere middenmoot van de 16 clusters. Zij scoren 8,25 euro per inwoner voor actieve bevolking en 4,95 euro per inwoner voor leerlingen.

fiscaliteit

Er zijn drie sociaaleconomische groepen die homogeen scoren op fiscaal vlak. Twee groepen doen dit in positieve zin: de clusters van de groep landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten staan samen bovenaan met de cluster van de erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing als absolute uitschieter. De clusters van de groep semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten doen hen dit na. De woongemeenten scoren ook (maar niet volledig) homogeen maar dan niet in de

door hun gewenste zin wellicht. Zij halen voor fiscaliteit het minste aandeel uit het Gemeentefonds. Enkel de cluster van de woongemeenten in landelijke zones kan zich afscheiden van zijn groepsgenoten en landt rond het Vlaamse gemiddelde.

Bij de groep gemeenten met een concentratie aan economische activiteit is het beeld wat verscheidener. De landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit doen het heel behoorlijk. De verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit duiken wat onder het Vlaamse gemiddelde terwijl de steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter nog iets lager eindigen.

De groep van de centrumgemeenten haalt geen opvallende score qua fiscaliteit. De middelgrote steden halen wat meer en de regionale steden wat minder dan het Vlaamse gemiddelde van 82,37 euro per inwoner. De grote steden en regionale steden-hoofdplaatsen halen slechts 73 euro per inwoner. De regionale steden en zeker de grote steden en regionale steden-hoofdplaatsen krijgen immers minder voor de maatstaf kadastraal inkomen. Voor personenbelasting daarentegen liggen de centrumgemeenten erg dicht bij elkaar en bij het Vlaamse gemiddelde. Het erg lage aandeel van de kustgemeenten voor kadastraal inkomen zorgt ervoor dat deze cluster ook niet zoveel middelen genereert voor fiscaliteit.

open ruimte

Voor de cluster landelijkheid in het Gemeentefonds worden een achttal categorieën van open ruimte in rekening gebracht

zoals grasland, akkerland, tuinen en parken, bossen,... Dat de groep van de landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten hier goed scoort, hoeft niet te verwonderen. De drie clusters van deze groep staan netjes samen in de top drie. Vooral de kleine agrarische gemeenten en de erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing scoren hier bijzonder goed. De groep van de centrumgemeenten doet het hier niet goed en dit wordt uiteraard veroorzaakt door de clusters regionale steden en grote steden en regionale steden-hoofdplaatsen. Het aandeel van de cluster van de middelgrote steden is hier wel een aangename verrassing. Bij de groep van de woongemeenten bengelen de agglomeratiegemeenten en de residentiële randgemeenten helemaal onderaan. De cluster steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter doet het ook een pak minder goed dan haar collega's bij de groep gemeenten met een concentratie van economische activiteit.

sociale maatstaven

De groep van de woongemeenten haalt heel wat minder inkomsten uit de sociale parameters dan het Vlaamse gemiddelde dat zo'n 41 euro per inwoner bedraagt. Er wordt vooral laag gescoord op kansarme geboorten, laaggeschoolde werklozen, leefloners en sociale huurappartementen. De landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten vertonen eenzelfde beeld. De groep gemeenten met een concentratie van economische activiteit scoort ook niet hoog. Dit komt vooral door lagere aantallen kansarme geboorten en leefloners. Voor de clusters landelijke en agrarische gemeenten en verstedelijkte plattelandsgemeenten met

industriële activiteit komt daar nog een laag aandeel voor de sociale huurappartementen bij.

Bij de groep semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten scoren de sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens hoger dan het Vlaamse gemiddelde met uitzondering van de leefloners. Bij de weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang liggen de aantallen, met uitzondering van de WIGW's, veel lager dan hun groepsgeenoot. Binnen de groep centrumgemeenten halen de grote steden en regionale steden-hoofdplaatsen topscores met uitzondering van de WIGW's. Ook de regionale steden scoren hier hoger in tegenstelling tot de middelgrote steden. De kustgemeenten scoren laag voor kansarme geboorten en sociale huurappartementen, maar hebben wel meer WIGW's, laaggeschoolde werklozen en leefloners.

eindaandeel

Nadat de aandelen per maatstaf berekend zijn, wordt een waarborgmechanisme toegepast waarbij de gemeenten met een berekend aandeel dat hoger is dan hun waarborg, het tekort bijpassen van de gemeenten waarvan het berekend aandeel lager is dan hun waarborg. Als sluitstuk van de berekening is er nog de correctie voor lage fiscaliteit. Voor gemeenten waarvan de aanslagvoet APB lager is dan 5% en de opcentiemen OV lager zijn dan 700 opcentiemen wordt dit aandeel ingeperkt. Het bedrag dat deze gemeenten moeten afstaan, wordt verdeeld onder alle gemeenten die bijdragen tot het waarborgmechanisme.

Als we het eindaandeel per inwoner van nabij bekijken, kunnen we een zeer sterke cohesie vaststellen tussen de clusters van de verschillende sociaaleconomische groepen. In de eindrangschikking sluiten de clusters van vijf op de zes groepen op mekaar aan. Bij de groep van de semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten is dit echter niet het geval en zijn de clusters helemaal uit mekaar gespeeld in de eindrangschikking.

De drie clusters van de groep centrumgemeenten staan helemaal bovenaan. De cluster van de kustgemeenten komt op de vierde plaats. De cluster van de sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens situeert zich op plaats vijf. De weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang doet het veel minder goed. Vooral door hun zwakke score op de sociale maatstaven komen zij ver weg van hun groepsgeenoot op de twaalfde plaats terecht. Vanaf plaats zes tot plaats elf volgen de clusters van de groepen landelijke gemeenten-verstedelijkte plattelandsgemeenten en gemeenten met een concentratie van economische activiteit. De clusters van de groep van de woongemeenten sluiten gezamenlijk de rangschikking af.

Stedenfonds

Dertien steden genieten van het Stedenfonds. Deze steden vinden we allemaal terug binnen de clusters van de regionale steden en de grote steden en regionale steden-hoofdplaatsen. Vilvoorde daarentegen hoort wel bij de cluster van de regionale steden maar is niet opgenomen in het Stedenfonds. De middelen van het Stedenfonds worden in tegenstelling tot het Gemeentefonds waar

er een aantal maatstaven voorzien is, enkel op basis van het aantal inwoners berekend. Wel gelijkaardig met het Gemeentefonds is de waarborgregeling waarbij de gemeenten met een berekend aandeel dat hoger is dan hun waarborg het tekort bijpassen van de gemeenten met een berekend aandeel dat lager is dan hun waarborg. Genk, Mechelen en Oostende genieten van dit waarborgmechanisme en komen door hun hoog waarborggedeelte bijzonder goed voor de dag (zie tabel hieronder met detailoverzicht van de twee clusters). Bij de regionale steden valt Vilvoorde op in negatieve zin. Haar aandeel is veel lager in vergelijking met de andere regionale steden en dit heeft een dubbele

oorzaak. Enerzijds heeft Vilvoorde als enige niet het statuut van centrumstad binnen het Gemeentefonds en anderzijds is zij ook de enige stad die niet opgenomen is in het Stedenfonds. Bij de grote steden haalt niet Antwerpen, maar Gent het hoogste aandeel per inwoner.

Regionale steden (Cluster V14)	Gemeentefonds/ inw	Stedenfonds/ inw	Gemeentefonds + Stedenfonds/inw
gemiddelde	311,26	34,85	346,11
Aalst	299,28	25,08	324,36
Genk	329,07	86,23	415,30
Kortrijk	320,23	26,99	347,22
Mechelen	342,62	49,04	391,66
Roeselare	302,03	23,06	325,09
Sint-Niklaas	315,55	23,05	338,60
Turnhout	326,32	27,78	354,10
Vilvoorde	211,70	0,00	211,70
Grote steden en regionale steden-hoofdplaatsen (Cluster V15)			
gemiddelde	747,52	77,30	824,82
Antwerpen	930,81	99,63	1.030,44
Brugge	433,29	23,99	457,28
Gent	945,18	100,59	1.045,77
Hasselt	306,83	23,06	329,89
Leuven	335,24	28,56	363,80
Oostende	380,24	60,54	440,78

Criteria Gemeentefonds en Stedenfonds bekeken vanuit de clusterindeling van Dexia

cluster	naam cluster	Inwoners (2003-2007)	bijzondere financiering/inwoner	actieve bevolking/inwoner	leerlingen/inwoner	centrum/inwoner	PB/inwoner	kadastraal inkomen/inwoner	fiscaliteit/inwoner	open ruimte/inwoner	WIGW/inwoner	kansarme geboorten/inwoner	laaggeschoolde werklozen/inwoner	leefloners/inwoner	sociale huurappartementen/inwoner	sociaal/inwoner	eindbedrag/inwoner	rangschikking
woongemeenten																		
V2	1.1. Woongemeenten in landelijke zones	333.216	0,00	7,37	4,21	11,58	45,54	37,07	82,62	17,51	2,52	2,34	6,69	4,36	1,20	17,10	131,35	14
V1	1.2. Woongemeenten in de stadsrand	354.161	0,00	7,29	4,35	11,64	38,34	31,92	70,26	16,93	2,09	1,94	4,81	4,00	1,96	14,80	121,27	15
V10	1.3. Agglomeratiegemeenten met territoriale activiteit	361.395	0,00	14,32	5,80	20,12	40,50	22,28	62,77	5,83	1,81	3,08	7,30	7,47	4,63	24,29	135,04	13
V11	1.4. residentiële randgemeenten met hoge inkomens	227.915	0,00	7,11	7,42	14,53	36,69	21,41	58,10	7,48	1,43	2,87	5,03	5,39	3,26	17,99	117,90	16
landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten																		
V9	2.1. Kleine agrarische gemeenten	174.276	0,00	6,07	1,74	7,81	53,28	44,04	97,32	53,00	3,03	3,03	7,70	3,32	0,81	17,89	171,72	7
V3	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing	293.370	0,00	8,61	2,88	11,49	63,26	41,91	105,17	41,81	3,60	3,50	7,97	4,34	0,72	20,13	174,77	6
V12	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei	542.746	0,00	7,49	7,09	14,57	60,32	38,05	98,37	28,22	2,43	3,70	10,73	4,66	2,88	24,41	163,54	8
gemeenten met een concentratie van economische activiteit																		
V4	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit	253.405	0,00	9,50	2,64	12,14	57,47	33,41	90,88	27,05	2,90	3,68	8,01	3,58	2,09	20,25	148,89	11
V13	3.2. Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei	188.976	7,54	13,09	10,68	23,77	52,84	24,07	76,91	23,20	2,40	3,27	8,53	4,05	2,21	20,46	151,15	9
V8	3.3. Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter	190.712	9,52	12,71	8,70	21,41	49,00	22,85	71,86	11,43	2,68	3,54	8,28	7,74	7,43	29,66	150,76	10
semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten																		
V6	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang	291.238	0,00	5,78	4,32	10,10	49,69	43,22	92,91	17,75	2,70	3,49	9,60	5,86	2,85	24,49	144,49	12
V7	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens	523.379	5,97	8,62	8,33	16,95	60,16	37,14	97,29	11,12	2,84	10,45	13,87	9,90	8,76	45,82	182,06	5
centrumgemeenten																		
V5	5.1. Middelgrote steden	651.217	35,45	11,82	16,44	28,26	52,69	32,36	85,06	21,20	3,08	6,46	11,16	8,49	6,27	35,46	202,62	3
V14	5.2. Regionale steden	494.183	141,88	15,03	18,74	33,77	52,60	26,44	79,04	6,32	3,02	10,94	15,12	15,49	11,30	55,86	311,26	2
V15	5.3. Grote steden en regionale steden- hoofdplaatsen	1.036.964	545,40	16,22	22,88	39,10	51,99	20,98	72,97	2,87	3,01	22,71	16,57	28,81	25,27	96,37	747,52	1
toeristische gemeenten																		
V16	6.1. Kustgemeenten	138.317	63,37	8,25	4,95	13,20	53,60	17,93	71,53	16,85	3,35	6,36	11,92	13,04	3,38	38,05	187,95	4
		6.055.471	111,29	10,91	10,91	21,82	51,82	30,55	82,37	16,37	2,73	8,18	10,91	10,91	8,18	40,91	272,76	

3.2.2 Personeel

Personeel tewerkgesteld in de lokale en provinciale besturen (in voltijds equivalenten)

gemeenten

Voltijds						Deeltijds						Totaal VTE's
Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		
Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	
12.646,42	5.395,52	4.510,2	3.792,92	7.335,11	2.707,55	1.256,63	3.181,77	791,91	3.792,99	1.035,23	3.766,65	50.212,9
18.041,94		8.303,12		10.042,66		4.438,4		4.584,9		4.801,88		50.212,9
36.387,72						13.825,18						50.212,9

OCMW's

Voltijds						Deeltijds						Totaal VTE's
Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		
Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	
3.143,13	6.136,33	3.243,71	7.331,66	516,11	1.414,96	382,09	5.287,53	377,66	7.379,65	140,82	3628,93	38.982,58
9.279,46		1.0575,37		1.931,07		5.669,62		7.757,31		3.769,75		38.982,58
21.785,9						17.196,68						38.982,58

verenigingen van OCMW's

Voltijds						Deeltijds						Totaal VTE's
Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		
Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	
1.074,38	1.991,05	940,61	2.396,65	0,43	5,46	87,34	1.231,78	165,03	2.360,5	0	8,96	10.262,19
3.065,43		3.337,26		5,89		1.319,12		2.525,53		8,96		10.262,19
6.408,58						3.853,61						10.262,19

intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Voltijds						Deeltijds						Totaal VTE's
Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		
Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	
2.747,81	318,9	2.544,86	774,91	130,49	25,86	97,84	151,56	217,98	537,74	6,08	41,99	7.596,02
3.066,71		3.319,77		156,35		249,4		755,72		48,07		7.596,02
6.542,83						1.053,19						7.596,02

provincies

Voltijds						Deeltijds						Totaal VTE's
Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		
Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	
1.464,49	738,18	561,96	686,01	131,4	84,65	152,68	523,9	87,35	415,95	12,5	58,77	4.917,84
2.202,67		1.247,97		216,05		676,58		503,3		71,27		4.917,84
3.666,69						1.251,15						4.917,84

autonome gemeentebedrijven

Voltijds						Deeltijds						Totaal VTE's
Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		
Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	
1.173,47	81,48	380,14	200,65	0	0	54,44	28,91	20	39,36	0	0	1.978,45
1.254,95		580,79		0		83,35		59,36		0		1.978,45
1.835,74						142,71						1.978,45

autonome provinciebedrijven

Voltijds						Deeltijds						Totaal VTE's
Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		
Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	
6,5	36,16	90,19	99,92	0	0,8	2,16	26,36	16,37	68,86	0	0	347,32
42,66		190,11		0,8		28,52		85,23		0		347,32
233,57						113,75						347,32

ALGEMENE SAMENVATTING

Personeelsaantallen per type werkgever in VTE	
gemeente	50.212,90
OCMW's	38.982,58
verenigingen van OCMW's	10.262,19
intergemeentelijke samenwerkingsverbanden	7.596,02
provincies	4.917,84
autonome gemeentebedrijven	1.978,45
autonome provinciebedrijven	347,32
Totale tewerkstelling bij de lokale besturen	114.297,3

Procentuele verdeling bij de verschillende werkgevers	
gemeente	43,93
OCMW's	34,11
verenigingen van OCMW's	8,98
intergemeentelijke samenwerkingsverbanden	6,65
provincies	4,30
autonome gemeentebedrijven	1,73
autonome provinciebedrijven	0,30
Totale tewerkstelling bij de lokale besturen	100,00

Personeel tewerkgesteld in de lokale en provinciale besturen (in koppen)

gemeenten

Voltijds						Deeltijds						Totaal
Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		
Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	
12.755	5.655	4.821	4.197	8.012	2.952	2.191	6.081	2.343	9.899	1.630	6.697	67.233
18.410		9.018		10.964		8.272		12.242		8.327		67.233
38.392						28.841						67.233

OCMW's

Voltijds						Deeltijds						Totaal
Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		
Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	
3.064	6.204	3.449	8.053	565	1.599	482	8.439	561	12.474	234	7.007	52.131
9.268		11.502		2.164		8.921		13.035		7.241		52.131
22.934						29.197						52.131

verenigingen van OCMW's

Voltijds						Deeltijds						Totaal
Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		
Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	
1.089	2.260	980	2.821	1	7	121	2.016	239	3.935	0	15	13.484
3.349		3.801		8		2.137		4.174		15		13.484
7.158						6.326						13.484

intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Voltijds						Deeltijds						Totaal
Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		
Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	
2756	334	2.546	834	146	29	129	213	298	932	9	92	8.318
3.090		3.380		175		342		1.230		101		8.318
6.645						1.673						8.318

Leeswijzer bij de tabellen:

- De gegevens zijn afkomstig van de Rijksdienst voor de Sociale Zekerheid van de Provinciale en Plaatselijke Overheden (RSZPPO).
- Door informaticatechnische wijzigingen in het registratiesysteem van de RSZPPO is het helaas niet meer mogelijk om de indeling in niveaus weer te geven.
- De cijfers hebben betrekking op het vierde kwartaal van 2006.
- Alle categorieën van personeelsleden werden meegerekend, behalve:
 - de vrijwillige brandweer (federale bevoegdheid)
 - de beroepsbrandweer (federale bevoegdheid)
 - de jobstudenten en de monitoren
 - het personeel van de politiezones (federale bevoegdheid)

Meer gegevens op de site

(www.vlaanderen.be/binnenland)

- Tabel met per gemeente hoeveel personeelsleden er tewerkgesteld zijn

provincies

Voltijds						Deeltijds						Totaal
Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		
Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	
1.465	764	573	741	139	93	222	783	198	771	18	92	5.859
2.229		1314		232		1005		969		110		5.859
3.775						2.084						5.859

autonome gemeentebedrijven

Voltijds						Deeltijds						Totaal
Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		
Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	
1.191	82	397	209	0	0	81	43	36	57	0	0	2.096
1.273		606		0		124		93		0		2.096
1.879						217						2.096

autonome provinciebedrijven

Voltijds						Deeltijds						Totaal
Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		Vastbenoemd		Contractuelen		Gesco's		
Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	
7	43	93	110	0	1	4	40	37	129	0	0	464
50		203		1		44		166		0		464
254						210						464

ALGEMENE SAMENVATTING

Personeelsaantallen per type werkgever in koppen	
gemeente	67.233
OCMW's	52.131
verenigingen van OCMW's	13.484
intergemeentelijke samenwerkingsverbanden	8.318
provincies	5.859
autonome gemeentebedrijven	2.096
autonome provinciebedrijven	464
Totale tewerkstelling bij de lokale besturen	149.585

Procentuele verdeling bij de verschillende werkgevers	
gemeente	44,95
OCMW's	34,85
verenigingen van OCMW's	9,01
intergemeentelijke samenwerkingsverbanden	5,56
provincies	3,92
autonome gemeentebedrijven	1,40
autonome provinciebedrijven	0,31
Totale tewerkstelling bij de lokale besturen	100,00

Let op: De grafieken die hieronder volgen bevatten gegevens uitgedrukt in voltijds equivalenten.

■ De rechtspositieregeling

Bij de lokale besturen gaat men uit van statutaire tewerkstelling.

In artikel 104, §2, en in artikel 100, §2, van het gemeentedecreet worden de afwijkingen op dit algemeen principe vastgesteld. Personeelsleden kunnen in contractueel verband in dienst worden genomen om:

- aan uitzonderlijke en tijdelijke personeelsbehoeften te voldoen, voor in de tijd beperkte acties, of voor een buitengewone toename van werk
- personeelsleden te vervangen die hun betrekking niet of slechts deeltijds bekleeden of die tijdens een periode afwezig zijn die zo lang duurt dat vervanging noodzakelijk is
- aanvullende of specifieke opdrachten te vervullen
- te voorzien in de personeelsbehoeften voor activiteiten die door een andere overheid gesubsidieerd worden
- te voorzien in de personeelsbehoeften voor activiteiten die hoofdzakelijk verricht worden in mededinging met andere marktdeelnemers
- te voorzien in uitvoering van taken die een bijzondere expertise vereisen

Het artikel 55, § 1, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn voorziet tevens in de contractuele tewerkstelling bij de OCMW's.

Voor de betrekkingen van maatschappelijk werkers, van verplegend en verzorgend personeel, van hulppersoneel en van meester-, vak- en dienstpersoneel kan het centrum contractuele aanwervingen doen. Ook het personeel van een ziekenhuis, dat afhangt van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, kan bij contract aangeworven worden.

Deze contractuele aanwervingen zijn slechts mogelijk binnen de perken van de personeelsformatie, die per graad het aantal contractuele betrekkingen bepaalt. Voor de indiensttreding wordt met de betrokkenen een schriftelijke overeenkomst gesloten.

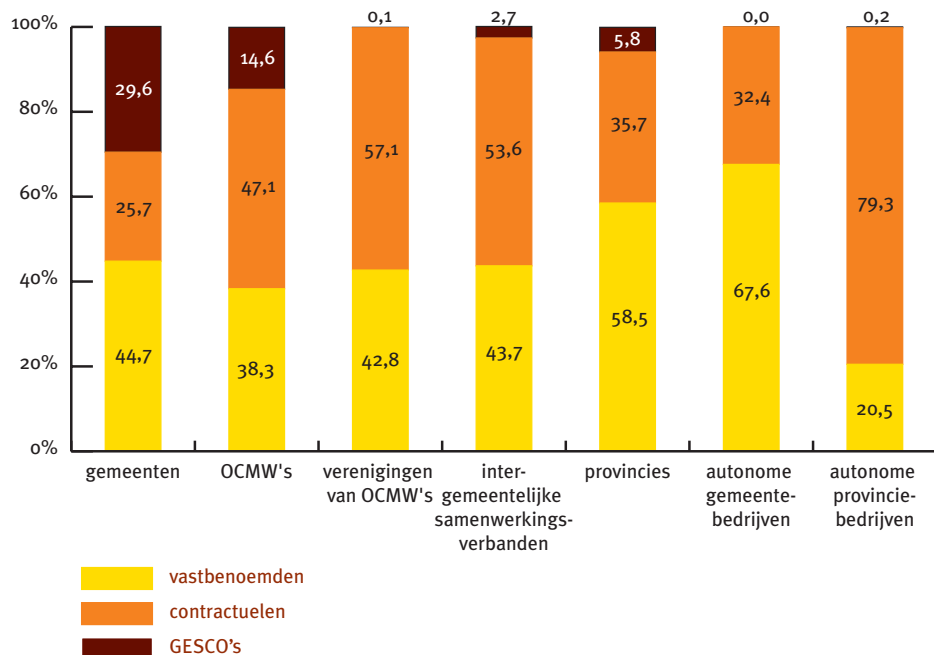
De wetgeving betreffende de interlokale samenwerkingsverbanden spreekt niet over de rechtspositie van het personeel, maar het feit dat de pensioenregeling wel expliciet verwijst naar die van het vastbenoemd gemeentepersoneel, toont aan dat vaste benoeming ook hier normaal is naast de contractuele tewerkstelling.

Een aanzienlijk deel van de contractuele tewerkstelling wordt ingevuld door de zogenaamde tewerkstellingsprogramma's. Dat is tewerkstelling in het kader van de volgende projecten:

- startbanenplan
- jongerenbanenplan
- sociale maribel
- tewerkstelling op grond van art. 60, § 7, van de organieke OCMW-wet
- werkervaringsplan-Plus (WEP + / Vlaams doorstromingsprogramma)
- Smetbanen (dienstenbanen / herinschakelingsprojecten)
- banenplanuitkering
- activaplan
- individuele beroepsopleiding
- tewerkstelling in het kader van de dienstencheques

De tewerkstelling van de GESCO's (gesubsidieerde contractuelen) krijgt een afzonderlijke plaats in de tabellen.

Verdeling naar statuut bij de verschillende types werkgevers (uitgedrukt in procenten)

■ Commentaar

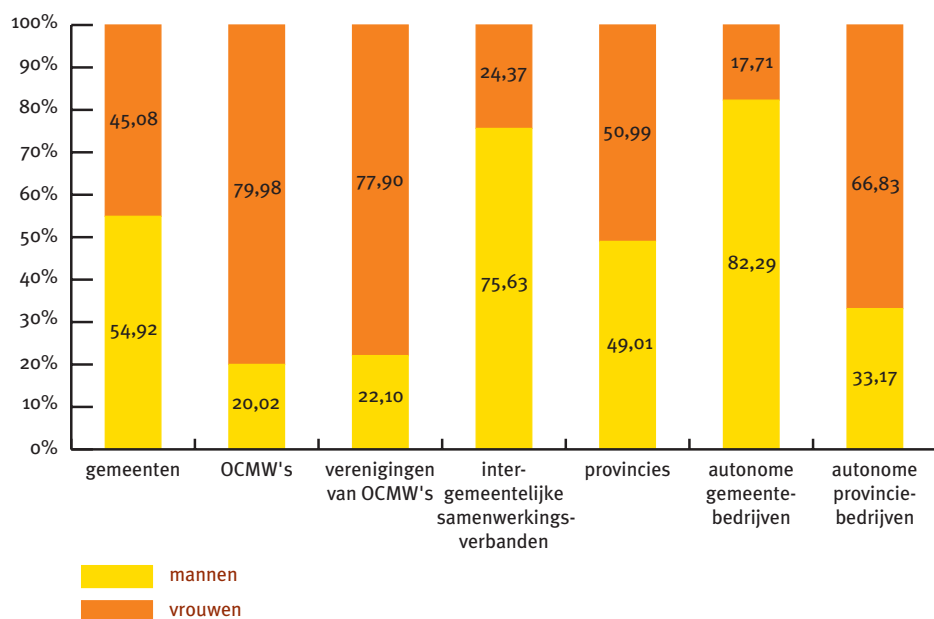
De algemene verdeling naar rechtspositieregeling bij de lokale besturen is de volgende:

- statutaire tewerkingstelling: 43,2%
- contractuele tewerkingstelling: 38,3%
- tewerkingstelling van gesubsidieerde contractuelen: 18,4%

De statutaire tewerkingstelling (vastbenoemden) is verhoudingsgewijs het grootst bij de autonome gemeentebedrijven (67,6%) en bij de provincies (58,5%) en het kleinst bij de OCMW's (38,3%) en bij de autonome provinciebedrijven (20,5%). De contractuele tewerkingstelling (anders dan GESCO) is verhoudingsgewijs het grootst bij de autonome provinciebedrijven (79,3%) en bij de gemeenten het kleinst (25,7%). De tewerkingstelling van GESCO's is verhoudingsgewijs het grootst bij de gemeenten met 29,6% en het kleinst bij de verenigingen van OCMW's (0,1%) en de autonome provinciebedrijven (0,2%). Er zijn geen GESCO's tewerkinggesteld bij de autonome gemeentebedrijven.

■ Verhouding man/vrouw

Verhouding man/vrouw bij de verschillende types werkgever (uitgedrukt in procenten)

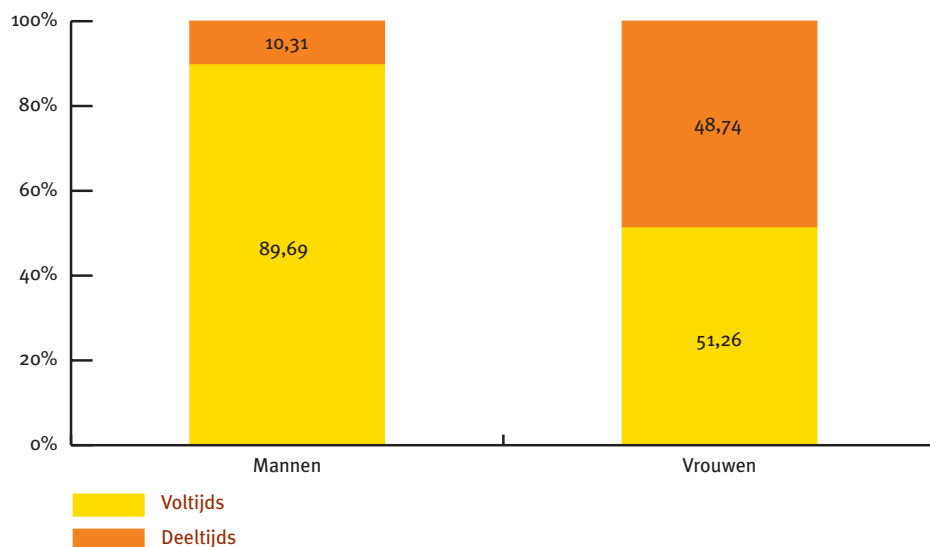
■ Commentaar

De algemene verhouding man/vrouw is 41,60 versus 58,40%.

Voor de situatie bij de OCMW's en de verenigingen van OCMW's springt in het oog. Daar zijn respectievelijk slechts 20,02% en 22,10% mannen aan de slag. Een verklaring voor deze cijfers zijn de specifieke zorgtaken van de OCMW's en meer in het bijzonder in de ziekenhuizen en de rust- en verzorgingstehuizen.

Bij de gemeenten, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de autonome gemeentebedrijven zijn de mannen met respectievelijk 54,92%, 75,63% en 82,29% dan weer sterker vertegenwoordigd dan de vrouwen.

Verhouding man/vrouw in relatie tot de arbeidsprestatie-regeling

■ Commentaar

Ook wat de arbeidsprestatie-regeling betreft is er een duidelijk verschil merkbaar in de man/vrouw relatie. Bij de mannen werkt 89,69% voltijds, bij de vrouwen 51,26%.

■ Personeel in integratiediensten en -centra

Aantal gesubsidieerde personeelsleden in de integratiediensten en integratiecentra

Integratiecentra	Aantal personeelsleden	Integratiediensten	Aantal personeelsleden
PIC West-Vlaanderen	8,25	Aalst	1
ODiCé Oost-vlaanderen	21	Antwerpen	4,5
ING Gent	10,5	Beringen	2
De Acht Antwerpen	34,5	Dilsen-Stokkem	1
PRISMA Antwerpen	20	Genk	6
PI Brussel Foyer	15,8	Gent	4
PRIC Vlaams-Brabant	15	Halle	1
PRIC Limburg	10,5	Hasselt	1
VMC	21	Heusden-Zolder	4
		Houthalen-Helchteren	2,5
		Kortrijk	1
		Leopoldsburg	1
		Leuven	2
		Lokeren	1
		Lommel	1
		Maaseik	1
		Maasmechelen	3
		Mechelen	2,5
		Mol	1
		Oostende	1
		Ronse	1
		Sint-Niklaas	2
		Temse	1
		Vilvoorde	1,5
		Willebroek	1,5
		Zelee	1
		Sint-Truiden	1
		Lier	1
		Turnhout	1

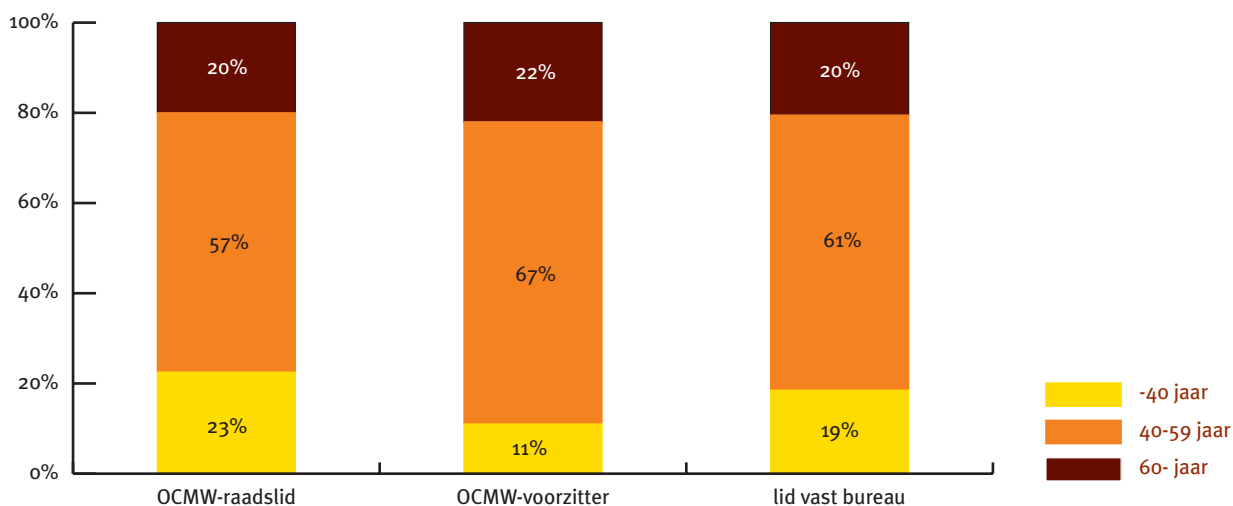
4 OCMW's

4.1 Omgevingsfactoren

4.1.1 Bestuursorganen

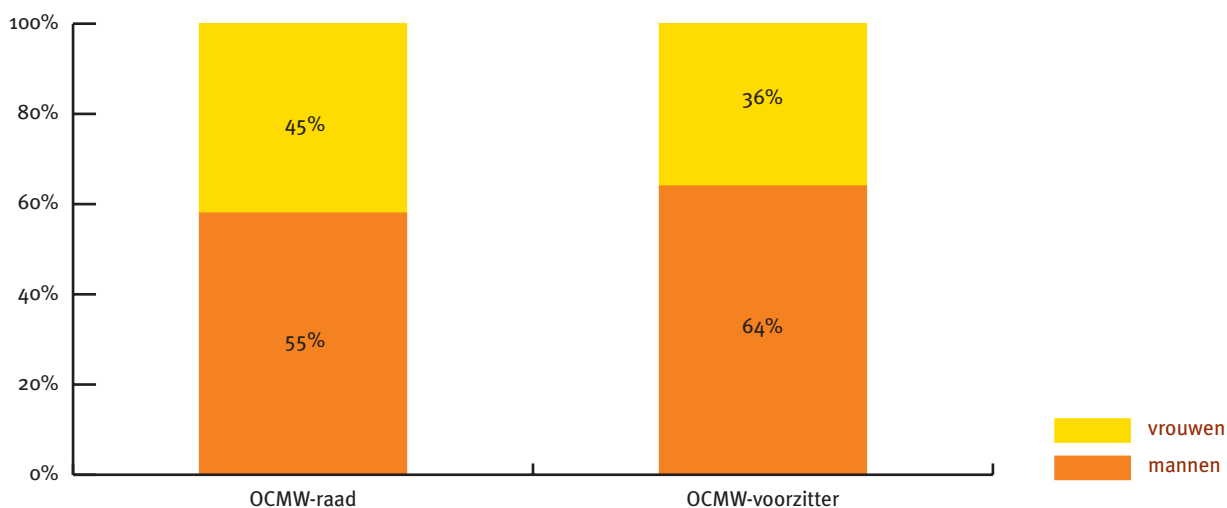
■ Leeftijd

Leeftijd van de OCMW-mandatarissen

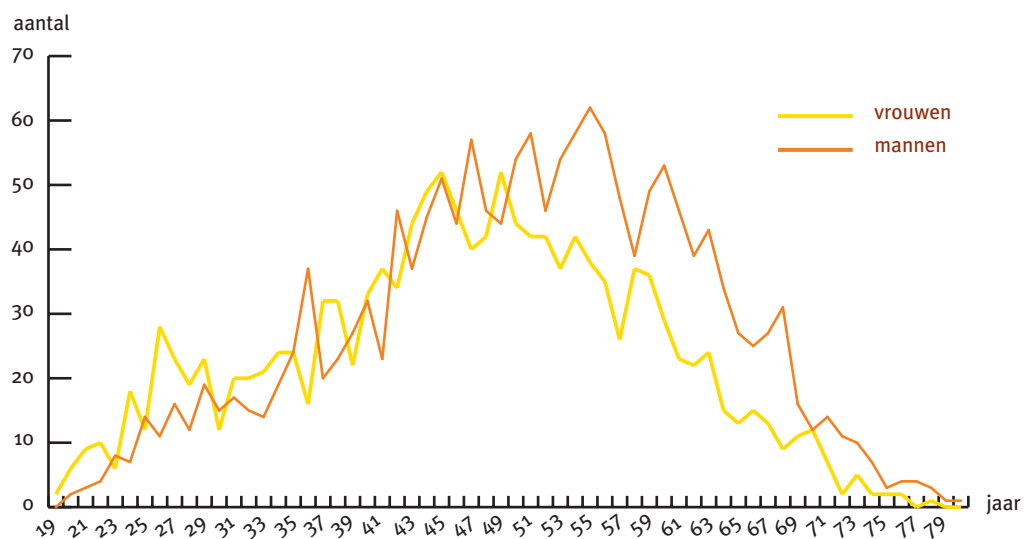

■ Man-vrouwverhouding

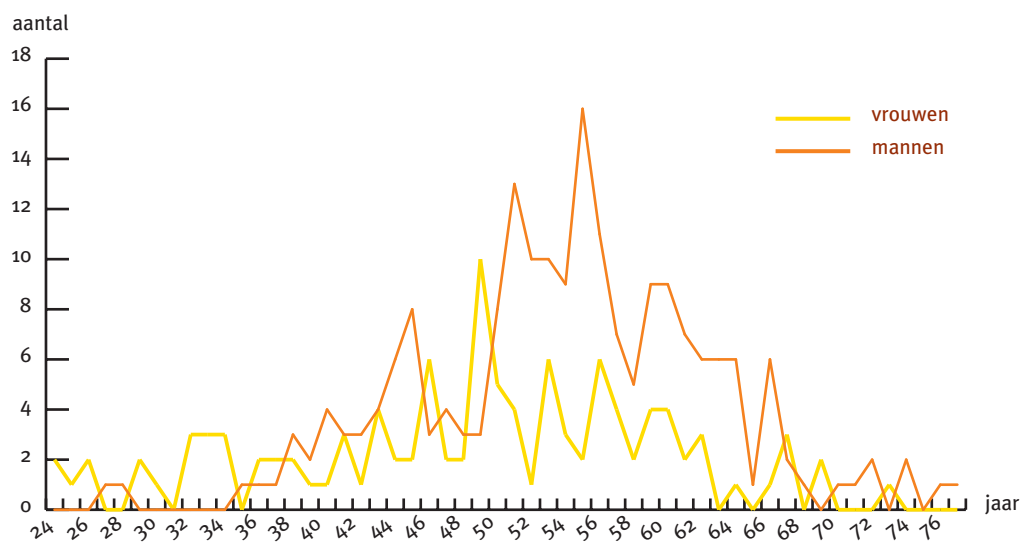
Man-vrouwverhouding in de OCMW-besturen

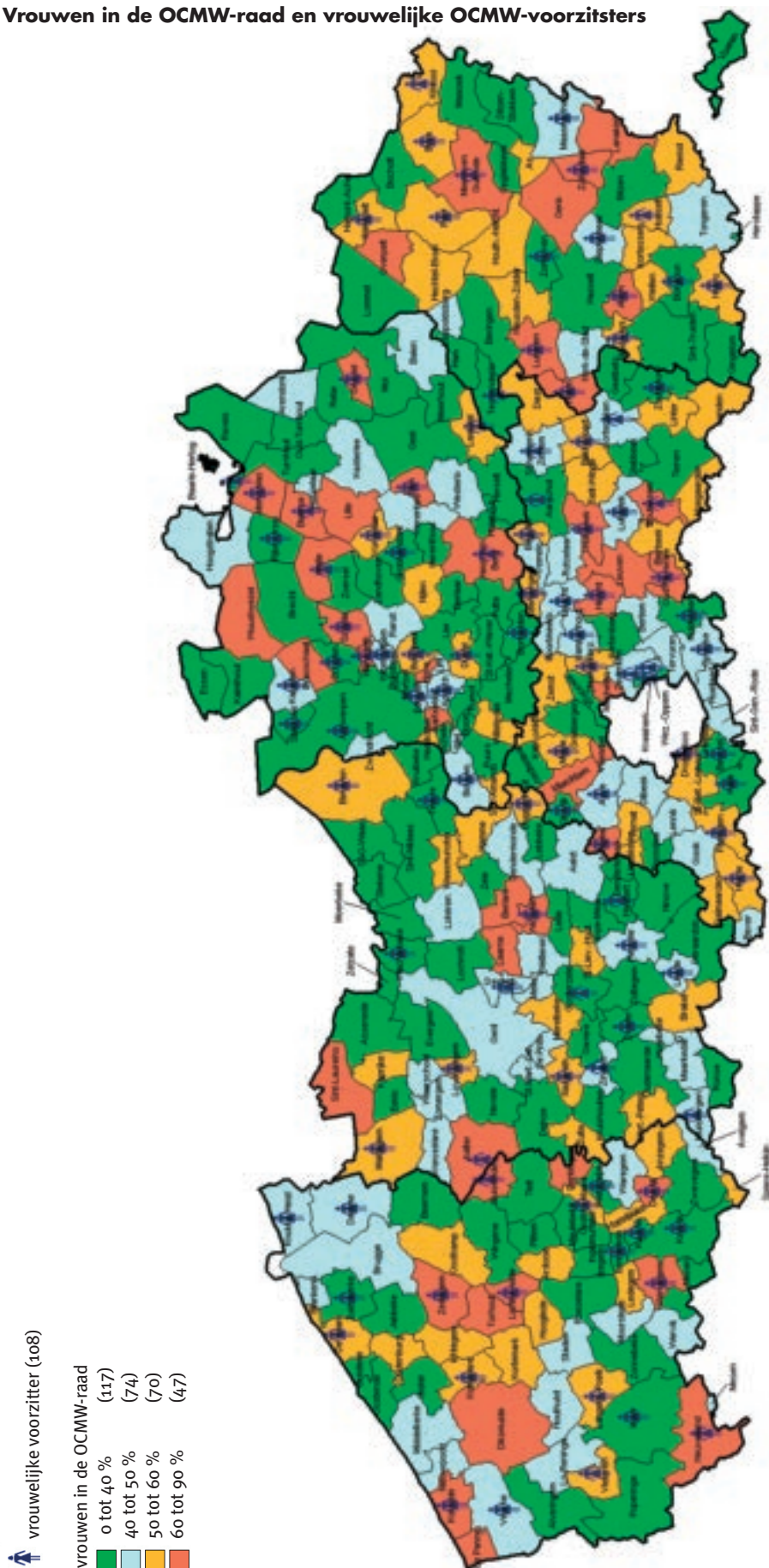
Man-vrouwverhouding in de OCMW-raad volgens leeftijd

Man-vrouwverhouding bij de OCMW-voorzitters volgens leeftijd

Vrouwen in de OCMW-raad en vrouwelijke OCMW-voorzitsters

■ Oprichting en statutenwijzigingen OCMW-verenigingen

In 2007 werden en 3 dossiers inzake oprichting en statuten van OCMW-verenigingen goedgekeurd. Vier statutenwijzigingen werden goedgekeurd.

4.2 Bestuurskrachtprofiel

4.2.1 Financiën

■ Jaarrekening

De cijfers hieronder hebben betrekking op de jaarrekeningen 2005 van de Vlaamse OCMW's. 2005 is het meest recente boekjaar waarover we cijfers bezitten.

Meer gegevens op de site

(www.vlaanderen.be/binnenland)

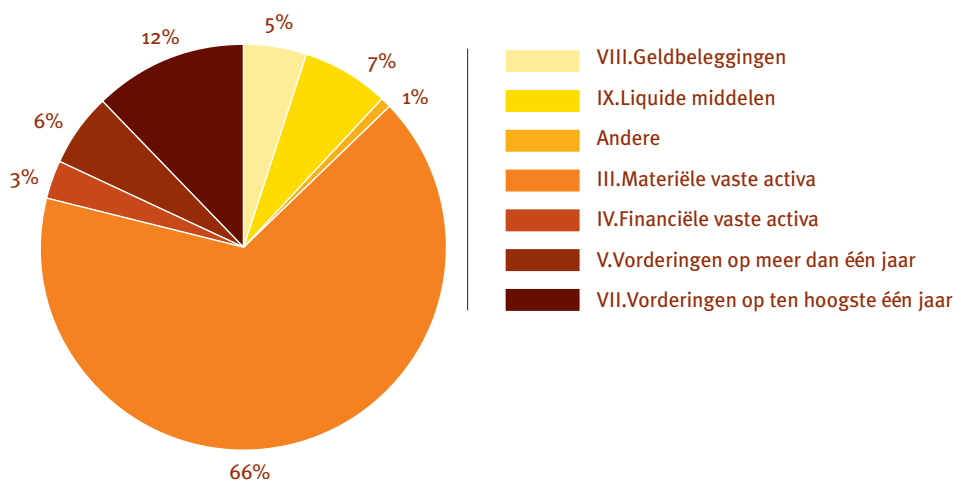
• Tabel met individuele balansen en resultatenrekeningen van de 308 Vlaamse OCMW's

- Deze gegevens omvatten de periode van 2003 tot en met 2005.
- De gegevens van een beperkt aantal OCMW's waren bij het ter perse gaan nog niet beschikbaar bij het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Ze zijn dan ook niet opgenomen in de geaggregeerde cijfers. Het gaat om volgende besturen:
 - boekjaar 2003: OCMW Lebbeke
 - boekjaar 2004: OCMW Niel, OCMW Merksplas, OCMW Lebbeke
 - boekjaar 2005: OCMW Kasterlee, OCMW Niel, OCMW Merksplas, OCMW Bree, OCMW Lebbeke, OCMW Haaltert, OCMW Nazareth, OCMW Scherpenheuvel-Zichem

■ Balans

De balans geeft een overzicht van de bezittingen, de vorderingen, de schulden en het eigen vermogen van het OCMW op een bepaald moment. Volgende grafieken geven een vereenvoudigd overzicht van de balansstructuur van de Vlaamse OCMW's. De teller inzake gecumuleerd balanstotaal staat voorlopig voor 2005 op 4.573.562.885 euro.

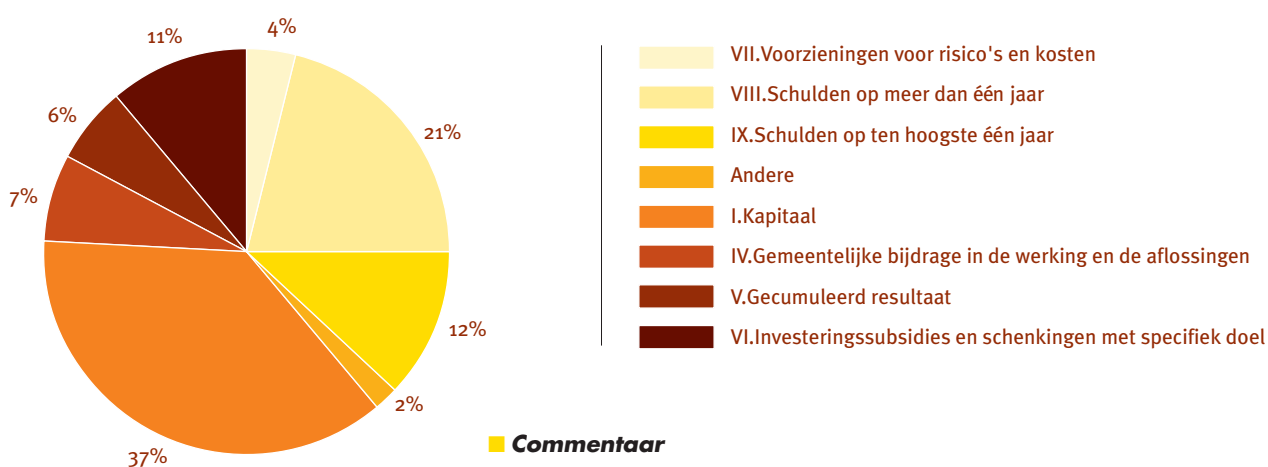
Samenstelling van de activa van de OCMW's

■ Commentaar

De materiële vaste activa vormen de belangrijkste post van de activazijde van de balans (66%), gevolgd door de vorderingen op ten hoogste één jaar (12%).

Samenstelling van de passiva van de OCMW's

■ Commentaar

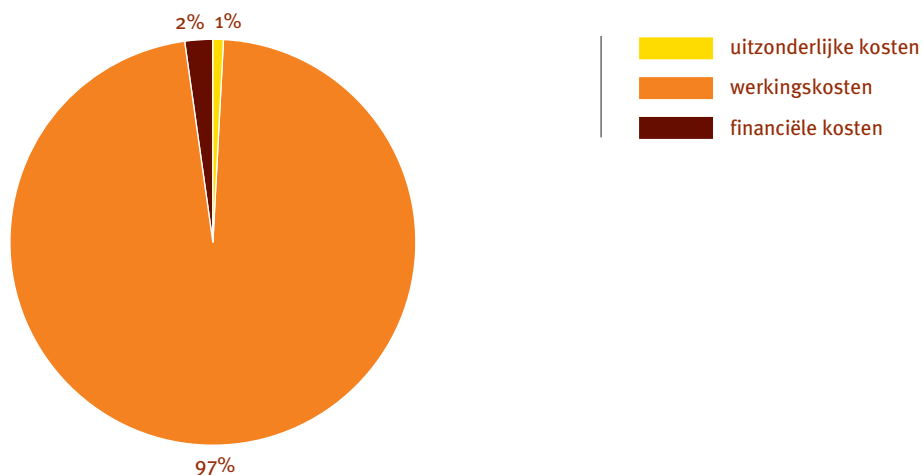
Langs de passivazijde zijn, naast het kapitaal (37%) de schulden op lange termijn (21%) de belangrijkste balanspost.

Het aandeel van het kapitaal moet enigszins genuanceerd worden, aangezien bij de OCMW's deze balanspost bij de opstelling van de beginbalans als sluitpost tussen de activa enerzijds en de overige passivarubrieken anderzijds werd gebruikt.

De balanspost gemeentelijke bijdrage in de werking en de aflossingen vertegenwoordigt 7% van het totale passief van de OCMW's. Het saldo op deze balanspost geeft niet weer hoeveel het OCMW in een bepaald boekjaar heeft ontvangen van de gemeente, maar wijst op het verschil tussen de gebudgetteerde en de werkelijke gemeentelijke bijdrage.

■ Resultatenrekening

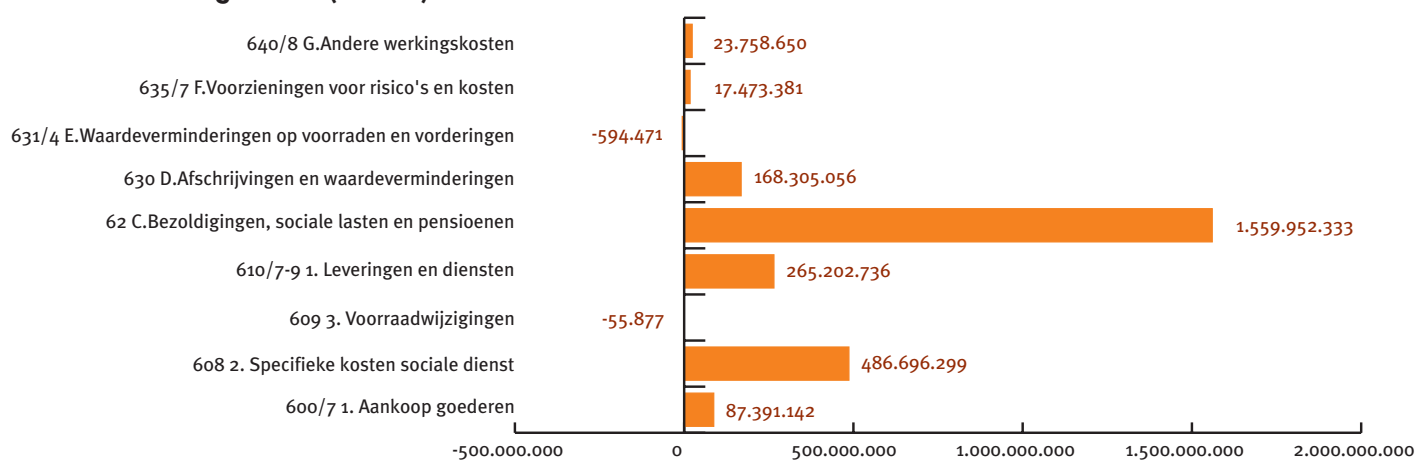
Kostenstructuur van de OCMW's

■ Commentaar

Uit de grafiek blijkt dat de werkingskosten 97% van de totale kosten uitmaken. De financiële kosten bedragen 2% en de uitzonderlijke kosten 1%.

Overzicht werkingskosten (in euro)

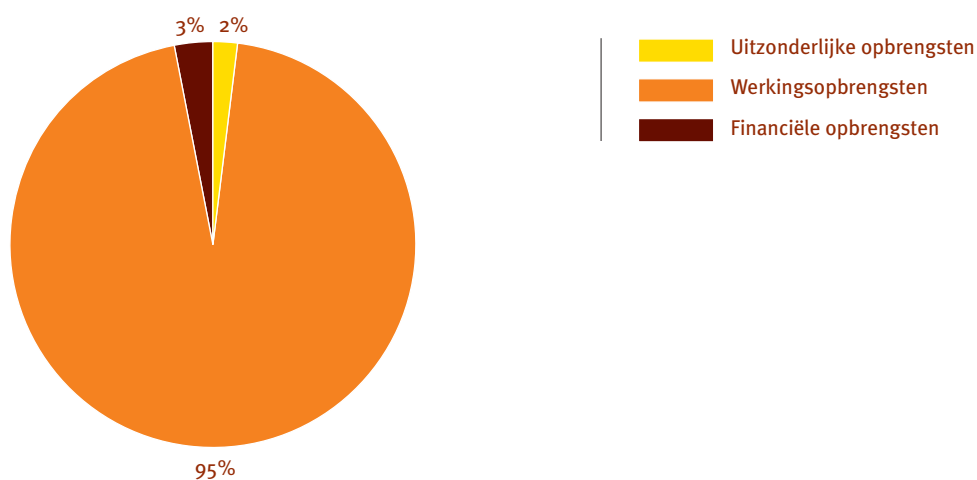

■ Commentaar

Bekijken we de werkingskosten verder in detail, dan stellen we vast dat het grootste deel van de werkingskosten besteed wordt aan de betaling van de bezoldigingen en de sociale lasten van het personeel (60%). Een vaststelling die ons niet hoeft te verbazen. De werking van de sociale dienst, toch de hoofdopdracht van het

OCMW, neemt 19% van de werkingskosten voor haar rekening. De kosten voor de aankoop van goederen hebben een aandeel van 3% in de totale werkingskosten, de kosten voor de aanschaf van diensten en diverse leveringen bedragen 10%.

Opbrengstenstructuur van de OCMW's

■ Commentaar

De grafiek geeft een opdeling van de opbrengsten. De werkingsopbrengsten bedragen 95% van de totale opbrengsten van het OCMW. Het saldo wordt verdeeld over de financiële opbrengsten (3%) en de uitzonderlijke opbrengsten (2%).

Ongeveer 47% van de totale werkingsopbrengsten wordt gegenereerd uit de werkingsactiviteiten van het OCMW. Van de specifieke kosten van de sociale dienst wordt 18% bij de klanten gerecupereerd, goed voor ruim 4% van de werkingsopbrengsten. De andere opbrengsten, die voornamelijk bestaan uit de werkingsubsidies (zoals bijvoorbeeld de dotatie die het OCMW ontvangt uit het Gemeentefonds) en de subsidies van de federale overheid in het kader van de betaling van het leefloon en de verschillende steunvormen, vertegenwoordigen ongeveer 53% van de totale werkingsopbrengsten.

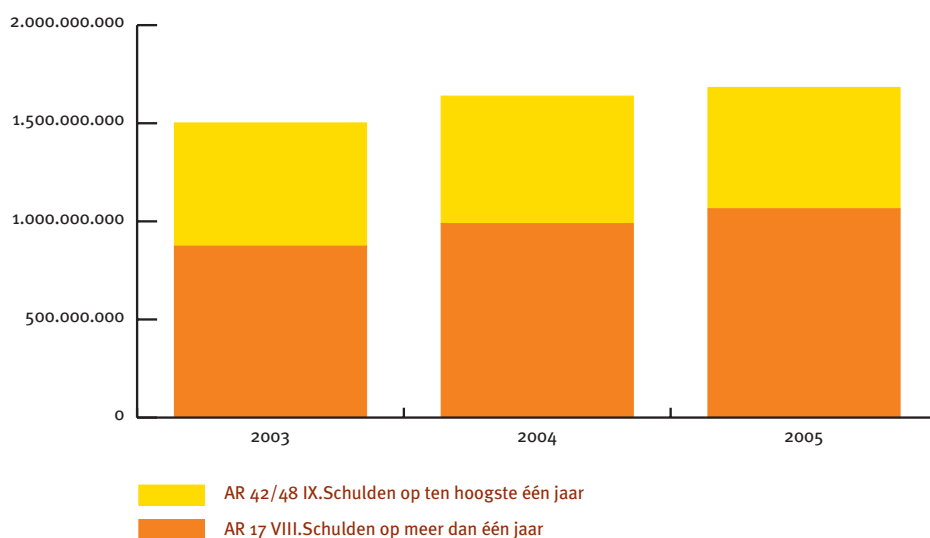
Met deze gegevens kunnen we de algemene kostendeckingsgraad berekenen. Deze ratio geeft het aandeel weer van de kosten die gedekt worden door de opbrengsten die het resultaat zijn van de werking van het OCMW en komt voor het boekjaar 2005 uit op 74%. Of anders geïnterpreteerd betekent dit dat 26% van de werkingskosten van het OCMW niet gedekt worden door de werkingsopbrengsten en bijgevolg in aanmerking komen bij de berekening van de gemeentelijke toelage.

Nemen we in de plaats van de totale werkingsopbrengsten enkel de andere opbrengsten, dan bekomen we de gesubsidieerde kostendeckingsgraad. Deze verhouding geeft het aandeel van de werkingskosten weer dat door subsidies wordt gedekt en bedraagt ongeveer 40%.

■ Schuldevolutie

Bij de bespreking van de balans konden we reeds vaststellen dat de schulden in 2005 ongeveer 33% van het passief uitmaakten. Het is interessant om na te gaan hoe deze passiefpost over de jaren heen evolueerde.

Schuldevolutie 2003-2005 bij de OCMW's

■ Commentaar

De grafiek en tabel geven de schuldevolutie bij de Vlaamse OCMW's weer over de periode 2003 tot 2005.

In absolute termen bedroeg de schuld in 2005 ruim 1.680 miljoen euro. Over een periode van 2 jaar steeg de schuld met meer dan 180 miljoen euro. Een stijging die integraal was toe te schrijven aan de stijging van de schuld op lange termijn. Over een periode van 2 jaar stegen de schulden bij de OCMW's aldus met meer dan 12%. Relatief gezien schommelde het aandeel van de schulden in het totale passief rond de 35%.

Schuldevolutie 2003 -2005 bij de OCMW's (in euro)	2003	2004	2005
AR 17 VIII.Schulden op meer dan één jaar	873.495.061	988.324.374	1.064.064.458
AR 42/48 IX.Schulden op ten hoogste één jaar	628.008.490	649.821.233	618.113.981
Totale schuld	1.501.503.552	1.638.145.607	1.682.178.439

■ Conclusie

Aan de hand van het beschikbare cijfermateriaal hebben we een voorzichtige analyse van de financiële toestand van de Vlaamse

OCMW kunnen doorvoeren. Uiteraard zijn er veel grondigere analyses mogelijk. Zo werd bijvoorbeeld nu geen rekening gehouden met de grootte van de OCMW's. Naarmate we

ook over de cijfers van de volgende boekjaren zullen beschikken, zal het ook mogelijk zijn om bijvoorbeeld een uitgebreidere analyse door de tijd heen uit te voeren.

Balans en resultatenrekening OCMW's

BALANS (in euro)			
ACTIVA		PASSIVA	
VASTE ACTIVA	3.187.221.573	EIGEN VERMOGEN	2.640.074.250
I.Oprichtingskosten	18.961.791	I.Kapitaal	1.955.432.084
II.Immateriële vaste activa	12.049.299	III.Herwaarderingsmeerwaarden	43.211.356
III.Materiële vaste activa	3.018.055.223	IV.Gemeentelijke bijdrage in de werking en de aflossingen	340.966.505
A.Terreinen en gebouwen	1.859.870.865	V.Gecumuleerd resultaat	-290.764.788
B.Installaties, machines en uitrusting	53.295.581	VI.Investeringssubsidies en schenkingen met specifiek doel	591.229.094
C.Meubilair en rollend materieel	63.104.106		
D.Leasing en soortgelijke rechten	334.558.077		
E.Overige materiële vaste activa	577.580.611	VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN	186.509.050
F.Vaste activa in aanbouw en vooruitbetaling	129.642.982	VII.Voorzieningen voor risico's en kosten	186.494.050
IV.Financiële vaste activa	138.158.261	A.Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	138.858.818
A.Belangen in rechtspersonen	127.573.525	B.Voorzieningen voor belastingen	0
B.Vorderingen en effecten	8.334.185	C.Grote herstellings- en onderhoudswerken	29.417.725
C.Borgtochten betaald in contanten	2.247.080	D.Overige risico's en kosten	14.445.124
VLOTTENDE ACTIVA	1.386.351.477	SCHULDEN	1.746.979.816
V.Vorderingen op meer dan één jaar	273.926.839	VIII.Schulden op meer dan één jaar	1.064.064.458
A.Werkingsvorderingen	9.170.232	A.Financiële schulden	962.635.460
B.Overige vorderingen	202.571.829	1. Leasingschulden en soortgelijke	263.785.624
C.Vorderingen wegens subsidies	58.036.873	2. Kredietinstellingen	535.401.240
		3. Overige leningen	163.448.597
VI.Voorraden	3.053.105	B.Werkings- en handelsschulden	0
		C.Ontvangen vooruitbetalingen en tijdelijk werkkapitaal	96.091.169
		D.Borgtochten ontvangen in contanten	3.132.797
		E.Overige schulden	593.988
VII.Vorderingen op ten hoogste één jaar	544.864.687	IX.Schulden op ten hoogste één jaar	618.113.981
A.Werkingsvorderingen	280.237.200	A.Schulden op meer dan één jaar, die binnen het jaar vervallen	100.693.900
B.Overige vorderingen	264.536.901	B.Financiële schulden	67.137.865
		1. Kredietinstellingen	67.115.352
VIII.Geldbeleggingen	222.627.781	2. Overige leningen	22.513
		C.Werkingschulden	177.722.485
IX.Liquide middelen	324.802.722	D.Diverse schulden: ontvangen voorschotten	41.519.047
		E.Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	168.830.397
		1. Belastingen	24.280.543
		2. Bezoldigingen en sociale lasten	144.598.997
		F.Overige schulden	62.210.295
X.Overlopende rekeningen	17.019.417	X.Overlopende rekeningen	64.819.716
TOTAAL DER ACTIVA	4.573.562.885	TOTAAL DER PASSIVA	4.573.562.886

■ Commentaar

Teneinde de lezer volledige transparantie te bieden worden de tabellen met de balansen en resultatenrekeningen voor het boekjaar 2005 hieronder eveneens opgenomen.

Balansen en resultatenrekeningen voor het boekjaar 2005

RESULTATENREKENING (in euro)	
I.Werkingsopbrengsten en geproduceerde vaste activa	2.047.399.289
A.Werkingsopbrengsten	914.419.788
1. Werkingsopbrengsten	826.974.906
2. Recuperatie specifieke kosten sociale dienst	87.444.883
B.Voorraadwijzigingen	-498.289
C.Geproduceerde vaste activa	1.049.543
D.Interne fakturatie	110.446.181
E.Andere opbrengsten	1.023.917.608
II.Werkingskosten	2.716.646.463
A.Verbruikte goederen en verstrekte diensten	574.031.564
1. Aankoop goederen	87.391.142
2. Specifieke kosten sociale dienst	486.696.299
3. Voorraadwijzigingen	-55.877
B.Diensten, diverse leveringen en interne fakturatie	373.686.164
1. Leveringen en diensten	265.202.736
2. Interne facturatie	110.418.981
C.Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	1.559.952.333
D.Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, immateriële en materiële vaste activa	168.305.056
E.Waardeverminderingen op voorraden en vorderingen	-594.471
F.Voorzieningen voor risico's en kosten	17.473.381
G.Andere werkingskosten	23.758.650
H.Als herstructureringskosten geactiveerde werkingskosten (-)	0
III.Werkingsresultaat	-669.247.184
IV.Financiële opbrengsten	53.741.983
A.Opbrengsten uit financiële vaste activa	602.856
B.Opbrengsten uit vlottende activa	8.205.402
C.Overige financiële opbrengsten	44.933.725

RESULTATENREKENING (in euro)	
V.Financiële kosten	43.649.333
A.Kosten van schulden	42.472.199
B.Waardeverminderingen op vlottende activa andere dan bedoeld onder II.E.	0
C.Andere financiële kosten	1.177.133
VI.Resultaat van de gewone activiteiten	-659.155.534
VII.Uitzonderlijke opbrengsten	50.221.294
A.Terugneming van afschrijvingen en waarde verminderingen op immateriële en materiële	325.534
B.Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	2.932
C.Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	6.094.771
D.Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	21.139.673
E.Andere uitzonderlijke opbrengsten	22.658.384
VIII.Uitzonderlijke kosten	25.561.138
A.Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	1.239.238
B.Waardeverminderingen op financiële vaste activa	679
C.Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en	244.063
D.Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	1.921.371
E.Andere uitzonderlijke kosten	22.046.405
F.Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)	109.383
IX.Resultaat van het boekjaar	-634.554.379

■ Middelen voor het OCMW vanuit de gemeente

Middelen voor het OCMW uit het Gemeentefonds, gemeentelijke bijdragen aan het OCMW en middelen voor het OCMW per inwoner

	Gemeentefonds 2007	Aandeel gemeente uit gemeentefonds		Aandeel OCMW uit gemeentefonds		Gemeentelijke bijdrage aan OCMW	Totale middelen aan OCMW	Totale middelen aan OCMW per inwoner
		In absolute cijfers	in %	In absolute cijfers	in %			
totaal Vlaanderen	1.766.500.000,00	1.668.992.063,01	94,48	97.507.936,99	5,52	666.677.623,90	764.185.560,89	126,65
Antwerpen	677.425.995,00	659.821.241,85	97,40	17.604.753,15	2,60	204.779.165,00	222.383.918,15	130,77
Limburg	180.125.795,00	169.705.873,34	94,22	10.419.921,66	5,78	73.075.320,00	83.495.241,66	101,79
Oost-Vlaanderen	455.875.360,00	417.810.612,90	91,65	38.064.747,10	8,35	163.360.673,00	201.425.420,10	144,06
Vlaams-Brabant	172.512.618,00	158.916.405,60	92,12	13.596.212,40	7,88	111.826.425,90	125.422.638,30	119,17
West-Vlaanderen	280.560.232,00	262.737.929,32	93,65	17.822.302,68	6,35	113.636.040,00	131.458.342,68	114,72

Meer gegevens op de site

www.vlaanderen.be/binnenland

- Tabel met middelen voor het OCMW vanuit het Gemeentefonds en vanuit het gemeentelijke budget

Leeswijzer bij de tabel (op de site):

- De toelage aan het OCMW is het cijfer dat de gemeente in haar budget 2007 heeft opgenomen.
- Totale middelen aan het OCMW is de som van de gemeentelijke bijdrage aan het OCMW en het aandeel van het Gemeentefonds dat rechtstreeks aan het OCMW wordt gestort.

■ Commentaar

Het decreet inzake het Gemeentefonds bepaalt dat de OCMW's een basisfinanciering van 8% krijgen van het gemeentelijk aandeel van het Gemeentefonds, tenzij de gemeenteraad en de OCMW-raad over een andere verdeelsleutel beslissen en die aan het Agentschap voor Binnenlands Bestuur meedelen uiterlijk op 30 juni van het jaar dat aan de verdeling voorafgaat.

De uit het Gemeentefonds aan het OCMW toe te kennen middelen worden rechtstreeks gestort op de rekening van het OCMW en worden dus in de gemeentelijke budgetten niet ingeschreven, in tegenstelling tot de "klassieke" gemeentelijke

bijdrage in het werkingstekort van het OCMW. De bedragen uit het Gemeentefonds en de gemeentelijke bijdrage vormen samen de kolom totale middelen die aan het OCMW worden toegekend.

24 gemeenten geven meer dan 10% van hun Gemeentefonds aan het OCMW. 3 daarvan geven 30% of meer aan het OCMW. Uitschieters zijn hier Holsbeek met 50%, Zoersel met 47,51% en Blankenberge (35%). 211 gemeenten of zo een 68,5% van de gemeenten geven 8% van het Gemeentefonds aan het OCMW.

Het gemiddeld aandeel van het OCMW in het Gemeentefonds bedraagt 5,52% voor Vlaanderen. We zien hier wel grote provinciale verschillen. In de provincie Antwerpen bedraagt dit gemiddelde slechts 2,6% terwijl het hoogste provinciaal gemiddelde in Oost-Vlaanderen voor komt met 8,35%. Dit is oa het gevolg van het feit dat de stad Antwerpen het volledige aandeel van het Gemeentefonds ontvangt, terwijl in de stad Gent het OCMW 8% van de Gemeentefondsmiddelen ontvangt. Verder zijn er in Oost-Vlaanderen maar 3 gemeenten waar het OCMW 0% uit het Gemeentefonds ontvangt terwijl er in de provincie Antwerpen 8 gemeenten zijn. Verder krijgt Zelzate rechtstreeks 25% uit het Gemeentefonds en Eeklo 22,77%. 25 gemeenten houden het volledige bedrag van het Gemeentefonds voor het gemeentebestuur. Vijf gemeenten voorzien geen toelage aan het OCMW in hun budget. Het gaat hier om Holsbeek, Hulshout, Zoersel, Horebeke en Herstappe.

Wanneer we kijken naar de totale middelen aan het OCMW per inwoner zien we aanzienlijke verschillen. Zo bedraagt dit in 2007 bij 19 gemeenten minder dan 50 euro (in 2006 waren er nog 25 gemeenten met minder dan 50 euro per inwoner voor het OCMW). Aan de andere kant zijn er ook 4 gemeenten waarbij dit oploopt tot meer dan 200 euro. De uitschieters hier zijn Gent met 258,29 euro per inwoner, Zelzate met 236,67 euro. Het absolute minimum is te vinden in het Limburgse Herstappe met 0 euro. Andere gemeenten met een lage OCMW-bijdrage per inwoner zijn de gemeenten Hulshout met 11,75 euro, Horebeke met 13,14 euro en Zwalm met 22,87 euro.

Het ongewogen gemiddelde over alle gemeenten belooft bijna 103 euro per inwoner. Het gewo-

gen gemiddelde (met het inwonersaantal als wegingsfactor) bedraagt 125 euro (120 euro in 2006). Dit wijst er op dat de grote gemeenten, per inwoner gesproken, gemiddeld gezien meer middelen vrijmaken voor het OCMW. Bij het gewogen gemiddelde berekenen we eerst hoeveel middelen er per inwoner in een bepaalde gemeente naar het OCMW gaan en dit voor elke gemeente afzonderlijk en dan pas nemen het gemiddelde van de 308 gemeenten. Bij het ongewogen gemiddelde delen we het totale aantal middelen voor het OCMW door het totale aantal inwoners in Vlaanderen.

4.2.2 Personeel

Gegevens over het aantal personeelsleden dat werkt in de OCMW's vindt u bij het onderdeel over de gemeentebesturen, 3.2.2 Personeel.

Meer gegevens op de site

www.vlaanderen.be/binnenland

- Tabel met per OCMW hoeveel personeelsleden er tewerkgesteld zijn

5 Provincies

5.1 Omgevingsfactoren

5.1.1 Samenstelling bevolking

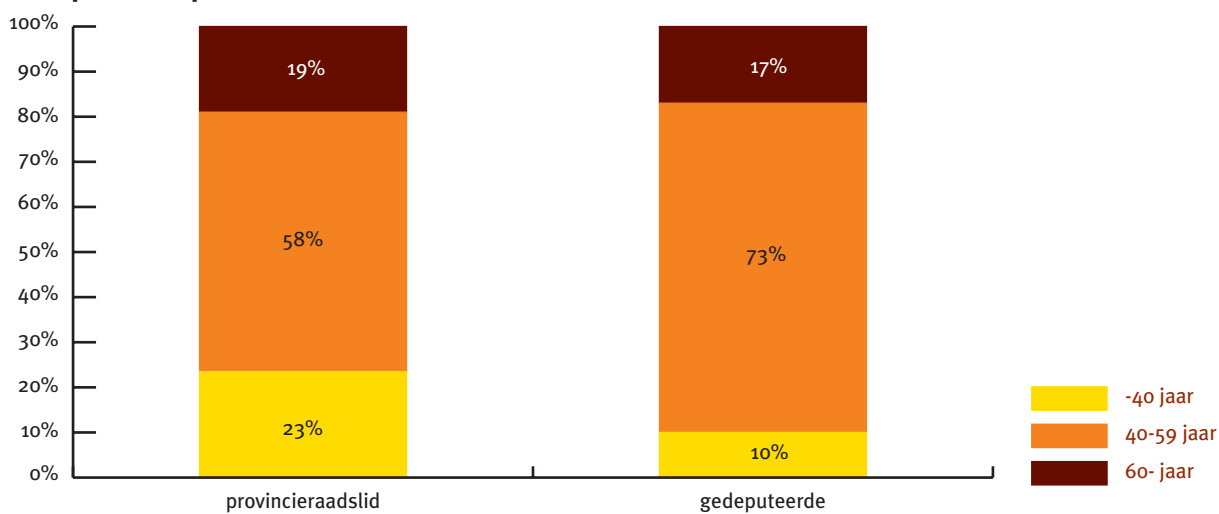
Aantal inwoners in de verschillende provincies

Vlaanderen	6.117.440
Antwerpen	1.700.570
Limburg	820.272
Oost-Vlaanderen	1.398.253
Vlaams-Brabant	1.052.467
West-Vlaanderen	1.145.878

5.1.2 Bestuursorganen

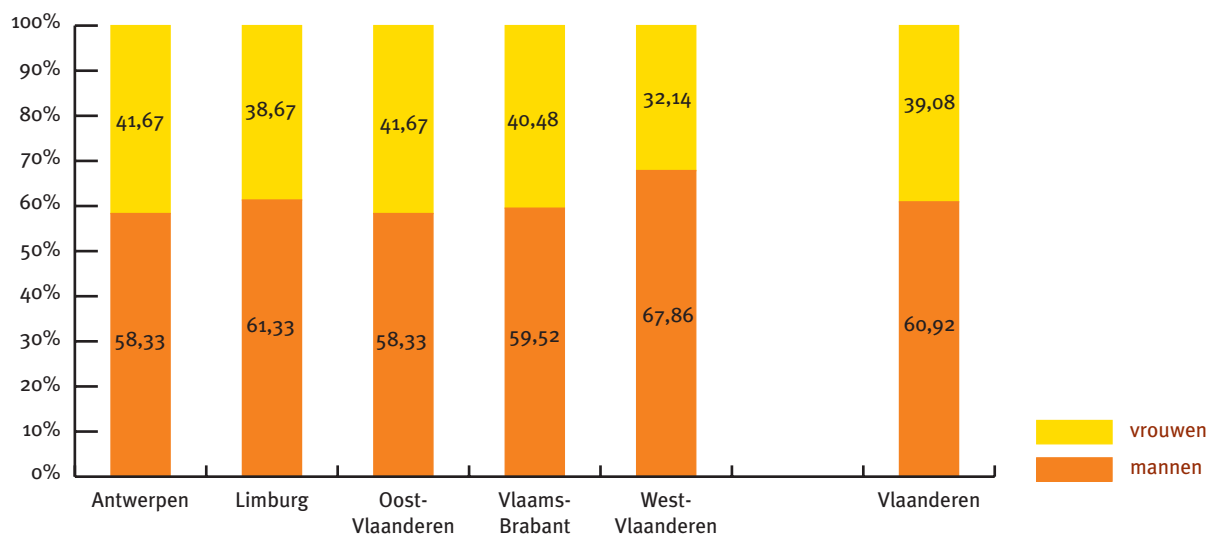
■ Leeftijd

Leeftijd van de provinciale mandatarissen

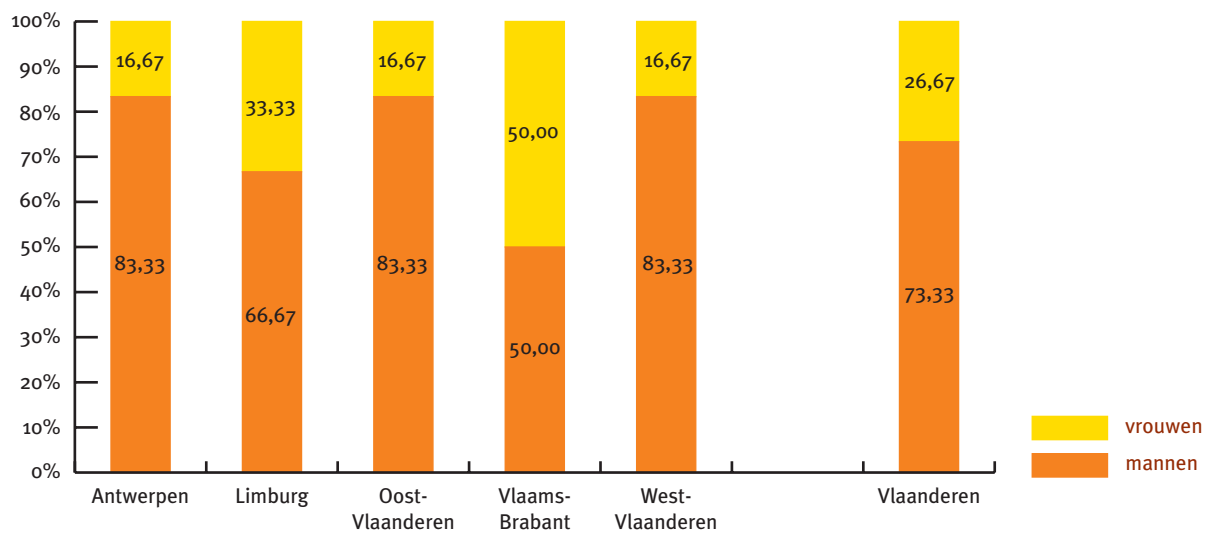

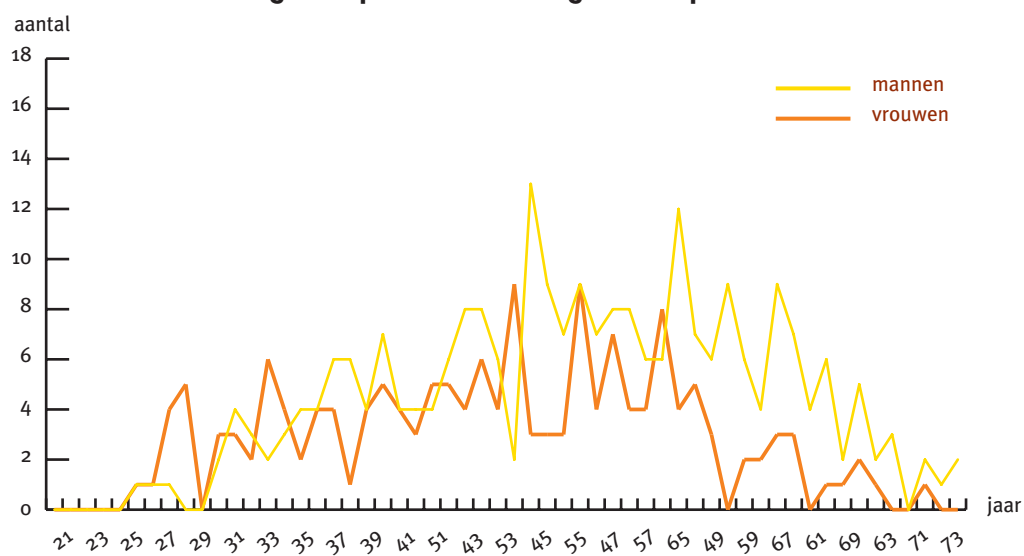
■ Man-vrouwverhouding

Man-vrouwverhouding in de provincieraad

Man-vrouwverhouding in de deputatie

Man-vrouwverhouding in de provincieraad volgens leeftijd

5.2 Bestuurskrachtprofiel

5.2.1 Financiën

■ Budgetten 2007

Provinciebudgetten 2007

UITGAVEN VAN DE GEWONE DIENST					
	totaal personeel	totaal werkingskosten	totaal overdrachten	totaal schuld	totaal gewone uitgaven
Antwerpen	82.303.318,00	34.010.390,00	45.443.740,00	30.777.220,00	192.534.668,00
Limburg	94.332.271,00	25.626.176,00	21.691.999,00	13.998.500,00	155.648.946,00
Oost-Vlaanderen	111.031.913,00	29.896.118,00	23.904.971,00	31.559.791,00	196.392.793,00
Vlaams-Brabant	53.182.450,00	23.395.000,00	25.666.350,00	25.153.860,00	127.397.660,00
West-Vlaanderen	50.870.750,68	30.132.059,40	40.423.704,59	22.778.107,99	144.204.622,66
Totaal	391.720.702,68	143.059.743,40	157.130.764,59	124.267.478,99	816.178.689,66

	totaal eigen dienstjaar	ONTVANGSTEN VAN DE GEWONE DIENST			
		totaal prestaties	totaal overdrachten	totaal schuld	totaal ontvangsten
Antwerpen	-17.457.588,00	2.595.710,00	167.383.630,00	5.097.740,00	175.077.080,00
Limburg	1.731.924,00	2.133.762,00	143.966.849,00	11.280.259,00	157.380.870,00
Oost-Vlaanderen	6.581.006,00	18.012.843,00	181.916.903,00	3.044.053,00	202.973.799,00
Vlaams-Brabant	-7.225.360,00	6.085.500,00	108.995.800,00	5.091.000,00	120.172.300,00
West-Vlaanderen	-9.988.127,86	3.820.069,69	128.423.699,68	1.972.725,43	134.216.494,80
Totaal	-26.358.145,86	32.647.884,69	730.686.881,68	26.485.777,43	789.820.543,80

■ Commentaar

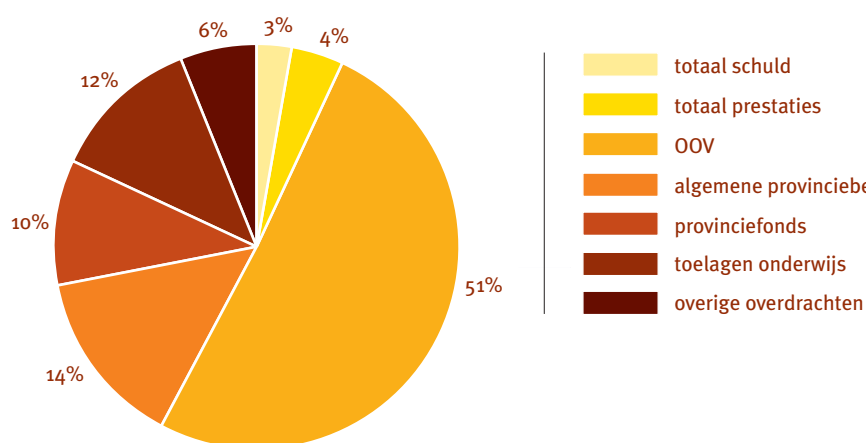
De vijf provincies hebben samen een positief algemeen begrotingsresultaat van 37,3 miljoen euro.

De totale ontvangsten eigen dienstjaar voor de vijf provincies bedragen in 2007 789,8 miljoen euro. De totale uitgaven eigen dienstjaar bedragen 816,2 miljoen euro, waardoor een gezamenlijk tekort op het eigen dienstjaar van 26,4 miljoen euro wordt bekomen. Drie

provincies hebben een negatief saldo op het eigen dienstjaar; twee provincies een positief saldo.

Aan ontvangstenzijde bedroegen de totale prestatieontvangsten 32,6 miljoen euro (4,1% van de totale ontvangsten), de overdrachtontvangsten 730,7 miljoen euro (92,5% van de totale ontvangsten) en de schuldontvangsten tenslotte 26,5 miljoen euro (3,4% van de totale ontvangsten).

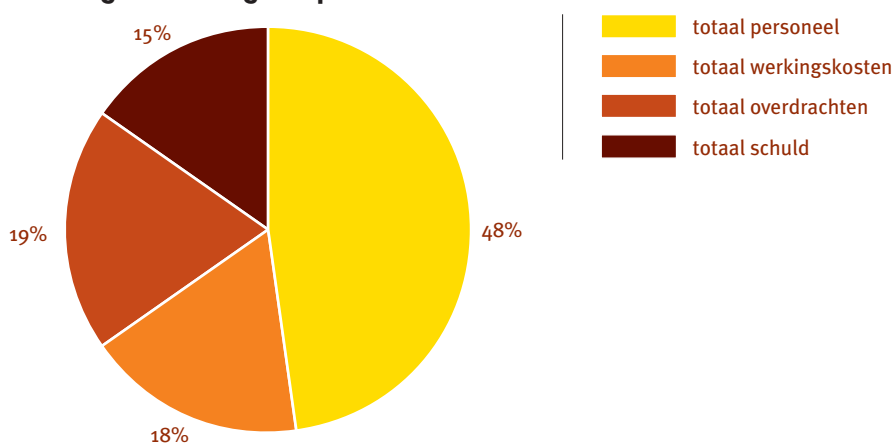
Verdeling van de ontvangstenposten

■ Commentaar

De overdrachtontvangsten vormen de belangrijkste inkomstenbron van de provincies en daarin vormen de inkomsten uit de opcentiemen op de onroerende voorheffing (OOV) de grootste groep met 395,4 miljoen euro, zijnde 54,1% van de overdrachtontvangsten of 51% van de totale ontvangsten. In volgorde van belangrijkheid komen vervolgens de opbrengsten uit de algemene provinciebelasting met bijna 109 miljoen euro (of 14% van de totale ontvangsten), de wedde- en werkingstoelagen voor het onderwijs met 98,6 miljoen euro (of 12% van de totale ontvangsten) en het provinciefonds met 79,2 miljoen euro (10% van de totale ontvangsten).

Verdeling van de uitgavenposten

■ Commentaar

Aan de uitgavenzijde bedragen de personeelsuitgaven 391,7 miljoen euro en vormen met 48% de hoofdbrok van de uitgaven. Vervolgens komen de overdrachten met 157,1 miljoen euro (19% van de uitgaven). Tenslotte bedragen de werkingkosten 143,1 miljoen euro (18% van de uitgaven) en de schulduitgaven 124,3 miljoen euro (15% van de uitgaven).

Soorten provinciebelastingen

	opcentiemen op de onroerende voorheffing	algemene provinciebelasting	belasting op de vergunningsplichtige bedrijven	belasting op bankagentschappen en geldautomaten	belasting op aanplakborden	jachtverloven	tweede verblijven
Antwerpen	•	•					
Limburg	•	•				•	
Oost-Vlaanderen	•	•					
Vlaams-Brabant	•		•	•	•	•	
West-Vlaanderen	•	•				•	•

■ Commentaar

De opcentiemen op de onroerende voorheffing zijn de belangrijkste belasting in de vijf Vlaamse provincies. Daarnaast is er een algemene provinciebelasting, met een onderdeel gezinnen en een onderdeel bedrijven. Uitzondering hierop vormt de provincie Vlaams-Brabant waar geen algemene belasting bestaat maar wel een drietal afzonderlijke belastingen op specifieke bedrijven. De belasting op jachtverloven komt nog voor in 3 Vlaamse provincies. Vanaf 2008 vestigt de provincie West-Vlaanderen voor het eerst ook een belasting op tweede verblijven.

Opbrengst provinciebelastingen

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal
opcentiemen op de onroerende voorheffing	110.920.850	58.000.000	74.746.388	77.204.400	74.547.386	395.419.024
algemene provinciebelastingen	29.000.000	19.092.000	32.751.916	2.440.000	25.700.000	108.983.916
andere belastingen	30.010	37.200	0	50.000	32.000	149.210
totale overdrachten	139.950.860	77.129.200	107.498.304	79.694.400	100.279.386	504.552.150

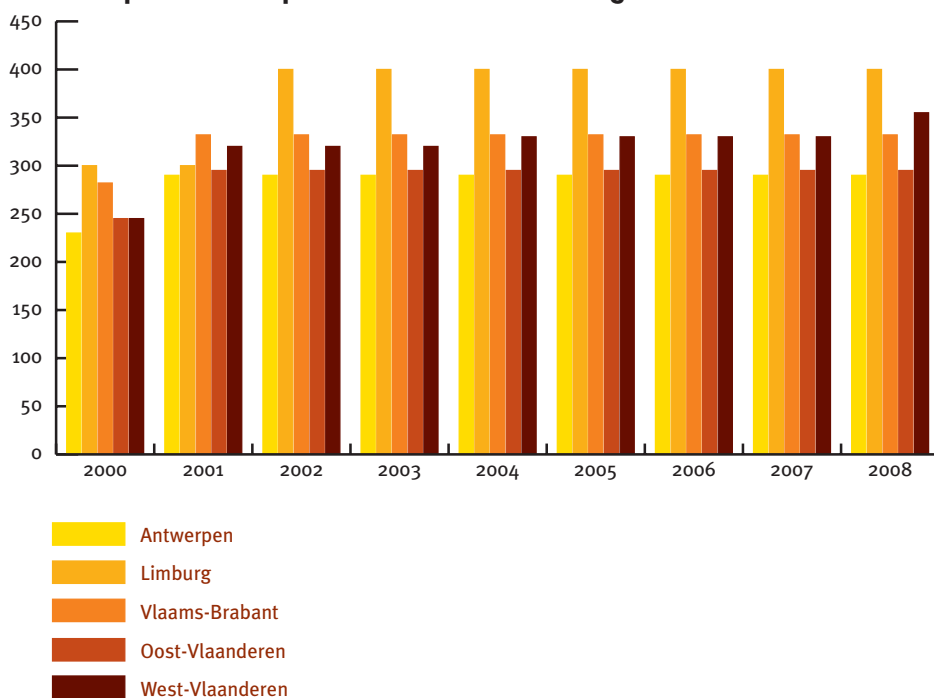
■ Commentaar

Wat het aantal opcentiemen op de onroerende voorheffing betreft, varieert dit van 290 opcentiemen in Antwerpen tot 400 opcentiemen in Limburg. In vergelijking met de andere provincies brengt deze belasting in Limburg bovendien het minst op: namelijk 58 miljoen euro. Dit komt omdat honderd opcentiemen maar 14,5 miljoen euro in de Limburgse provinciekas opbrengen; in Antwerpen daarentegen 38,2 miljoen euro of 2,6 keer zoveel. Enkel de provincie West-Vlaanderen heeft reeds voor het jaar 2008 de opcentiemen opgetrokken van 330 naar 355 opcentiemen.

Evolutie opcentiemen op de onroerende voorheffing van 2000 tot 2008

	Antwerpen	Limburg	Vlaams-Brabant	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen
2000	230	300	282	245	245
2001	290	300	332	295	320
2002	290	400	332	295	320
2003	290	400	332	295	320
2004	290	400	332	295	330
2005	290	400	332	295	330
2006	290	400	332	295	330
2007	290	400	332	295	330
2008	290	400	332	295	355

Evolutie opcentiemen op de onroerende voorheffing van 2000 tot 2008

■ Jaarrekening

Het meest recente boekjaar waar we voor de 5 provincies over de jaarrekening beschikken is 2006.

Deze cijfers zullen hieronder besproken worden. Het gaat hier over geaggregeerde cijfers, gesommeerd over alle provincies. We vatten dit stuk aan met een algemene analyse van de balans en de resultatenrekening. Vervolgens gaan we ook in op de schuldevolutie en de evolutie van de personeelskosten over de jaren 2003 tot en met 2006. In de conclusie geven we tenslotte nog een aantal bedenkingen mee.

Aansluitend daarop zijn de tabellen met de balansen en resultatenrekeningen van de 5 Vlaamse provincies, voor het boekjaar 2006 opgenomen.

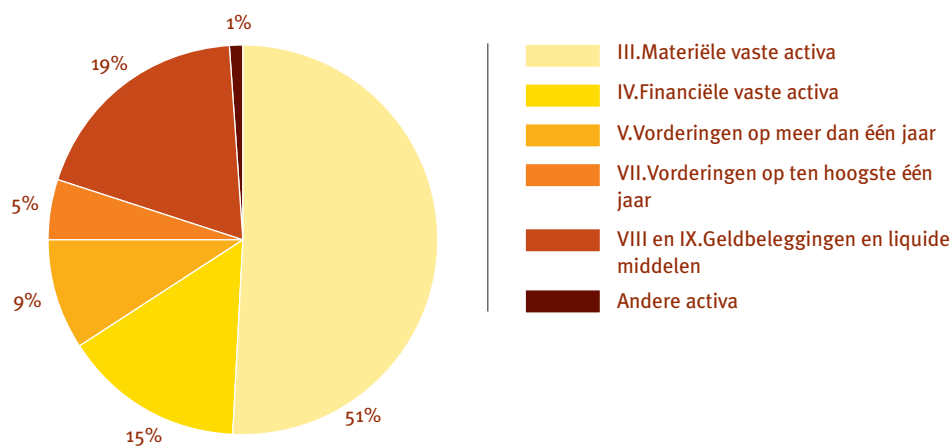
■ Balans

De balans biedt een overzicht van de bezittingen, de vorderingen, de schulden en het eigen vermogen van de provincie op een bepaald moment.

De figuren hieronder geven een vereenvoudigd overzicht van de balansstructuur van de Vlaamse provincies.

Het gecumuleerd balanstotaal bedroeg eind 2006 2.300.325.622 euro.

Overzicht activa

■ Commentaar

Niet toevallig vormen de materiële vaste activa de belangrijkste post van de activazijde van de balans (51%), gevolgd door de geldbeleggingen en liquide middelen (19%).

Hoewel de toepassing van de boekhoudregels enigszins kan verschillen van provincie tot

provincie, vallen er toch een aantal interessante conclusies te trekken.

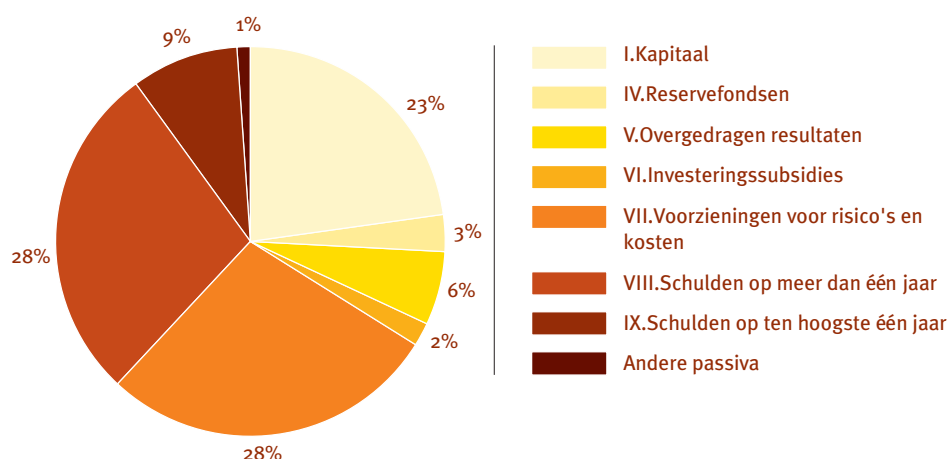
Op 31 december 2006 bedroeg het onroerend patrimonium van de provincies 992.651.063 euro. Dit is een stijging van ruim 6% ten opzichte van 2003. De gebouwen zijn

gewaardeerd op 696 miljoen. Hoewel de provincies in de beginbalans hun wegen niet hoefden te waarderen, was het wegennet door de investeringen sindsdien eind 2006 toch reeds geactiveerd voor 35,6 miljoen euro. Het roerend patrimonium was in 2006 goed voor 67.255.453 euro.

Het valt verder op dat 4 van de 5 Vlaamse provincies voorraden boeken, zij het dat het vaak een ijzere voorraad betreft. Vier provincies werken ook met overlopende rekeningen, hoewel de combinatie van een budgettaire en een algemene boekhouding dat niet altijd evident maakt. De nieuwe provinciale boekhouding, ingevoerd in 2002-2003, legt op dat vlak duidelijker eisen op dan de nieuwe gemeenteboekhouding.

Verder valt het op dat 70% van de korte-termijnbeleggingen zich bij 2 provincies, namelijk Antwerpen en Limburg, situeren.

Overzicht passiva

■ Commentaar

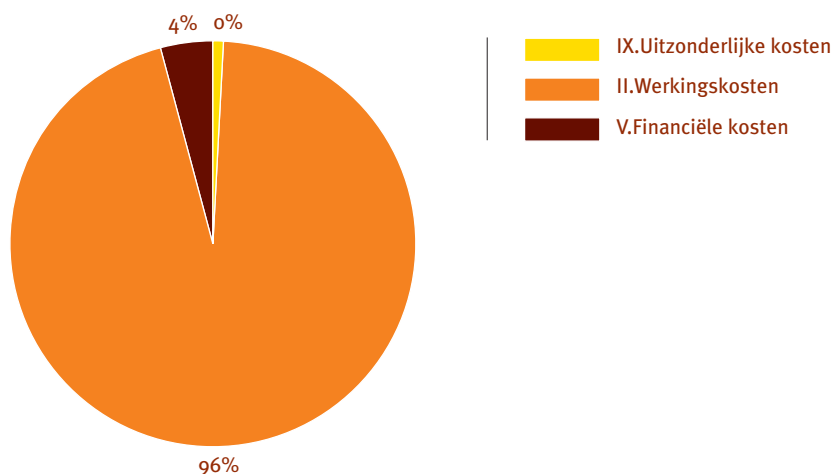
Langs de passivazijde zijn kapitaal, schulden op meer dan één jaar en voorzieningen voor risico's en kosten de belangrijkste posten. Samen maken ze ongeveer 80% van het passief uit. De schulden zijn goed voor 37% van het passief, in 2003 was dit nog 43%. De totale schulden bedroegen eind 2006 843.642.521 euro, waarvan bijna 647 miljoen op lange termijn.

Eén provincie verminderde reeds in 2005 het bedrag aan openstaande leningen met liefst 29 miljoen euro. In de balansen van 2006 boekte men 88,7 miljoen voor de periodieke kapitaalsaflossingen in 2007.

4 van de 5 provincies hebben op hun balans aanzienlijke voorzieningen aangelegd voor de pensioenen, in totaal voor 643 miljoen euro. De provincies zijn duidelijk reeds bezig met de gevolgen van de vergrijzing.

Resultatenrekening

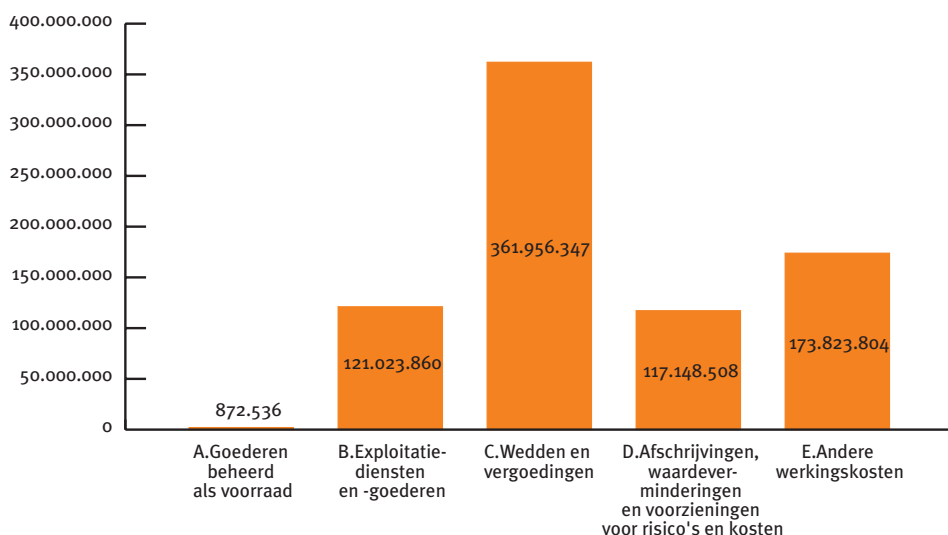
Overzicht kosten van de provincies

Commentaar

Uit de grafiek blijkt dat de werkingskosten 96% van de totale kosten uitmaken. De financiële kosten (intresten op leningen, bijdragen in de exploitatieverliezen van intercommunales, bankkosten en dergelijke) bedragen 4% en de uitzonderlijke kosten zijn verwaarloosbaar. Het betreft hier onder meer minderwaarden bij de realisatie van vaste activa.

Overzicht werkingskosten (in euro)

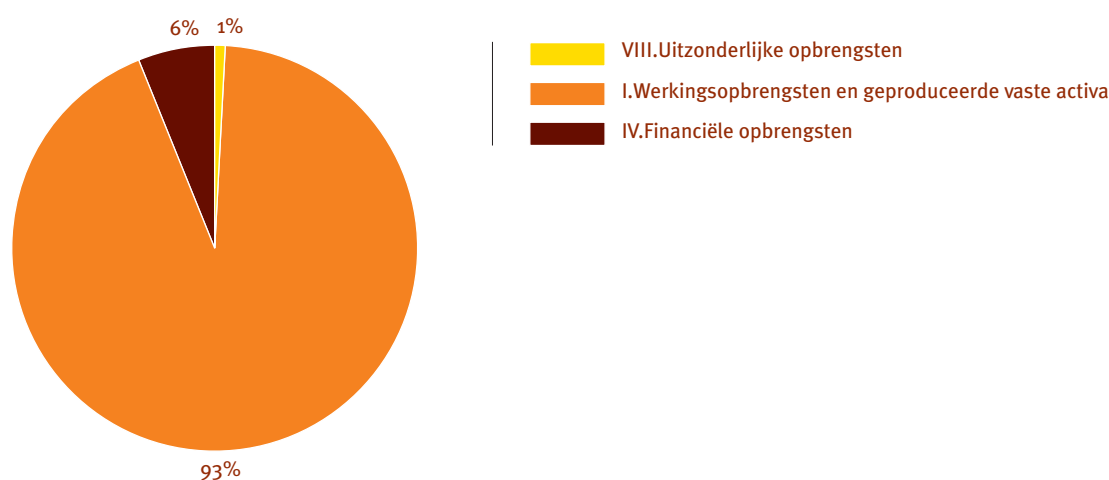

Commentaar

Het grootste deel van de werkingskosten wordt besteed aan de betaling van wedden en vergoedingen (47%). Onder meer de werkwijze betreffende de pensioenen (eigen pensioenkas of aansluiting bij een externe kas) en de eventuele aanwezigheid van een uitgebreid onderwijsnet met veel (grotendeels) gesubsidieerde personeelsleden zorgen hier voor aanzienlijke verschillen tussen de provincies.

Exploitatiediensten en -goederen (huurgelden, onderhoudscontracten, algemene werkingskosten zoals kantoorbenodigdheden en kosten voor gebouwen, voertuigen, wegen...) staan in voor 16%, afschrijvingen voor 15%. De toelagen die de Vlaamse provincies uitbetalen om hun beleid inzake cultuur, welzijn, milieu, economie..., te ondersteunen, bedragen 173,8 miljoen, dit is 22% van de totale kosten. Hierbij dient wel opgemerkt dat de provinciebesturen ook zogenaamde investeringsubsidies in de regel betalen op de werkingskosten en niet gaan activeren.

Overzicht opbrengsten

■ Commentaar

Uit de grafiek met betrekking tot de opbrengsten leren we dat de werkingsopbrengsten 93% van de totale opbrengsten van de provincies bedragen. Het saldo wordt verdeeld over de financiële opbrengsten (6%) en de uitzonderlijke opbrengsten (1%), zoals meerwaarden bij de realisatie van vaste activa.

Ruim 67% van de totale werkingsopbrengsten wordt gegenereerd uit provinciebelastingen. Het betreft in 2006 515 miljoen euro, hoofdzakelijk afkomstig van de opcentiemen op de onroerende voorheffing en een algemene provinciebelasting, zowel voor gezinnen als voor bedrijven.

Andere werkingsopbrengsten zijn de toelagen, zoals het Provinciefonds of de subsidies voor het provinciaal onderwijs. Wie over een uitgebreid onderwijsnet beschikt, scoort evenwel navenant hoger wat betreft weddes en werkingskosten. De toelagen van andere overheden (Europese, federale of Vlaamse overheden) zijn goed voor

ongeveer 30% van de totale werkingsopbrengsten.

De provincies halen ook opbrengsten uit inkomgelden voor provinciale domeinen, musea en sportinfrastructuur, verkoop van publicaties, inschrijvingsgelden..., maar die wegen veel minder door in het geheel.

De financiële opbrengsten zijn voornamelijk afkomstig van dividenden van intercommunales en van Dexia. Eén provincie (Antwerpen) realiseert hier elk jaar voor de beschouwde periode (2003-2006) meer opbrengsten dan de andere 4 provincies samen. Vanzelfsprekend vindt men hetzelfde beeld terug bij de financiële vaste activa op de balans. Dit geeft nog eens aan dat men zich moet hoeden voor veralgemeningen. Ook de beleggingsintresten komen onder de financiële opbrengsten.

■ Schuldevolutie

Bij de bespreking van de balans gaven we reeds aan dat de schulden in 2006 37% van het passief uitmaakten. Het is interessant om na te gaan hoe deze passiefpost over de jaren heen evolueerde.

■ Commentaar

De grafiek en tabel geven de schuldevolutie bij de Vlaamse provincies weer over de periode 2003-2006.

In absolute termen bedroeg de schuld in 2006 ruim 843 miljoen euro. Over een periode van 3 jaar daalde de schuld met 47,6 miljoen euro. Een daling die bijna integraal was toe te schrijven aan de daling van de schuld op lange termijn.

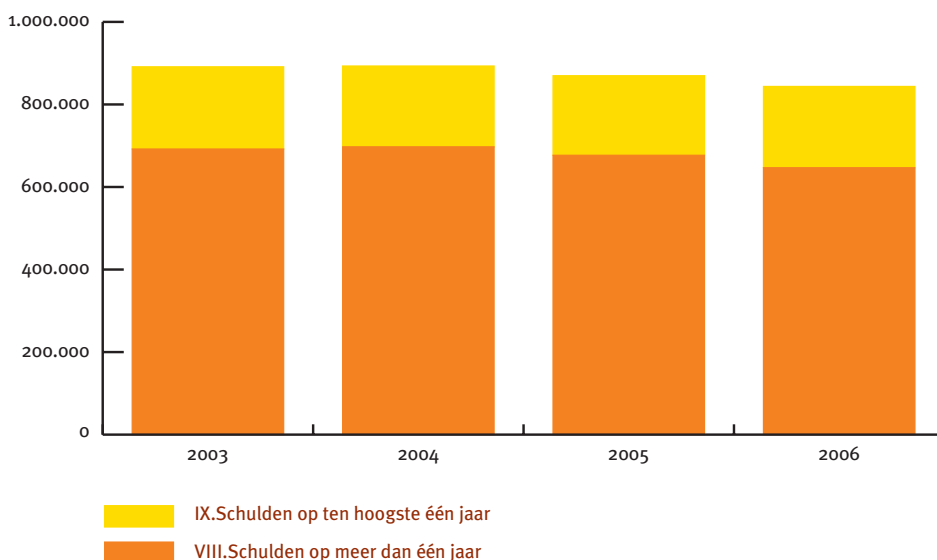
De provincie Limburg verminderde in die periode haar langetermijnschuld (inclusief leningen ten laste van derden) met meer dan 35 miljoen euro. Vooral in 2005 leverde die provincie een zware inspanning inzake schuldafbouw. De Antwerpse schuld op meer dan één jaar daalde in 2006, op basis van de balanscijfers, met meer dan 19 miljoen euro.

Wat de kortetermijnschuld betreft, stellen we vast dat in één provincie, met name Limburg, de schuld in verband met het beheer van derdengelden op 31 december aanzienlijk is, maar in de loop der jaren nogal fluctueert. In 2003 boekten drie provincies samen 4,1 miljoen euro als voorziening voor vakantiegeld. In 2006 boekten de vijf provincies gezamenlijk een voorziening met dat doel ten bedrage van 13,4 miljoen euro.

Schuldevolutie bij de Vlaamse provincies (in euro)

	2003	2004	2005	2006
VIII.Schulden op meer dan één jaar	692.029.588	697.354.340	676.881.022	646.703.448
IX.Schulden op ten hoogste één jaar	199.223.445	195.809.311	192.766.393	196.939.074
Totale schuld	891.253.033	893.163.651	869.647.415	843.642.521

Schuldevolutie bij de Vlaamse provincies (in euro)

Over een periode van 3 jaar wisten de provincies aldus hun schuldpositie met 5% af te bouwen. Ook relatief gezien was er een afname. Daar waar de schulden eind 2003 nog 43% van het passief bedroegen, was dit in 2006 nog maar 37%.

■ Evolutie van de personeelskosten

Zoals eerder gesteld wordt bijna 50% van de werkingskosten besteed aan de betaling van wedden en vergoedingen. Een overzicht van de evolutie hiervan, mag hier dan ook niet ontbreken

■ Commentaar

In absolute termen steeg deze werkingskost voor de 5 provincies samen met 44 miljoen euro.

Dit is een stijging van ongeveer 14% over een periode van 3 jaar. In dezelfde periode was er een inflatie van 6% zodat we van een reële groei van 8% kunnen spreken.

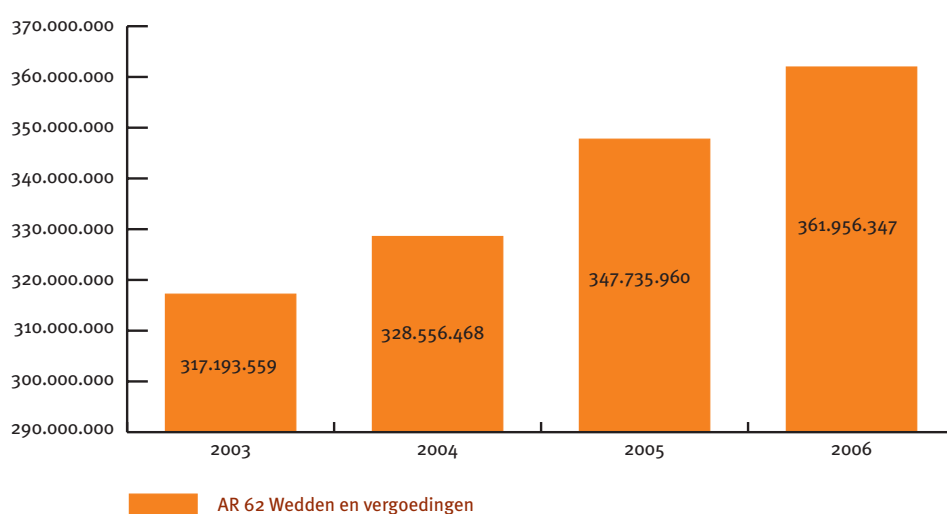
De grootste aangroei situeert zich bij de jonge provincie Vlaams-Brabant in 2006, waar de aangerekende wedden en vergoedingen dat jaar met meer dan een vijfde aangroeiden.

■ Conclusie

Op basis van de gegevens van de provinciale jaarrekeningen kunnen we een aantal vaststellingen maken. Er is een behoorlijke buffer aan geldbeleggingen en liquide middelen. Aan de passiefkant van de balans vinden we in dit verband een belangrijke post voor de voorzieningen voor pensioenen.

De provincies hebben schulden maar de schuldpositie is momenteel onder controle. De financiële kosten, waaronder de leningsintresten, maken slechts 4% uit van de totale

Evolutie van de personeelskosten (in euro)

kosten. Daar komen natuurlijk nog de periodieke kapitaalsaflossingen bovenop.

Bij de interpretatie van de cijfers moet men er wel acht op slaan dat inspanningen van of specifieke situaties binnen één provincie de cijfers voor de 5 Vlaamse provincies aanzienlijk kunnen beïnvloeden. Dit blijkt eveneens uit de evolutie van de schulden en de personeelskosten. Ook het werken met verzelfstandigde entiteiten heeft een weerslag op de cijfers van een provincie. Enige

voorzichtigheid is dan ook aangewezen.

Teneinde de lezer volledige transparantie te bieden worden de tabellen met de balansen en resultatenrekeningen voor het boekjaar 2006, opgesplitst per provincie, hieronder eveneens opgenomen.

Balans en resultatenrekening van de provincies

		Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal
Balans (in euro)							
ACTIVA							
20/29	VASTE ACTIVA	565186524	234034393	463997615	166712190	295967421	1725898143
20	I.Oprichtingskosten	0	0	0	0	0	0
21	II.Immaterieële vaste activa	1158397	1488775	1916313	946071	1439233	6948790
22/27	III.Materieële vaste activa	349914399	171878326	293170585	140476583	211716388	1167156281
	A.Onroerend						0
22	Patrimonium Terreinen, gebouwen en bossen	334992189	128821457	231797409	130394340	166645667	992651063
	B.Roerend Patrimonium						0
23	1) Installaties, machines, uitrusting en informatica-hardware	3065609	7846941	9335561	4943218	5544645	30735974
24	2) Meubilair, rollend materieel en roerend kunstpatrimonium	6466605	4111974	4787909	5139026	16013965	36519479
25	C.Vaste activa in leasing en soortgelijke rechten	84668	226299	4072034	0	9593967	13976967
27	D. Materieële vaste activa in aanbouw	0	3200589	39243779	0	0	42444368
261	E.Overige materieële vaste activa	5250522	18979158	566060	0	8396877	33192617
262	F.Niet bedrijfsmatige vaste activa	54805	8691909	3367833	0	5521267	17635813
28	IV.Financiële vaste activa	213987096	52694937	35906773	7371779	31657899	341618484
280	A.Deelnemingen in aandelen	42751127	52688555	35875380	9413793	31649598	172378453
281	B.Vorderingen	1100960	0	0	-2046894	0	-945934
288	C.Borgtochten betaald in contanten	0	6382	31393	4880	8301	50956
29	V.Vorderingen op meer dan één jaar	126632	7972354	133003944	17917757	51153900	210174588
290	A.Vorderingen voor prestaties	0	0	0	17917757	0	17917757
291	B.Overige wegens subsidies	0	0	0	0	7133	7133
292	C.Overige vorderingen	126632	7972354	133003944	0	51146768	192249697
30/58	VLOTTENDE ACTIVA	181236859	150453958	97439359	66112942	79184361	574427479
30	VI.Voorraden en bestellingen in uitvoering	0	75000	583728	182200	1652471	2493399
40/41	VII.Vorderingen op ten hoogste één jaar	26303399	26228044	45731447	14132816	11493851	123889558
40	A.Vorderingen voor belastingen en exploitatie	15090283	3999684	5831305	10930140	1406390	37257802
41	B.Overige vorderingen	11213117	22228360	39900142	3202676	10087462	86631756
51/53	VIII.Geldbeleggingen	133737576	115010950	56915437	0	51429737	357093699
54/58	IX.Liquide middelen	21195883	6174148	-7843756	50607746	14506889	84640910
49	X.Overlopende rekeningen	0	2965816	2052504	1190180	101413	6309912
20/58	TOTAAL DER ACTIVA	746423383	384488351	561436974	232825132	375151782	2300325622
PASSIVA							
							0
10/15	EIGEN VERMOGEN	331774190	121583784	192129171	89675859	77423738	812586742
10	I.Kapitaal	222594313	103653869	154695339	2461310	36290139	519694969
11	II. Permanent vermogen door Giften	4187338	0	0	0	548621	4735959
12	III.Herwaarderingsmeerwaarden	11087921	0	2226195	0	1237256	14551373
13	IV.Reservefondsen	33597216	0	15873979	13858215	6103722	69433132
130	A. Gewoon reservefonds, overboeking uit GD	28597216	0	15873979	13858215	6103722	64433132
131	B. Buitengewoon reservefonds, overboeking uit BD	5000000	0	0	0	0	5000000
132	B. Buitengewoon reservefonds, overboeking uit GD	0	0	0	0	0	0

Balans en resultatenrekening van de provincies

PASSIVA		0					
14	V.Overgedragen resultaten	40486792	9335335	6735102	69601791	21833042	147992062
15	VI. Investeringsubsidies	19820611	8594580	12598555	3754543	11410958	56179247
16	VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN	269400000	133881046	112636796	136365	128042152	644096359
16	VII. Voorzieningen voor risico's en kosten	269400000	133881046	112636796	136365	128042152	644096359
160	A. Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	269400000	133065000	112636796	0	128042152	643143948
161	B. Grote onderhoudswerken	0	741046	0	0	0	741046
162	B. Achterstallige bezoldigingen	0	0	0	0	0	0
163/6	D. Overige risico's en kosten	0	75000	0	136365	0	211365
17/49	SCHULDEN	145249192	129023521	256671008	143012909	169685892	843642521
17	VIII. Schulden op meer dan één jaar	110127673	77193778	212288048	114389886	132704062	646703448
170/4	A. Financiële schulden	110127673	67169687	190333222	114389886	132704062	614724530
170	1. Leningen en schulden ten laste van de provincie	110127673	59964801	190333222	113861261	132363715	606650672
171	2. Leningen en schulden ten laste van de overige overheden	0	0	0	30945	7133	38078
172	3. Leningen en schulden ten laste van derden	0	7204885	0	497681	333214	8035780
175	B. Overige schulden	0	0	21954826	0	0	21954826
178	C. Borgtochten ontvangen in contanten	0	0	0	0	0	0
42/48	IX. Schulden op ten hoogste één jaar	35121519	51829743	44382960	28623022	36981829	196939074
42	A. Schulden op meer dan één jaar, die binnen het jaar vervallen	23870670	9524630	20910499	18834571	15575432	88715802
43	B. Financiële schulden	7849817	5491323	5561278	0	9358007	28260425
44	C. Werkingsschulden	25	2770139	6645160	3726685	3433409	16575419
45	D. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	3328054	5982479	8321421	2368278	1922524	21922756
46	E. Ontvangen vooruitbetalingen	0	0	0	0	0	0
47	F. Schulden ivm beheer van derdengelden	0	24723270	1020352	0	2563039	28306661
48	G. Diverse schulden	72954	2489643	2125713	481665	1229057	6399033
49	X. Overlopende rekeningen	0	848259	-201464	3211823	2900362	6758979
10/49	TOTAAL DER PASSIVA	746423383	384488351	561436974	232825132	375151782	2300325622
Resultatenrekening (in euro)							
70/74	I. Werkingsopbrengsten en geproduceerde vaste activa	175269757	148516073	194236004	120576198	128262064	766860096
70	A. Opbrengsten uit werking	144845991	80078298	119769885	91035215	103293328	539022718
701	1. Belastingen	142429450	77686204	109748542	85428025	99949844	515242065
702	2. Andere opbrengsten uit werking	2416541	2392094	9921218	5607191	3343484	23680529
71	B. Voorraadwijzigingen	0	0	0	0	144520	144520
72	C. Interne werken aan vaste activa	0	0	0	0	0	0
74	D. Andere werkingsopbrengsten	30423766	68437775	74466119	29540983	24824216	227692858
60/64	II. Werkingskosten	186518528	170122826	188789487	102217845	127176368	774825054
60	A. Goederen beheerd als voorraad	0	0	41804	724775	105958	872536
600/8	1. Inkopen	0	0	41804	724775	105958	872536
609	2. Voorraadwijzigingen	0	0	0	0	0	0

Balans en resultatenrekening van de provincies

Resultatenrekening (in euro)							
61	B.Exploitatie-diensten en -goederen	28365774	22412649	27485748	18490685	24269003	121023860
62	C.Wedden en vergoedingen	76620430	90894425	100555394	48781964	45104133	361956347
63	D.Afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen voor risico's en kosten	36684101	31306372	14607303	11478437	23072294	117148508
64	E.Andere werkingskosten	44848222	25509380	46099238	22741984	34624980	173823804
I-II	III.Werkingsoverschot/tekort	-11248771	-21606754	5446517	18358353	1085696	-7964958
75	IV.Financiële opbrengsten	25544459	11913354	4657656	2687778	3101412	47904659
750	A.Opbrengsten uit financiële vaste activa	19694945	8988323	2317600	307613	1151758	32460239
751	B.Opbrengsten uit vlottende activa	2812070	2229562	1603914	2149719	1259195	10054460
752	C.Andere financiële opbrengsten	370537	0	0	11	4731	375280
753	D.Verrekenen van ontvangen investeringssubsidie	2666907	682192	703621	229863	673869	4956452
754	E. Rentesubsidies	0	13277	32521	572	11859	58229
65	V.Financiële kosten	4333921	3705015	8563612	6632106	5750792	28985446
650	A.Kosten van schulden	4316959	3701647	8473269	6627385	5743401	28862661
651	B.Waardeverminderingen op vlottende activa andere dan bedoeld onder II.D.	0	0	0	0	0	0
652	C. Minderwaarde bij de realisatie van vlottende activa	0	0	0	0	5943	5943
653	D.Andere financiële kosten	16962	3368	90343	4721	1447	116841
IV-V	VI.Positief/Negatief Financieel resultaat	21210537	8208339	-3905955	-3944327	-2649380	18919214
III+VI	VII. Courant overschot/tekort	9961767	-13398414	1540562	14414026	-1563684	10954256
76	VIII.Uitzonderlijke opbrengsten	266053	2993756	54634	1202005	177144	4693591
760	A.Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	88368	1049610	2686	1133283	506	2274452
761	B.Andere uitzonderlijke opbrengsten	177685	907221	51948	68722	176638	1382214
762	C.Terugneming van afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen	0	1036925	0	0	0	1036925
66	IX.Uitzonderlijke kosten	140739	660366	1332707	1326287	8184	3468283
660	A.Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	140739	70279	1101344	796720	8184	2117266
661	B.Waardeverminderingen op financiële vaste activa	0	27157	231363	0	0	258520
662	C.Andere uitzonderlijke kosten	0	562930	0	529567	0	1092496
VIII-IX	X.Uitzonderlijk overschot/tekort	125314	2333390	-1278073	-124282	168960	1225308
VII+X	XI.Overschot/tekort van het boekjaar	10087080	-11065024	262488	14289744	-1394724	12179564

5.2.2 Personeel

Gegevens over het aantal personeelsleden dat werkt in de provincies vindt u bij het onderdeel over de gemeentebesturen, 3.2.2 Personeel.

Meer gegevens op de site

(www.vlaanderen.be/binnenland)

- Tabel met per provincie hoeveel personeelsleden er tewerkgesteld zijn

6 Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

6.1 Bestuursorganen

Oprichtingen en statutewijzigingen van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

	goedgekeurd	niet goedgekeurd	gedeeltelijk goedgekeurd
oprichtingen en statuten	2	1	1
statutewijzigingen	21	3	8

6.2 Bestuurskrachtprofiel

6.2.1 Financiën

Financiële kerngegevens over de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen - boekjaar 2006 (bedragen in euro)

vereniging / sector	Balanstotaal	Omzet	Resultaat v/h boekjaar
ENERGIE			
zuiver			
INTEGAN	94.023.807	27.460.179	3.627.360
IVEG	175.445.149	47.027.102	6.697.498
PBE*	200.914.940	55.461.768	9.535.045
INTERGAS	19.465.973	0	713.079
INTERELECTRA	344.082.115	168.199.140	8.360.717
INTER-ENERGA	988.559.156	205.331.064	34.643.058
INTER-MEDIA	142.576.499	36.841.355	4.728.395
WVEM	431.021.461	105.007.997	12.441.867
gemengd			
IMEA	382.420.444	104.995.715	19.508.304
IGAO	458.977.840	61.188.287	18.963.969
INTERTEVE	9.864.948	0	-43.743
TELEKEMPO	8.827.469	0	-81.665
TEVELO	3.559.692	0	-57.582
IVEKA	862.955.735	186.467.229	28.777.715
IVERLEK	1.381.373.884	251.466.979	51.075.955

Financiële kerngegevens over de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen - boekjaar 2006 (bedragen in euro)

vereniging / sector	Balanstotaal	Omzet	Resultaat v/h boekjaar
gemengd			
SIBELGAS-Noord*	227.432.305	36.942.028	7.309.053
LIMTRA	309.466	0	387
TEVEOOST	32.444.332	0	157.644
IMEWO	1.450.417.800	279.286.141	48.984.126
INTERGEM	702.303.546	139.202.485	27.285.910
TEVEWEST	22.592.487	0	-36.681
GASELWEST*	1.607.243.406	304.867.577	59.038.888

FINANCIERING

FINEA	23.984.935	0	18.032.612
IKA	117.818.760	0	15.877.343
IBG-Noord*	26.714.928	0	1.272.720
IBE-Noord*	33.623.017	0	1.145.147
FINILEK	72.924.227	0	10.549.711
FINGEM	128.354.466	0	7.588.181
FINIWO	107.967.722	0	28.549.660
FIGGA	104.317.656	0	11.538.038
BLIJDORP III	784.951	0	-151

WATER

AWW	263.855.031	131.601.598	2.527.393
PIDPA	337.825.180	153.136.417	10.743.073
IWVB	30.613.861	40.932.173	1.935.989
IWM	37.427.545	12.613.909	-1.494.513
RIOBRA	81.567.643	6.877.195	228.803
INTER-AQUA	387.266.544	17.824.938	2.983.690
TMVW*	652.897.028	210.166.623	12.518.384
IMWV	27.785.026	87.571	2.951.954
IWVA	37.902.733	11.112.255	1.736.836

AFVAL

zuiver			
ISVAG	51.249.797	23.639.554	4.642.302
IVAREM	45.418.880	19.226.025	-287.616
IOK Afvalbeheer	64.951.155	30.049.469	989.672
IGEAN Milieu & Veiligheid	34.345.445	27.337.773	42.403
INCOVO	5.075.291	3.837.195	-559.414
INTERRAND	1.493.937	0	-239.586
INTERZA	4.466.616	766.713	72.438
ECOWERF	47.405.204	23.047.832	113.635
AML	48.694.715	21.466.908	17.489.487
IDM	8.063.966	1.517.995	55.232
IVM	52.844.323	14.091.766	1.475.899
MI-WA	8.560.344	7.169.447	-200.677
ILVA	24.519.910	30.699.785	2.444.873

Financiële kerngegevens over de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen - boekjaar 2006 (bedragen in euro)

vereniging / sector	Balanstotaal	Omzet	Resultaat v/h boekjaar
zuiver			
VERKO	15.235.359	14.223.289	362.915
IVLA	n.b.	n.b.	n.b.
MIROM Menen	6.550.715	5.717.140	43.532
MIROM Roeselare	16.544.654	10.285.035	92.853
IVBO	57.692.770	28.770.368	2.146.113
IVOO	18.076.924	9.717.571	111.636
IMOG	53.247.431	22.282.505	-88.079
gemengd			
HOOG MAEY	62.851.640	16.868.870	12.143.468
IBOGEM	25.852.021	13.321.678	1.839.808
IVAGO	68.462.607	43.974.829	3.108.029
IVIO	5.885.786	1.773.254	522.724
IVVO	20.582.214	8.505.589	-279.469
STREEKONTWIKKELING			
IOK	98.586.771	13.088.842	3.769.153
IGEMO	5.215.094	887.890	-92.461
IGEAN Dienstverlening	29.086.196	3.632.260	22.632
INTERLEUVEN	72.571.492	7.903.770	210.801
NOLIM PARK	4.240.980	428.836	255.319
IML	7.447.143	0	202.502
ILSO	132.842.332	5.521.678	5.512.462
LAND VAN WAAS	33.927.355	3.060.909	1.508.282
DDS	51.013.061	5.727.659	1.315.001
VENECO	24.535.730	7.692.487	1.729.160
SOLVA	38.244.118	5.758.043	706.518
WVI	141.765.957	27.408.916	501.133
LEIEDAL	45.225.896	7.822.734	61.954
STREEKONTWIKKELING + AFVAL			
HAVILAND	120.342.411	35.385.832	2.295.246
MEDICO-SOCIAAL			
IMSIR	7.954.281	4.253.181	424.036
Rustoord Sint-Antonius	7.075.321	4.483.053	114.832
IGL	77.083.087	21.981.019	-69.871
SPORT & RECREATIE			
IZM	1.766.626	302.078	-577.970
PELT	474.360	18.234	-27.123
ISM	1.059.662	149.568	19.277
MAREC	1.506.974	1.314.132	20.295
INTERBAD	1.110.576	272.472	0

Financiële kerngegevens over de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen - boekjaar 2006 (bedragen in euro)

vereniging / sector	Balanstotaal	Omzet	Resultaat v/h boekjaar
CREMATORIA			
Crematorium Antwerpen	13.699.173	4.358.032	240.650
Hofheide	499.325	0	-140.842
HAVI-CREM	577.103	1.588.791	-90.013
Westlede	9.952.013	3.590.377	776.239
Pilon	1.097.156	0	93.781
OVERIGE			
CIPAL	31.402.705	32.713.947	369.842
DIGIPOLIS	42.683.715	70.923.068	497.243
IVEBIC	426.383	36.543	-42.150
IW	2.831.500	20.376	181.785
HELICS	3.935.330	0	777
IGO Leuven	2.885.333	2.926.412	-45.230
IMP	410.013	99.113	0
HABOBIB	982.745	9.725	44.173
HAVI-GIS	12.098.707	79.859	-537.056
ISWa	71.273	49.788	1.079
IKWV	337.158	448.721	-33.352
WIV	2.408.583	865.484	-485.314

Leeswijzer bij de tabel:

- * gewestgrensoverschrijdende intercommunales
- n.b. = niet beschikbaar
- Werkingsbijdragen van de deelnemende gemeenten worden doorgaans als 'andere bedrijfsopbrengsten' en soms als 'omzet' geboekt, ofwel komen de gemeenten pas tussen bij de resultaatverwerking. In ieder geval moet hiermee rekening gehouden worden bij de interpretatie van deze kerncijfers.
- De gemengde energiesector heeft, sinds de inbreng van haar kabelnetten in Telenet, geen exploitatieactiviteiten ICS meer, wat zich vertaalt in een nulomzet. In de loop van 2007 werden overigens INTERTEVE, TELEKEMPO, TEVELO, TEVEOOST en TEVEWEST ontbonden en hun kabelnetwerkparticipaties (alsmede die van IMEA, IVEKA, IVERLEK, INTERGEM en GASELWEST) ingebracht in de financieringsverenigingen.
- Het Crematorium Zuid-West-Vlaanderen werd omgedoopt tot Pilon.
- Regionale Milieuzorg nam Intercompost en IVVVA over en werd omgedoopt tot AML. Inmiddels is de naam opnieuw veranderd in Limburg.net.
- Lemberge werd omgevormd tot een APB.

6.2.2 Personeel

Gegevens over het aantal personeelsleden dat werkt in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden vindt u bij het onderdeel over de gemeentebesturen, 3.2.2 Personeel.

Personeelsgegevens over de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen (op 31 december 2006)

vereniging / sector	Aantal personeelsleden				totaal VTE's
	statutair	contractueel	GESCO	eenheden	
ENERGIE					
zuiver					
INTEGAN	148	86	0	234	228,90
IVEG	116	57	0	173	168,00
PBE	82	60	0	142	135,07
INTERGAS	0	0	0	0	0,00
INTERELECTRA	775	19	0	794	786,10
INTER-ENERGA	0	0	0	0	0,00
INTER-MEDIA	0	0	0	0	0,00
WVEM*	282	102	0	384	368,00
gemengd					
IMEA	0	0	0	0	0,00
IGAO	0	0	0	0	0,00
INTERTEVE	0	0	0	0	0,00
TELEKEMPO	0	0	0	0	0,00
TEVELO	0	0	0	0	0,00
IVEKA	0	0	0	0	0,00
IVERLEK	1	0	0	1	0,50
SIBELGAS-Noord	0	0	0	0	0,00
LIMTRA	0	0	0	0	0,00
TEVEOOST	0	0	0	0	0,00
IMEWO	0	0	0	0	0,00
INTERGEM	0	0	0	0	0,00
TEVEWEST	0	0	0	0	0,00
GASELWEST	0	0	0	0	0,00
FINANCIERING					
FINEA	0	0	0	0	0,00
IKA	0	0	0	0	0,00
IBG-Noord	0	0	0	0	0,00
IBE-Noord	0	0	0	0	0,00
FINILEK	0	0	0	0	0,00
FINGEM	0	0	0	0	0,00
FINIWO	0	0	0	0	0,00
FIGGA	0	0	0	0	0,00
BLIJDORP III	0	0	0	0	0,00
WATER					
AWW	479	11	0	497	484,90
PIDPA	483	135	0	618	590,70
IWVB	0	0	0	0	0,00
IWM	39	2	0	41	39,90
RIOBRA	0	0	0	0	0,00
INTER-AQUA	0	0	0	0	0,00

vereniging / sector	Aantal personeelsleden				
	statutair	contractueel	GESCO	eenheden	totaal VTE's
WATER					
TMVW	375	180	0	584	563,10
IMWV	0	0	0	0	0,00
IWVA	34	13	0	47	46,30
AFVAL					
zuiver					
ISVAG	24	26	0	50	49,10
IVAREM	0	110	1	111	91,60
IOK Afvalbeheer*	5	256	8	269	249,30
IGEAN Milieu & Veiligheid*	7	75	10	92	75,00
INCOVO	19	41	13	73	69,60
INTERRAND*	21	21	4	46	46,00
INTERZA	8	38	0	46	45,00
ECOWERF*	0	194	19	213	209,00
AML	3	30	0	33	31,42
IDM	40	24	5	69	68,00
IVM	1	35	5	41	38,80
MI-WA	24	3	2	29	26,51
ILVA	2	230	3	235	220,45
VERKO	0	80	43	123	119,16
IVLA	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
MIROM Menen	7	17	8	32	30,50
MIROM Roeselare	32	1	0	33	32,43
IVBO	37	136	3	176	173,94
IVOO	0	31	0	31	30,80
IMOG	3	144	15	162	158,00
gemengd					
HOOGHE MAEY	0	0	0	0	0,00
IBOGEM*	11	16	3	30	28,00
IVAGO	179	149	0	328	324,30
IVIO	7	14	3	24	20,43
IVVO	9	20	3	32	30,30
STREEKONTWIKKELING					
IOK*	13	58	0	71	55,00
IGEMO	0	23	0	23	21,00
IGEAN Dienstverlening*	4	24	2	30	18,75
INTERLEUVEN	5	59	2	66	61,60
NOLIM PARK	4	0	0	4	0,70
IML	3	0	0	3	1,00
ILSO	0	3	0	3	2,30
LAND VAN WAAS	0	15	2	17	15,60
DDS*	0	21	2	23	22,47

vereniging / sector	Aantal personeelsleden				
	statutair	contractueel	GESCO	eenheden	totaal VTE's
STREEKONTWIKKELING					
VENECO	3	3	0	6	n.b.
SOLVA	3	26	0	29	24,95
WVI	11	69	0	80	75,18
LEIEDAL	0	46	0	46	42,40
STREEKONTWIKKELING + AFVAL					
HAVILAND	35	129	0	164	n.b.
MEDICO-SOCIAAL					
IMSIR	11	267	63	341	275,28
Rustoord Sint-Antonius	14	81	21	116	83,59
IGL	6	715	13	734	588,04
SPORT & RECREATIE					
IzM	7	8	1	16	11,44
PELT	0	0	0	0	0,00
ISM	0	1	2	3	1,80
MAREC	0	14	0	14	8,50
INTERBAD	0	10	2	12	10,00
CREMATORIA					
Crematorium Antwerpen	30	11	0	41	37,60
Hofheide	0	0	0	0	0,00
HAVI-CREM	1	6	0	7	6,60
Westlede	13	21	0	34	28,00
Psilon	0	0	0	0	0,00
OVERIGE					
CIPAL	54	311	0	365	347,60
DIGIPOLIS	0	322	0	322	302,30
IVEBIC*	9	1	1	11	6,34
IW	0	4	0	4	4,00
HELICS	6	5	0	11	9,60
IGO Leuven	0	128	76	204	163,80
IMP	0	0	0	0	0,00
HABOBIB	7	9	0	16	8,08
HAVI-GIS	0	7	0	7	3,00
ISWa	0	0	0	0	0,00
IKWV	1	1	0	2	2,00
WIV*	0	25	0	25	18,30

Leeswijzer bij de tabel:

- * onder voorbehoud (ontvangen gegevens stemmen niet overeen met jaarverslag en/of sociale balans)

- n.b. = niet beschikbaar
- zie ook de leeswijzer bij de tabel Financiële kerncijfers over de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen – boekjaar 2006

7 Onthaalbureaus: Inburgering in Vlaanderen en Brussel

7.1 Instroom in het Vlaamse Gewest

De cijfers in de volgende tabellen geven een beeld van het aantal nieuwkomers dat in de loop van 2007 in het Vlaamse Gewest is binnengekomen. Al de cijfers rond instroom zijn afkomstig van CEVI en het Rijksregister en zijn geëxtraheerd op 18 januari 2008.

Categorieën van instroom

onthaalebureau	meerderjarige nieuwkomers				totaal	minderjarige nieuwkomers	algemeen totaal
	volgmigrant	ontvankelijk verklaarde asielzoeker	erkende vluchteling	andere nieuwkomer			
provincie Antwerpen	3.477	170	20	824	4.491	2.543	7.034
provincie Limburg	3.724	124	8	487	4.343	2.222	6.565
provincie Oost-Vlaanderen	1.488	149	19	655	2.311	1.149	3.460
provincie Vlaams-Brabant	2.277	174	18	1.591	4.060	2.572	6.632
provincie West-Vlaanderen	1.640	138	21	1.025	2.824	1.153	3.977
stad Antwerpen	4.629	422	37	1.697	6.785	3.063	9.848
stad Gent	1.342	72	8	911	2.333	796	3.129
totaal aantal	18.577	1.249	131	7.190	27.147	13.498	40.645
in %	45,7	3,1	0,3	17,7	66,8	33,2	100

Leeswijzer bij de tabel:

- Nieuwkomer betekent hier niet een persoon die pas is aangekomen in het Vlaamse Gewest, maar wel dat de persoon gedurende nog geen 12 maanden behoort tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid. Nieuwkomer staat dan tegenover oudkomer die wel langer dan 12 maanden doelgroep is van het inburgeringsbeleid.
- Sinds 1 juni 2007 worden tijdelijk geen ontvankelijk verklaarde asielzoekers meer geselecteerd
- Volgmigrant: persoon die zich op basis van gezinsvorming en –hereniging in Vlaanderen gevestigd heeft
- Ontvankelijk verklaarde asielzoeker: persoon van wie de asielaanvraag ontvankelijk werd verklaard
- Erkende vluchteling: persoon van wie de asielaanvraag definitief is goedgekeurd
- Andere nieuwkomer: dit is een restcategorie met voornamelijk geregulariseerden, arbeidsmigranten en EU-studenten
- Minderjarige nieuwkomer: persoon die bij inschrijving minderjarig is

Instroom volgens doelgroep

onthaalbureau	doelgroep inburgeringsbeleid				(nog) niet bepaald R/V	(nog) niet bepaald of doelgroep	totaal
	verplicht	rechthebbend					
		prioritair	niet-prioritair	prior. of niet-prior			
provincie Antwerpen	727	265	2.428	182	87	802	4.491
provincie Limburg	668	256	2.689	162	103	465	4.343
provincie Oost-Vlaanderen	634	73	812	52	92	648	2.311
provincie Vlaams-Brabant	729	110	1.602	123	118	1.378	4.060
provincie West-Vlaanderen	484	62	1.259	56	169	794	2.824
stad Antwerpen	1.381	466	2.663	241	383	1.651	6.785
stad Gent	413	83	837	26	94	880	2.333
totaal aantal	5.036	1.315	12.290	842	1.046	6.618	27.147
in %	18,6	4,8	45,3	3,1	3,9	24,4	100

Leeswijzer bij de tabel:

- In deze tabel zijn de minderjarige nieuwkomers niet opgenomen.
- Verplicht: persoon die verplicht is een inburgeringstraject te volgen
- Rechthebbend: persoon die recht heeft op Inburgering en vrijgesteld is van de plicht tot Inburgering
- Prioritair rechthebbend: bepaalde gezins-herenigers kunnen niet verplicht worden het inburgeringstraject te volgen, maar hebben wel voorrang
- (Nog) niet bepaald rechthebbend (R) of verplicht (V): persoon die tot de doelgroep behoort, maar die door de detectie via het Rijksregister niet zuiver als rechthebbend of verplicht kan opgedeeld worden
- (Nog) niet bepaald of doelgroep: persoon met een bewijs van inschrijving in het Rijksregister. Daar het Rijksregister onvoldoende gegevens bevat om die personen van elkaar te onderscheiden, zijn hier ook personen opgenomen die geen inburgeraar zijn

Instream volgens leeftijd

onthaalbureau	< 2,5	2,5-5	6-17	18-34	35-44	45-64	> =65	totaal
provincie Antwerpen	1.085	416	1.049	2.469	1.112	783	120	7.034
provincie Limburg	947	343	936	2.400	1.002	801	136	6.565
provincie Oost-Vlaanderen	497	173	483	1.486	472	289	60	3.460
provincie Vlaams-Brabant	1.137	421	1.024	2.532	944	456	118	6.632
provincie West-Vlaanderen	533	168	455	1.835	530	377	79	3.977
stad Antwerpen	1.711	398	963	4.683	1.287	704	102	9.848
stad Gent	392	111	303	1.655	408	231	29	3.129
totaal aantal	6.302	2.030	5.213	17.060	5.755	3.641	644	40.645
in %	15,5	5,0	12,8	42,0	14,2	9,0	1,6	100%

Verdeling meerderjarige nieuwkomers naar nationaliteit: top 15

nationaliteit	aantal	in %
1. Nederland	6.061	22,3
2. Polen	2.858	10,5
3. Marokko	2.078	7,7
4. Turkije	1.546	5,7
5. Bulgarije	1.133	4,2
6. Frankrijk	914	3,4
7. Roemenië	832	3,1
8. Duitsland	688	2,5
9. India	604	2,2
10. Rusland	535	2,0
11. Groot-Brittannië	514	1,9
12. China	479	1,8
13. USA	456	1,7
14. Portugal	439	1,6
15. Italië	345	1,3
Totaal (niet enkel top 15)	27.147	100%

Verdeling meerderjarige nieuwkomers EU+/niet-EU+

	aantal	%
EU+	15.020	55,3
Niet-EU+	12.107	44,6
Andere (o.a. staatloos, onbekend)	20	0,1
Totaal	27.147	100%

Leeswijzer bij de tabel:

- EU+ omvat de leden van de Europese Economische Ruimte en Zwitserland (uitgezonderd Belgen). Dit betekent dat volgende landen er deel van uit maken: Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Ierland, IJsland, Italië, Letland, Liechtenstein, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Spanje, Tsjechië, Verenigd Koninkrijk, Zweden, Zwitserland.

7.2 Inburgering in Vlaanderen en Brussel

Aantal aanmeldingen per onthaalbureau in 2007

onthaalbureau	mannen	vrouwen	totaal aantal	totaal in %
provincie Antwerpen	848	1.168	2.016	12,2
provincie Limburg	823	1.245	2.068	12,5
provincie Oost-Vlaanderen	541	730	1.271	7,7
provincie Vlaams-Brabant	792	1.063	1.855	11,3
provincie West-Vlaanderen	722	921	1.643	10,0
stad Antwerpen	2.105	2.311	4.416	26,8
stad Gent	777	842	1.619	9,8
Brussel	750	846	1.596	9,7
totaal aantal	7.358	9.126	16.484	
in %	44,6	55,4		100

Leeftijd aanmelders in 2007

onthaalbureau	0-15	16-17	18-34	35-44	45-64	65+	Totaal
provincie Antwerpen	4	12	1310	420	237	28	2.011
provincie Limburg	4	13	1379	418	232	22	2.068
provincie Oost-Vlaanderen	0	7	902	230	119	12	1.270
provincie Vlaams-Brabant	20	3	1169	440	209	12	1.853
provincie West-Vlaanderen	0	6	1027	346	231	33	1.643
stad Antwerpen	0	12	2937	888	527	52	4.416
stad Gent	2	9	1097	308	181	21	1.618
Brussel	1	4	1074	357	154	6	1.596
totaal aantal	31	66	10.895	3.407	1.890	186	16.475
in %	0,2	0,4	66,1	20,7	11,5	1,1	100

Leeswijzer bij de tabel:

- Een aantal van de gegevens in de categorie van 0 tot 15 jaar zijn waarschijnlijk door een verkeerd ingegeven geboortedatum veroorzaakt.

Aantal contracten per onthaalbureau in 2007

onthaalebureau intake	contracten afgesloten in 2006		contracten afgesloten in 2007	
	aantal	in %	aantal	in %
provincie Antwerpen	695	10,6	1.332	11,1
provincie Limburg	779	11,9	1.498	12,5
provincie Oost-Vlaanderen	554	8,4	1.084	9,1
provincie Vlaams-Brabant	368	5,6	833	7,0
provincie West-Vlaanderen	882	13,4	1.342	11,2
stad Antwerpen	2.173	33,1	3.613	30,3
stad Gent	524	8,0	968	8,1
Brussel	592	9,0	1.279	10,7
totaal	6.567	100	11.949	100

Verdeling inburgeringscontracten afgesloten in 2007: EU+/niet-EU+

	aantal	in %
EU+	1.690	14,1
niet-EU+	10.042	84,1
andere (o.a. staatloos, onbekend)	217	1,8
totaal	11.949	100

Top-10 EU+ en top-10 niet-EU+ bij contracten afgesloten in 2007

EU+	aantal	Niet-EU+	aantal
1. België	550	1. Marokko	1.676
2. Polen	355	2. Turkije	1.210
3. Roemenië	156	3. Rusland	661
4. Bulgarije	109	4. China	376
5. Frankrijk	89	5. Congo	323
6. Nederland	88	6. Irak	322
7. Spanje	81	7. Thailand	284
8. Duitsland	58	8. Servië en Montenegro	269
9. Italië	35	9. Ghana	237
10. Slowakije	24	10. Nigeria/Afghanistan	198/198
totaal (niet enkel top-10)	1.690	totaal (niet enkel top-10)	11.949

■ Commentaar

Van de 11.949 personen die in 2007 een inburgeringscontract hebben afgesloten, hebben zich 10.430 aangemeld bij een onthaalbureau in 2007. 1.519 personen hadden zich aangemeld in 2006 en hebben een contract gesloten in 2007.

Leeswijzer bij de tabel:

- EU+ omvat de leden van de Europese Economische Ruimte en Zwitserland (uitgezonderd Belgen). Dit betekent dat volgende landen er deel van uit maken: Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Ierland, IJsland, Italië, Letland, Liechtenstein, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Spanje, Tsjechië, Verenigd Koninkrijk, Zweden, Zwitserland.

Verdeling verplicht en rechthebbend bij de afgesloten contracten in 2007 in het Vlaamse Gewest

onthaalbureau	verplicht	rechthebbend	% verplicht t.o.v. totaal	totaal
provincie Antwerpen	920	410	69	1.332
provincie Limburg	918	577	61	1.498
provincie Oost-Vlaanderen	886	194	82	1.084
provincie Vlaams-Brabant	649	181	78	833
provincie West-Vlaanderen	934	404	70	1.342
stad Antwerpen	2.346	1.265	65	3.613
stad Gent	686	274	71	968
totaal aantal	7.339	3.305		10.670
in %	69	31		

Leeswijzer bij de tabel:

- Bij het totaal zijn ook de 26 personen bijgeteld waarvan niet duidelijk is of ze verplicht dan wel rechthebbend zijn.

Percentage contracten afgesloten in 2006 dat geleid heeft tot een attest

onthaalbureau	aantal attesten	% contracten gesloten in 2006 dat (op 31 december 2007) geleid heeft tot een attest
provincie Antwerpen	348	50,1
provincie Limburg	459	58,9
provincie Oost-Vlaanderen	314	56,7
provincie Vlaams-Brabant	239	64,9
provincie West-Vlaanderen	429	48,6
stad Antwerpen	928	42,7
stad Gent	222	42,4
Brussel	378	63,9
totaal	3.317	50,5

8. Politiezones

8.1 Bestuurskrachtprofiel

8.1.1 Financiën

Gemeentelijke toelage aan de politiezone per inwoner

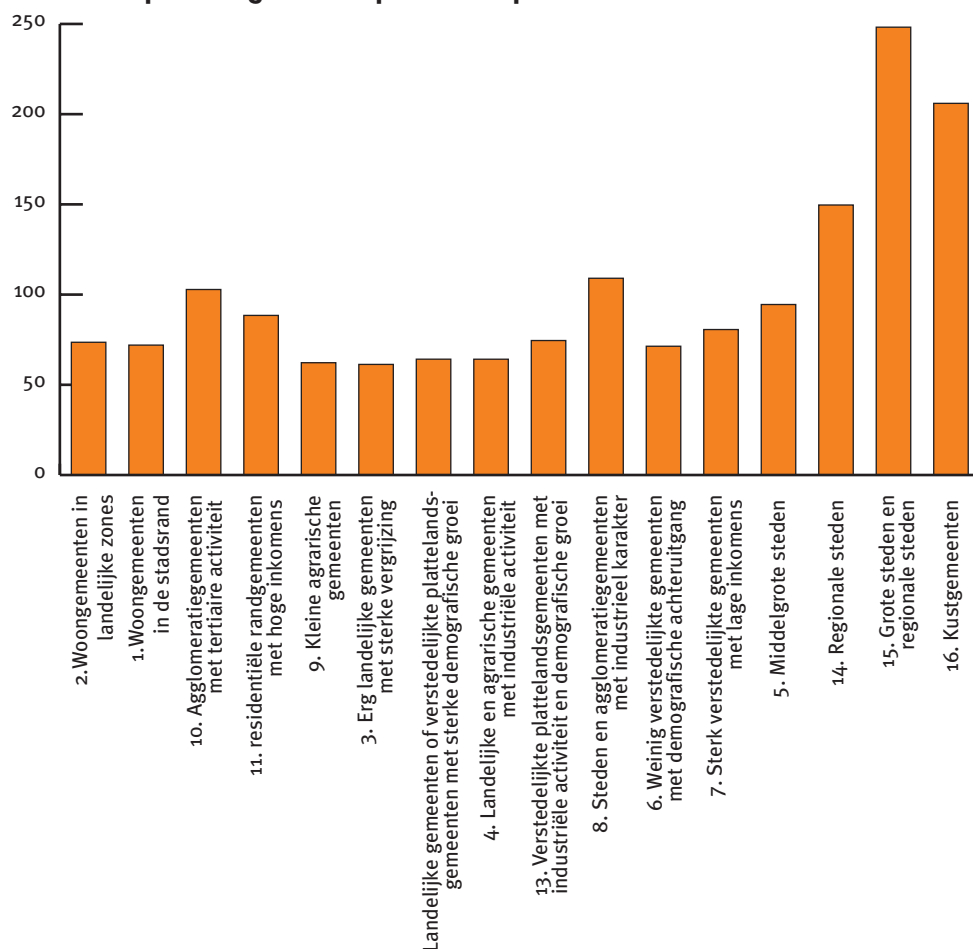
Meer gegevens op de site

(www.vlaanderen.be/binnenland)

- Tabel toelage aan politiezone voor elke gemeente

cluster	toelage politiezone in 2007	inwoners in 2007	toelage politiezone per inwoner 2007
	(in euro)		(in euro)
woongemeenten			
2. Woongemeenten in landelijke zones	24.710.407,69	335.857	73,57
1. Woongemeenten in de stadsrand	25.803.750,00	358.407	72,00
10. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit	37.439.655,25	364.132	102,82
11. Residentiële randgemeenten met hoge inkomens	20.249.877,87	228.903	88,46
landelijke gemeenten			
9. Kleine agrarische gemeenten	10.955.038,24	176.007	62,24
3. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing	18.069.035,21	294.744	61,30
12. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei	35.318.391,19	550.113	64,20
gemeenten met concentratie van economische activiteit			
4. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit	16.418.141,00	255.807	64,18
13. Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei	14.306.908,00	191.941	74,54
8. Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter	20.903.839,00	191.691	109,05
semistedelijke of agglomeratiegemeenten			
6. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang	21.011.984,00	294.400	71,37
7. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens	42.661.420,00	529.085	80,63
centrumgemeenten			
5. Middelgrote steden	62.102.237,90	657.138	94,50
14. Regionale steden	74.626.663,00	498.673	149,65
15. Grote steden en regionale steden-hoofdplaatsen	260.610.964,96	1.049.969	248,21
toeristische gemeenten			
16. Kustgemeenten	28.957.310,00	140.573	205,99

Gemeentelijke toelage aan de politiezone per inwoner

8.1.2 Personeel

Personeelsbezetting in de politiezones

politiezone	KB-norm		Aantal volgens de formatie	
	Operationeel	CALOG	Operationeel	CALOG
totaal Vlaanderen	9.983	920	10.395	1.648
Antwerpen	4.453	506	4.406	638
5345 Politiezone Antwerpen	2.131	170	2.154	318
5346 Politiezone Zwijsdrecht	35	3	58	7
5347 Politiezone Rupel	99	13	86	14
5348 Politiezone Noord	81	14	62	6
5349 Politiezone Hekla	130	22	128	17
5350 Politiezone Grens	88	18	73	12
5351 Politiezone Minos	146	28	121	21
5352 Politiezone Brasschaat	69	6	70	14
5353 Politiezone Schoten	72	6	72	15
5354 Politiezone Ranst - Zandhoven	53	5	53	4
5355 Politiezone Voorkepen	115	24	112	21
5356 Politiezone Klein-Brabant	71	20	68	7
5357 Politiezone Willebroek	46	4	62	8
5358 Lokale Politie Mechelen	262	21	268	47

Personeelsbezetting in de politiezones

politiezone	KB-norm		Aantal volgens de formatie		
	Operationeel	CALOG	Operationeel	CALOG	
Antwerpen					
5359	Politiezone Bodukap	114	18	106	18
5360	Politiezone Lier	83	7	87	15
5361	Politiezone Berlaar - Nijlen	63	7	52	5
5362	Politiezone Heist	52	4	67	7
5363	Politiezone Noorderkempen	60	8	61	9
5364	Politie Regio Turnhout	214	27	214	17
5365	Politiezone Zuiderkempen	69	14	63	11
5366	Politiezone Geel - Laakdal - Meerhout	118	19	110	19
5367	Politiezone Kempen N-O.	54	10	53	6
5368	Politiezone Balen - Dessel - Mol	117	17	102	8
5369	Politiezone Neteland	111	21	104	12
Limburg					
5370	Politiezone Hazodi	97	8	110	20
5371	Politiezone Lommel	84	7	89	16
5372	Politiezone Hamont-Achel - Neerpelt - Overpelt	185	15	186	35
5373	Politiezone Beringen - Ham - Tessenderlo	94	8	103	16
5374	Politiezone West-Limburg	51	4	53	8
5375	Politiezone Heusden-Zolder	246	20	246	48
5376	Politiezone Gingelom - Nieuwerkerken - Sint-Truiden	46	4	47	8
5377	Politiezone Kempenland	46	4	53	15
5378	Politiezone Houthalen-Helchteren	58	5	63	12
5379	Politiezone Kanton Borgloon	74	6	74	14
5380	Politiezone Tongeren - Herstappe	48	4	48	13
5381	Politiezone Bilzen - Hoeselt - Riemst	52	4	93	28
5382	Politiezone Voeren	69	6	69	13
5383	Politiezone Maasland	66	5	67	10
5384	Politiezone Gaoz	67	5	67	13
5385	Politiezone Noordoost Limburg	68	5	68	9
5386	Politiezone Lanaken	9	1	54	16
5387	Politiezone Maasmechelen	46	4	49	10
Oost-Vlaanderen					
5415	Politiezone Gent	1.156	76	1.197	173
5416	Politiezone Lochristi - Moerbeke - Wachetebeke - Zelzate	75	6	88	21
5417	Politiezone Meetjesland Centrum	72	6	83	15
5418	Politiezone Regio Rhode & Schelde	91	7	103	21
5419	Politiezone Schelde - Leie	52	4	72	9
5420	Politiezone Deinze - Zulte	70	6	86	13
5421	Politiezone Assenede - Evergem	59	5	82	16
5422	Politiezone Lowazone	48	4	56	8

Personeelsbezetting in de politiezones

politiezone	KB-norm		Aantal volgens de formatie		
	Operationeel	CALOG	Operationeel	CALOG	
Oost-Vlaanderen					
5423	Politiezone Aalter - Knesselare	41	3	57	7
5424	Politiezone Maldegem	41	3	45	10
5425	Politiezone Vlaamse Ardennen	105	8	107	14
5426	Politiezone Brakel	47	4	55	5
5427	Politiezone Ronse	57	5	59	9
5428	Politiezone Geraardsbergen - Lierde	59	5	68	14
5429	Politiezone Zottegem - Herzele - StLHoutem	87	7	95	24
5430	Politiezone Beveren	81	6	104	24
5431	Politiezone Sint-Gillis-Waas - Stekene	48	4	61	19
5432	Politie Sint-Niklaas	190	15	193	15
5433	Politiezone Kruike - Temse	70	6	77	9
5434	Politiezone Lokeren	77	6	93	10
5435	Politiezone Hamme - Waasmunster	57	5	65	9
5436	Politiezone Berlare - Zele	57	5	63	9
5437	Politiezone Buggenhout - Lebbeke	46	4	51	8
5438	Politiezone Laarne - Wetteren - Wichelen	81	6	88	14
5439	Politiezone Denderleeuw - Haaltert	56	4	61	10
5440	Politiezone Aalst	228	18	232	41
5441	Politiezone Erpe-Mere - Lede	62	5	68	11
5442	Politiezone Ninove	65	8	75	11
5443	Politiezone Dendermonde	99	8	110	11
Vlaams-Brabant					
		1.812	147	2.056	362
5388	Politiezone Leuven	48	4	57	4
5389	Politiezone Hageland	38	3	47	10
5390	Politiezone Lan	48	4	56	10
5391	Politiezone Bierbeek - Boutersem - Holsbeek - Lubbeek	46	4	63	10
5392	Politiezone Tienen - Hoegaarden	87	7	87	16
5393	Politiezone Herko	51	4	53	14
5394	Politiezone Aarschot	68	5	68	8
5395	Politiezone Haacht	55	4	60	12
5396	Politiezone Demerdal DSZ	61	5	72	12
5397	Politiezone Dijleland	47	4	62	9
5398	Politiezone Tervuren	47	4	54	10
5399	Politiezone BRT	76	6	76	6
5400	Politiezone Zaventem	51	4	51	10
5401	Politiezone Kraainem - Wezembeek- Oppem	36	3	55	12
5402	Politiezone Druivenstreek	61	5	73	19
5403	Politiezone Rode	36	3	56	6
5404	Politiezone Beersel	46	4	55	14
5405	Politiezone Pajottenland	285	23	300	65

Personeelsbezetting in de politiezones

politiezone	KB-norm		Aantal volgens de formatie		
	Operationeel	CALOG	Operationeel	CALOG	
Vlaams Brabant					
5406	Politiezone Dilbeek	49	4	60	11
5407	Politiezone TARL	102	8	130	28
5408	Politiezone Polamow	45	4	59	8
5409	Politiezone K-L-M	52	4	55	9
5410	Politiezone Grimbergen	72	6	73	16
5411	Politiezone Vilvoorde - Machelen	35	3	44	5
5412	Politiezone KASTZE	87	7	87	12
5413	Politiezone Halle	119	10	124	18
5414	Politiezone Sint-Pieters-Leeuw	64	5	79	10
West-Vlaanderen					
		2.595	209	2.746	417
5444	Politiezone Brugge	387	31	387	31
5445	Politiezone Blankenberge - Zuienkerke	81	6	88	16
5446	Politiezone Damme - Knokke-Heist	152	12	162	29
5447	Politiezone Het Houtsche	82	7	95	17
5448	Politiezone Regio Tielt	93	7	93	11
5449	Politiezone Oostende	260	21	260	42
5450	Politiezone Bredene - De Haan	84	7	87	13
5451	Politiezone Middelkerke	58	5	68	13
5452	Politiezone Kouter	105	8	109	19
5453	Politiezone RIHO	182	15	195	44
5454	Politiezone MIDOW	55	4	67	9
5455	Politiezone Grensleie	137	11	146	30
5456	Politiezone Vlas	261	21	271	41
5457	Politiezone Mira	123	10	125	10
5458	Politiezone Gavers	59	5	69	7
5459	Politiezone Spoorkin	44	4	44	8
5460	Politiezone Polder	76	6	84	13
5461	Politiezone Westkust	135	11	175	14
5462	Politiezone Arrondissement Ieper	221	18	221	49

Leeswijzer bij de tabel:

- CALOG staat voor “cadre administratif et logistique”. Hiervoor wordt verwezen naar het administratief en logistiek personeel in de zones van de lokale politie. Ook het administratief en logistiek personeel van de federale politie behoort tot de categorie CALOG
- De KB-norm is een financieringsnorm en geen personeelsnorm

■ Commentaar

De personeelsformaties van de verschillende politiezones hebben een grote invloed op de financiële toestand van de gemeenten. Het is daarom van essentieel belang dat de lokale besturen zorgvuldig de aantallen personeel vaststellen die nodig zijn voor een verantwoorde dienstverlening, tegen aanvaardbare kosten, uiteraard met respect voor de wettelijk bepaalde normen.

Het minimaal effectief van het operationeel en van het administratief en logistiek personeel (CALOG) van de lokale politie wordt voor elke politiekezone vastgesteld bij koninklijk besluit.

Overschrijding van deze normen veroorzaakt een financiële weerslag die de lokale besturen moeten verrekenen in de budgetten.

Voor het operationeel personeel ligt het aantal volgens de formatie meestal wat hoger dan de vooropgestelde KB-norm.

Het verschil tussen het CALOG-personeel volgens de formatie en het CALOG-personeel volgens de KB-normen is meestal groot. In sommige gevallen loopt het verschil op tot het dubbele of het viervoudige van de vooropgestelde KB-norm.

9. Brandweerkorpsen

Personeelsaantallen in de brandweerkorpsen

gemeente met een beroepsbrandweerkorps	personeelsleden in dienst van het beroepsbrandweerkorps
Vlaanderen	2.166
Antwerpen	872
Antwerpen	712
Geel	32
Mechelen	86
Turnhout	42
Limburg	147
Genk	61
Hasselt	67
Lommel	19
Oost-Vlaanderen	680
Aalst	103
Beveren	23
Gent	535
Oudenaarde	4
Sint-Niklaas	15
Vlaams-Brabant	129
Leuven	129
West-Vlaanderen	338
Brugge	127
Kortrijk	56
Oostende	124
Roeselare	28
Veurne	3

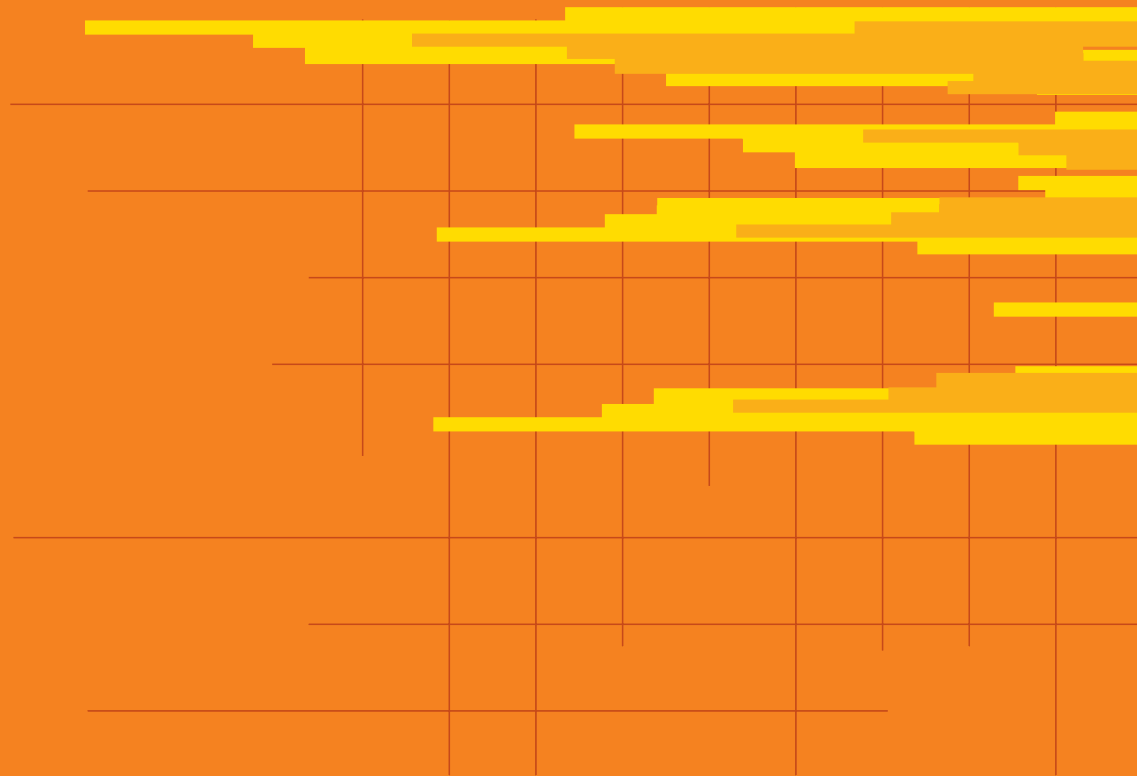
■ Commentaar

In deze tabel wordt een overzicht gegeven van het aantal beroepsbrandweerblied in de verschillende gemeenten in Vlaanderen. Specifiek gaat het hier over de gemeenten met een beroepsbrandweerkorps van categorie X en Y volgens artikel 12 van het koninklijk besluit van 8 november 1967 houdende, voor de vreedstijd, organisatie van de gemeentelijke en gewestelijke brandweerdiensten en coördinatie van de hulpverlening in geval van brand.

In totaal zijn er in Vlaanderen 2166 beroepsbrandweerblieden actief. Uitschieters zijn Antwerpen met 712 brandweerblieden en Gent met 535 brandweerblieden. In Oudenaarde en Veurne vinden we het kleinste aantal beroepsbrandweerblied, respectievelijk 4 en 3.

Deel 2

Binnenlands bestuur en het bestuurlijk toezicht

1 Agentschap voor Binnenlands Bestuur – situering en opdrachten

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur werkt voor de gemeenten en de steden, de provincies en de openbare besturen die ermee samenhangen. Dat zijn de OCMW's en hun verenigingen, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, de gemeente- en provinciebedrijven. Die laatste groep is zich aan het omvormen tot een aantal verzelfstandigde agentschappen. Ook de besturen van de plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten behoren tot de doelgroep. Als verzamelnaam voor al deze besturen gebruiken we lokale en provinciale besturen.

Het agentschap coördineert ook het stedenbeleid, het inburgeringsbeleid van nieuwkomers en het beleid van de Vlaamse Regering inzake de etnisch-culturele minderheden en het samenleven van de Vlaamse Gemeenschap in diversiteit.

1.1 Missie van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heeft als missie te zorgen voor een kwaliteitsvol Vlaams bestuurlijk beleid, waarin bestuurskrachtige lokale en provinciale overheden op een efficiënte en democratische wijze hun taken kunnen vervullen voor de bevolking.

Het agentschap biedt daartoe ondersteuning met betrekking tot het uitvoeren van een samenhangend beleid inzake de lokale en provinciale besturen, het stedenbeleid en het inburgeringsbeleid. Meer specifiek formuleert het agentschap voorstellen tot aanpassing en bijsturing

1.2 Politieke inbedding

In de Vlaamse Regering is de minister bevoegd voor het binnenlands bestuur, stedenbeleid en Inburgering politiek verantwoordelijk voor de taken die het Agentschap voor Binnenlands Bestuur uitvoert. Bij de uitoefening van haar bevoegdheden inzake het bestuurlijke beleid van de lokale overheden doet de Vlaamse Regering ook een beroep op de provinciegouverneurs. Zij zijn de commissarissen van de Vlaamse en de federale regering in elke provincie en handelen volgens de algemene of de bijzondere richtlijnen van de regering of van een minister.

1.3 Opdrachten

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zorgt voor de goede uitvoering van volgende opdrachten:

- voorbereiding van de bestuurlijke regelgeving betreffende de lokale en de provinciale besturen (gemeentedecreet, provinciedecreet, bestuurlijke organisatie van de OCMW's, intergemeentelijke samenwerking), met inbegrip van het aanbieden van ondersteuning aan die besturen
- verdeling en beheer van de fondsen: Gemeentefonds, Provinciefonds, Stedenfonds
- organisatie van de verkiezingen voor de gemeente- en provincieraden en de betrokkenheid van de Vlaamse overheid bij de verkiezingen van het Vlaams Parlement
- voorbereiding van het bestuurlijk toezicht op de lokale en provinciale besturen, voorafgaand aan de beslissingsbevoegdheid van de minister en de gouverneur als commissaris van de Vlaamse Regering

singsbevoegdheid van de minister en de gouverneur als commissaris van de Vlaamse Regering

- stedenbeleid
- begraafplaatsen en lijkbezorging
- eredienstinstellingen
- Inburgering
- ondersteuning van de gouverneurs bij de uitoefening van hun bestuurskundige opdrachten ten behoeve van de Vlaamse Regering
- ontwikkeling van een kenniscentrum betreffende de lokale en provinciale besturen

1.4 Beheersovereenkomst

Op 1 januari 2008 is een beheersovereenkomst van start gegaan tussen minister Marino Keulen, Vlaams minister bevoegd voor het binnenlands bestuur, stedenbeleid en Inburgering en Guido Decoster, administrateur-generaal van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Deze overeenkomst legt de bijzondere regels en voorwaarden vast waaronder het agentschap zijn opdracht moet uitvoeren. Ze regelt de wederzijdse verantwoordelijkheden en verwachtingen binnen de geformuleerde doelstellingen. Deze overeenkomst zorgt ervoor dat de minister het agentschap kan aansturen, rekening houdend met de grotere beheersautonomie waarover een agentschap beschikt.

De overeenkomst wordt opgevat als een stuur- en bewakingsinstrument binnen de volledige beleids- en beheerscyclus en de financiële cyclus, en is in het bijzonder gericht op de doelmatige uitvoering of dienstverlening, de voortgangsbewaking en de evaluatie van het beleid.

In het kader van de beheersovereenkomst gaat het agentschap het engagement aan om te werken aan de volgende 4 strategische organisatiedoelstellingen (SOD):

SOD 1: een motorfunctie vervullen inzake de voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie van het binnenlands beleid, het stedenbeleid en het inburgeringsbeleid

SOD 2: de lokale bestuurskwaliteit en de kwaliteit van de erkende en/of gesubsidieerde voorzieningen in het kader van het inburgerings- en diversiteitsbeleid optimaliseren

SOD 3: strategische partnerships uitbouwen zowel binnen de Vlaamse overheid als met andere bestuursniveau's om de kwaliteit van het Vlaamse overheidsbestuur te optimaliseren

SOD 4: werken aan een permanente verbetering van een klantgericht en kwaliteitsvol agentschap en van de dienstverlening aan de lokale besturen, de voorzieningen en de burger

De eerste 3 doelstellingen zijn doelstellingen die bijdragen tot de realisatie van de beleidsdoelstellingen en de beleidseffecten. De vierde doelstelling heeft betrekking op de eigen organisatorische werking van het agentschap.

De beheersovereenkomst loopt van 1 januari 2008 tot 31 december 2010.

1.5 Interne organisatie van het agentschap

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur bestaat uit 4 centrale afdelingen, gevestigd in Brussel:

- Beleid Binnenland, Steden en Inburgering
- Lokale en Provinciale Besturen – Regelgeving en Werking
- Lokale en Provinciale Besturen – Financiën en Personeel
- Organisatie en Beheer van het Agentschap

Daarnaast zijn er 5 provinciale afdelingen, elk gevestigd in de provinciehoofdstad:

- Binnenlands Bestuur Antwerpen
- Binnenlands Bestuur Limburg
- Binnenlands Bestuur Oost-Vlaanderen
- Binnenlands Bestuur Vlaams-Brabant
- Binnenlands Bestuur West-Vlaanderen

De afdeling Beleid Binnenland, Steden en Inburgering heeft onder meer de volgende taken:

- beleid binnenlands bestuur
- opvolging van de beheersovereenkomst
- relaties met het departement Bestuurszaken
- HRM-beleid van het agentschap
- stedenbeleid, inclusief Stedenfonds
- Inburgering
- buitenlandse en gewestgrensoverschrijdende contacten
- opvolgen adviesraden
- studies en studiecél beleidsvoorbereiding

De afdeling Organisatie en Beheer heeft onder meer de volgende taken:

- organisatie van het agentschap
- basiscel organisatie verkiezingen
- logistiek agentschap
- begroting agentschap
- uitvoering personeelsbeleid agentschap
- communicatie
- dossieropvolgingssysteem
- ICT

De afdeling Lokale en Provinciale Besturen – Regelgeving en Werking heeft onder meer de volgende taken:

- organieke regelgeving
- interbestuurlijke relaties
- juridische organisatie gemeente- en provincieraadsverkiezingen
- gemeentelijke volksraadplegingen
- benoeming burgemeesters
- eretitels lokale en provinciale mandatarissen
- tucht lokale en provinciale uitvoerende mandatarissen
- erkenning lokale geloofsgemeenschappen
- begraafplaatsen en lijkbezorging, inclusief crematoria
- toepassingsvraagstukken en toezicht
- interlokale samenwerking
- juridische procedures
- onteigeningen
- adviesraden

De afdeling Lokale en Provinciale Besturen – Financiën en Personeel heeft onder meer de volgende taken:

- specifieke regelgeving financiën lokale en provinciale besturen
- nieuw financieel instrumentarium (E³pos)

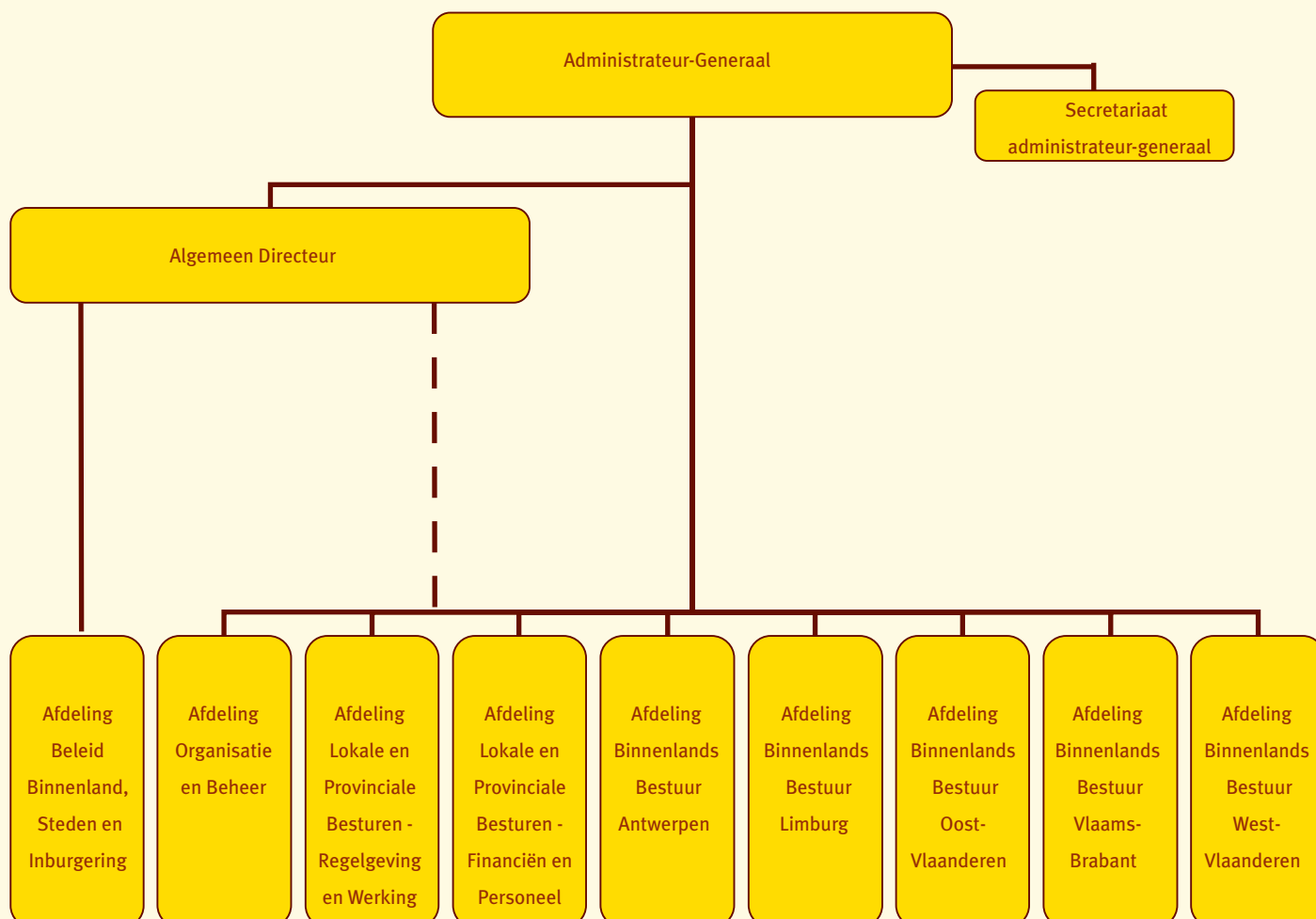
- verdeling fondsen
- toepassingsvraagstukken en toezicht financiën
- specifieke subsidiëring
- specifieke regelgeving personeel lokale besturen
- toepassingsvraagstukken en toezicht personeel
- tucht lokale en provinciale personeelsleden

- eretekens
- vorming
- erkenningen openbaar nut/registratierechten intergemeentelijke samenwerking
- ondersteuning regeringscommissaris intergemeentelijke samenwerking ivm toezicht financiën

De provinciale afdelingen Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen hebben onder meer de volgende taken:

- ondersteuning van de provinciegouverneur bij de uitoefening van zijn bestuurskundige opdrachten ten behoeve van de Vlaamse Regering
- eerstelijnscontacten en coaching lokale besturen

Organogram van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur

2 Ontwikkelingen in het bestuurlijk toezicht

Meer gegevens op de site

www.vlaanderen.be/binnenland

- Op onze website vindt u meer uitgebreide cijfergegevens over het bestuurlijk toezicht. Daar zijn de tabellen, die u in deze publicatie vindt, opgenomen met gegevens voor elk van de gouverneurs. In deze publicatie worden de gegevens enkel als totaal voor alle gouverneurs en voor de minister weergegeven.

2.1 Toezichtmaatregelen

2.1.1 Organen

■ Gemeenten

Leeswijzer bij de tabel:

- In de eerste kolom vindt u het totaal aantal schorsingen of vernietigingen die zijn uitgesproken in 2007. De daaropvolgende kolommen geven aan hoe vaak een bepaalde motiveringsgrond gebruikt wordt. Voor bepaalde schorsingen kunnen er meerdere motiveringsgronden zijn.
- Onder schending van het algemeen belang wordt verstaan: besluiten die strijdig zijn met de beginselen van behoorlijk en goed bestuur of die strijdig zijn met het algemeen beleid of met de belangen van een hogere overheid.

Schorsing en vernietiging gemeenteraadsbeslissingen, exclusief financiën en personeel

minister	aantal	motivering					
		schending motiveringsplicht	schending overheidsopdrachten	schending taalwetgeving	schending algemeen belang	schending Gemeentewet/decreet	schending andere wet
rechtvaardiging - aanpassing							
ambtshalve/rechtstreekse vernietiging	4			1		1	2
bij rechtvaardiging - ambtshalve vernietiging	2	1				1	
bij rechtvaardiging - vernietiging na klacht	4			1			1

totaal gouverneurs	aantal	motivering					
		schending motiveringsplicht	schending overheidsopdrachten	schending taalwetgeving	schending algemeen belang	schending Gemeentewet/decreet	schending andere wet
opgevraagd	268						
ambtshalve schorsing	10			1		6	3
schorsing na klacht	49	7	5		8	23	17
intrekking	24						

■ Commentaar

Op basis van de bepalingen van hoofdstuk I van titel VIII van het gemeentedecreet kan tegen beslissingen van gemeentelijke overheden, hetzij ambtshalve hetzij op basis van een klacht worden opgetreden door de toezichhoudende overheid. Met toezichhoudende overheid wordt hier bedoeld de gouverneur van de provincie of de Vlaamse minister bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden.

De gouverneur kan een beslissing, ofwel ambtshalve ofwel na ontvangst van een klacht, schorsen, hetgeen betekent dat ze blijft bestaan maar in haar uitvoering geschorst wordt. Na het administratief optreden van de gouverneur kan een gemeente de beslissing ofwel intrekken ofwel gemotiveerd rechtvaardigen of aanpassen. Wordt de beslissing ingetrokken, verdwijnt ze uiteraard uit het rechtsverkeer. Wordt de beslissing echter gehandhaafd of aangepast, is het de bevoegdheid van de minister de geschorste

beslissing hetzij te vernietigen (waardoor ze definitief uit het rechtsverkeer verdwijnt), hetzij de rechtvaardiging of aanpassing van het besluit door de gemeente te aanvaarden en dus niet op te treden, waardoor de schorsing van de gouverneur komt te vervallen en het besluit van de gemeenteoverheid volledige uitwerking kan hebben.

De minister heeft tevens de bevoegdheid om een besluit van de gemeentelijke overheid rechtstreeks te vernietigen, hetzij ambtshalve, hetzij na ontvangst van een klacht, zonder de schorsing van de gouverneur te moeten afwachten.

De ambtshalve vernietiging van besluiten hadden allen betrekking op beslissingen van de faciliteitengemeenten en hadden rechtstreeks of onrechtstreeks te maken met de schending van de taalwetgeving.

■ OCMW

Schorsing en vernietiging van OCMW-raadsbeslissingen, exclusief financiën en personeel

(geen dossiers ingediend bij minister)

totaal gouverneurs	aantal	motivering					
		schending motiveringsplicht	schending overheidsopdrachten	schending taalwetgeving	schending OCMW-wet	schending Gemeentewet/decreet	schending andere wet
opgevraagd	14						
ambtshalve schorsing							
schorsing na klacht / beroep college B&S	3				3		
intrekking na schorsing	1						

Leeswijzer bij de tabel:

- In de eerste kolom vindt u het totaal aantal schorsingen of vernietigingen die zijn uitgesproken in 2007. De daaropvolgende kolommen geven aan hoe vaak een bepaalde motiveringsgrond gebruikt wordt. Voor bepaalde schorsingen kunnen er meerdere motiveringsgronden zijn.
- Onder schending van het algemeen belang wordt verstaan: besluiten die strijdig zijn met de beginselen van een behoorlijk en goed bestuur of die strijdig zijn met het algemeen beleid of met de belangen van een hogere overheid.

■ Commentaar

Op basis van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn kan tegen beslissingen van het OCMW, hetzij ambtshalve hetzij op basis van een klacht worden opgetreden door de toezichthoudende overheid. Met toezichthoudende overheid wordt hier bedoeld de gouverneur van de provincie of de Vlaamse minister bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden.

De gouverneur kan een beslissing, ofwel ambtshalve ofwel na ontvangst van een klacht, schorsen, hetgeen betekent dat ze blijft bestaan maar in haar uitvoering geschorst wordt. Na het administratief optreden van de gouverneur kan een OCMW de beslissing ofwel intrekken ofwel gemotiveerd rechtvaardigen of aanpassen. Wordt de beslissing ingetrokken, verdwijnt ze uiteraard uit het rechtsverkeer. Wordt de beslissing echter gehandhaafd of aangepast, is het de bevoegdheid van de minister bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden de geschorste beslissing hetzij te vernietigen (waardoor ze definitief uit het rechtsverkeer verdwijnt), hetzij de rechtvaardiging of aanpassing van

het besluit door het OCMW te aanvaarden en dus niet op te treden, waardoor de schorsing van de gouverneur komt te vervallen en het besluit van het OCMW volledige uitwerking kan hebben.

De minister heeft tevens de bevoegdheid om een besluit van het OCMW rechtstreeks te vernietigen, hetzij ambtshalve, hetzij na ontvangst van een klacht, zonder de schorsing van de gouverneur te moeten afwachten.

■ Provincies

Op basis van het provinciedecreet kan, hetzij ambtshalve hetzij op basis van een klacht worden opgetreden door de toezichhoudende overheid. Met toezichhoudende overheid wordt hier bedoeld de Vlaamse minister bevoegd voor het binnenlands bestuur.

De minister kan een beslissing, ofwel ambtshalve ofwel na ontvangst van een klacht, schorsen, hetgeen betekent dat ze blijft bestaan maar in haar uitvoering geschorst wordt. Na het schorsend optreden van de minister kan de provincie haar beslissing ofwel intrekken ofwel gemotiveerd rechtvaardigen of aanpassen. Wordt de beslissing ingetrokken, verdwijnt ze uiteraard uit het rechtsverkeer. Wordt de beslissing echter gehandhaafd of aangepast, kan de minister de geschorste beslissing hetzij vernietigen (waardoor ze definitief uit het rechtsverkeer verdwijnt), hetzij de rechtvaardiging of aanpassing van het besluit door de provinciale overheid aanvaarden en dus niet optreden, waardoor de schorsing komt te vervallen en het besluit van de provinciale overheid volledige uitwerking kan hebben.

De minister heeft uiteraard ook de bevoegdheid om een besluit van de provinciale overheid rechtstreeks te vernietigen, hetzij ambtshalve, hetzij na ontvangst van een klacht, zonder het desbetreffende besluit eerst te moeten schorsen.

In 2007 werden er geen besluiten van de provincieraad geschorst of vernietigd.

2.1.2 Financieel

■ Gemeenten

Schorsing en vernietiging van gemeenteraadsbeslissingen over belastingen en retributies

minister	motivering		
	aantal	schending algemeen belang	schending wet
rechtstreekse vernietiging			
rechtvaardiging	4		
aanpassing	4		
bij rechtvaardiging - ambtshalve vernietiging	3	3	1
bij rechtvaardiging - vernietiging na klacht			

totaal gouverneurs	motivering		
	aantal	schending algemeen belang	schending wet
toegezonden	7.645		
ambtshalve schorsing	42	15	35
schorsing na klacht	2	1	2
intrekking na schorsing	20		

Leeswijzer bij de tabel:

- Een toezichtmaatregel kan gebaseerd zijn op meerdere motiveringsgronden: de uitvoering van een gemeenteraadsbesluit kan geschorst zijn wegens schending van een of meer wettelijke bepalingen, wegens strijdigheid met het algemeen belang of wegens zowel strijdigheid met de wet en met het algemeen belang. Het totale aantal toezichtmaatregelen komt dus niet noodzakelijk overeen met het totale aantal motiveringen. Dit geldt ook voor de vernietiging van gemeenteraadsbesluiten.

■ Commentaar

Gemeentebesturen moeten, volgens artikel 253 van het gemeentedecreet, eensluidend verklaarde afschriften van hun besluiten betreffende belastingen en retributies toezenden aan de provinciegouverneurs. De gouverneurs kunnen na onderzoek eventueel overgaan tot schorsing. Indien een besluit wordt geschorst kan de gemeente, overeenkomstig artikel 256 van het gemeentedecreet, beslissen om het besluit in te trekken, aan te passen of gemotiveerd te rechtvaardigen. In geval van aanpassing of rechtvaardiging zal de Vlaamse Regering uitspraak doen over de besluiten.

Gedurende 2007 ontvingen de gouverneurs 7.645 reglementen, dat is bijna dubbel zoveel als in 2006 toen ze er "slechts" 3.878 na te lezen kregen. De meeste belasting- en retributiereglementen worden gestemd voor een periode van zes jaar, even lang als de duur van de legislatuur dus. Veel van die reglementen vervallen op het einde van de gemeentelijke bestuursperiode, of tijdens het eerste jaar van de nieuwe bewindsploeg. De eerste twee jaren na de gemeenteraadsverkiezingen zijn dus extra druk voor de administratieve diensten die zich bezig houden met het bestuurlijk toezicht.

Nochtans is het aantal toezichtmaatregelen erg laag: van de 7.645 reglementen werden er slechts 42 geschorst (ambtshalve) waarvan er uiteindelijk slechts 3 werden vernietigd. Dat lage aantal is niet echt verwonderlijk, vermits de meeste reglementen eigenlijk gewoon hernomen worden of omdat er behalve aan het tarief, aan de inhoud weinig of niets wordt gewijzigd. Anderzijds wordt voor nieuwe reglementen of voor meer ingrijpende wijzigingen dikwijls voorafgaandelijk advies gevraagd aan de afdelingen van het agentschap. Op die manier wordt strijdigheid met de wet of met het algemeen belang op voorhand voorkomen.

Schorsing en vernietiging van gemeenteraadsbeslissingen over het budget

minister	aantal	motivering					
		deficit of fictief evenwicht	verplichte ontv/uitg. niet ingeschreven	ingeschr. ontv. komen niet of deels aan gemeente toe	ontv/uitg. strijdig met wet	schending algemeen belang	schending andere wet
def. vaststelling minister na schorsing	3						
vernietiging minister na schorsing							
vernietiging minister ambtshalve							

totaal gouverneurs	aantal	motivering					
		deficit of fictief evenwicht	verplichte ontv/uitg. niet ingeschreven	ingeschr. ontv. komen niet of deels aan gemeente toe	ontv/uitg. strijdig met wet	schending algemeen belang	schending andere wet
toegezonden	974						
ambtshalve schorsing	3	2			1		
schorsing na klacht							
hervaststelling							

Leeswijzer bij de tabel:

- Een toezichtmaatregel kan gebaseerd zijn op meerdere motiveringsgronden. Het totale aantal toezichtmaatregelen komt dus niet noodzakelijk overeen met het totale aantal motiveringen.

■ Commentaar

De budgetten en budgetwijzigingen moeten verplicht, met de nodige bijlagen, naar de gouverneurs worden gezonden binnen 20 dagen na vaststelling door de gemeenteraad. Wel zijn de gemeentelijke budgetten en budgetwijzigingen niet langer onderworpen aan goedkeuringstoezicht, met als gevolg dat zij onmiddellijk uitvoerbaar worden na de vaststelling door de gemeenteraad. In het gemeentedecreet worden in artikel 177 vier situaties opgesomd waarin

de gouverneur er toe gehouden is om de uitvoering van de budgetten of budgetwijzigingen te schorsen. Daarnaast kan de toezichthoudende overheid ook optreden indien de wet geschonden wordt of indien er een strijdigheid met het algemeen belang wordt vastgesteld.

Na schorsing dient de gemeenteraad het budget opnieuw vast te stellen en naar de Vlaamse Regering te sturen. De minister stelt het budget of de wijzigingen definitief vast of hij treft een vernietigingsbesluit. In het eerste geval kan de minister bedragen wijzigen, schrappen of inschrijven.

De 308 Vlaamse gemeenten stuurden in 2007 974 budgetten of budgetwijzigingen in. Alle schorsingen werden gemotiveerd op basis van één van de vier in het toezichtdecreet opge-

nomen schorsingsgronden: tweemaal wegens een deficit of een fictief evenwicht en éénmaal omdat ontvangsten of uitgaven strijdig waren met de wet.

Een schorsing met als reden dat ingeschreven ontvangsten niet aan de gemeente toekwamen kwam niet voor, net als de reden dat verplichte ontvangsten of uitgaven niet werden ingeschreven.

In geen enkel geval lag een klacht mee aan de basis van de uitgesproken schorsing.

Er werden geen budgetten of budgetwijzigingen hervastgesteld.

De minister stelde 3 budgetten definitief vast na schorsing.

Goedkeuring van de gemeenterekening

totaal gouverneurs	aantal	motivering				
		verwerping uitgaven	ambtshalve inschrijving ontvangsten	schending boekhoudk. regels	schending algemeen belang	schending andere wet
ingezonden	304					
goedkeuring zonder wijzigingen	300					
goedkeuring met wijzigingen ambtshalve	1			1		
goedkeuring met wijzigingen na klacht						
niet goedkeuring ambtshalve						
niet goedkeuring na klacht						

Leeswijzer bij de tabel:

- Een toezichtmaatregel kan gebaseerd zijn op meerdere motiveringsgronden. Het totale aantal toezichtmaatregelen komt dus niet noodzakelijk overeen met het totale aantal motiveringen.

■ Commentaar

Terwijl de budgetten een raming bevatten van de gemeentelijke ontvangsten en uitgaven, geven de rekeningen een inzicht in de financiële toestand van de gemeente na afloop van een dienstjaar. Aan de rekeningen is een goedkeuringstoezicht verbonden. In het toezichtdecreet wordt aan de gemeenteraad en aan de gemeentevontvanger de mogelijkheid geboden om bij de Vlaamse Regering beroep in te stellen tegen de besluiten van de gouverneurs betreffende de rekeningen.

In de loop van 2007 werden er 304 rekeningen ingezonden. Na onderzoek oordeelden de gouverneurs dat er aan 1 rekening enkel goedkeuring kon worden verleend indien wijzigingen werden aangebracht. In geen enkel dossier werd deze beslissing mede gebaseerd op basis van een klacht.

Er werd in 2007 bij de minister noch door een ontvanger, noch door een gemeenteraad beroep ingesteld tegen besluiten van de gouverneurs betreffende de rekeningen.

Ontvangen rekeningen

	gemeenterekening 2004	gemeenterekening 2005	gemeenterekening 2006
Vlaanderen (308)	308	306	295
Antwerpen (70)	70	69	66
Limburg (44)	44	44	44
Oost-Vlaanderen (65)	65	65	59
Vlaams-Brabant (65)	65	65	63
West-Vlaanderen (64)	64	63	63

Leeswijzer bij de tabel:

- De tabel geeft de stand van zaken weer op 21 februari 2008

■ Commentaar

Voor de rekeningen bepaalt de Nieuwe Gemeentewet in artikel 240 dat deze in het eerste kwartaal volgend op het dienstjaar aan de gemeenteraad moeten worden voorgelegd. We stellen vast dat deze termijn door zeer weinig gemeenten nageleefd wordt.

Voor de rekening van 2006 zijn er nog 13 gemeenten er niet in geslaagd een door de gemeenteraad vastgestelde rekening voor te leggen aan de gouverneur.

Vanaf 1 januari 2007 bepaalt het gemeentedecreet dat de gemeenteraad zich in de loop van het eerste semester dient uit te spreken over de jaarrekening. Er is evenwel geen sanctie voorzien in het gemeentedecreet wanneer deze termijn niet gerespecteerd wordt.

Schorsing en vernietiging van gemeenteraadsbeslissingen over financiën (exclusief belastingen en retributies en begroting)

Naast de in eerdere tabellen besproken besluiten zijn andere gemeenteraadsbesluiten over financiën onderworpen aan het algemeen toezicht, conform artikel 26 van het toezichtdecreet en artikel 253 van het gemeentedecreet. Voorbeelden van andere besluiten zijn: besluiten in verband met schuldherschikkingen, het toekennen van subsidies, het aangaan van leningen en dergelijke meer.

In totaal werden 152 gemeenteraadsbesluiten over financiën opgevraagd door of verplicht toegezonden aan de provinciegouverneurs.

Geen enkel besluit werd ambtshalve of na de indiening van een klacht geschorst.

Na schorsing van een gemeenteraadsbesluit kan het bestuur beslissen dit geschorste besluit gemotiveerd te rechtvaardigen. In die gevallen dient de minister zich uit te spreken over het gemeenteraadsbesluit.

In 2007 was dit het geval voor geen enkel besluit.

■ OCMW

Goedkeuring van de OCMW-rekeningen

totaal gouverneurs	aantal	motivering					
		verwerping uitgaven	ambtshalve inschrijving ontvangsten	schending boekhoudk. regels	schending algemeen belang	schending andere wet	schending boekhoudk. regels / auditverslag
ingezonden	306						
goedkeuring zonder wijzigingen	324						
goedkeuring met wijzigingen ambtshalve	4	1		3			
goedkeuring met wijzigingen na klacht							
niet goedkeuring ambtshalve							
niet goedkeuring na klacht							
niet goedkeuring na opmerkingen gemeenteraad							

Leeswijzer bij de tabel:

- Een toezichtmaatregel kan gebaseerd zijn op meerdere motiveringsgronden. Het totale aantal toezichtmaatregelen komt dus niet noodzakelijk overeen met het totale aantal motiveringen.

■ Commentaar

De jaarlijkse rekeningen van de OCMW's zijn onderworpen aan het goedkeuringstoezicht dat wordt uitgeoefend door de gouverneurs. Omdat gemeenten jaarlijks het tekort in de werking van het OCMW dienen bij te passen, wordt aan de gemeenteraden de mogelijkheid geboden om hun opmerkingen over de jaarrekening aan de gouverneur te bezorgen. Daarnaast vindt er een externe audit plaats op de OCMW-rekeningen.

Hoewel deze audit volkomen los staat van het toezicht, leveren de opgestelde auditverslagen vaak een belangrijke insteek voor het bestuurlijk toezicht. De vijf gouverneurs ontvingen in 2007 306 rekeningen van de OCMW's. Viermaal werden er ambtshalve wijzigingen aangebracht bij de goedkeuring van de rekening, in één geval werden er uitgaven uit de rekening verworpen. De goede resultaten

worden mede verklaard door de aanwezigheid van de externe auditcommissies waardoor er een nauwgezette begeleiding mogelijk is. Voor de meeste OCMW's is de implementatie van de zogenaamde nieuwe OCMW-boekhouding (NOB) nu ook reeds enkele jaren lopende, zodat de opstartmoeilijkheden stilaan van de baan zijn. De minister ontving geen dossiers.

Beroepen tegen meerjarenplannen van de OCMW's

Artikel 88 van de OCMW-wet bepaalt dat er minimaal in het jaar van de volledige vernieuwing van de OCMW-raad een meerjarenplan wordt opgesteld. Nadat de raad voor maatschappelijk welzijn een meerjarenplan heeft vastgesteld dient dit ter goedkeuring worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Dit is niet meer dan logisch aangezien de

gemeente verplicht is het tekort van het OCMW te dekken.

Tegen de beslissingen van beide raden is er beroep mogelijk bij de provinciegouverneurs. Er werd geen enkel gemotiveerd beroep tegen een meerjarenplan van de OCMW's ontvangen.

Beroepen tegen het vaststellen van de budgetten

Indien een OCMW over een meerjarenplan beschikt dat door de gemeenteraad is goedgekeurd, neemt deze laatste slechts kennis van het jaarlijkse budget zolang het budget binnen de grenzen blijft van de gemeentelijke bijdrage zoals opgenomen in het meer-

jarenplan. Als het bedrag voor de gemeentelijke bijdrage uit het meerjarenplan wordt overschreden, kan de gemeenteraad het budget aan het meerjarenplan aanpassen.

Beschikt een OCMW niet over een meerjarenplan en een budget, dan kan de gemeenteraad éézijdig het budget vaststellen. Uiteraard is dit een uitzonderingsprocedure. Tegen de beslissingen van beide besturen staat er beroep open bij de provinciegouverneur.

In 2007 is er net als in 2006 bij de gouverneurs geen enkel beroep tegen OCMW-budgetten binnengekomen. Echt verwonderlijk is dit niet vermits zowel de meerjarenplannen als de budgetten van OCMW's bespro-

ken worden in het overlegcomité vooraleer de betreffende raden er zich over uitspreken. Zodoende is er vaak consensus over deze documenten tussen gemeente en OCMW.

Schorsing en vernietiging van OCMW-raadsbeslissingen, exclusief meerjarenplannen en budgetten

Slechts een beperkt aantal OCMW-raadsbesluiten over financiële dossiers, andere dan budgetten en meerjarenplannen, werden aan de gouverneurs toegezonden of door de gouverneurs opgevraagd. Drie besluiten werden opgevraagd waarvan 2 in Vlaams-Brabant en 1 in West-Vlaanderen. Er werden echter geen toezichtmaatregelen getroffen in deze dossiers.

Gegevens over de OCMW-audit

gouverneur Antwerpen		audit				toezicht	
verklaring externe auditcommissie	aantal	BVR 17/12/1997	schema's bijlage MB 20/6/2001	alg. boekhoud- principes	adm. organisatie en interne controle	goedkeuring gouverneur	niet- goedkeuring gouverneur
goedkeuring zonder voorbehoud	70					72	
goedkeuring met voorbehoud	1						
afkeuring							
onthouding	1						

gouverneur Limburg		audit				toezicht	
verklaring externe auditcommissie	aantal	BVR 17/12/1997	schema's bijlage MB 20/6/2001	alg. boekhoud- principes	adm. organisatie en interne controle	goedkeuring gouverneur	niet- goedkeuring gouverneur
goedkeuring zonder voorbehoud	48					55	
goedkeuring met voorbehoud	7			7			
afkeuring							
onthouding							

gouverneur Oost-Vlaanderen		audit				toezicht	
verklaring externe auditcommissie	aantal	BVR 17/12/1997	schema's bijlage MB 20/6/2001	alg. boekhoud- principes	adm. organisatie en interne controle	goedkeuring gouverneur	niet- goedkeuring gouverneur
goedkeuring zonder voorbehoud	66					69	
goedkeuring met voorbehoud							
afkeuring							
onthouding							

gouverneur Vlaams-Brabant		audit				toezicht	
verklaring externe auditcommissie	aantal	BVR 17/12/1997	schema's bijlage MB 20/6/2001	alg. boekhoud- principes	adm. organisatie en interne controle	goedkeuring gouverneur	niet- goedkeuring gouverneur
goedkeuring zonder voorbehoud	54					54	
goedkeuring met voorbehoud	2	2		2		2	
afkeuring							
onthouding							

Gegevens over de OCMW-audit

gouverneur West-Vlaanderen verklaring externe auditcommissie	aantal	audit				toezicht	
		BVR 17/12/1997	schema's bijlage MB 20/6/2001	alg. boekhoud- principes	adm. organisatie en interne controle	goedkeuring gouverneur	niet- goedkeuring gouverneur
goedkeuring zonder voorbehoud	31					68	
goedkeuring met voorbehoud	1			1		1	
afkeuring							
onthouding							

totaal gouverneurs verklaring externe auditcommissie	aantal	audit				toezicht	
		BVR 17/12/1997	schema's bijlage MB 20/6/2001	alg. boekhoud- principes	adm. organisatie en interne controle	goedkeuring gouverneur	niet- goedkeuring gouverneur
goedkeuring zonder voorbehoud	269					318	
goedkeuring met voorbehoud	11	2		10		3	
afkeuring							
onthouding	1						

Leeswijzer bij de tabel:

- In de eerste kolom vindt u het aantal externe auditverslagen, die opgemaakt zijn in 2007. De daaropvolgende kolommen geven aan hoe vaak een bepaalde motiveringsgrond gebruikt wordt. In een bepaald extern auditverslag kunnen er meerdere motiveringsgronden worden opgenomen.
- De laatste twee kolommen geven aan welke toezichtmaatregelen er uiteindelijk genomen werden opgesplitst, naar de aard van de externe auditverslagen.

■ Commentaar

De invoering van de NOB in de OCMW's ging gepaard met de opstart van een externe audit op de OCMW-rekeningen. Deze externe audit wordt uitgeoefend door een externe auditcommissie, die volgens artikel 93bis van de organieke OCMW-wet uit ambtenaren bestaat.

Deze commissie heeft tot taak om controle uit te oefenen op de getrouwheid van onder meer de jaarrekeningen, zonder uitspraak te doen over het gevoerde beleid. Het opgestelde auditverslag wordt samen met het besluit van de gouverneur over de goedkeuring van de rekening aan het OCMW-bestuur bezorgd. In het verslag kunnen aanbevelingen voor het OCMW-bestuur worden opgenomen. Hoewel de externe audit een van de goedkeuring van de jaarrekening

onderscheiden handeling is, kan ze er een impact op hebben.

In 2007 werden er 281 verklaringen door de externe auditcommissies opgesteld. Elfmaal kon er enkel een goedkeuring met voorbehoud geformuleerd worden, hoofdzakelijk omdat de algemene boekhoudprincipes niet werden gerespecteerd. De auditors stelden in twee gevallen ook vast dat de bepalingen uit het ministerieel besluit van 17 december 1997 dat de nadere regels voor de OCMW-boekhouding vastlegt niet werden gevolgd. In één dossier, namelijk OCMW Antwerpen, ontbield de externe auditcommissie zich, omdat een beoordeling van de jaarrekening omwille van diverse redenen onmogelijk was. Hier kan men een sterke daling vaststellen van het aantal onthoudingen daar er in 2006 nog 7 onthoudingen waren.

■ Provincies

Schorsing en vernietiging van provincieraadbeslissingen over belastingen en retributies

In 2007 werden geen dossiers behandeld.

■ Gemeentebedrijven en provinciebedrijven

Schorsing en vernietiging van budgetten van gemeentebedrijven

Volgende aantallen dossiers werden toegezonden:

- Antwerpen 9
- Limburg 13
- Oost-Vlaanderen 10
- Vlaams-Brabant geen
- West-Vlaanderen 10

Artikel 24 van het decreet van 28 april 1993 stelt dat het toezicht op de budgetten en budgetwijzigingen van de gemeentebedrijven op dezelfde wijze wordt geregeld als voor de gemeenten het geval is. In eerste instantie worden deze documenten dus onderworpen aan het toezicht van de gouverneur, waarna beroep mogelijk is bij de Vlaamse Regering. De vier verplichte schorsingsgronden die gelden voor de gemeentebudgetten, zijn ook van toepassing op de budgetten van de gemeentebedrijven.

Er werden 42 budgetten en budgetwijzigingen van gemeentebedrijven bij de gouverneurs ontvangen. Na onderzoek bleek dat er geen redenen waren om tot schorsing over te gaan.

Het budget en de budgetwijzigingen van de steden Antwerpen en Gent zijn onderworpen aan de goedkeuring van de Vlaamse Regering, in uitvoering van art. 177, §4 van het gemeentedecreet (dezelfde regels zijn van toepassing op de gewone gemeentebedrijven). Voor het jaar 2007 werden alle 16 dossiers goedgekeurd.

Toezicht op de jaarrekeningen en staten van ontvangsten en uitgaven van gemeentebedrijven

Volgende aantallen dossiers werden toegezonden:

- Antwerpen 11
- Limburg 7
- Oost-Vlaanderen 10
- Vlaams-Brabant geen
- West-Vlaanderen 8

Volgende aantallen dossiers werden goedgekeurd:

- Antwerpen 11
- Limburg 6
- Oost-Vlaanderen 10
- Vlaams-Brabant geen
- West-Vlaanderen 5

De gemeenteraden keuren de jaarrekeningen en staten van ontvangsten en uitgaven van ieder gemeentebedrijf voorlopig goed. Hiervan wordt dan een exemplaar aan de gemeenterekening gehecht. Deze gemeenteraadsbesluiten worden samen met het jaarverslag en alle bijhorende documenten naar de gouverneur gestuurd die zich uitspreekt over de goedkeuring van de jaarrekeningen en staten van ontvangsten en uitgaven van de gemeentebedrijven.

In 2007 werden 36 jaarrekeningen en staten van ontvangsten en uitgaven ontvangen, waarvan er 32 goedgekeurd werden.

Toezicht op de jaarrekeningen van provinciebedrijven

Het decreet van 22 februari 1995, gewijzigd door het decreet van 15 juli 2002, houdende regeling, voor het Vlaamse Gewest, van het bestuurlijk toezicht op de provincies, bepaalt in artikel 18quinquis dat de jaarrekeningen van de provinciebedrijven aan de goedkeuring van de Vlaamse Regering zijn onderworpen.

In 2007 werden 14 jaarrekeningen goedgekeurd.

■ Politiezones

Schorsing en vernietiging van het budget van de politiezones

minister	aantal	motivering		
		niet overeenkomstig dotatie	schending algemeen belang	schending andere wet
def. vaststelling minister na schorsing	2			
vernietiging minister na klacht				
vernietiging minister ambtshalve				

totaal gouverneurs	aantal	motivering		
		niet overeenkomstig dotatie	schending algemeen belang	schending andere wet
ingezonden	247			
ambtshalve schorsing	5		5	1
schorsing na klacht				
hervaststelling	6			

Leeswijzer bij de tabel:

- In de eerste kolom vindt u het totale aantal schorsingen of vernietigingen die uitgesproken zijn in 2007. De daaropvolgende kolommen geven aan hoe vaak een bepaalde motiveringsgrond wordt gebruikt. Voor een bepaalde schorsing kunnen er meerdere motiveringsgronden zijn.

■ Commentaar

Sinds de hervorming van het politielandschap, met de totstandkoming van politiezones, zijn er vormen van dubbel toezicht ontstaan door een samenloop van bevoegdheden van zowel de federale als de Vlaamse overheid. Vanuit de federale overheid wordt er specifiek toezicht uitgeoefend waarbij nagegaan wordt of de bepalingen uit de politiewet en de uitvoeringsbesluiten daarvan worden nageleefd. Daarnaast gaat de Vlaamse overheid na of de zonebesluiten niet strijdig zijn met andere wetten en of ze in overeenstemming zijn met de algemene rechtsbeginselen van behoorlijk bestuur en met het algemeen belang.

In het toezichtdecreet van 15 juli 2002 is een afzonderlijk hoofdstuk voor het gewestelijk toezicht op de politiezones ingevoegd. Zo veel als mogelijk werden de toezichtregels die gelden voor de gemeenten van overeenkomstige toepassing gemaakt voor de politiezones.

In de loop van 2007 werden er 247 budgetten en budgetwijzigingen vanuit de politiezones overgemaakt aan de gouverneurs. Vijfmaal werd er na onderzoek geoordeeld dat een schorsingsbesluit moest genomen worden, vijfmaal wegens schending van het algemeen belang en éénmaal omdat een andere wet werd geschonden.

In de jaarlijkse omzendbrief met begrotings-onderrichtingen voor de gemeenten wordt telkens de aandacht gevestigd op de noodzaak aan voldoende en stelselmatig overleg tussen de gemeente en de politiezone over de politiedotatie en bij uitbreiding over de afstemming tussen het gemeentebudget en het budget van de politiezone.

Schorsing en vernietiging van de rekeningen van politiezones

totaal gouverneurs	aantal	motivering		
		niet overeenkomstig dotatie	schending algemeen belang	schending andere wet
ingezonden	108			
goedkeuring zonder wijzigingen	64			
goedkeuring met wijzigingen ambtshalve				
goedkeuring met wijzigingen na klacht				
niet goedkeuring ambtshalve	1			1
niet goedkeuring na klacht				

Leeswijzer bij de tabel:

- In de eerste kolom vindt u het totale aantal ingezonden, goedgekeurde of niet-goedgekeurde rekeningen.
- De daaropvolgende kolommen geven aan hoe vaak een bepaalde motiveringsgrond wordt gebruikt.
- Voor een bepaalde niet-goedkeuring kunnen er meerdere motiveringsgronden zijn.

■ Commentaar

De vijf gouverneurs ontvingen in 2007 in totaal 108 politierekeningen. In 2003 bedroeg dit aantal slechts 18, in 2004 62, in 2005 97 en in 2006 113. Hoewel er voorheen jaar na jaar meer rekeningen werden toegestuurd is deze trend gestopt in 2007. De reden hiervoor is niet duidelijk.

De in het verleden opgelopen achterstand is dus wel ongeveer afgebouwd. Daarnaast slagen meer en meer politiezones er in om, na de nodige opstartmoeilijkheden, binnen een redelijke termijn een rekening af te leveren. De zones kunnen zo de (zo recent mogelijke) rekeningcijfers aanwenden bij de opstelling van hun volgende budget, wat moet resulteren in een budget dat nauw bij de realiteit aansluit.

Eén rekening werd ambtshalve niet goedgekeurd, omdat de door de betrokken politiezones ingediende rekeningen een andere wet schonden.

De minister ontving geen dossiers.

Schorsing en vernietiging van beslissingen van politiezones over financiën (exclusief begroting en rekeningen)

Voor de uitoefening van het bestuurlijk toezicht door de Vlaamse overheid op de besluiten van de politiezones werd een zo groot mogelijke gelijkenis met het toezicht op gemeenteraadsbesluiten nagestreefd. Dit brengt met zich mee dat buiten de budgetten en de rekeningen ook andere besluiten van de politiezones moeten toegezonden worden aan of kunnen opgevraagd worden door de provinciegouverneurs.

Er werden geen besluiten over een financieel dossier van een politiezone ingestuurd of opgevraagd.

2.1.3 Personeel

■ Gemeenten

Schorsing en vernietiging van gemeenteraadsbeslissingen over personeelsformaties

minister	aantal	motivering	
		financiële haalbaarheid ontbreekt/onvoldoende	andere
rechtvaardiging-aanpassing	1		
ambtshalve/rechtstreekse vernietiging			
bij rechtvaardiging - ambtshalve vernietiging			
bij rechtvaardiging - vernietiging na klacht			

totaal gouverneurs	aantal	motivering	
		financiële haalbaarheid ontbreekt/onvoldoende	andere
ingezonden	328		
ambtshalve schorsing	6	1	5
schorsing na klacht	3		3
intrekking	5		

Leeswijzer bij de tabel:

- In de eerste kolom vindt u het totale aantal schorsingen of vernietigingen die uitgesproken zijn in 2007. De daaropvolgende kolommen geven aan hoe vaak een bepaalde motiveringsgrond gebruikt wordt. Voor één bepaalde schorsing of vernietiging kunnen er meerdere motiveringsgronden zijn.

■ Comentaar

In het gemeentedecreet werd in artikel 117 het bestuurlijk toezicht op de personeelsformaties geregeld. De schorsingsgrond werd, naast de algemene gronden, nl. de schending van het recht of de strijdigheid met het algemeen belang, beperkt tot het niet of onvoldoende aantonen van de financiële haalbaarheid door middel van de financiële nota van het meerjarenplan. Deze bepaling uit het gemeentedecreet trad in werking op 1 januari 2006.

In 2007 stellen we ongeveer evenveel schorsing vast als in 2006. In 2006 tekenden we 8 schorsingen op, in 2007 9. Het totale aantal besluiten betreffende personeelsformaties steeg wel licht. In 2007 telden we 328 besluiten ten opzichte van 272 in 2006. Van alle besluiten betreffende personeelsformaties (328) werd

er 2,7% geschorst. Van de negen schorsingen werden er 6 ambtshalve door de gouverneur uitgesproken en 3 na een klacht.

Eén besluit verkreeg uitwerking na rechtvaardigen. Geen enkel besluit betreffende een personeelsformatie werd door de minister vernietigd.

Schorsing en vernietiging van gemeenteraadsbeslissingen over de rechtspositieregeling van het personeel

minister	aantal	motivering				
		schending wet	schending algemeen belang	strijdig beginsel behoorlijk en goed bestuur	geen syndicaal overleg	andere
rechtvaardiging - aanpassing	12					
ambtshalve/rechtstreekse vernietiging						
bij rechtvaardiging - ambtshalve vernietiging	7	4		3		
bij rechtvaardiging - vernietiging na klacht						

totaal gouverneurs	aantal	motivering				
		schending wet	schending algemeen belang	strijdig beginsel behoorlijk en goed bestuur	geen syndicaal overleg	andere
ingezonden	1.111					
ambtshalve schorsing	9	6	1	2	1	1
schorsing na klacht	4	4	1	1		
intrekking	2					

Leeswijzer bij de tabel:

- In de eerste kolom vindt u het totale aantal schorsingen of vernietigingen die uitgesproken zijn in 2007. De daaropvolgende kolommen geven aan hoe vaak een bepaalde motiveringsgrond gebruikt wordt. Voor een bepaalde schorsing of vernietiging kunnen er meerdere motiveringsgronden zijn.

■ **Comentaar**

Artikel 253 van het gemeentedecreet bepaalt dat, binnen de twintig dagen nadat de besluiten van de gemeenteraad betreffende de rechtspositieregeling van het gemeentepersoneel genomen zijn, de besluiten moeten worden opgestuurd naar de gouverneur. Volgens artikel 255 van het gemeentedecreet heeft de gouverneur 50 dagen om het besluit te schorsen. Na schorsing beschikt de gemeente over een termijn van 100 dagen om het geschorste besluit in te trekken, te rechtvaardigen of aan te passen (artikel 265 van het gemeentedecreet). De toezichtsregeling trad in werking op 1 januari 2006.

Op een totaal van 1.111 ingestuurde beslissingen werden er 13 of 1,1% geschorst door de gouverneurs.

In totaal werden 12 beslissingen die gerechtvaardigd of aangepast werden na een schorsing voorgelegd aan de minister. De minister vernietigde in totaal 7 besluiten betreffende de rechtspositieregeling van het gemeentepersoneel. Het niet-naleven van de wet werd in 4 gevallen ingeroepen als vernietigingsgrond en het strijdig zijn met de beginselen van behoorlijk en goed bestuur in 3 gevallen.

■ OCMW

Schorsing en vernietiging van OCMW-raadsbeslissingen over de personeelsformaties

totaal gouverneurs	aantal	motivering						
		geen afdoend personeelsplan	geen algemeen organogram voorgelegd	niet naleven sectoraal akkoord	financiële haalbaarheid ontbreekt/onvoldoende	schending algemeen belang	geen syndicaal overleg	andere
toegezonden	166							
ambtshalve schorsing	8				6	1	1	5
schorsing na klacht								
intrekking	4							

Leeswijzer bij de tabel:

- In de eerste kolom vindt u het totale aantal schorsingen of vernietigingen die uitgesproken zijn in 2007. De daaropvolgende kolommen geven aan hoe vaak een bepaalde motiveringsgrond gebruikt wordt. Voor een bepaalde schorsing of vernietiging kunnen er meerdere motiveringsgronden zijn.

■ Comentaar

Het bestuurlijk toezicht op de personeelsformaties van de OCMW's wordt geregeld door het decreet van 7 mei 2004 (wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, wat betreft het administratief toezicht). Besluiten inzake personeelsformaties vallen onder het algemeen bestuurlijk toezicht.

In 2007 werden er 166 besluiten betreffende personeelsformaties toegestuurd. Van die 166 werden er 8 of 4,8% geschorst door de gouverneurs. De belangrijkste reden tot schorsing is het ontbreken van een afdoende financiële motivatie. Geen enkel besluit werd gemotiveerd gerechtvaardigd of aangepast.

Schorsing en vernietiging van OCMW-raadsbeslissingen over de rechtspositieregeling van het personeel

minister	aantal	motivering		
		schending wet	schending ruimer belang	strijdig beginsel behoorlijk en goed bestuur
handhaving	3			
ambtshalve/rechtstreekse vernietiging				
bij rechtvaardiging - ambtshalve vernietiging				
bij rechtvaardiging - vernietiging na klacht				

totaal gouverneurs	aantal	motivering		
		schending wet	schending ruimer belang	strijdig beginsel behoorlijk en goed bestuur
ingezonden	738			
ambtshalve schorsing	7	4	1	3
schorsing na klacht	4	3		1
intrekking	2			

Leeswijzer bij de tabel:

- In de eerste kolom vindt u het totale aantal schorsingen of vernietigingen die uitgesproken zijn in 2007. De daaropvolgende kolommen geven aan hoe vaak een bepaalde motiveringsgrond gebruikt wordt. Voor een bepaalde schorsing of vernietiging kunnen er meerdere motiveringsgronden zijn.

■ Commentaar

In 1,5% (11 dossiers) van alle ingezonden dossiers (738) hebben de gouverneurs gebruik gemaakt van hun schorsingsbevoegdheid. 4 van de 11 schorsingen werden uitgesproken nadat een klacht werd ingediend. Twee van deze geschorste besluiten werden expliciet ingetrokken door de betrokken raden voor maatschappelijk welzijn. 3 besluiten werden gemotiveerd gerechtvaardig of aangepast. Na rechtvaardiging of aanpassing werd geen enkel besluit door het ambt van de minister vernietigd.

■ Provincies

Schorsing en vernietiging van provincieraadsbeslissingen over de personeelsformatie

	aantal	motivering	
		financiële haalbaarheid ontbreekt / onvoldoende	schending andere wet
ingezonden	25		
ambtshalve schorsing			
schorsing na klacht	1		1
intrekking na schorsing			
rechtvaardiging - aanpassing	1		
ambtshalve/rechtstreekse vernietiging			
bij rechtvaardiging - ambtshalve vernietiging			
bij rechtvaardiging - vernietiging na klacht			

Leeswijzer bij de tabel:

- In de eerste kolom vindt u het totale aantal schorsingen of vernietigingen die uitgesproken zijn in 2007. De daaropvolgende kolommen geven aan hoe vaak een bepaalde motiveringsgrond gebruikt wordt. Voor een bepaalde schorsing of vernietiging kunnen er meerdere motiveringsgronden zijn.

■ Commentaar

Vanaf 1 januari 2006 wordt het bestuurlijk toezicht op de personeelsformaties van de provincies geregeld in het artikel 113 van het provinciedecreet. Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering de uitvoering van de besluiten tot vaststelling of wijziging van de personeelsformatie schorst die worden genomen zonder dat de financiële haalbaarheid door middel van de financiële nota van het meerjarenplan wordt aangetoond. De Vlaamse Regering kan de schorsing beperken tot een of meer delen van het besluit, op voorwaarde dat het niet-geschorste deel nog op samenhangende wijze kan worden uitgevoerd.

In geval van schorsing beschikt de provincieoverheid over honderd dagen volgend op de dag van de verzending van het schorsingsbesluit aan de provincieoverheid, om een van de volgende beslissingen te nemen en ter kennis te brengen van de Vlaamse Regering.

De provincieoverheid kan het geschorste besluit intrekken en geeft daarvan kennis aan de

Vlaamse Regering. Als de provincieoverheid het besluit waarvan de uitvoering is geschorst, gemotiveerd rechtvaardigt of aanpast, beschikt de Vlaamse Regering over vijftig dagen om tot vernietiging over te gaan. Deze termijn gaat in op de derde dag die volgt op de dag van de verzending van de rechtvaardigingsbeslissing. Bij gebrek aan vernietiging binnen deze termijn is de schorsing opgeheven. Als binnen de termijn, vermeld in het eerste lid, geen besluit aan de Vlaamse Regering wordt verzonden, wordt het besluit waarvan de uitvoering is geschorst geacht nooit te hebben bestaan.

In 2007 werden 25 besluiten inzake wijzigingen aan de personeelsformatie ter kennisgeving aan de minster overgemaakt. Dit zijn er 22 minder dan vorig jaar. Slechts één besluit werd geschorst naar aanleiding van een klacht omdat het inhoudelijk niet voldeed aan de wettelijke voorschriften. Het besluit werd door het betrokken provinciebestuur aangepast. Na onderzoek van de aanpassing heeft de minster uitvoering aan het besluit gegeven.

Schorsing en vernietiging van provincieraadsbeslissingen over de rechtspositieregeling van het provinciepersoneel

	aantal	motivering		
		schending wet	schending algemeen belang	strijdig beginsel behoorlijk bestuur
ingezonden	15			
ambtshalve schorsing				
schorsing na klacht	1	1		
intrekking na schorsing				
rechtvaardiging - aanpassing	1			
ambtshalve/rechtstreekse vernietiging	1	1		
bij rechtvaardiging - ambtshalve vernietiging				
bij rechtvaardiging - vernietiging na klacht	2	1		1

Leeswijzer bij de tabel:

- In de eerste kolom vindt u het totale aantal schorsingen of vernietigingen die uitgesproken zijn in 2007. De daaropvolgende kolommen geven aan hoe vaak een bepaalde motiveringsgrond gebruikt wordt. Voor een bepaalde schorsing of vernietiging kunnen er meerdere motiveringsgronden zijn.

■ Commentaar

Het bestuurlijk toezicht op de provincieraadsbeslissingen inzake de rechtspositieregeling van het personeel wordt geregeld in de artikelen 242 tot en met 249 van het provinciedecreet.

De Vlaamse Regering is bevoegd om besluiten inzake de rechtspositieregeling van het provinciepersoneel te schorsen en te vernietigen.

Van de 15 ingestuurde besluiten werd één besluit geschorst naar aanleiding van een klacht. Na aanpassing van het geschorste besluit, werd uitvoering verleend. De minister heeft ook drie besluiten rechtstreeks vernietigd. Eén ambtshalve en twee na klacht. De oorzaken van deze vernietigingen waren het niet-naleven van de wettelijke voorschriften en het strijdig zijn met de beginselen van behoorlijk bestuur.

■ Politiezones

Schorsing en vernietiging van beslissingen over de formaties en de inzet van contractuelen in de politiezones

De verdeling van de ingezonden besluiten over de verschillende provincies is als volgt:

- Antwerpen: 5
- Limburg: 7
- Oost-Vlaanderen: 10
- Vlaams-Brabant: 3
- West-Vlaanderen: 6

Van de 31 ingezonden besluiten hebben de gouverneurs niet één besluit moeten schorsen. Er was ook geen enkel besluit inzake de formaties en de contractuele inzet van de politiezones dat aanleiding gaf tot een klacht.

2.1.4 Onteigeningen

Onteigeningen door gemeenten, OCMW's, provincies, gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en politiezones

	ontvangen	gemachtigd	niet gemachtigd
gemeenten	47	3	1
OCMW's			
provincies			
GOM			
IGS	8	10	1
politiezones	3		

■ Commentaar

Lokale besturen kunnen eigendommen onteigenen om reden van openbaar nut op basis van de decreten van 13 april 1998 tot bepaling van enerzijds de gevallen en de modaliteiten waarbij de Vlaamse Regering kan overgaan tot onteigeningen ten algemenen nutte inzake de culturele, persoonsgebonden en onderwijsaanleggebeden en anderzijds inzake gewestelijke aangelegenheden.

Het grote verschil tussen het aantal ingekomen aanvragen tot onteigeningen vanuit gemeentebesturen en het aantal formele beslissingen (machtiging of niet-machtiging) is te wijten aan het feit dat in tal van dossiers

de gemeenten moeten worden aangeschreven om bijkomende gegevens te bezorgen of dat het ingediende dossier onvolledig is, of dat een aanvulling van de dossiers moet gebeuren aan de hand van een plaatsbezoek.

In de gevallen waarin een vraag tot machtiging niet gehonoreerd wordt, is de reden van de niet-machtiging ofwel dat het onteigenende bestuur niet motiveert waarom de onteigening noodzakelijk is voor openbaar nut, ofwel omdat een noodzakelijk advies van een interne instantie aangeeft dat het openbaar nut niet is aangetoond.

2.2 Klachten

Meer gegevens op de site

www.vlaanderen.be/binnenland

- Op onze website vindt u meer uitgebreide cijfergegevens over klachten voor elk van de gouverneurs. In deze publicatie worden de gegevens enkel als totaal voor alle gouverneurs en voor de minister weergegeven.

2.2.1 Juridisch

Klachten over gemeenten en gewone gemeentebedrijven, exclusief financiën en personeel

Minister					
inhoud klacht	bij minister		hoedanigheid klager		
	aangetekend	niet-aangetekend	raadslid	personeel en burgers	andere
werking organen	9	20	24	6	3
overheidsopdrachten	8	6	8	6	
patrimonium	5	3	4	2	1
politieele aangelegenheden	3	1	4		
cultuur, welzijn, onderwijs					
ruimtelijke ordening, milieu	9	3	1	11	1
andere	8	13	6	15	

resultaat klacht	vernietiging minister			geen toezichtsmaatregel
	na schorsing	rechtstreeks binnen schorsingstermijn	rechtstreeks na schorsingstermijn (20 dagen)	
werking organen		1	1	21
overheidsopdrachten				
patrimonium				2
politieele aangelegenheden				1
cultuur, welzijn, onderwijs				
ruimtelijke ordening, milieu				3
andere				7

Klachten over gemeenten en gewone gemeentebedrijven, exclusief financiën en personeel

totaal gouverneurs					
inhoud klacht	bij gouverneur		hoedanigheid klager		
	aangetekend	niet-aangetekend	raadslid	personeel en burgers	andere
werking organen	119	252	264	84	22
overheidsopdrachten	35	33	28	29	11
patrimonium	16	46	15	44	3
politieele aangelegenheden	8	15	3	20	
cultuur, welzijn, onderwijs		2			2
ruimtelijke ordening, milieu	31	161	16	164	12
andere	33	48	21	51	9

resultaat klacht	aantal schorsing gouverneur	aantal geen toezichtsmaatregel
werking organen	26	340
overheidsopdrachten	8	55
patrimonium	5	67
politieele aangelegenheden		23
cultuur, welzijn, onderwijs		3
ruimtelijke ordening, milieu	3	233
andere	3	77

Leeswijzer bij de tabel:

- Voor klachten die te maken hebben met meerdere domeinen, wordt nagegaan wat het hoofdmotief is van de klacht. Ze worden dan in de betreffende rubriek opgenomen.
- De klachten die vermeld worden in de tabel inhoud van de klacht zijn niet noodzakelijk allemaal dezelfde klachten die men terug vindt in de tabel resultaat van de klacht. Een klacht die ingestuurd wordt op het einde van 2006, zal pas in 2007 behandeld worden. De inhoud van de klacht wordt al geregistreerd in dit jaarbeeld, maar het resultaat van de klacht is nog niet bekend.

■ Commentaar

Op basis van de bepalingen van hoofdstuk I van titel VIII van het gemeentedecreet kan tegen beslissingen van gemeentelijke overheden, hetzij ambtshalve hetzij op basis van een klacht worden opgetreden door de toezichthoudende overheid. Met toezichthoudende overheid wordt hier bedoeld de gouverneur van de provincie of de Vlaamse minister bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden.

De gouverneur kan een beslissing, ofwel ambtshalve ofwel na ontvangst van een klacht, schorsen, hetgeen betekent dat ze blijft bestaan maar in haar uitvoering geschorst wordt. Na het administratief optreden van de gouverneur kan een gemeente de beslissing ofwel intrekken ofwel gemotiveerd rechtvaardigen of aanpassen. Wordt de beslissing ingetrokken, verdwijnt ze uiteraard uit het rechtsverkeer. Wordt de beslissing echter gehandhaafd of aangepast, is het de bevoegdheid van de minister bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden de geschorste beslissing hetzij te vernietigen (waardoor ze definitief uit het rechtsverkeer verdwijnt), hetzij de rechtvaardiging of aanpassing van het besluit door de gemeente te aanvaarden en dus niet op te treden, waardoor de schorsing van de gouverneur komt te vervallen en het besluit van de gemeenteoverheid volledige uitwerking kan hebben.

Een belangrijke nieuwigheid met betrekking tot de vroegere regelgeving, is dat wanneer de gouverneur niet optreedt tegen een beslissing van de gemeentelijke overheid binnen de hem toegemeten termijn van dertig dagen, de minister nog over twintig extra dagen beschikt om het besluit waartegen klacht is neergelegd, te vernietigen.

Daarenboven heeft de minister ook de bevoegdheid om een besluit van de gemeentelijke overheid rechtstreeks te vernietigen, hetzij ambtshalve, hetzij na ontvangst van een klacht, zonder de schorsing van de gouverneur te moeten afwachten.

Het grootste gedeelte van de klachten die bij de minister toekwamen hadden betrekking op de organisatie van de gemeente. De inhoud van de klachten was, zoals ook in de voorbije jaren, zeer verscheiden: het samenroepen van de gemeenteraad, het weigeren punten op de agenda te plaatsen, de wijze van stemmen, voordrachten van kandidaten in adviesraden, schending taakwetgeving, ... Ook klachten met betrekking tot een beweerde schending van de wet op de overheidsdrachten blijven relatief hoog "scoren", hetgeen logisch is, aangezien aan beslissingen die werden genomen met inachtname van deze wet over het algemeen een hoog financieel plaatje vast hangt.

Het gegeven dat het totaal van de bij de minister ingekomen klachten niet altijd klopt met de som van het aantal vernietigingen en het aantal dossiers waarbij geen toezichtmaatregel werd genomen, is te wijten aan het feit dat diverse klachten geen betrekking hadden op formele beslissingen van de gemeentelijke overheden, zodat uiteraard geen toezichtmaatregel (schorsing en vernietiging) in de enge zin van het woord werd getroffen.

Het gegeven dat in bepaalde gevallen (zoals bij het item overheidsopdrachten) er minder ingekomen klachten werden geregistreerd dan de som van het aantal dossiers waarin een maatregel werd getroffen en van de dossiers waarin

geen maatregel werd genomen, is te wijten aan het feit dat het hier klachten betreft die eind 2006 inkwamen, maar die slechts in 2007 tot een bepaalde beslissing hebben geleid.

Nog op te merken valt dat klaarblijkelijk mandatarissen eerder klacht zullen indienen dan de gewone burger. Meestal gaat het hier specifiek over oppositieraadsleden.

Klachten over OCMW's, exclusief klachten over personeel en financiën

Minister				
inhoud klacht	aantal	hoedanigheid klager		
		raadslid	personeel en burgers	andere
werking organen	5	5		
overheidsopdrachten				
patrimonium	2	2		
cultuur, welzijn, onderwijs				
andere				

resultaat klacht	vernietigingen		geen toezichtsmaatregel	
	aantal	andere	aantal	andere
werking organen	1		3	
overheidsopdrachten				
patrimonium			2	
cultuur, welzijn, onderwijs				
andere				

Totaal gouverneurs				
inhoud klacht	aantal	hoedanigheid klager		
		raadslid	personeel en burgers	andere
werking organen	27	18	8	1
overheidsopdrachten	3	3		
patrimonium	2	1	1	
cultuur, welzijn, onderwijs				
andere	1		1	

resultaat klacht	schorsingen		geen toezichtsmaatregel	
	aantal	andere	aantal	andere
werking organen	2		25	
overheidsopdrachten			4	
patrimonium			2	
cultuur, welzijn, onderwijs				
andere			1	

Leeswijzer bij de tabel:

- Voor klachten die te maken hebben met meerdere domeinen, wordt nagegaan wat het hoofdmotief is van de klacht. Ze worden dan in de betreffende rubriek opgenomen.
- De klachten die vermeld worden in de tabel inhoud van de klacht zijn niet noodzakelijk allemaal dezelfde klachten die men terug vindt in de tabel resultaat van de klacht. Een klacht die ingestuurd wordt op het einde van 2007, zal pas in 2008 behandeld worden. De inhoud van de klacht wordt al geregistreerd in dit jaarbeeld, maar het resultaat van de klacht is nog niet bekend.

■ Commentaar

Op basis van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, kan tegen beslissingen van het OCMW hetzij ambtshalve, hetzij op basis van een klacht worden opgetreden door de toezichtboudende overheid. Met toezichtboudende overheid wordt hier bedoeld de gouverneur van de provincie of de Vlaamse minister bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden.

De gouverneur kan een beslissing, ofwel ambtshalve ofwel na ontvangst van een klacht, schorsen, hetgeen betekent dat ze blijft bestaan maar in haar uitvoering geschorst wordt. Na het administratief optreden van de gouverneur kan het OCMW de beslissing ofwel intrekken ofwel gemotiveerd rechtvaardigen of aanpassen. Wordt de beslissing ingetrokken, verdwijnt ze uiteraard uit het rechtsverkeer. Wordt de beslissing echter gehandhaafd of aangepast, is het de bevoegdheid van de minister bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden de geschorste beslissing hetzij te vernietigen (waardoor ze definitief uit het rechtsverkeer verdwijnt), hetzij de rechtvaardiging of aanpassing van het besluit door het OCMW te aanvaarden en dus niet op te treden, waardoor de schorsing van de gouverneur komt te vervallen en het besluit van het OCMW volledige uitwerking kan hebben.

De minister heeft tevens de bevoegdheid om een besluit van een OCMW rechtstreeks te vernietigen, hetzij ambtshalve, hetzij na ontvangst van een klacht, zonder de schorsing van de gouverneur te moeten afwachten.

Klachten over provincies en gewone provinciebedrijven, exclusief klachten over personeel en financiën

inhoud klacht	hoedanigheid klager	
	bij minister	raadslid andere
organisatie	3	3
overheidsopdrachten		
patrimonium		
politieele aangelegenheden		
andere		

resultaat klacht	resultaat		
	schorsing minister	vernietiging minister	geen toezichtsmaatregel
organisatie			2
overheidsopdrachten			
patrimonium			
politieele aangelegenheden			
andere			

Leeswijzer bij de tabel:

- Voor klachten die te maken hebben met meerdere domeinen, wordt nagegaan wat het hoofdmotief is van de klacht. Ze worden dan in de betreffende rubriek opgenomen.
- De klachten die vermeld worden in de tabel inhoud van de klacht zijn niet noodzakelijk allemaal dezelfde klachten die men terug vindt in de tabel resultaat van de klacht. Een klacht die ingestuurd wordt op het einde van 2007, zal pas in 2008 behandeld worden. De inhoud van de klacht wordt al geregistreerd in dit jaarbeeld, maar het resultaat van de klacht is nog niet bekend.

■ Commentaar

Op basis van het toezichtdecreet van 22 februari 1995 tot regeling van het bestuurlijk toezicht op de provincies in het Vlaamse Gewest, kan tegen beslissingen van provinciale overheden, hetzij ambtsbalve hetzij op basis van een klacht worden opgetreden door de toezichthoudende overheid. Met toezichthoudende overheid wordt hier bedoeld de Vlaamse minister bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden.

De minister kan een beslissing, ofwel ambtsbalve, ofwel na ontvangst van een klacht, schorsen, hetgeen betekent dat ze blijft bestaan maar in haar uitvoering geschorst wordt. Na het schorsend optreden van de minister kan de provincie haar beslissing ofwel intrekken, ofwel gemotiveerd rechtvaardigen of aanpassen. Wordt de beslissing ingetrokken, verdwijnt ze uiteraard uit het rechtsverkeer. Wordt de beslissing echter gehandhaafd of aangepast, kan de minister de geschorste beslissing hetzij vernietigen (waardoor ze definitief uit het rechtsverkeer verdwijnt), hetzij de rechtvaardiging of aanpassing van het besluit van de provinciale overheid aanvaarden en dus niet optreden, waardoor de schorsing komt te vervallen en het besluit van de provinciale overheid volledige uitwerking kan hebben.

De minister heeft uiteraard ook de bevoegdheid om een besluit van de provinciale overheid rechtstreeks te vernietigen, hetzij ambtsbalve, hetzij na ontvangst van een klacht, zonder het desbetreffende besluit eerst te moeten schorsen.

Klachten over autonome gemeente- en provinciebedrijven en OCMW-verenigingen

minister						
Bestuur	aantal	genomen toezichtsmaatregel				geen toezichtsmaatregel
		schorsing	niet-goedkeuring	niet-machtiging	vernietiging	
autonoom gemeentebedrijf	1					1
autonoom provinciebedrijf	1					1
OCMW-vereniging	3					3

totaal gouverneurs						
Bestuur	aantal	genomen toezichtsmaatregel				geen toezichtsmaatregel
		schorsing	niet-goedkeuring	niet-machtiging	vernietiging	
autonoom gemeentebedrijf	3					3
autonoom provinciebedrijf						
OCMW-vereniging	9	2				3

Klachten over erediensten

Bestuur	aantal	genomen toezichtsmaatregel		geen toezichtsmaatregel
		schorsing	vernietiging	
minister	1	1	1	
gouverneur Antwerpen	2			2
gouverneur Limburg	1	1		
gouverneur Oost-Vlaanderen	1			1
gouverneur Vlaams-Brabant	1			1
gouverneur West-Vlaanderen	3	1		2

■ Commentaar

Alhoewel de bevoegdheid met betrekking tot de erediensten reeds sedert 1 januari 2002 werd overgeheveld van de federale overheid naar de gewesten, ontving de minister in het jaar 2007 slechts één klacht.

Het indienen van klachten tegen beslissingen van kerkbesturen is dus duidelijk nog niet ingeburgerd binnen dit beleidsdomein. Dit is wellicht niet abnormaal, gezien de impact van de beslissingen van deze besturen uiteraard minder ingrijpend is dan sommige beslissingen van andere lokale overheden en aan deze beslissingen veel minder ruchtbaarheid gegeven wordt.

2.2.2 Financieel

Klachten over het financiële beleid van de gemeenten en de gewone gemeentebedrijven

minister				
inhoud klacht	bij minister		hoedanigheid klager	
			raadslid	andere
budget (+ wijzigingen)	2		2	
rekeningen				
	aangetekend	niet-aangetekend		
belasting / retributiereglementen	5			5
dotatie politiezones				
andere	2		2	

resultaat klacht	vernietiging minister			geen toezichtsmaatregel
	na schorsing	rechtstreeks binnen schorsingstermijn	rechtstreeks na schorsingstermijn (20 dagen)	
budget (+ wijzigingen)				2
rekeningen				
belasting / retributiereglementen				5
dotatie politiezones				
andere				2

totaal gouverneurs				
inhoud klacht	bij minister/gouverneur		hoedanigheid klager	
			raadslid	andere
budget (+ wijzigingen)	13		13	
rekeningen	2		2	
	aangetekend	niet-aangetekend		
belasting / retributiereglementen	12	28	11	29
dotatie politiezones				
andere	13	18	15	16

resultaat klacht	schorsingen gouverneur	vernietiging minister			geen toezichtsmaatregel
		na schorsing	rechtstreeks binnen schorsingstermijn	rechtstreeks na schorsingstermijn (20 dagen)	
budget (+ wijzigingen)					13
rekeningen					2
belasting / retributiereglementen	3				37
dotatie politiezones					
andere					31

Leeswijzer bij de tabel:

- Voor klachten die te maken hebben met meerdere domeinen wordt nagegaan wat het hoofdmotief is van de klacht. Ze worden dan in de betreffende rubriek opgenomen.
- De klachten die vermeld worden in de tabel die gaat over de inhoud van de klacht zijn niet noodzakelijk allemaal dezelfde klachten die men terugvindt in de tabel over het resultaat van de klacht. Een klacht die ingestuurd wordt op het einde van 2007, zal pas in 2008 behandeld worden. De inhoud van de klacht wordt dan al geregistreerd in dit jaarbeeld, maar het resultaat is nog niet bekend.

■ Commentaar

Het vroegere bijzonder toezicht is in enkele fasen stelselmatig afgebouwd naar een algemeen toezicht. Op slechts enkele gemeenteraadsbesluiten blijft nog het goedkeuringstoezicht van toepassing. Naast onderzoek op eigen initiatief van de administratie, kan men vaststellen dat ernstige klachten, ingediend door raadsleden of burgers, vaak een startpunt zijn voor de uitoefening van het bestuurlijk toezicht. Om een goed zicht te krijgen op het aantal ingediende klachten werden zij in deze tabel samengevoegd. Verspreid over de andere tabellen vindt men immers eveneens terug tegen welke besluiten klacht werd ingediend.

Bij de vijf gouverneurs samen werden er 86 klachten ingediend. Net zoals de voorbije jaren werd er hoofdzakelijk, namelijk 46% van de klachten, geklaagd over gemeentelijke belasting- en retributiereglementen. Bovendien werd 72% van de klachten over belastingen en retributies ingediend door burgers.

Als er klachten werden ingediend over budgetten of rekeningen, in 2007 vijftienmaal, gebeurde dit uitsluitend door raadsleden.

Na onderzoek bleek dat in 3 dossiers tot een schorsing moest besloten worden.

Een klager kan kiezen waar bij zijn klacht indient. Het is mogelijk dat er gelijktijdig bij de gouverneur en de minister klacht wordt ingediend. Afhankelijk van de inhoud van de klacht is het dan de gouverneur of de minister die de klager een antwoord bezorgt. In 2007 werden er 9 klachten rechtstreeks bij de minister ingediend, waarvan er 5 handelden over belastingen en retributies. De klachten die de minister ontving over budgetten of rekeningen werden uitsluitend door raadsleden ingediend.

Klachten over het financiële beleid van de provincies

In 2007 zijn geen klachten ontvangen met betrekking tot de financiën van de provincies.

2.2.3 Personeel

Klachten over het personeelsbeleid van de gemeenten en de gewone gemeentebedrijven

minister							
	INHOUD klacht				RESULTAAT klacht		
	bij minister		hoedanigheid klager		aantal vernietigingen minister		aantal geen toezichtsmaatregel
	aangetekend	niet-aangetekend	raadslid	andere	na schorsing	rechtstreeks binnen schorsings-termijn	
aanwerving en bevordering	3		1	2			3
benoemingen	6			6		3	3
evaluatie en ontslag	3	1		4	1		3
verloven en afwezigheden							
anciënniteit / functionele loopbaan							
toelagen en vergoedingen							
relatie vakorganisatie - overheid	4			4			4
andere	1			1			1

totaal gouverneurs						
	INHOUD klacht				RESULTAAT klacht	
	bij gouverneur		hoedanigheid klager		aantal schorsingen gouverneur	
	aangetekend	niet-aangetekend	raadslid	andere		
aanwerving en bevordering	17	18	3	32	7	28
benoemingen	7	5	4	8	6	6
evaluatie en ontslag	16	11	1	26	9	18
verloven en afwezigheden	2	4	2	4	1	5
anciënniteit / functionele loopbaan	3	4	0	7	2	5
toelagen en vergoedingen	1	1	1	1	1	1
relatie vakorganisatie - overheid	1	8	0	9	4	5
andere	11	14	11	14	3	22

Leeswijzer bij de tabel:

- Voor klachten die te maken hebben met meerdere domeinen wordt nagegaan wat het hoofdmotief is van de klacht. Ze worden dan in de betreffende rubriek opgenomen.

■ Commentaar

Bij de provinciale afdelingen zijn in totaal 123 klachten inzake personeelsaangelegenheden van de gemeenten ingekomen, wat geleid heeft tot 33 (26,8%) schorsingen.

Van de 18 klachten die rechtstreeks bij de minister zijn ingekomen werden er drie beslissingen rechtstreeks vernietigd. Eén besluit werd vernietigd na schorsing. Geen enkel dossier werd rechtstreeks door de minister vernietigd binnen de 20 dagen na het verstrijken van de schorsingstermijn van de gouverneur.

Beroepscommissie voor tuchtzaken voor gemeente- en provinciepersoneel

	gemeenten
aantal ontvangen beroepen	18
aantal verzoeken om beroep te argumenteren	2
aantal ontvankelijke beroepen	17
aantal niet-ontvankelijke beroepen	
beslissingen van de beroepscommissie:	9
- bevestiging initiële sanctie	2
- initiële beslissing hervormd door beroepscommissie	7

■ Commentaar

De procedure voor het beroep bij tuchtzaken is geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2006 houdende vaststelling van de tuchtprocedure voor het statutair gemeente- en provinciepersoneel.

De beroepscommissie voor tuchtzaken heeft in totaal 18 beroepen ontvangen van personeelsleden van de gemeenten. Er werden twee verzoeken om het beroep te argumenteren verstuurd.

Alle beroepen werden ontvankelijk verklaard. De beroepscommissie voor tuchtzaken moet evenwel nog uitspraak doen over één beroep dat pas op het einde van het jaar 2007 is binnengekomen.

De beroepscommissie heeft 9 beslissingen genomen. In twee gevallen werd de initiële sanctie, die door het gemeentebestuur werd opgelegd bevestigd. In 7 gevallen heeft de commissie gebruik gemaakt van haar hervormingsrecht.

Van personeelsleden van de provincies is geen enkel beroep bij de beroepscommissie binnengekomen.

Beroepscommissie voor tuchtzaken voor gemeente- en provinciepersoneel, preventieve schorsingen

	gemeenten
aantal ontvangen beroepen tegen preventieve schorsing	6
aantal ontvangen verzoeken om beroep te argumenteren	
aantal ontvankelijke beroepen	6
aantal niet-ontvankelijke beroepen	
beslissingen van de beroepscommissie	5
- bevestiging preventieve schorsing	3
- hervorming preventieve schorsing	4

■ Commentaar

De procedure voor het beroep bij preventieve schorsingen is geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2006 houdende vaststelling van de tuchtprocedure voor het statutair gemeente- en provinciepersoneel.

De beroepscommissie voor tuchtzaken heeft in totaal 6 beroepen tegen een preventieve schorsing ontvangen van personeelsleden van de gemeenten. Alle beroepen werden ontvankelijk verklaard.

De beroepscommissie heeft 5 beslissingen genomen. In drie gevallen werd de initiële

preventieve schorsing die door het gemeentebestuur werd opgelegd, bevestigd. In 4 gevallen heeft de commissie gebruik gemaakt van haar hervormingsrecht. De beroepscommissie heeft in verschillende dossiers de preventieve schorsing bevestigd en heeft op hetzelfde moment gebruik gemaakt van haar hervormingsrecht om wijzigingen aan te brengen bij de inhouding van het salaris.

Bij het provinciepersoneel werd geen enkel beroep tegen een preventieve schorsing ingediend bij de beroepscommissie.

Tuchtmaatregelen bij het gemeentepersoneel

	gemeenten
aantal ontvangen tuchtdossiers	11
aantal ontvangen beroepen	8
aantal ingewilligde beroepen	5
aantal niet-ingewilligde beroepen	7
motivering van niet-goedkeuring:	
- niet naleven vormvereisten	1
- niet naleven hoorplicht	1
- motiveringsplicht	
- redelijkheidsbeginsel	
- andere	3

■ Commentaar

Tot bij de inwerkingtreding (op 1 januari 2007) van de bepalingen van het gemeentedecreet die betrekking hebben op de tuchtregeling voor gemeentepersoneel, moesten de gemeenten, op basis van het decreet van 28 april 1993 houdende regeling, voor het Vlaamse Gewest, van het bestuurlijk toezicht op de gemeenten, wanneer zij een tuchtstraf oplegden aan statutaire personeelsleden, op straffe van nietigheid het tuchtstrafbesluit, samen met het volledige dossier, toesturen aan de Vlaamse Regering op dezelfde dag dat het desbetreffende besluit aan het betrokken personeelslid werd betekend. Deze verplichting gold enkel voor maximumstraffen (afzetting of ontslag van ambtswege) en zware straffen (terugzetting in graad, schorsing en inhouding van wedde). Bij lichte straffen (waarschuwing of berisping) moest het besluit en het dossier toegestuurd worden aan de gouverneur.

Het personeelslid in kwestie kon dan binnen de dertig dagen na ontvangst van het tuchtstrafbesluit beroep aantekenen bij de Vlaamse Regering voor de maximumstraffen en de zware

straffen en bij de gouverneur voor de lichte straffen. Binnen de zestig dagen na ontvangst van het beroep moest de Vlaamse minister, bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden, of de gouverneur, al naargelang het geval, ter zake een besluit treffen, houdende de goedkeuring of de niet-goedkeuring van het besluit waartegen beroep werd aangetekend. Verstreek deze termijn van zestig dagen zonder dat een ministerieel besluit werd getroffen, werd het tuchtstrafbesluit waartegen beroep werd aangetekend, geacht stilzwijgend te zijn goedgekeurd. Dit gebeurde in geen enkel beroepsdossier.

Sedert de inwerkingtreding van de bepalingen over tucht uit het gemeentedecreet vervalt deze regeling. Beroepen moeten thans worden aangetekend bij een onafhankelijke beroepscommissie voor tuchtzaken ingediend.

De hier verstrekte gegevens betreffen tuchtdossiers die opgestart waren onder de oude regeling en dus in de loop van begin 2007 nog werden afgehandeld op basis van deze regeling.

Klachten over het personeelsbeleid in de OCMW's

minister					
	inhoud klacht			resultaat klacht	
	bij minister	hoedanigheid klager		vernietigingen minister	geen toezichtsmaatregel
		raadslid	andere		
aanwerving en bevordering	2		2		2
benoemingen					
evaluatie en ontslag	2		2		2
verloven en afwezigheden					
anciënniteit / functionele loopbaan					
toelagen en vergoedingen					
relatie vakorganisatie - overheid					
andere	5		5		5

totaal gouverneurs					
	inhoud klacht			resultaat klacht	
	bij gouverneur	hoedanigheid klager		schorsing gouverneur	geen toezichtsmaatregel
		raadslid	andere		
aanwerving en bevordering	15	4	11	4	11
benoemingen	2		2	1	1
evaluatie en ontslag	7		7	3	3
verloven en afwezigheden	6		6	1	3
anciënniteit / functionele loopbaan	2		2		2
toelagen en vergoedingen	2		2		2
relatie vakorganisatie - overheid	11		11	4	7
andere	16		16	2	14

Leeswijzer bij de tabel:

- Voor klachten die te maken hebben met meerdere domeinen wordt nagegaan wat het hoofdmotief van de klacht is. Ze worden dan in de betreffende rubriek opgenomen.

■ Commentaar

24,5% van de ingezonden klachten (15 op 61 klachten) heeft geleid tot een schorsing door de gouverneurs. Ten opzichte van vorig jaar is dit een stijging van 7,8%. Het totale aantal klachten dat werd ingeleid bij de gouverneur is nochtans gedaald van 72 naar 61. Klachten

inzake "aanwerving en bevordering" (15) en de rubriek "andere" (16) zijn de meest voorkomende onderwerpen bij klachten. Er werden 9 klachten ingediend bij de minister. Geen enkele klacht gaf aanleiding tot een vernietiging.

Beroep tegen ontslag na negatieve evaluatie(s) of negatieve evaluatie (wettelijke graden) voor de OCMW's

aantal:	
- ontvangen besluiten	1
- ontvangen beroepen	1
- goedgekeurde besluiten	
- niet-goedgekeurde besluiten	1
motivering van niet-goedkeuring:	
- niet naleven vormvereisten	
- niet naleven hoorplicht	
- motiveringsplicht	1
- redelijkheidsbeginsel	
- andere	

■ Commentaar

Wanneer ze een statutair personeelslid ontslaan als gevolg van één of meer negatieve evaluaties, moeten de OCMW's dit ontslagbesluit samen met het volledige dossier, op straffe van nietigheid, opsturen aan de Vlaamse Regering op dezelfde dag dat ze het ontslagbesluit aan het betrokken personeelslid betekenen (artikelen 43bis en volgende van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn). Het betrokken personeelslid kan tegen het ontslagbesluit beroep aantekenen bij de Vlaamse Regering.

Secretarissen en ontvangers kunnen ook beroep aantekenen bij de Vlaamse Regering tegen een negatieve evaluatie.

In 2007 ontving de Vlaamse Regering 1 besluit. De betrokkene heeft ook een beroep ingesteld tegen dat besluit. Om redenen van het niet voldoen aan de motiveringsplicht werd het

ontslag na ongunstige evaluatie niet goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering ontving geen beroepen van secretarissen en ontvangers tegen een negatieve evaluatie.

Tuchtmaatregelen tegen OCMW-personeel

OCMW	
aantal ontvangen tuchtdossiers	2
aantal ontvangen beroepen	2
aantal ingewilligde beroepen	
aantal niet-ingewilligde beroepen	2
motivering van niet-goedkeuring:	
- niet naleven vormvereisten	
- niet naleven hoorplicht	
- motiveringsplicht	
- redelijkheidsbeginsel	
- andere	1

■ Commentaar

Wat de OCMW's betreft voorziet de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn dat tuchtstraffen van schorsing voor drie maanden, de terugzetting in graad, het ontslag van ambtswege of de afzetting, onderworpen zijn aan het advies van het college van burgemeester en schepenen en aan de goedkeuring van de deputatie bij de provincieraad.

Tegen de beslissing van de deputatie (goedkeuring of niet-goedkeuring van het tuchtstrafbesluit) kan, al naargelang het geval, beroep worden aangetekend door het gesanctioneerde personeelslid of het sanctionerende bestuur binnen een termijn van vijftien dagen na de kennisgeving van het besluit van de deputatie bij de Vlaamse Regering.

De Vlaamse minister bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden dient over het beroep uitspraak te doen binnen een termijn van drie maanden na ontvangst van het beroep. Deze termijn kan eenmalig worden verlengd voor eenzelfde periode.

Wat de andere (lichtere) tuchtstraffen betreft dan deze die vermeld zijn in bovenstaande paragraaf, geldt het algemeen bestuurlijk toezicht (schorsing en vernietiging) en is geen specifieke beroepsprocedure voorzien.

De twee ontvangen en ook in beroep behandelde tuchtdossiers betroffen een afzetting en een terugzetting in graad.

Klachten over het personeelsbeleid in de provincies

	inhoud klacht		resultaat klacht		
	bij minister	hoedanigheid klager	schorsingen	vernietigingen	geen toezichtsmaatregel
		raadslid			
aanwerving en bevordering	6	6	2	1	3
benoemingen	1	1			1
evaluatie en ontslag	3	3		1	2
verloven en afwezigheden					
anciënniteit / functionele loopbaan					
toelagen en vergoedingen					
relatie vakorganisatie - overheid	1	1			1
andere	4	4			4

Leeswijzer bij de tabel:

- Voor klachten die te maken hebben met meerdere domeinen wordt nagegaan wat het hoofdmotief van de klacht is. Ze worden dan in de betreffende rubriek opgenomen.
- De klachten die vermeld worden in de tabel die gaat over de inhoud van de klacht zijn niet noodzakelijk dezelfde als die die vermeld worden in de tabel resultaat van de klacht. Een klacht ingestuurd eind 2007 zal pas in 2008 behandeld worden. De inhoud van de klacht wordt al geregistreerd in dit jaarbeeld, maar het resultaat is nog niet bekend.

■ Commentaar

In de loop van 2007 werden er bij de minister 15 klachten ingediend inzake de personeelsaangelegenheden bij de provinciale besturen. Na onderzoek werden er twee besluiten vernietigd en twee geschorst. De overige klachten leidden niet tot een toezichtmaatregel.

Tuchtmaatregelen voor het provinciepersoneel

Tot bij de inwerkingtreding (op 1 januari 2007) van de bepalingen van het provinciedecreet van 9 december 2005 die betrekking hebben op de tuchtregeling voor het provinciepersoneel, moesten de provincies, op basis van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van het bestuurlijke toezicht op de provincies in het Vlaamse Gewest, wanneer zij een tuchtstraf oplegden aan statutaire personeelsleden, op straffe van nietigheid het tuchtstrafbesluit samen met het volledige dossier, toesturen aan de Vlaamse Regering op dezelfde dag dat het desbetreffende besluit aan het betrokken personeelslid werd betekend. Het personeelslid in kwestie

kon binnen de dertig dagen na ontvangst van het tuchtstrafbesluit beroep aantekenen bij de Vlaamse Regering. Binnen de zestig dagen na ontvangst van het beroep moest de Vlaamse minister, bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden, ter zake een besluit treffen, houdende de vernietiging van het desbetreffende besluit of de afwijzing van het beroep. Verstrekt deze termijn van zestig dagen zonder dat een ministerieel besluit werd getroffen, werd het beroep geacht te zijn afgewezen. Dit gebeurde in geen enkel dossier.

In 2007 is er 1 ingewilligd beroep geweest.

Sedert de inwerkingtreding van de bepalingen over tucht uit het provinciedecreet vervalt deze regeling. Beroepen moeten thans worden aangekend bij een onafhankelijke Beroepscommissie voor tuchtzaken.

2.2.4 Globaal overzicht klachten

Overzicht klachten

	klachten over het financiële beleid					klachten over het personeelsbeleid					andere klachten				
	2007	2006	2005	2004	2003	2007	2006	2005	2004	2003	2007	2006	2005	2004	2003
gemeenten en gewone gemeentebedrijven	95	107	139	138	131	141	169	155	199	213	887	750	851	858	1.086
OCMW's						70	78	103	96	97	40	43	83	63	95
provincies en gewone provinciebedrijven	3		4	2	3	15	12	8	12	15	3	4	12	5	20

	totaal				
	2007	2006	2005	2004	2003
gemeenten en gewone gemeentebedrijven	1.123	1.026	1.145	1.195	1.430
OCMW's	110	121	186	159	192
provincies en gewone provinciebedrijven	21	16	24	19	38

	aantal klachten				
	2007	2006	2005	2004	2003
autonome provincie- en gemeentebedrijven, politiezones en OCMW-verenigingen	17	35	10	39	49
eredienstinstellingen	9	23	19	17	13

Totaal aantal klachten	
2007	1280
2006	1221
2005	1424
2004	1490
2003	1768

3 Ontwikkelingen en realisaties op het vlak van het binnenlands bestuur, stedenbeleid en Inburgering

3.1 De beleidsbrieven 2007-2008

Marino Keulen, Vlaams minister bevoegd voor het binnenlands bestuur, het stedenbeleid en de Inburgering heeft bij het Vlaams Parlement drie beleidsbrieven ingediend die ons Agentschap voor Binnenlands Bestuur aanbelangen:

- beleidsbrief binnenlands bestuur – beleidsprioriteiten 2007-2008
- beleidsbrief stedenbeleid – beleidsprioriteiten 2007-2008
- beleidsbrief Inburgering – beleidsprioriteiten 2007-2008

Hieronder vindt u een opsomming van de belangrijkste beleidsmaatregelen die op stapel staan in het volgende werkjaar en dit voor het beleid inzake binnenlands bestuur, het stedenbeleid en het inburgeringsbeleid.

OVERZICHT

BELEIDSMAATREGELEN 2007-2008 BINNENLANDS BESTUUR

Afhandeling van de verkiezingen van 8 oktober 2006 en voorbereiding van de volgende verkiezingen:

- verdere ondersteuning van de raden voor verkiezingsbetwistingen
- ontsluiten van mandatabank voor het publiek

Een moderne regelgeving voor de organisatie en werking van de lokale besturen en provincies tot stand brengen:

- voorleggen van een OCMW-decreet aan het Vlaams Parlement
- verfijning van het gemeente- en provinciedecreet
- begeleiden van de besturen van de erediensdiensten bij de invoering van het nieuwe financiële systeem
- erkenning van islamitische erediensbesturen

Een goed financieel draagvlak creëren voor het lokale bestuur:

- jaarlijks vaste groeivoet van 3,5% garanderen voor het Gemeente- en Provinciefonds
- aanzet tot evaluatie van de verdelingscriteria van het Gemeentefonds
- voorzien van een krediet van 83 miljoen euro ter compensatie van de opbrengst uit de Eliaheffing, dat werd afgeschaft door de Vlaamse Regering

De lokale fiscaliteit inzetten als instrument voor beleidssturing:

- ondersteunen van de gemeenten bij het toepassen van een lokale fiscale autonomie

- opstellen van een fiscaal pact met de lokale besturen

Zorgen voor een sterk politiek en administratief management:

- goedkeuring rechtspositieregeling voor het personeel van de gemeenten en provincies
- begeleiding van de lokale besturen bij de invoering van de nieuwe rechtspositieregeling
- afsluiten van een sectoraal akkoord 2008-2009

Ontwikkelen van een beleid gericht op de bestuurskracht van de kleinere gemeenten:

- aandacht voor de gemeenten in de Vlaamse rand rond Brussel
- onderzoek van de kennis van het Nederlands van de kandidaatburgemeesters van de randgemeenten
- overleg plegen met vzw De Rand en de provinciegouverneur van Vlaams-Brabant over het opvolgen van subsidiëringpraktijken van verenigingen in de randgemeenten

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur oriënteren naar meer coaching en begeleiding:

- grotere beschikbaarheid van statistische gegevens over de lokale en provinciale besturen garanderen
- herstructurering website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur
- werking vormingscentrum voor lokale besturen
- project lokale ombudswerking
- project eenvoudigste gemeente

OVERZICHT**BELEIDSMAATREGELEN 2007-2008
STEDENBELEID****Verhogen van de leefbaarheid van de steden en dit zowel op stadsniveau als op wijkniveau:**

- beleidsovereenkomsten Stedenfonds 2008–2013
- ondersteuning stadsvernieuwingsprojecten, nieuwe projecten oproep 3

Verhogen van het samenleven in diversiteit en versterken van het democratisch draagvlak in de steden:

- participatie-initiatieven in het Stedenfonds
- werkgroep participatie van 15 juni 2007 tot december 2008
- originele en innovatieve projecten

Verhogen van de kwaliteit van het bestuur in de steden:

- verhoging kwaliteit bestuur via het Stedenfonds
- stadsmonitor, actualisatie, verdere ontwikkeling en bekendmaking
- onderzoek (2008–2009) naar gepaste strategische managementmodellen (Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen)
- coaching stadsvernieuwingsprojecten
- organisatie van masterclass stadsprojecten.
- discussieplatform rasterstad – stadsregionale ontwikkeling

Verhogen van de positieve beeldvorming van de steden:

- website www.thuisindestad.be, uitbreiding met een interactief digitaal platform

- communicatiecampagne 2008
- “Thuis in de stad”-prijs.
- pilootproject stadsklassen

Versterken van de steden door samenwerking op verschillende bestuursniveaus:

- uitbouw van partnerschap met de steden
- samenwerking met het kenniscentrum Vlaamse steden
- samenwerking andere beleidsdomeinen Vlaamse overheid, stadscontracten
- samenwerking met het federale niveau
- samenwerking met Europa

OVERZICHT**BELEIDSMAATREGELEN 2007-2008
INBURGERING***Inburgering***Regelgeving:**

- aanpassing decreet en aanpassing doelgroep
- verdere regulering administratieve geldboete
- invoering waarborg en vergoeding

Professionalisering van het inburgeringstraject:

- tekstboek maatschappelijke oriëntatie (MO)
- geïntegreerd doelenkader voor het primaire traject
- standaardprofiel docenten MO
- instrument voor intake MO
- loopbaanoriëntatie voor inburgeraars met een educatief of sociaal perspectief
- protocol loopbaanoriëntatie en inwerkingstraject
- standaardprofiel voor trajectbegeleiders

- ondersteuning van de onthaalbureaus in de uitbouw van een professionele minderjarigenwerking
- invoering gemeenschappelijke huisstijl Inburgering
- Kruispuntbank Inburgering als draaischijf met betrekking tot de elektronische gegevensuitwisseling
- cliëntvolgsysteem voor de registratie van de toeleiding van minderjarige anderstalige nieuwkomers

Informereren en doorverwijzen van inburgeraars:

- verdere ondersteuning van gemeenten
- ondersteuning van OCMW's in hun informatie- en doorverwijzingstaak
- afstemming tussen aanbod onthaalbureau en OCMW

Huizen van het Nederlands:

- een rol voor de huizen van het Nederlands in controle taalbereidheid
- verhoging begrotingskredieten
- onderzoek naar outputfinanciering

Civiel effect van het inburgeringsbeleid:

- eerste dag van de inburgeraar

*Diversiteit***Initiatieven ter versterking van het inburgeringsbeleid (managers van diversiteit):**

- lancering projectoproep managers van diversiteit 2008
- verdeling middelen en opvolging projecten
- organisatie studiedag in samenwerking met de Koning Boudewijnstichting begin 2008

De diversiteitssector:

- uitwerking aanbevelingen audit van de sector
- erkenning van 10 nieuwe integratiediensten
- wijziging minderhedendecreet, met ondermeer aandacht voor:
 - versterking van het convenant als resultaats- en middelenverbintenis
 - opzetten van een gebiedsdekkende werking
 - criteria voor een realistische programmering om de personeelsbezetting van de diensten te bepalen
 - grotere bundeling en gelijkvormigheid op centraal niveau (via het Vlaams expertisecentrum)
 - plaats van de doelgroepwerkingen ten aanzien van schippers en woonwagengebwoners (al dan niet binnen het minderhedendecreet)
 - Brussel en de mogelijke rol van de Vlaamse Gemeenschapscommissie in de beleidscomponent en in de relatie tot de lokale besturen
 - rol van de VVSG als ondersteuner van de lokale besturen
- promotie van het belang van participatie en mogelijke inspraakmodellen via de communicatiekanalen van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur

Selectie en opvolging van experimentele projectsubsidies:

- publieksexperiment zijn met betrekking tot beeldvorming en discriminatie
- projecten gelinkt aan managers van diversiteit, het inburgeringsbeleid en het woonwagengebeleid

Realisatie van voldoende en degelijke legale woonwagenterreinen:

- onderzoek mogelijke overheveling van de subsidiëring van woonwagenterreinen naar woonbeleid
- actualisatie brochure Wonen op wielen
- overleg met minister bevoegd voor ruimtelijke ordening om na te gaan hoe privéterreinen voor en door woonwagengebwoners kunnen opgericht worden

Coördinatie van het inburgerings- en diversiteitsbeleid:

- ontwikkeling onderzoeksinstrumentarium, om integratie van etnisch-culturele minderheden in de Vlaamse samenleving in kaart te brengen
- Agentschap voor Binnenlands Bestuur dient meerjarenplan in bij Europees Integratiefonds
- steunpunt gelijkheidsbeleid voert een survey-onderzoek uit in het kader van het project integratiekaart
- optimalisering van selectieprocedure impulsfonds voor het migrantenbeleid
- onderzoeksopdracht met betrekking tot de verdere operationalisering van diversiteitsindicatoren op lokaal niveau
- verdere stappen naar formele erkenning en structurele inbedding van de sociale tolk- en vertaaldiensten

3.2 Begroting

3.2.1 Binnenlands bestuur

Het begrotingsprogramma inzake binnenlands bestuur bestaat uit 5 belangrijke uitgavenpakketten:

- lokale financiën: dotaties aan de fondsen en fiscaal pact (2.019.682.000 euro). Het belangrijkste krediet is ongetwijfeld het Vlaams Gemeentefonds met 1.828.328.000 euro.
- vorming mandatarissen en ambtenaren lokale besturen en provincies (756.000 euro)
- subsidiëring specifieke investeringen (5.425.000 euro)
- werkingskosten, ondersteuning Agentschap voor Binnenlands Bestuur (1.074.000 euro)
- uitgaven in verband met de verkiezingen van het Vlaams Parlement (375.000 euro)

Met deze middelen draagt de Vlaamse overheid bij tot het bestuurlijk functioneren van de gemeenten, OCMW's, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en provincies.

3.2.2 Stedenbeleid

Het begrotingsprogramma inzake stedenbeleid omvat voor 2008 een totaal bedrag van 131.478.000 euro aan beleidskredieten.

Het overgrote deel van dit programma gaat naar het Stedenfonds (119.226.000 euro) en de ondersteuning van stadsvernieuwingsprojecten (10.669.000 euro).

Daarnaast worden er middelen voorzien voor:

- werkingskosten: 276.000 euro. Deze middelen zijn bestemd voor de dagelijkse uitvoering van het stedenbeleid. Het krediet wordt tegenover 2007 uitgebreid met 150.000 euro voor externe ondersteuning van het team Stedenbeleid bij de opvolging van de stadscontracten en ondersteuning bij de stadsvernieuwingsprojecten
- onderzoek en studiekosten: 207.000 euro
- communicatie: 133.000 euro
- communicatie, sensibilisering en vorming: 700.000 euro (voorafname Stedenfonds), ondermeer voor survey stadsmonitor in 2008
- “Thuis in de stad” prijs: 175.000 euro
- subsidies voor originele en innoverende projecten: 101.000 euro

3.2.3 Inburgering

Het begrotingsprogramma inzake Inburgering omvat een totaal bedrag van 63.143.000 euro aan beleidskredieten voor wat het diversiteits- en inburgeringsbeleid betreft. Het bestaat uit volgende uitgavenpakketten:

- uitgaven voor het inburgeringsbeleid en ondersteunende maatregelen (32.920.000 euro)
- uitgaven voor het diversiteitsbeleid en ondersteunende maatregelen (14.665.000 euro)
- uitgaven voor projecten managers van diversiteit (5.000.000 euro)
- uitgaven voor ondersteuning en subsidiëring huizen van het Nederlands (4.663.000 euro)
- subsidiëring voor aankoop en aanleg

van terreinen voor woonwageneigenaren (4.337.000 euro)

3.3 Binnenlands bestuur

3.3.1 Opstart nieuwe legislatuur in gemeenten, OCMW's en provincies

■ Raden voor verkiezingsbetwistingen

In iedere provincie is een raad voor verkiezingsbetwistingen, dat een administratief rechtcollege is, opgericht. Deze raad vervangt de deputatie als rechtsmacht in eerste aanleg in kiesrechtzaken.

Iedere raad voor verkiezingsbetwistingen bestaat uit drie leden en drie plaatsvervangers. Bepaalde personen mogen geen deel uitmaken van een raad voor verkiezingsbetwistingen, namelijk de leden van en de kandidaten voor de verkiezingen van:

- kamer van volksvertegenwoordigers
- senaat
- Vlaams Parlement
- Europees Parlement
- provincie-, gemeente-, districts- en OCMW-raden
- college van burgemeester en schepenen

Dit voor de zittingsperiode waarvoor de desbetreffende verkiezing georganiseerd is.

Daarnaast worden ook de leden van de rechterlijke macht, de staatsraden, de auditoren van de Raad van State, de leden van het Grondwettelijk Hof en de gouverneurs uitgesloten van deelname aan een raad voor verkiezingsbetwistingen.

De leden van de raden voor verkiezingsbetwistingen en hun plaatsvervangers worden aangesteld door de Vlaamse Regering voor een periode van zes jaar. Die periode is eenmaal hernieuwbaar. Bij besluit van 15 september 2006 heeft de Vlaamse Regering de leden van deze raden aangesteld.

Het secretariaat van de raad voor verkiezingsbetwistingen wordt waargenomen door de gouverneur. Die kan in zijn taak worden bijgestaan door het personeel dat de provinciale afdeling van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur hem daartoe ter beschikking stelt.

De raad voor verkiezingsbetwistingen is bevoegd voor:

- de algemene ongeldigverklaring van de verkiezingen
- de aanpassing van de zetelverdeling of de rangorde van de gekozenen
- de individuele vervallenverklaring van een mandaat (onder andere bij het niet indienen van de aangifte van de verkiezingsuitgaven of het niet in acht nemen van de beperkingen inzake verkiezingspropaganda)
- sommige andere geschillen, vermeld in het gemeentedecreet, het provinciedecreet en de OCMW-wet

De raad voor verkiezingsbetwistingen is niet bevoegd om uitspraak te doen over betwistingen met betrekking tot de rechtstreekse verkiezingen van de schepenen en de rechtstreekse verkiezing van de OCMW-raad en het vast bureau in de zes Vlaamse randgemeenten rond Brussel. De zes randgemeenten zijn Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en

Wezembeek-Oppem. Daarvoor blijft de deputatie bevoegd. Daarnaast is de raad voor verkiezingsbetwistingen niet bevoegd om uitspraak te doen over betwistingen inzake de gemeenteraadsverkiezingen, de rechtstreekse verkiezing van de schepenen, de OCMW-raad en het vast bureau in de gemeente Voeren. Daarvoor blijft het college van provinciegouverneurs bevoegd.

Bezwaarschriften moeten worden neergelegd op het secretariaat van de raad voor verkiezingsbetwistingen of aangetekend via de post worden verzonden, en voldoen aan de vormvereisten vermeld in artikel 85ter van de gemeentekieswet. De behandeling voor de raad voor verkiezingsbetwistingen gebeurt schriftelijk en is tegensprekelijk. De raad voor verkiezingsbetwistingen doet uitspraak binnen dertig dagen na de indiening van het bezwaar. De rechtszitting is openbaar, tenzij dat gevaar kan opleveren voor de openbare orde of de goede zeden. De Vlaamse Regering mag aan de leden van de raad voor verkiezingsbetwistingen op geen enkele wijze enige instructie geven over de wijze waarop zij hun bevoegdheid uitoefenen.

De secretariaten van de vijf raden voor verkiezingsbetwistingen zijn gevestigd op volgende adressen:

Raad voor verkiezingsbetwistingen
Antwerpen
Koningin Elisabethlei 22
2018 Antwerpen

Raad voor verkiezingsbetwistingen
Limburg
Universiteitslaan 1
3500 Hasselt

Raad voor verkiezingsbetwistingen
Oost-Vlaanderen
Gouvernementstraat 1
9000 Gent

Raad voor verkiezingsbetwistingen
Vlaams-Brabant
Philipssite 5, 1ste verdieping
3001 Leuven

Raad voor verkiezingsbetwistingen
West-Vlaanderen
Burg 4
8000 Brugge

■ **Introductieprogramma voor nieuw gekozen mandatarissen**

Eind 2006 tot de eerste helft van 2007 werd in partnerschap tussen het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, de Vlaamse Federatie van Gemeentesecretarissen, de Vereniging van Vlaamse OCMW-secretarissen, de Vlaamse Lokale Ontvangers en de Vlaamse Gewestelijke Ontvangers een introductieprogramma georganiseerd voor de nieuw gekozen mandatarissen.

Opzet van het introductieprogramma was de nieuw gekozen mandatarissen te laten kennismaken met de verschillende aspecten waar zij zullen mee te maken krijgen bij het uitoefenen van hun mandaat.

Er werden aparte programma's georganiseerd voor de verschillende besturen:

- 3 infoavonden voor de nieuw gekozen gemeenteraadsleden en dit op 20 locaties verspreid over heel Vlaanderen (van november 2006 tot februari 2007)

- 3 infoavonden voor de nieuw gekozen OCMW-raadsleden en dit op 10 locaties verspreid over heel Vlaanderen (van februari 2007 tot april 2007)
- 1 infodag voor de uitvoerende mandatarissen (één in elke provincie), met naast het plenaire gedeelte keuze tussen een aantal workshops (van februari 2007 tot maart 2007)
- 1 infoavond voor de mandatarissen van de gemeenten in de Vlaamse rand rond Brussel

De opkomst voor deze infosessies lag erg hoog. In totaal hebben bijna 4000 mandatarissen één van de cycli van de introductieprogramma's gevolgd.

■ **Mandatendatabank**

In 2007 heeft het Agentschap voor Binnenlands Bestuur werk gemaakt van een mandatendatabank. Van vier lokale besturen - de gemeenten, OCMW's, provincies en Antwerpse districten - worden de gegevens van de mandatarissen bijeengebracht.

Elk bestuur is (wettelijk) zelf verantwoordelijk voor het actueel houden van de gegevens die in deze databank zitten. Via een webtoepassing kunnen zij onmiddellijk en betrekkelijk eenvoudig de gegevens van hun mandatarissen wijzigen. Het opsturen van papieren processen-verbaal is hierdoor overbodig geworden.

Er worden verschillende gegevens van de mandatarissen geregistreerd. Naast de vanzelfsprekende, zoals naam, geslacht, partij en geboortedatum bevat de databank ook data over een beperkt aantal cumulaties zoals parlementsleden en ministers. Al

deze gegevens van de mandatarissen en de gegevens van de gemeentes worden op de website (<http://mandatenbeheer-publicatie.vlaanderen.be>) voor het publiek toegankelijk. De databank is ook bereikbaar via een link op de site van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur.

Het digitaliseren van deze gegevens helpt het agentschap in zijn begeleidende en controlerende taak, maar laat ook toe een overzicht te krijgen van de lokale mandatarissen in Vlaanderen. In het eerste deel van deze publicatie vindt u een aantal cijfers en tabellen die iets vertellen over het aantal vrouwen, jongeren, ... in de lokale besturen.

3.3.2 Verdere implementatie gemeente- en provinciedecreet en aanpassing ervan

Het gemeentedecreet, het provinciedecreet en de bij decreet van 7 juli 2006 gewijzigde OCMW-wet geven de Vlaamse Regering de opdracht een aantal uitvoeringsmaatregelen inzake personeelsaangelegenheden te nemen.

Een besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 zorgt vanaf nu voor een raamkader betreffende de rechtspositieregeling van het personeel van gemeenten en provincies. Het besluit bevat soms dwingende bepalingen, geeft de besturen vaak de keuze tussen een minimumregeling en een maximale regeling of laat de besturen vaak ook vrij om sommige regelingen al dan niet op te nemen in de plaatselijke rechtspositieregelingen.

Voor het eerst is er nu voor de gemeenten en

de provincies van het Vlaamse Gewest een gemeenschappelijk wettelijk kader voor de werving, de selectie, de proeftijd, de evaluatie, de bevordering, het salaris, de toelagen en de vergoedingen, de verloven en afwezigheden, enz. voor het voltallige personeel van de gemeenten en provincies.

Dit besluit is geen vrijblijvende aanbeveling, maar een verplicht toe te passen regelgevende tekst. De besturen hebben wel een jaar de tijd om hun regelingen aan te passen. In vele gevallen zullen de bestaande regelingen trouwens in de meeste opzichten nu al passen binnen het nieuwe verplichte raamkader.

Met een ander besluit heeft de Vlaamse Regering op 21 december 2007 de voorwaarden vastgesteld waaronder de ambten van gemeentesecretaris, gemeentelijk financieel beheerder, OCMW-secretaris en OCMW-ontvanger deeltijds kunnen worden uitgeoefend. In hetzelfde besluit werd ook bepaald in welke gevallen en op welke wijze het ambt van gemeentelijk financieel beheerder of van OCMW-ontvanger door een gewestelijke ontvanger kan worden uitgeoefend.

In uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2006 betreffende de organisatie van de beroepscommissie voor tuchtzaken werd deze beroepscommissie in het voorjaar voor het eerst samengesteld, en heeft zij sedertdien haar werkzaamheden opgestart en de beroepen inzake tucht behandeld, die op basis van het gemeentedecreet en het provinciedecreet voortaan niet meer door de minister bevoegd voor binnenlandse aangelegenheden

worden behandeld, maar door een onafhankelijke beroepscommissie.

3.3.3 OCMW-decreet

Op 6 juli 2005 keurde het Vlaams Parlement het gemeentedecreet goed. Dit decreet was de eerste eigen organieke regeling voor de gemeenten van het Vlaamse Gewest en vervangt, op enkele uitzonderingen na, de Nieuwe Gemeentewet.

Op 2 juni 2006 keurde het Vlaams Parlement al een aantal wijzigingen aan het voornoemde decreet goed. Wijzigingen die grotendeels te maken hadden met de gemeente- en provincieraadsverkiezingen die op 8 oktober 2006 voor het eerst autonoom werden georganiseerd door de Vlaamse overheid.

De Vlaamse Regering had reeds bij het tot stand brengen van het gemeente- en provinciedecreet ervoor geopteerd om de principes en de uitgangspunten die aan de grondslag lagen van het gemeentedecreet zoveel als mogelijk ook toe te passen op de OCMW's. Om die reden is bij decreet van 7 juli 2006 de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn op een aantal punten aangepast, andermaal in functie van de reeds genoemde gemeente- en provincieraadsverkiezingen en de gevolgen hiervoor voor de installatie van de nieuwe raden.

De wijzigingen aan de maatregelen wat betreft personeel, financiën en toezicht bleven eerder beperkt. De Vlaamse Regering opteerte er immers voor om deze bepalingen in een tweede fase aan te passen.

Met deze tweede fase is een aanvang genomen in 2007. Er is een aanzet gegeven tot het uitschrijven van een ontwerp van OCMW-decreet dat zoveel als mogelijk zal gefocust zijn op het gemeentedecreet.

De aanpassingen uit het decreet van 7 juli 2006 hadden dan ook, in functie van de nakende gemeente- en provincieraadsverkiezingen, tot doel de bestuurlijke organisatie van de OCMW's maximaal af te stemmen op deze van de gemeenten. Tussen beide besturen bestaat immers een grote samenhang. Voor de burger vormen de gemeentelijke en OCMW-diensten niet alleen één geheel, maar bovendien wordt de OCMW-raad gekozen door de gemeenteraad (met uitzondering van de facilitairgemeenten, waar de OCMW-raad rechtstreeks verkozen wordt door de kiezers) en is de organisatie en de werking van beide lokale besturen gelijklopend. Het zou dan ook niet goed zijn dat burgers en lokale bestuurders met verschillende regelgevingen geconfronteerd worden afhankelijk van de lokale overheid waar zij zich aanbieden.

Het voorbije jaar werd reeds enorm veel werk verzet. De eerste teksten van het ontwerp van OCMW-decreet en de daarbij horende memorie van toelichting werden klaargestoomd. Diverse knelpunten werden afgetoetst en besproken met het politieke niveau en met diverse belangengroepen. Bovendien werd beroep gedaan op de deskundigheid van een advocatenbureau om de door de administratie, in samenspraak met het kabinet, opgestelde ontwerp teksten te screenen en hieromtrent juridisch advies te verstrekken. Op 15 februari 2008 heeft de Vlaamse Regering het ontwerp van

OCMW-decreet principieel goedgekeurd.

Uiteraard blijft er nog veel werk te doen. Bedoeling is alleszins om in de loop van 2008 het OCMW-decreet te finaliseren. Tezelfdertijd zullen, waar nodig, ook het gemeente- en provinciedecreet worden aangepast aan de nieuwe inzichten die in het OCMW-decreet verwoord zijn, om zo de regelgeving voor de lokale besturen zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen.

3.3.4 Tucht mandatarissen

Door de Lambermontakkoorden is de tuchtbevoegdheid over de lokale uitvoerende mandatarissen toevertrouwd aan de Vlaamse overheid. Meer bepaald gaat het om de volgende uitvoerende mandatarissen: de burgemeester, de schepenen, de voorzitters van de gemeenteraad, de voorzitters van de districtsraden en de voorzitters en de leden van de districtscolleges in Antwerpen, de voorzitter en de ondervoorzitter van de raden voor maatschappelijk welzijn en de voorzitters en de gedeputeerden van de provincieraden. Zij kunnen door de Vlaamse Regering worden geschorst of afgezet wegens kennelijk wangedrag of grove nalatigheid.

In het besluit van 15 juni 2007 van de Vlaamse Regering wordt de procedure voor de behandeling van tuchtzaken tegen lokale en provinciale mandatarissen geregeld. Dit besluit is enkel van toepassing op die mandatarissen die werden verkozen of aangesteld na de algehele vernieuwing van de raden ingevolge de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 8 oktober 2006. Dit betekent echter niet dat mandata-

rissen die na de verkiezingen van 8 oktober herverkozen werden en in hun gemeentelijk of provinciaal mandaat werden bevestigd, niet zouden kunnen gesanctioneerd worden voor feiten die zij hebben gepleegd in de vorige legislatuur.

De gouverneur is aangeduid als tuchtonderzoeker. Door de aanduiding van de provinciegouverneur als tuchtonderzoeker wordt de onpartijdigheid van de feitelijke tuchtverheid, namelijk de Vlaamse Regering, gevrijwaard. Mede om die onpartijdigheid nog te versterken, is bepaald dat, wanneer een tuchtdossier betrekking heeft op een gedeputeerde of een voorzitter van de provincieraad, het tuchtonderzoek gevoerd wordt door de gouverneur van een andere provincie. De aanstelling van de desbetreffende gouverneur zal gebeuren door de Vlaamse minister bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden.

De Vlaamse Regering kan enkel een tuchtstraf opleggen nadat de betrokken mandataris werd gehoord. Er is een verjaringstermijn voorzien van 3 maanden waarbinnen de tuchtprocedure moet worden opgestart. Deze termijn begint te lopen vanaf het ogenblik dat de Vlaamse Regering het tuchtverslag van de, met het onderzoek gelaste gouverneur heeft ontvangen. De hoorzitting zelf kan worden gehouden door de administratie die hiervoor een of meerdere medewerkers aanduidt. Het is de leidend ambtenaar van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur die hiertoe de ambtenaren aanstelt. Het spreekt vanzelf dat bij die hoorzitting, die weliswaar achter gesloten deuren plaatsvindt, een vertegenwoordiger van de tuchtverheid kan aanwezig zijn.

3.3.5 Decreet erediensten

■ Nieuwe financiële beleidsinstrumenten

De omzendbrief van 12 januari 2007 licht de nieuwe regeling toe voor de financiële beleidsinstrumenten voor de besturen van de eredienst. Die nieuwe regeling is vervat in het besluit van de Vlaamse Regering van 13 oktober 2006 (het reglement) en het ministerieel besluit van 27 november 2006 (de modellen). In 2007 werden die nieuwe regels al volledig toegepast bij een aantal proefbesturen, in 2008 volgen alle besturen van de eredienst, die intussen wel al voor het eerst een meerjarenplan hebben opgesteld.

De omzendbrief van 8 juni 2007 verduidelijkt de procedure voor de vrijgave van de borg gesteld door de penningmeesters van de besturen van de eredienst. Die borg werd niet meer opgelegd in de nieuwe regeling.

■ Erkenningen van islamitische en protestantse geloofsgemeenschappen

In december 2007 erkende Vlaams minister Marino Keulen zes islamitische lokale geloofsgemeenschappen (moskeeën). Deze erkenning kan zonder overdrijven historisch genoemd worden. Het ging immers om de allereerste erkenning van islamitische geloofsgemeenschappen in Vlaanderen. Samen met de zes moskeeën erkende minister Keulen ook nog negen protestantse geloofsgemeenschappen. Dit zijn de eerste protestantse parochies die erkend worden onder de nieuwe regelgeving. Eerder waren er wel al 30 protestantse parochies erkend.

De islam werd in 1974 als godsdienst erkend. Vóór de erkenning door minister Keulen van de zes moskeeën was het de enige van de zes erkende (rooms-katholieke, protestantse, anglicaanse, israëlitische, orthodoxe en islamitische) erediensten waarvan nog geen enkele lokale geloofsgemeenschap aanspraak kon maken op erkenning en de bijhorende subsidies. De gewesten zijn sedert de Lambermontakkoorden van 2001 bevoegd voor de erkenning van de lokale geloofsgemeenschappen. Het decreet op de erediensten van 7 mei 2004 regelt de erkenning en financiering van de erediensten in Vlaanderen. Met een uitvoeringsbesluit van 30 september 2005 worden daaraan voorwaarden gekoppeld die gelden voor de geloofsgemeenschappen van alle erkende erediensten.

De minister wil de twee resterende jaren van de regeerperiode nog een aantal moskeeën erkennen, zodat er op het einde van de regeerperiode een dertigtal erkend zullen zijn en door de overheid gefinancierd zullen worden.

De voordracht voor de erkenning van een lokale geloofsgemeenschap moet gebeuren door het representatief orgaan van de betrokken eredienst. Voor de zes moskeeën en de negen protestantse parochies waren dit respectievelijk de Moslimexecutieve en de Administratieve Raad van de Protestants-Evangelische Eredienst.

Om erkend te worden moet een lokale geloofsgemeenschap van welke godsdienst ook aan een aantal criteria voldoen die zijn vastgelegd in een besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2005 houdende

vaststelling van de criteria voor de erkenning van plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten.

Zo moet ze het Nederlands gebruiken in contacten met de overheid en als voertaal bij de werking. Het gebruik van het Nederlands is wel niet verplicht als taal van de liturgie. Verder moet ze individuen weren die handelen of oproepen om te handelen in strijd met de grondwet en het verdrag van de rechten van de mens, of die oproepen tot haat, moet ze een bedienaar van de eredienst hebben die voldoet aan de inburgeringsplicht en moet ze tenslotte haar maatschappelijke relevantie aantonen (aantal gelovigen, functionering binnen de lokale gemeenschap,...). Tenslotte moet ze een financieel plan voor de werking kunnen voorleggen.

Alvorens erkend te worden moet ook nog het advies ingewonnen worden van het provinciebestuur, van de gemeentebesturen die tot de gebiedsomschrijving behoren van de te erkennen geloofsgemeenschap en van de minister van Justitie. De termijn binnen dewelke het advies moet gegeven worden bedraagt vier maanden. Wordt binnen die termijn geen advies verstrekt dan wordt het advies als gunstig beschouwd.

Bij de beoordeling van de erkenningsaanvraag door de federale minister van Justitie worden elementen van de staatsveiligheid of de openbare orde in rekening gebracht. Bij ontstentenis van een gunstig advies op basis van opmerkingen van de staatsveiligheid, wordt de erkenningsprocedure opgeschort. Van de acht islamitische geloofsgemeenschappen die door de moslimexecutieve

werden voorgedragen voor erkenning, was dit het geval voor 2 moskeeën.

Door de erkenning door de Vlaamse overheid, zullen de wedden en pensioenen van de bedienaar van de eredienst in de betrokken lokale geloofsgemeenschap worden betaald door het ministerie van Justitie.

Verder zal de Vlaamse overheid 30 procent van de bouwkosten voor de infrastructuur van het gebedshuis (bouwen, verbouwen, uitbreiden en buitengewone herstellingen) subsidiëren. De gemeenten dragen bij in de tekorten van de rekeningen van de protestantse parochies. De provincies doen dit voor de moskeeën.

De volgende zes moskeeën zijn erkend op 22 december 2007:

- Assounah, Desselgem (Marokkaans)
- Beraat, Diest (Turks)
- Mehmet Akif, Antwerpen (Turks)
- Noor Ul Haram, Antwerpen (Pakistaans)
- Selimiye, Heusden-Zolder (Turks)
- Yavuz, Gent (Turks)

De volgende negen protestantse parochies zijn erkend op 22 december 2007:

- Duitstalige protestantse kerk, Antwerpen (Antwerpen, Stabroek, Kapellen, Brasschaat, Schoten)
- protestants-evangelische kerk, Antwerpen (Hoboken)
- protestants-evangelische kerk, Antwerpen (Berchem)
- protestants-evangelische kerk, Beringen (Koersel, Beringen, Heusden-Zolder, Ham)
- protestants-evangelische kerk, Brugge (Brugge, Damme, Zedelgem, Blanken-

- berge, Oostkamp, Wingene)
- protestants-evangelische kerk, Ieper
- protestants-evangelische kerk, Kessel-Lo (Leuven, Kessel-Lo, Holsbeek, Aarschot, Kortenaeken, Bekkevoort, Diest, Scherpenheuvel)
- protestants-evangelische kerk, Heverlee (Leuven, Tienen, Herent, Rotselaar, Lubbeek)
- protestants-evangelische kerk, Lombardsijde (Middelkerke, Nieuwpoort)

3.4 Stedenbeleid

Voor het Vlaamse stedenbeleid blijven de centrale uitdagingen: het tegengaan van de stadsvlucht en de verhoging van het democratisch draagvlak. Uit de stadsmonitor blijkt dat het met de steden de goede kant opgaat: de stadsvlucht in absolute cijfers is gestopt en de tevredenheid van de stadsbewoners over hun stad is gestegen. Aan de andere kant leert de stadsmonitor dat de betaalbaarheid van wonen daalt en dat sociaaleconomisch sterkere gezinnen met jonge kinderen blijven vertrekken naar de rand.

Voor de concrete realisatie van het Vlaamse stedenbeleid worden 5 doelstellingen geformuleerd:

- verhogen van de leefbaarheid van de steden en dit zowel op stadsniveau als op wijkniveau
- verbeteren van het samenleven in diversiteit en versterken van het democratische draagvlak in de steden
- verhogen van de kwaliteit van het bestuur in de steden
- verhogen van de positieve beeldvorming van de steden

- versterken van de steden door samenwerking op verschillende bestuursniveaus

Bij de uitwerking van deze doelstellingen zijn belangrijke pijlers: het witboek *De Eeuw van de Stad*, de bevindingen uit de stadsmonitor en de opvolging van de aanbevelingen van de visitatiecommissie Stedenfonds uit 2005

3.4.1 Verhogen van de leefbaarheid van de steden en dit zowel op stadsniveau als op wijkniveau

■ Nieuwe overeenkomsten Stedenfonds 2008 - 2013

Voor het afsluiten van de nieuwe beleids-overeenkomst Stedenfonds 2008-2013 zijn in 2007 met de steden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) afspraken gemaakt en nieuwe accenten overeengekomen. In de beleidsovereenkomsten werd meer aandacht besteed aan het strategische niveau en het formuleren van maatschappelijke effecten. De stadsmonitor dient hiervoor als basis en de steden werden hierbij ondersteund door het team Stedenbeleid en de Studiedienst van de Vlaamse Regering.

■ Stadsvernieuwingsprojecten voor de 13 centrumsteden, de 21 provinciale steden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie

In het verleden (vanaf 2002) werd reeds aan 17 stadsvernieuwingsprojecten een projectsubsidie toegekend, deze projecten zijn nog lopende en zullen in de toekomst intensief begeleid worden.

Op 6 juli 2007 heeft de Vlaamse Regering 15 projecten (shortlist) geselecteerd die in 2007, 2008 of 2009 in aanmerking kunnen komen voor projectsubsidie. Drie van deze projectsubsidies werden al aangerekend op het budget 2007.

Naast de projectsubsidies werden in 2007 tien projecten geselecteerd voor conceptsubsidie. Conceptsubsidie wordt ingezet voor de begeleiding van een stad bij de ontwikkeling van een stevige projectbasis en innoverende projectvisie voor een stadsvernieuwingproject.

3.4.2 Verbeteren van het samenleven in diversiteit en versterken van het democratische draagvlak in de steden

■ Werkgroep participatie

In juni 2007 werd een werkgroep participatie geïnstalleerd voor een periode van 18 maanden. De werkgroep heeft tot doel de competentie van de lokale besturen op vlak van participatief bestuur te versterken. Naast de inventarisatie van goede praktijken zal de werkgroep tegen eind juni 2008 ook aanbevelingen formuleren ter stoffering van het lokale beleid.

■ Innoverende en originele projecten

Vanaf het najaar 2007 ondersteunt het Vlaamse stedenbeleid innoverende en originele projecten die uit de gemeenschap zelf - in casu het buurt- of verenigingsleven - komen. De projecten die ondersteund worden hebben ook een voorbeeldfunctie.

3.4.3 Verhogen van de kwaliteit van het bestuur in de steden

■ De stadsmonitor

De stadsmonitor brengt in kaart hoe leefbaar een stad is en hoe duurzaam de ontwikkeling. De geactualiseerde stadsmonitor werd eind maart 2007 aan een ruim publiek voorgesteld.

Bij de opmaak van de strategische en financiële meerjarenplanning en de beleidsovereenkomst Stedenfonds 2008 – 2013 vormde de stadsmonitor een nuttig instrument om het toekomstige beleid te onderbouwen. Naast actualisering is ook werk gemaakt van de verdere ontwikkeling van de stadsmonitor. Het beheer van de stadsmonitor is de voorbije jaren waargenomen door het Centrum voor Duurzame Ontwikkeling. Eind 2007 werd het beheer volledig overgenomen door de Vlaamse overheid. De stadsmonitor wordt in 2008 een derde maal geactualiseerd. Voor een 40-tal indicatoren, waarbij gepeild wordt naar de mening van stadsbewoners, wordt opnieuw een survey uitgevoerd.

■ Onderzoek gepaste strategische managementmodellen

Aan het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen (SBOV) werd de opdracht gegeven een tweejarig (2007 – 2009) onderzoek uit te voeren naar gepaste strategische managementmodellen. Het onderzoek moet uitmonden in een instrumentarium, dat de beleidsverantwoordelijken binnen de 13 centrumsteden helpt bij de vormgeving, (zelf)evaluatie en bijsturing van hun strategisch besluitvormingsproces.

■ Organisatie van een Europadag

Naast de mogelijkheden om Europese fondsen te verwerven, zijn steden ook vragende partij voor meer interregionale samenwerking en netwerking en voor de uitwisseling van kennis en ervaring. In het najaar van 2007 werd een Europa-infodag voor de dertien centrumsteden georganiseerd. Op basis van concrete vragen en opportuniteiten en voortbouwend op de conclusies en evaluatie van de infodag, zal in 2008 ook een meer doorgedreven initiatief genomen worden, namelijk een Europa-opleiding voor stadsambtenaren en politici. Om dit proces in goede banen te leiden werd met diverse partners een Europa-stuurgroep opgericht.

3.4.4. Verhogen van de positieve beeldvorming van de steden

■ Communicatiecampagne 2007

Op 16 april 2007 werd de verhalenwedstrijd *Wat is jouw favoriete plek in de stad?* gelanceerd. 650 mensen dienden 750 enthousiaste verhalen in. Van de winnende verhalen zijn ondertussen 74 mini-reportages gemaakt. In het najaar 2007 werden de promotiefilmpjes vijf weken lang op de regionale tv-zenders getoond.

■ “Thuis in de stad”-prijs 2007

In het najaar 2007 werd voor de zevende maal de “Thuis in de stad”-prijs uitgereikt. In 2007 is gezocht naar stadsprojecten die op drie domeinen vernieuwend zijn. De prijs 2007 bestond uit 3 categorieën: categorie 1 een fysiek ruimtelijk project waarbij verschillende aspecten van stedelijkheid aan bod komen, categorie 2 een innovatief project van stedelijk ondernemen dat door de verweving

van functies bijdraagt tot een sterke stedelijke dynamiek en categorie 3 een innovatief bewoners-, buurt- en wijkinitiatief.

In categorie 1 werd de prijs van 125.000 euro uitgereikt aan Kortrijk voor het project Sint-Denijsstraat. In categorie 2 werd de prijs ten bedrage van 25.000 euro, eveneens uitgereikt aan Kortrijk voor het project Stedelijk Ondernemen. De prijs in categorie 3 werd verdeeld over twee projecten: 15.000 euro aan het project Winnie-Tooh te Genk en 10.000 euro aan het project Opsinoren te Antwerpen.

■ Stadsklassen

Sinds 2006 wordt een pilootproject stadsklassen ondersteund via samenwerking met 2 partners, één in Brussel en één in Gent. Stadsklassen willen kinderen met een andere bril leren kijken naar de stad en hen laten proeven van de stad, zodat ze zich makkelijker een eigen beeld kunnen vormen. Op basis van de ervaringen van het pilootproject wordt tegen midden 2008 een draaiboek uitgewerkt als handleiding en inspiratiebron voor andere steden.

3.4.5 Versterken van steden door samenwerking op verschillende bestuursniveaus

De Vlaamse Regering erkent de lokale besturen als partners in het realiseren van een toegankelijke dienstverlening aan burgers en ondernemingen. Het Vlaamse stedenbeleid wordt ontwikkeld in een volwaardig partnerschap en in samenspraak met de steden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

■ Kenniscentrum Vlaamse Steden

In 2007 werd door de 13 centrumsteden een kenniscentrum Vlaamse steden opgericht. Het kenniscentrum is een belangrijke nieuwe partner voor het Vlaamse stedenbeleid. Het is de uitdrukkelijke wens van het Vlaamse stedenbeleid om op een vruchtbare en inspirerende wijze met het kenniscentrum samen te werken.

■ Stadscontracten

In 2007 werd veel aandacht besteed aan de opmaak van de stadscontracten. Stadscontracten zijn voor de Vlaamse Regering een belangrijke prioriteit om te komen tot een vlotte interbestuurlijke samenwerking en een meer klantgerichte dienstverlening op Vlaams niveau.

De stadscontracten bestaan uit een algemeen gedeelte en een stadsspecifiek gedeelte. Als algemeen voorstel hebben de steden gezamenlijk "wonen" als beleidsthema ingediend. In februari 2007 hebben de 13 steden ook 16 voorstellen voor stadsspecifieke projecten ingediend. Deze voorstellen werden via een interactief proces tussen Vlaamse ambtenaren, een interkabinettenwerkgroep en de steden verder uitgewerkt. De stadscontracten werden door de steden en de Vlaamse Regering eind 2007 ondertekend. De opvolging van de stadscontracten door het overlegforum wonen en de begeleidingsteams voor de stadsspecifieke projecten zijn een zeer belangrijke prioriteit voor het Vlaams stedenbeleid de komende jaren.

3.5 Inburgering

3.5.1 Diversiteitsbeleid

Het decreet van 28 april 1998 regelt de erkenning en subsidiëring van de integratiesector. Sinds het aantreden van de huidige Vlaamse Regering spreekt men eerder van diversiteitssector in plaats van integratiesector, omdat de focus sterker ligt op het samenleven in diversiteit, waarbij gestreefd wordt naar een grotere sociale cohesie, een wegwerken van knelpunten in het samenleven en gelijkheid van kansen voor iedereen.

De integratiesector is de partner van de Vlaamse overheid bij de uitvoering van dit diversiteitsbeleid. Van de centra en diensten wordt verwacht dat zij een werking ontplooiën gericht op de realisatie van de doelstellingen van dit beleid: de concrete doelstellingen voor elke dienst of centrum worden ingeschreven en afdwingbaar gemaakt via een overeenkomst. In de overeenkomst wordt ook het subsidiebedrag en de subsidiabele personeelsformatie vastgelegd.

Op dit ogenblik worden in Vlaanderen 29 integratiediensten en 8 integratiecentra gesubsidieerd. Het Vlaams Minderheden-centrum wordt gesubsidieerd als ondersteuningscentrum.

■ Ontwikkelingen in 2007-vooruitzichten 2008

Ter voorbereiding van een nieuw diversiteitsdecreet, heeft de Inspectie van Financiën in opdracht van de minister van Inburgering in 2006 een bijzondere audit uitgevoerd bij

de integratiecentra en –diensten. Het auditrapport werd in 2007 voorgesteld aan de Vlaamse Regering.

De Inspectie van Financiën beklemtoonde in haar rapport het positief effect van de integratiediensten. Als reactie daarop heeft de minister van Inburgering op het budget 2008 extra middelen voorzien voor de oprichting van 10 bijkomende diversiteitsdiensten.

Andere aanbevelingen in verband met de sector worden meegenomen in de voorbereiding van het nieuwe diversiteitsdecreet. Deze aanbevelingen hebben onder andere betrekking op het convenant als resultaats- en middelenverbintenis, de bepaling van de personeelsformatie van integratiediensten volgens de behoefte, de regiefunctie van de lokale besturen in het diversiteitsbeleid, het principe van het uitbouwen van een gebiedsdekkende werking, het belang van efficiënte bundeling van expertise en coördinatie op Vlaams niveau, de rol die de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten kan opnemen in de ondersteuning van de lokale besturen in het diversiteitsbeleid en de participatie van de doelgroepen. Ook de aanbevelingen over de specifieke situatie van het diversiteitsbeleid in de Brusselse context worden bekeken in functie van het nieuwe decreet. De Inspectie van Financiën stelde zich verder de vraag in hoeverre de werking ten aanzien van schippers en de werking ten aanzien van woonwagewoners thuis hoort binnen het minderhedendecreet. Ook dit wordt verder onderzocht.

De minister van Inburgering gaf reeds aan dat de focus van de werkingen zal evolueren

van een minderheden- naar een diversiteitsbeleid. Dit diversiteitsbeleid moet de voorwaarden creëren opdat alle burgers evenredig en volwaardig kunnen participeren aan de Vlaamse samenleving. De minister plant de inwerkingtreding van het nieuwe decreet nog voor het einde van de huidige legislatuur.

■ Het forum van etnisch-culturele minderheden

Het forum van etnisch-culturele minderheden (minderhedenforum) dat gesubsidieerd wordt via het minderhedendecreet van 1998, speelt een cruciale rol als brug tussen het beleid en de etnisch-culturele minderheden. Het is een kanaal van informatie en participatie vanuit en naar deze doelgroepen. Het brengt op Vlaams niveau verenigingen en individuen uit etnisch-culturele minderheden samen om na te denken over maatschappelijke problemen aangaande gelijke kansen en diversiteit, over mogelijke oplossingen en de rol van verschillende actoren daarin (overheid, middenveld, individuen).

Het minderhedenforum vertaalt de conclusies van deze dialoog op permanente basis naar beleidsmakers, zowel via vertegenwoordiging in adviesorganen (bijvoorbeeld VLOR, SERV, commissie diversiteit), als via ad hoc initiatieven (bijvoorbeeld hoorzittingen in parlementaire commissies, overleg met kabinetten). Op deze manier kunnen beleidsmakers de vinger aan de pols houden van wat leeft bij de verschillende etnisch-culturele groepen. Tweejaarlijks organiseert het forum een “open-forum-dag”.

Het forum kreeg in 2007 een subsidiebedrag van 300.658 euro voor 5 personeelsleden.

■ Beleid ten aanzien van de trekkende beroepsbevolking

Het minderhedendecreet voorziet ook een subsidiëring ten aanzien van organisaties die zich richten op de trekkende beroepsbevolking. Zo wordt vzw *De Schroef* gesubsidieerd voor het uitwerken van een beleid ten aanzien van schippers. In 2007 werd met *De Schroef* een nieuwe overeenkomst afgesloten. De organisatie ontving het afgelopen jaar een subsidie-enveloppe van 59.986 euro.

■ Experimentele projectsubsidies

In het minderhedendecreet van 1998 is bepaald dat een gedeelte van de middelen voor het beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden bestemd is voor experimenten. Met de experimentele projectsubsidies kunnen projecten gesubsidieerd worden waarbij nieuwe methodieken en concepten worden uitgewerkt of die gericht zijn op nieuwe doelgroepen en die niet via reguliere subsidies kunnen betaald worden.

Volgende experimentele projecten kregen in 2007 een subsidie:

uitvoerder	project	subsidiebedrag (in euro)
Dienst Integratie Antwerpen	Huid en Haren : een sensibiliseringsproject vanuit het Atlas-gebouw	149.454
Koning Boudewijnstichting	Studiedag managers van diversiteit, publicatie en dvd	85.000
Vlaams Minderhedencentrum vzw	Loopbaanoriëntatie en geïntegreerd traject	149.616
Centrum Voor Taal en Onderwijs (K.U. Leuven)	Doos op rollen	85.935

Dienst Integratie Antwerpen: "Huid en Haren" een publieksproject over beeldvorming en discriminatie in het kader van de publiekswerking van Atlas

Met dit project wil men de publieke opinie sensibiliseren over de openlijke of subtiele effecten die (verschillen in) uiterlijk en de negatieve beeldvorming en discriminatie hebben op de realisatie van gelijke kansen, op de samenleving en op de ontwikkeling van een gedeelde identiteit, door middel van onder andere een reizende tentoonstelling, publieksactiviteiten en een mediaproduct.

Ter ondersteuning van het eerste projectluik zal men een educatief concept, werkvormen en producten over het projectthema ontwikkelen en uittesten in Atlas. Vervolgens wil men dit ter beschikking stellen van andere Vlaamse steden en gemeenten. Het project bevat ook een beleidsluik. Men wil meewerken aan een draagvlak creëren voor het stedelijk meld- en bemiddelingspunt discriminatie en aan de verdere ontwikkeling en inbedding van een inclusieve diversiteitswerking bij het stadsbedrijf Marketing en Communicatie, dat verantwoordelijk is voor de stedelijke communicatie.

Koning Boudewijnstichting: Studiedag managers van diversiteit, publicatie en dvd

De Koning Boudewijnstichting ontving een experimentele projectsubsidie voor het organiseren van een studiedag rond managers van diversiteit, het samenstellen van een brochure over deze projecten en het maken van een dvd (zie ook verder bij Gezocht: managers van diversiteit).

Vlaams Minderhedencentrum vzw (VMC): Loopbaanoriëntatie en geïntegreerd traject

Een eerste opzet van dit project is de doelgerichtheid van het primaire inburgeringstraject te verhogen. Dit zal men doen via 2 wegen:

- begeleiding bij de (levens)loopbaanoriëntatie zodat de individuele trajectbepaling meer doelgericht en op maat van het individu gebeurt
- coördinatie en afstemming van de verschillende trajectonderdelen en opvolging van de voortgang van de inburgeraar doorheen het primaire traject waarbij de trajectbegeleider de regiefunctie opneemt (dit is wat VMC 'geïntegreerd traject' noemt)

In het project wordt – samen met de onthaalbureaus – een gemeenschappelijke visie hieromtrent ontwikkeld of de nodige aanzetten gegeven. Op die manier kan VMC deze doelgerichte benadering na afloop van het project binnen haar reguliere werking verder uitwerken en overbrengen naar de onthaalbureaus.

Een tweede opzet van het project is het aanreiken van instrumenten aan de onthaalbureaus voor de vormingsonderdelen loopbaanoriëntatie (LO) voor inburgeraars met een sociaal of een educatief perspectief en maatschappelijke oriëntatie (MO) voor specifieke doelgroepen. Op die manier kunnen de onthaalbureaus hun opdrachten, wat betreft MO en LO, vanuit een gedeelde visie opnemen.

Centrum Voor Taal en Onderwijs (K.U. Leuven): Doos op rollen

Een eerste aanzet voor een inhoudelijke differentiatie binnen het bestaande NT2-aanbod werd gegeven binnen het project 'Maatwerk'. NT2 staat voor Nederlands als tweede taal. Als resultaat werden 7 rollen omschreven die inburgeraars moeten, kunnen of willen opnemen. Aan deze rollen werden talige taken gekoppeld.

Om het werken rond deze rollen mogelijk te maken werd in een volgend project de didactische werkvorm 'Maatwerkhoeven' ontwikkeld. Daarnaast werd het bestaande NT2-lesmateriaal in functie van de verschillende rollen gescreend. Voor de rollen 'ondernemer' en 'cursist/student' was geen specifiek materiaal in de bestaande methodes terug te vinden.

Het project heeft dus tot doel het ontwikkelen van lesmateriaal voor de rollen ‘cursist/student’ en ‘ondernemer’ om de werkvorm ‘Maatwerkhoeven’ binnen het reguliere NT2 aanbod (richtgraad 1) te kunnen implementeren. Op die manier is het mogelijk binnen de huidige, heterogene groepen plaats te maken voor maatwerk. Dit heeft een impact op de motivatie van de cursisten en de inzetbaarheid in het dagdagelijkse leven van wat in de NT2-lessen geleerd is.

■ Woonwagenterreinen

Residentiële terreinen

Momenteel zijn er 435 standplaatsen op 31 gemeentelijke residentiële woonwagenterreinen in Vlaanderen en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Een standplaats is een afgebakende plaats waarop één woonwagen (voor één woonwagengezin) kan staan. Sinds 2006 is het woonwagenterrein Breendonck (8 standplaatsen) in Puurs afgewerkt en in gebruik genomen.

Volgende dossiers worden voorbereid. De woonwagenterreinen zullen op korte termijn in gebruik worden genomen:

- uitbreiding residentieel woonwagenterrein Vosmeers in Gent met 15 standplaatsen
- renovatie en uitbreiding residentieel woonwagenterrein in Hasselt met 8 standplaatsen (brengt het totaal op 26 standplaatsen)
- aanleg residentieel woonwagenterrein Herenthoutseweg in Herentals met 17 standplaatsen
- aanleg residentieel woonwagenterrein Heirenbroek in Herentals met 20 stand-

Aantal standplaatsen op residentiële woonwagenterreinen, toestand september 2007 (bron: Vlaams Minderhedencentrum)

Aalst	13
Aalst (II)	15
Aarschot	11
Antwerpen (Deurne)	24
Antwerpen (Wilrijk)	14
As	6
Bilzen	2
Bilzen (tijdelijk terrein)	7
Dendermonde	5
Diest	5
Genk	46
Gent	12
Grobbendonk	10
Heist o/d Berg	10
Hasselt	18
Hasselt (II)	8
Ham	8
Herentals	16
Leuven	26
Maaseik	26
Maasmechelen	28
Mechelen	20
Mortsel	26
Oud-Turnhout	8
Puurs	5
Puurs (II)	8
Rotselaar (Werchter)	7
Sint-Jans-Molenbeek	6
Sint-Katelijne-Waver	12
Sint-Truiden	18
Wetteren	15
TOTAAL	435

plaatsen

- aanleg residentieel woonwagenterrein in Bilzen met 13 standplaatsen (ter vervanging van het tijdelijk terrein met 7 standplaatsen)

Op korte termijn zullen er dus 66 nieuwe standplaatsen gecreëerd en in gebruik genomen worden. Dat brengt het totaal op 501 standplaatsen.

Doortrekkersterreinen

Op dit ogenblik zijn er 4 doortrekkersterreinen in Vlaanderen en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, die samen 65 standplaatsen tellen.

Huidig aantal standplaatsen op doortrekkersterreinen

Doortrekkersterrein Antwerpen	18
Doortrekkersterrein Huizingen	15
Doortrekkersterrein Haren (Brussel)	25
Doortrekkersterrein Dendermonde	7
TOTAAL	65

Op korte termijn zullen er doortrekkersterreinen ingericht worden in Kortrijk (20 nieuwe standplaatsen) en Gent (20 nieuwe standplaatsen), zodat Vlaanderen en Brussel in totaal over 105 standplaatsen voor rondreizende woonwagenbewoners zullen beschikken.

Op langere termijn worden nog 4 bijkomende doortrekkersterreinen verwacht. In Zottegem (15 standplaatsen), Asse (10 standplaatsen), Herent (10 standplaatsen) en Beersel (15 standplaatsen) zijn al voorbereidende stappen gezet, maar deze gemeenten dienden nog geen subsidiedossier in.

In 2008 wordt opnieuw 4.337.000 euro voorzien voor het verwerven, inrichten, renoveren en uitbreiden van woonwagenterreinen.

Om meer woonwagenterreinen te realiseren, is het belangrijk dat er naast openbare woonwagenterreinen, ook kwalitatieve privéterreinen kunnen opgericht worden. Daarom zal onderzocht worden hoe privéterreinen voor en door woonwagengebruikers kunnen opgericht worden. Het is de bedoeling om tot een goede regeling en duidelijke richtlijnen te komen om kwalitatieve privéterreinen in te richten.

Om de interesse van lokale besturen voor de aanleg van een woonwagenterrein blijvend te stimuleren, zal de brochure 'Wonen op Wielen' geactualiseerd worden. Naast informatie over openbare woonwagenterreinen, zullen de richtlijnen voor het inrichten van privéterreinen erin opgenomen worden.

■ Impulsfonds voor het Migrantenbeleid

Het impulsfonds voor het migrantenbeleid is door de federale regering opgericht om steun te bieden aan projecten die een gunstig kader bieden voor de maatschappelijke integratie van personen van vreemde oorsprong, de preventie van discriminatie en de interculturele dialoog. De selectie van Nederlandstalige projecten gebeurt door de Vlaamse overheid onder de coördinerende bevoegdheid van de minister van Inburgering.

De projectoproep impulsfonds 2007 beschikte over 2.526.738 euro middelen voor de subsidiëring van Nederlandstalige pro-

jecten. De middelen voor de Nederlandstalige projecten worden verdeeld over de zones Antwerpen, Gent, Brussel, Vlaanderen (projectaanvragen uit de andere 26 prioritair actiezones). In elke zone was een voorafname van 20% van de middelen, om de overkoepelende interstedelijke of intergemeentelijke projectaanvragen te kunnen subsidiëren. De verdeling van de beschikbare middelen over de drie grote steden in Vlaanderen en de andere 26 Vlaamse steden en gemeenten ziet er als volgt uit:

	Volledig budget	Voorafname overkoepelende projecten (20%)	Budget (80%)
Zone Antwerpen	634.050	126.810	507.240
Zone Gent	317.025	63.405	253.620
Zone Brussel	680.999	136.200	544.799
Zone Vlaanderen	894.664	178.933	715.731
Totaal	2.526.738	505.348	2.021.390

Goedgekeurde projecten

In de zone Antwerpen werden 47 projecten ingediend, waarvan er 25 werden goedgekeurd. In de zone Brussel werden er 73 projecten ingediend, waarvan er 32 werden geselecteerd. In de zone Gent werden 32 projecten ingediend, waarvan er 27 werden geselecteerd. In de overige 26 actiezones in Vlaanderen werden 129 projecten ingediend, waarvan er 47 werden goedgekeurd. Er waren tenslotte 27 overkoepelende projecten, waarvan er 16 werden geselecteerd.

Meer gegevens op de site (www.vlaanderen.be/binnenland)

- Op de site vindt u een tabel met de goedgekeurde projecten impulsfonds voor migranten

In 2007 werd er een onderzoek uitbesteed om het impulsfonds aan Nederlandstalige zijde te evalueren. Op basis van dit onderzoeksrapport zal de selectieprocedure in 2008 geoptimaliseerd worden.

■ Gezocht: managers van diversiteit

Projecten 2007

In 2007 werd opnieuw een bedrag van 5.000.000 euro ter beschikking gesteld in

het kader van een projectoproep *Gezocht: managers van diversiteit*. De oproep richtte zich tot bewonersgroepen, verenigingen, het maatschappelijk middenveld, openbare besturen, publieke/private instellingen en ondernemingen.

De middelen zijn bestemd voor initiatieven ter versterking van het inburgeringsbeleid en het managen van diversiteit. Het budget is bedoeld om welomschreven projecten van beperkte duur te ondersteunen die de zelfredzaamheid van burgers van diverse herkomst verhogen, en die een positief effect hebben op verschillende aspecten van de leefbaarheid van het samenleven tussen autochtone en allochtone Vlamingen, kortom die een gunstige invloed hebben op het "samenleven in diversiteit".

In totaal werden 229 projecten ingediend, waarvan er 90 werden goedgekeurd voor een totaalbedrag van 4.513.041 euro.

Meer gegevens op de site
(www.vlaanderen.be/binnenland)

- Op de site vindt u een tabel met de goedgekeurde projecten managers van diversiteit

Projecten 2006 en oproep 2008

De Koning Boudewijnstichting stelde op basis van een selectie van de projecten die in 2006 werden goedgekeurd, een portrettenreeks van 15 leerrijke praktijken op. De publicatie van deze portretten is voorgesteld via een studiedag op 24 januari 2008. Op dit evenement zijn projectuitvoerders en beleidsmakers uitgenodigd en is er ruimte tot enerzijds discussie over mogelijke oplossingen en uitdagingen met betrekking tot diversiteit en anderzijds om te leren van elkaar door uitwisseling van kennis en het uitdiepen van praktijkervaringen. Minister Keulen lanceerde op de studiedag ook de nieuwe oproep managers van diversiteit 2008.

3.5.2 Inburgeringsbeleid

■ Doelgroep van het inburgeringsbeleid

Het inburgeringsbeleid is bedoeld voor vreemdelingen die zich langdurig in Vlaanderen of Brussel komen vestigen. Ook Belgen die niet in België geboren zijn en van wie minstens één van de ouders niet in België geboren is, behoren tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid. Zij hebben recht op Inburgering. Bepaalde groepen hebben ook een plicht tot Inburgering.

De inburgeraar die een inburgeringsplicht heeft, moet aan twee zaken voldoen:

- hij of zij dient zich tijdig op het onthaalbureau Inburgering aan te melden
- hij of zij dient met regelmaat de lessen binnen het primaire inburgeringstraject te volgen

De verplichte inburgeraar die niet aan zijn inburgeringsplicht voldoet, kan beboet worden.

■ Inburgeringstraject

Dit inburgeringstraject bestaat uit een primair en een secundair gedeelte. Het primaire inburgeringstraject wordt gecoördineerd door het onthaalbureau Inburgering en bestaat uit een vormingsprogramma ondersteund door een individuele begeleiding van de inburgeraar. Het vormingsprogramma wordt samengesteld uit lessen Nederlands, maatschappelijke oriëntatie en loopbaanoriëntatie.

De inburgeraar die een attest van Inburgering heeft behaald kan in het secundaire inburgeringstraject instappen. Dit secundaire traject wordt aangeboden door de reguliere voorzieningen. Zo kan de inburgeraar instappen in een beroepsopleiding of een opleiding tot zelfstandig ondernemerschap. Daarnaast kan hij ook verder Nederlands studeren, zich in het hoger onderwijs inschrijven of zelfs kiezen voor vrijwilligerswerk.

■ Inburgering voor minderjarige anderstalige nieuwkomers

Naast meerderjarigen, behoren ook min-

derjarige anderstalige nieuwkomers tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid. Dit is dezelfde doelgroep van kinderen en jongeren die in aanmerking komen voor het onthaalonderwijs.

Voor minderjarige anderstalige nieuwkomers bestaat een toeleidingstraject. Dit houdt in dat het onthaalbureau Inburgering hen begeleidt bij de inschrijving in een school of in het onthaalonderwijs. Deze minderjarige anderstalige nieuwkomers krijgen er de kans snel Nederlands te leren en hun mogelijke achterstand in te halen. Indien nodig worden ze ook begeleid naar welzijnsvoorzieningen.

■ Informeren en doorverwijzen van inburgeraars

Verschillende instanties nemen een rol op bij het informeren van inburgeraars over hun recht op en plicht tot Inburgering. Ze verwijzen de inburgeraar ook door naar het dichtstbijzijnde onthaalbureau Inburgering. De gemeenten nemen deze rol op ten aanzien van nieuwkomers. De Vlaamse overheid informeert de bedienaars van erediensten.

■ Realisaties 2007

Verhoogd budget voor de onthaalbureaus Inburgering

De uitbreiding van de doelgroep door het gewijzigde inburgeringsdecreet van 14 juli 2007 vergde een aangepaste en adequate financiering. Voor 2007 werd immers voorzien in een verdere groei van de output van de onthaalbureaus Inburgering. In 2007

hebben de onthaalbureaus Inburgering samen met 11.949 personen een inburgeringscontract afgesloten.

Professionalisering van het inburgeringstraject

In 2006 werd aan het Vlaams Minderheden-centrum een experimentele projectsubsidie (EPS) toegekend voor de ondersteuning van de onthaalbureaus Inburgering op vlak van maatschappelijke oriëntatie en trajectbegeleiding. Bij afloop van het project in het voorjaar van 2007 werden volgende resultaten voorgelegd:

- vormingsaanbod voor MO-docenten
- aanzet tot standaardprofiel voor MO-docenten
- actuele definiëring van trajectbegeleiding
- functieprofiel van de trajectbegeleider en een overzicht van zijn of haar tijdsbesteding
- inventaris van de reeds bestaande hulpmiddelen

In 2007 is voor wat betreft trajectbegeleiding nog een ander experimenteel project afgerond. Vluchtelingenwerk Vlaanderen werd in de periode van 1 juni 2006 tot 31 mei 2007 gevraagd hun opgebouwde expertise inzake begeleiding bij diplomagelijkschakeling over te dragen naar de onthaalbureaus. Voortaan kunnen de onthaalbureaus Inburgering hun cliënten ondersteunen bij de gelijkshakeling van hun diploma. Zij helpen hen om zo snel mogelijk een sterk dossier samen te stellen dat bij het Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen, kan ingediend worden.

Een uitbreiding van de Kruispuntbank Inburgering

In 2007 heeft de Kruispuntbank Inbur-

gering, het elektronisch uitwisselingsprogramma van de bij Inburgering betrokken organisaties, de ontwikkelingen van het beleid gevolgd. Zo werd in samenwerking met de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen de inhoudelijke en technische analyses voor de uitwisseling tussen de onthaalbureaus Inburgering en verhuurders van sociale woningen gerealiseerd. Daarnaast is de uitwisseling met de VDAB aangepast om oudkomers die in het kader van het inwerkingsbeleid naar het onthaalbureau worden doorverwezen voor het volgen van een primair traject, op te volgen.

Parallel met deze werkzaamheden, werd samen met het Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen, gewerkt aan de aansluiting van alle Centra voor Volwassenenonderwijs en de Centra voor Basiseducatie tot de Kruispuntbank Inburgering. Het is nu mogelijk om van bijna alle NT2-cursussen informatie via de Kruispuntbank Inburgering uit te wisselen, met uitzondering van gegevens over de regelmatige deelname aan de opleidingen Nederlands.

Het informeren en doorverwijzen van inburgeraars

Bij het in voege treden van het gewijzigde decreet op 1 januari 2007, hebben de gemeenten nieuw informatiemateriaal gekregen. Daarbij hoorden veertien vormingen verspreid over Vlaanderen. Ook de maandelijkse adressenlijsten die de gemeenten ontvangen, werden aangepast aan de gewijzigde bepalingen in het decreet.

Naast de gemeenten, kreeg nu ook het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zelf

een informatie- en doorverwijzingstaak toebedeeld. Bedienaars van erediensten die actief zijn in een door de Vlaamse overheid erkend gebedshuis, worden voortaan door het agentschap geïnformeerd over hun inburgeringsplicht.

Er zijn eveneens afspraken gemaakt in verband met het doorverwijzen van oudkomers die inkomsten verwerven via een wachtuitkering of werkloosheidsuitkering en die in het kader van het inwerkingsdecreet verplicht zijn een inburgeringstraject te volgen. Zij worden door de VDAB naar het onthaalbureau Inburgering doorverwezen.

Gemeenschappelijke huisstijl

In 2007 werd voor de acht onthaalbureaus Inburgering en het inburgeringsbeleid een gemeenschappelijke huisstijl ontwikkeld. Deze huisstijl moet ervoor zorgen dat Inburgering beter herkenbaar wordt bij nieuwe Vlamingen én de hele samenleving. Het moet daarnaast ook de professionalisering van de onthaalbureaus Inburgering een niveau hoger tillen.

Dag van de inburgeraar

Op 16 december 2007 had voor het eerst de Dag van de inburgeraar plaats. Op die dag werden inburgeraars die een attest van Inburgering hadden behaald, gehuldigd voor hun inspanningen.

Deze eerste editie had plaats in Brugge, Antwerpen, Gent, Brussel, Leuven en Hasselt. De grote opkomst en de aandacht in de media maakten dat Inburgering onder de aandacht kwam van een groot publiek.

3.6 Ondersteuning

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur wil de lokale en provinciale besturen ondersteunen bij het uitvoeren van een beleid binnen hun bestuur. Daartoe heeft het agentschap diverse initiatieven ontwikkeld:

- Vormingscentrum voor lokale besturen
- uitbouw van communicatiekanalen
- ontwikkeling van een kenniscentrum voor de lokale en provinciale besturen

3.6.1 Vormingscentrum voor lokale besturen

Het vormingscentrum voor lokale besturen dat een paar jaar geleden binnen het Agentschap voor Binnenlands Bestuur is opgericht, is een vaste waarde geworden bij het stimuleren van gerichte vorming voor zowel mandatarissen als ambtenaren van de lokale besturen. Vertegenwoordigers van de lokale

besturen zelf onderzoeken de waarde van de initiatieven voor het werkveld vooraleer het vormingscentrum er ondersteuning aan verleent.

Het vormingscentrum wil een motor zijn voor de organisatie, de ondersteuning en de promotie van gerichte en kwaliteitsvolle vorming voor drie doelgroepen binnen de lokale besturen:

- mandatarissen
- topambtenaren
- overige ambtenaren

Onder lokale besturen wordt in het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004 verstaan: gemeenten, OCMW's, provincies, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en districten.

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de initiatieven die in 2007 een subsidie

ontvingen vanuit het vormingscentrum. In totaal werd 367.325 euro aan subsidies toegekend. Daarvan ging 289.375 euro naar basisvorming en 77.950 euro naar actualiteitsvorming. Onder basisvorming vallen de aanvragen die inhoudelijk betrekking hebben op bestuurskundige aspecten. Deze aanvragen mogen één keer per jaar worden ingediend, uiterlijk op 31 januari. Actualiteitsvorming is vorming ter gelegenheid van een wijziging van regelgeving of een recente gebeurtenis en is in principe niet terugkerend van aard. De aanvrager moet dan ook aantonen waarom zijn aanvraag een aanvraag voor actualiteitsvorming is. Deze aanvragen mogen het hele jaar worden ingediend.

In de laatste kolom van beide tabellen wordt voor elk initiatief aangegeven op welk thema de vorming zich richt.

Actualiteitsvorming

NAAM	TITEL	RUBRIEK
Kring-vorming vzw	Lokaal Sociaal Beleid	beleid en strategie - (inter)bestuurlijke verhoudingen - lokaal
vzw Vorm	De uitbouw van een modern lokaal ouderenzorgbeleid	beleid en strategie - (inter)bestuurlijke verhoudingen - lokaal
Opleidings- en Vormingsinstituut voor Overheidspersoneel vzw (OVO)	Zelf een sociaal beleidsplan schrijven (een praktische opleiding met steunmomenten)	beleid en strategie - interne beleidscyclus - beleidsplanning
Opleidings- en Vormingsinstituut voor Overheidspersoneel vzw (OVO)	Gemeentedecreet: Strategische meerjarenplanning en jaarlijkse budgetten	beleid en strategie - interne beleidscyclus - strategisch plannen
Opleidings- en vormingsinstituut voor Overheidspersoneel vzw (OVO)	Gemeentedecreet: Eerstelijnsklachtenbehandeling	communicatie - externe communicatie - dialoog met de burger: inspraak en participatie
Opleidings- en vormingsinstituut voor Overheidspersoneel vzw (OVO)	Gemeentedecreet: Deontologische code en afsprakennota	kennis - andere
Opleidings- en vormingsinstituut voor Overheidspersoneel vzw	Gemeentedecreet: We beginnen eraan!	kennis - andere
Schaubroeck N.V.	Het gemeentedecreet en de lokale mandataris. Wat is de weerslag van het gemeentedecreet op het financieel, sociaal en fiscaal statuut van lokale politici?	kennis - andere

Actualiteitsvorming

NAAM	TITEL	RUBRIEK
Opleidings- en vormingsinstituut voor Overheidspersoneel vzw	Financieel beheer van de besturen van de eredienst (nieuwe regelgeving) voor leden van de kerkbesturen	kennis - regelgeving
die Keure	Lokale en regionale belastingen: actualia en de algemene fiscale rechtsbeginselen van toepassing op de lokale en regionale belastingen	kennis - regelgeving
Dienst Postacademische Vorming - Postuniversitair Centrum K.U.Leuven Campus Kortrijk	De nieuwe wetten met betrekking tot de overheidsopdrachten	kennis - regelgeving
Schaubroeck N.V.	Moederschap en vaderschap in lokale besturen	kennis - regelgeving
Schaubroeck N.V.	Studenten, monitoren en vrijwilligers in 2007	kennis - regelgeving
Schaubroeck N.V.	Wijzigingen in de regeling jaarlijkse vakantie	kennis - regelgeving
SD WORX	Workshops sociaal-juridische actualiteit voor de overheid	kennis - regelgeving
Vlaamse Lokale Ontvangers	Het nieuwe BTW-statuuut voor de overheidsinstellingen: wat verandert er voor de plaatselijke besturen?	kennis - regelgeving
Provinciebestuur Oost-Vlaanderen - Oost-Vlaamse Bestuursacademie	Eerstelijnsklachtenbehandeling	kwaliteit - klachtenmanagement
Provinciebestuur Oost-Vlaanderen - Oost-Vlaamse Bestuursacademie	Technische aspecten van de nieuwe financiële rapportering voor de eredienstbesturen	management - financieel management
vzw Vorm	RIZIV-financiering voor gevorderden	management - financieel management
Postuniversitair Centrum K.U.Leuven Campus Kortrijk	HRM-Software voor lokale besturen en hun instellingen	management - personeelsmanagement
Schaubroeck N.V.	Deontologische code en tucht voor personeel in lokale besturen	management - personeelsmanagement

Basisvorming

NAAM	TITEL	RUBRIEK
VVSG	Rol van gemeentelijke bestuurder in Intergemeentelijke raad van bestuur: casus afvalintercommunales	beleid en strategie - (inter)bestuurlijke verhoudingen - intergemeentelijke samenwerkingsverbanden
Instituut voor de Overheid	Verzelfstandiging en PPS op het niveau van de lokale besturen	beleid en strategie - (inter)bestuurlijke verhoudingen - PPS
vzw Vorm	Publiek-Private Samenwerking in de zorgsector: een stand van zaken	beleid en strategie - (inter)bestuurlijke verhoudingen - PPS
VLEKHO Business School	Het opstellen van beleidsplannen en koppelen met doelstellingen	beleid en strategie - interne beleidscyclus - beleidsplanning
VVSG	Mandatarissen in de milieuboot: seminarie lokaal (water) beleid in de praktijk	beleid en strategie - interne beleidscyclus - beleidsplanning
VVSG	De actorrol van lokale besturen: inleefreis voor lokale mandatarissen in welzijnsvoorzieningen en -beleid	beleid en strategie - interne beleidscyclus - beleidsplanning
vzw Vorm	Aandachtspunten bij het bouwen van een zorgvoorziening	beleid en strategie - interne beleidscyclus - beleidsplanning
vzw Vorm	De centrale plaats van lokale dienstencentra in ouderen- en welzijnsbeleid	beleid en strategie - interne beleidscyclus - beleidsplanning
Instituut voor de Overheid	Actieve openbaarheid van bestuur	communicatie - externe communicatie - actieve openbaarheid van bestuur
VVSG	Helder en overtuigend communiceren- Uitvoerende mandatarissen (tweedaagse)	communicatie - externe communicatie - andere
Provinciebestuur Oost-Vlaanderen - Oost-Vlaamse Bestuursacademie	Opleiding voor communicatieambtenaren	communicatie - externe communicatie - andere
VVSG	Helder en Overtuigend Communiceren- Uitvoerende mandatarissen/ module 2/ gevorderden	communicatie - externe communicatie - andere

Basisvorming

NAAM	TITEL	RUBRIEK
Universiteit Antwerpen Management School (UAMS)	Communicatiemanagement voor openbare besturen	communicatie - externe communicatie - P.R. en promotie van de gemeente
Kortom - Vereniging voor Overheidscommunicatie vzw	Interne communicatie in lokale besturen	communicatie - interne communicatie - andere, intern communicatiebeleid en -planning
Instituut voor de Overheid	Het schrijven van beleidsnota's	communicatie - interne communicatie - communicatie tussen de verschillende actoren binnen de organisatie
Universiteit Antwerpen Management School	Strategie en middelen voor interne communicatie	communicatie - interne communicatie - communicatie tussen de verschillende actoren binnen de organisatie
Instituut voor de Overheid	Passieve openbaarheid van bestuur	communicatie - interne communicatie - privacy en deontologie
Instituut voor de Overheid	II.1. Een deontologische code voor uw lokaal bestuur	communicatie - interne communicatie - privacy en deontologie
Nexus Integrity Consulting	Integriteitsmanagement voor topambtenaren	communicatie - interne communicatie - privacy en deontologie
VLEKHO Business School	Basisopleiding basis- dubbel of economisch boekhouden	kennis - andere
VLEKHO Business School	De nieuwe OCMW-boekhouding	kennis - andere
VLEKHO Business School	Financieel Management	kennis - andere
VLEKHO Business School	Een stuurkaart op basis van de balanced scorecard - meerwaarde en praktische aanpak	kennis - andere
VLEKHO Business School	Een stuurkaart op basis van de balanced scorecard - meerwaarde en praktische aanpak - workshop	kennis - andere
Vereniging van de Vlaamse Provincies	Analyse van het provinciedecreet vanuit de praktijk	kennis - regelgeving
Vlaamse Lokale Ontvangers-werkgroep vorming	TURBO - opleiding	kennis - regelgeving
VLEKHO Business School	De financiële en operationele aspecten van het gemeentedecreet	kennis - regelgeving
vzw Vorm	Nieuwe tendensen en evoluties in aankoopbeleid voor zorgvoorzieningen	kennis - regelgeving
Stadsbestuur KORTRIJK	3de Vlaams Kwaliteitscongres voor Lokale Besturen	kwaliteit - kwaliteitsinstrumenten/ prestatiemeting
Universiteit Antwerpen Management School (UAMS)	CAF: een kwaliteitsmodel voor de overheid	kwaliteit - kwaliteitsinstrumenten/ prestatiemeting
Universiteit Antwerpen Management School (UAMS)	De balanced scorecard in de overheid	kwaliteit - kwaliteitsinstrumenten/ prestatiemeting
VVSG	Kwaliteitsmanagement lokale besturen: Het CAF	kwaliteit - kwaliteitsinstrumenten/ prestatiemeting
Universiteit Hasselt/SEIN	Management van de openbare besturen (MOB)	management - andere
Universiteit Antwerpen Management School (UAMS)	Integriteitsmanagement en deontologische code voor lokale besturen	management - andere
VLEKHO Business School	Interne Controle en Risicoanalyse	management - andere
VLEKHO Business School	Managementteams in openbare besturen	management - andere
VLEKHO Business School	Managementteams in openbare besturen - Workshop	management - andere
VLEKHO Business School	Hoe de belangrijkste processen in uw bestuur beheersen? Het administratief handboek ruimer bekeken	management - andere
VLEKHO Business School	Hoe de belangrijkste processen in uw bestuur beheersen? Het administratief handboek ruimer bekeken - workshop	management - andere
VLEKHO Business School	Budgethouderschap	management - andere
Instituut voor de Overheid	Financieel management voor lokale managementverantwoordelijken	management - financieel management

Basisvorming

NAAM	TITEL	RUBRIEK
UAMS	Interne audit bij lokale besturen	management - financieel management
Universiteit Antwerpen Management School	De financiering van de lokale besturen	management - financieel management
Universiteit Antwerpen Management School	Financieel management voor lokale besturen: specialistenopleiding	management - financieel management
Vlaamse Lokale Ontvangers-werkgroep vorming	Actuele financiële vraagstukken - gemeentefinanciën	management - financieel management
VVSG	Wat als mandataris leren uit OCMW-jaarrekening?	management - financieel management
EASY-SERVICES	Sociaal recht voor lokale besturen	management - personeelsmanagement
EASY-SERVICES	Sociaal recht voor lokale besturen - updates	management - personeelsmanagement
Postuniversitair Centrum K.U.Leuven Campus Kortrijk	Werkgroep Personeelsmanagement in OCMW's - editie 2007-2008	management - personeelsmanagement
Postuniversitair Centrum K.U.Leuven Campus Kortrijk	Werkgroep Personeelsmanagement in Steden en Gemeenten - editie 2007-2008	management - personeelsmanagement
Universiteit Antwerpen Management School (UAMS)	Projectmanagement in publieke en social profit organisaties	management - projectmanagement
Universiteit Antwerpen Management School (UAMS)	Verandermanagement voor de publieke en social profit sector	management - veranderingsmanagement
VVSG	Ontwikkelingsmanagement bij lokale overheid- Training topambtenaren en leidinggevende medewerkers	management - veranderingsmanagement
VVSG	Organisatieontwikkeling Lokale Overheid/ Workshops Gevorderden Topambtenaren	management - veranderingsmanagement

3.6.2 Communicatiekanalen

■ Website

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur beschikt over een uitgebreide website. Het adres is www.vlaanderen.be/binnenland.

Het informatiepakket op de website bevat onder meer:

- de wetgeving en omzendbrieven over lokale en provinciale besturen, het inburgerings- en stedenbeleid
- allerhande info over de implementatie van het gemeentedecreet (onder andere regelgeving, veelgestelde vragen en antwoorden, vorming)
- financiële informatie uit gemeenterekeningen
- de ramingen per gemeente van het aandeel in het Gemeentefonds
- de mandatatendatabank, waar u kan nagaan wie welk mandaat opneemt binnen uw gemeente, stadsdistrict, OCMW of provincie
- een databank over de intergemeentelijke samenwerking, gekoppeld aan een

geografisch informatiesysteem, waarbij per gemeente gegevens over de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden kunnen worden opgevraagd

- een link naar de thuis in de stad-website
- een link naar de sites van Inburgering en minderheden
- de opleidingen, ondersteund door het vormingscentrum voor lokale besturen
- de procedures bij onteigeningen door gemeenten
- het tijdschrift BinnenBand

Op de website is ook een trefwoordenlijst opgenomen van taken van het agentschap. Als u op een bepaald trefwoord klikt, krijgt u meteen de naam en het telefoonnummer van de contactpersoon binnen het agentschap waarbij u terecht kan met vragen over het betreffende onderwerp.

In de loop van 2008 wordt de structuur van de site herbekeken. De huidige structuur is een vijftal jaar geleden uitgewerkt. Ondertussen is de werking van het agentschap ingrijpend gewijzigd. Belangrijke nieuwe bevoegdheden zijn aan het agentschap toe-

gewezen. Deze wijzigingen moeten ook een vertaling krijgen in de structuur van de site. De gebruiksvriendelijkheid zal hierbij het belangrijkste uitgangspunt vormen.

■ Elektronische nieuwsbrief

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heeft een eigen elektronische nieuwsbrief Binnenl@nd. Deze nieuwsbrief gaat naar de gemeenten, OCMW, provincies en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. De nieuwsbrief bevat recente info over het binnenlands bestuur, stedenbeleid en inburgeringsbeleid in Vlaanderen: beslissingen van de Vlaamse Regering, de minister, het Vlaams Parlement, het agentschap. De nieuwsbrief verschijnt telkens er nieuws te melden valt, hij heeft dus geen vaste periodiciteit.

In 2007 zijn er 44 nieuwsbrieven verstuurd. Geïnteresseerden kunnen zich gratis abonneren op de nieuwsbrief via de site van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur.

■ Tijdschrift BinnenBand

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur brengt een eigen tijdschrift uit, *BinnenBand*. De naam wijst op de band die het tijdschrift wil vormen tussen het agentschap en de lokale besturen. Het tijdschrift heeft een oplage van 6.100 exemplaren. BinnenBand verschijnt om de twee maanden, behalve in juli en augustus.

Het wordt gratis verzonden naar de gemeenten, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, de gemeentebedrijven, de provinciebesturen, de OCMW's en de openbare bibliotheken (waar het te raadplegen is in de infozuilen van de Vlaamse overheid).

Wie geïnteresseerd is, kan een abonnement aanvragen bij binnenland@vlaanderen.be. Meer informatie vindt u op de site van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur.

■ Studiedagen en publicaties

Via studiedagen en het uitgeven van publicaties wil het Agentschap voor Binnenlands Bestuur nieuwe ontwikkelingen in de bestuurlijke organisatie doorgeven aan de lokale en provinciale besturen, daarnaast worden die infomomenten ook gebruikt om het eigen personeel op de hoogte te brengen van nieuwe ontwikkelingen.

3.6.3 Ontwikkeling van een kenniscentrum voor de lokale en provinciale besturen

■ Kenniscentrum binnen het Agentschap voor Binnenlands Bestuur

Het kenniscentrum binnen het Agentschap voor Binnenlands Bestuur dat allerhande statistische informatie over de lokale en provinciale besturen verzamelt, verwerkt en commentarieert, zal op de ingeslagen weg verder gaan. Jaarlijks brengt het kenniscentrum het jaarbeeld uit.

De beschikbaarheid van het statistische materiaal wordt vergroot door het ook aan te bieden op de website.

Het beschikbaar komen van de databank van de lokale en de provinciale mandatarissen past eveneens in de werkzaamheden van het kenniscentrum. Dankzij deze inspanningen beschikt de overheid voor het eerst over actuele informatie inzake de mandaten die lokaal en provinciaal uitgeoefend worden. De besturen zelf staan in voor het actueel houden van de informatie over hun bestuur.

■ Samenwerkingsverband lokale statistieken

Op de website lokale statistieken (www.lokalestatistieken.be) is allerhande statistische info over de gemeenten, steden en provincies samengebracht. Van cijfers en statistieken over inwoners en ondernemingen tot reeksen over vrijwel alle beleidsdomeinen zoals wonen, ruimtelijke ordening, milieu, welzijn, cultuur,...

Deze cijfers kunnen op verschillende manieren geraadpleegd en opgevraagd worden: per gemeente, stad, provincie, voor verschillende gemeenten, steden en provincies samen, in een tijdreeks en/of in vergelijking met gemeenten, steden uit de regio, met een gelijkaardig profiel, uit eenzelfde zone,... De bezoeker van de site kan zelf rapporten aanmaken, gebaseerd op de gegevens die geselecteerd werden. Het aantal combinaties is zeer groot.

Deze cijfers bieden een rijke bron van informatie voor de lokale en provinciale besturen, zij kunnen ze hanteren bij het uittekenen van het lokale beleid. Op deze wijze is het beleid onderbouwd met het nodige cijfermateriaal en kan de lokale bestuurskracht versterkt worden.

De site is een gezamenlijke realisatie van de Studiedienst van de Vlaamse Regering, het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP). Dit samenwerkingsverband kwam tot stand om de vraag en het aanbod naar lokale statistieken beter op elkaar af te stemmen en te optimaliseren, de éénloketsfunctie lokale statistiek te realiseren en de bestuurskracht van de lokale besturen te versterken.

In 2007 zijn aan de site gemeentelijke profielschetsen toegevoegd. Voor elke Vlaamse gemeente kunt u een dergelijke profielschets afluisteren. De profielschets geeft een zicht op de gemeente aan de hand van een twintigtal indicatoren. De indicatoren hebben betrekking op de verschillende beleidsdomeinen waarmee een gemeente geconfronteerd

wordt. Het gaat van bestuurlijke aspecten over onderwijs, welzijn, milieu, verkeer, economie, werkgelegenheid tot gegevens over de demografische samenstelling van de gemeente.

■ Stadsmonitor voor leefbare en duurzame Vlaamse steden

In het kader van het Vlaamse stedenbeleid is de stadsmonitor voor leefbare en duurzame Vlaamse centrumsteden opgemaakt. Dit is een beleidsinstrument dat de Vlaamse Regering aanbiedt aan de 13 centrumsteden. Dit zijn de grootsteden Antwerpen en Gent en de centrumsteden Aalst, Brugge, Genk, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout.

Dit instrument bestaat uit 190 indicatoren, die de toestand van de stad beschrijven en maatschappelijk relevante evoluties in de stedelijke samenleving in kaart brengen. Deze set is gebaseerd op een algemene toekomstvisie voor een Vlaamse centrumstad. Bedoeling is dat iedereen die bij de ontwikkeling van de stad betrokken is, de stadsmonitor gaat gebruiken om te leren over de stad en om discussies en keuzes te onderbouwen. In het bijzonder wil dit instrument voeding geven aan strategische keuzes en beleidsprogramma's van het stadsbestuur.

Dit instrument kan op verschillende manieren geraadpleegd worden op www.thuisindestad.be. Indien men de data wil raadplegen, kan men een Vlaams rapport of een overzichtsrapport per stad bekijken. Men kan ook de indicatoren per beleidsdomein bekijken, individueel of voor alle indicatoren samen.

Indien men de visie op leefbare en duurzame ontwikkeling van een Vlaamse stad wil kennen, kan men een overzicht van wenselijke ontwikkelingen opvragen met tevens een verwijzing naar de indicatoren die de ontwikkelingen meten.

Tenslotte kan men achtergrondinformatie over het doel van dit instrument, het ontwikkelingsproces en het gebruik ervan in de steden raadplegen.

■ Kruispuntbank Inburgering

Monitoring van gegevens met betrekking tot Inburgering gebeurt via de Kruispuntbank Inburgering. Deze kruispuntbank zal in de toekomst performanter gemaakt worden, zodat via systematische analyses van instroom en inburgeringsprocessen het beleid nauwer opgevolgd kan worden.

■ Integratiekaart en diversiteitsmonitor

Monitoring van gegevens over het diversiteitsbeleid is een opdracht van het Steunpunt Gelijkekansenbeleid. Deze opdracht omvat onder meer het uitwerken van een integratiekaart. Deze integratiekaart moet toelaten de mate van integratie van allochtonen in de Vlaamse samenleving in kaart te brengen en op te volgen. Hierdoor zullen we beter inzicht krijgen in de wijze waarop en de snelheid waarmee de verschillende groepen allochtonen integreren in de Vlaamse samenleving. Deze integratiekaart kan ook gebruikt worden als instrument om de resultaten en de impact van het integratiebeleid in de verschillende beleidsdomeinen te onderzoeken.

Naast de integratiekaart, die vooral de monitoring op Vlaams niveau zal toelaten, werd beslist om een lokale diversiteitsmonitor te laten ontwikkelen. Daarbij zal het accent liggen op het lokale bestuursniveau. De lokale besturen zijn immers een cruciale partner voor Vlaanderen om het diversiteitsbeleid te laten slagen. De monitor moet objectiveerbare metingen toelaten, via een set van lokale diversiteitsindicatoren. Zo zal gezorgd worden voor een betere ondersteuning van de lokale besturen bij de ontwikkeling en uitvoering van hun diversiteitsbeleid.

Om deze set van lokale diversiteitsindicatoren te ontwikkelen, zal op korte termijn een onderzoeksopdracht worden uitgeschreven.

De werkzaamheden van het steunpunt lopen tot in 2011. De eerste rapporten worden begin 2009 verwacht. Het onderzoek voor de lokale diversiteitsmonitor zou in 2009 tot een ontwerp van diversiteitsmonitor moeten leiden. Beide instrumenten moeten het beleid in staat stellen de maatschappelijke positie van allochtonen systematisch door de jaren heen op te volgen en het Vlaamse en lokale beleid te evalueren.

4 Parlementaire vragen

De Vlaamse volksvertegenwoordigers stellen aan de minister schriftelijke vragen, vragen om uitleg, actuele vragen of richten interpellaties aan hem. Hieronder vindt u een overzicht van het aantal behandelde vragen en van de materies waarop ze betrekking hebben.

Overzicht parlementaire vragen

	Schriftelijke vragen	Mondelinge vragen en interpellaties
organisatie en werking gemeenten	19	24
organisatie en werking OCMW's	1	5
organisatie en werking intergemeentelijke samenwerkingsverbanden	3	2
organisatie en werking provincies	2	2
financiën	9	6
belastingen	1	3
personeel	5	7
taalwetgeving	21	19
verkiezingen	5	5
erediensten	3	2
uitoefening bestuurlijk toezicht	0	3
begraafplaatsen	3	1
Inburgering	17	5
diversiteit	5	5
stedenbeleid	2	1
andere	22	15
Totaal	118	105

5 Overzicht van de belangrijkste regelgeving die van toepassing is op het binnenlands bestuur, het stedenbeleid en het inburgeringsbeleid

Organieke regelgeving lokale besturen en provincies

- bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (artikel 6,
- §1, VIII en artikel 7)
- Nieuwe Gemeentewet
- gemeentedecreet van 15 juli 2005
- Provinciewet
- provinciedecreet van 9 december 2005
- organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn
- decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking
- bijzonder decreet van 13 april 1999 betreffende de voorwaarden en de wijze van oprichting van binnengemeentelijke territoriale organen
- besluit van de Vlaamse Regering van 1 september 2006 betreffende de inwerkingtreding van sommige bepalingen van het gemeentedecreet van 15 juli 2005 en de vaststelling van de modellen van de akten inzake fractievorming
- besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2006 betreffende de inwerkingtreding van sommige bepalingen van het gemeentedecreet van 15 juli 2005 en ter uitvoering van artikelen 160 en 179 van het gemeentedecreet van 15 juli 2005
- besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2007 houdende vaststelling van de tuchtprocedure voor de mandatarissen in uitvoering van artikelen 71 en 274 van het gemeentedecreet, artikel 21ter van de OCMW-wet en artikel 69 van het provinciedecreet
- besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie,

de rechtspositieregeling en het mandaatsstelsel van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel en houdende enkele bepalingen betreffende de rechtspositie van de secretaris en de ontvanger van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

- besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2007 houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder de ambten van gemeentesecretaris, gemeentelijk financieel beheerder, secretaris van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en ontvanger van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn deeltijds kunnen worden uitgeoefend, en houdende vaststelling van sommige gevallen waarin de ambten van gemeentelijk financieel beheerder en van ontvanger van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kunnen worden uitgeoefend door een gewestelijke ontvanger

Bestuurlijk toezicht

- toezichtregeling op de gemeenten is opgenomen in het gemeentedecreet van 15 juli 2005
- toezichtregeling op de provincies is opgenomen in het provinciedecreet van 9 december 2005
- toezichtregeling op de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden is opgenomen in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking
- besluit van de Vlaamse Regering van 29 juli 1987 houdende aanduiding van de Gewestcommissaris en zijn afgevaardigden zoals voorzien in het decreet van 1 juli 1987 betreffende de werkwijze van,

de controle op en de vaststelling van het ambtsgebied van intercommunales

- toezichtregelingen, opgenomen in de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn
- toezichtregelingen, opgenomen in de Nieuwe Gemeentewet wat de gemeente Voeren betreft
- besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2006 houdende vaststelling van de tuchtprocedure voor het statutair gemeentepersoneel in uitvoering van de artikelen 129, 136 en 143 van het gemeentedecreet en voor het statutair provinciepersoneel in uitvoering van de artikelen 125, 132 en 139 van het provinciedecreet
- besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2006 houdende vaststelling van de samenstelling, de vergoeding van de leden en de werking van de beroepscommissie voor tuchtzaken in uitvoering van het artikel 138 van het gemeentedecreet en 134 van het provinciedecreet
- toezichtregels, opgenomen in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erediens-

Statuut mandataris

- besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2007 houdende het statuut van de lokale en de provinciale mandataris

Fondsen

- decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaamse Gemeentefonds
- decreet van 29 april 1991 betreffende het Vlaams Provinciefonds
- decreet van 13 december 2002 tot vast-

stelling van de regels inzake de werking en de verdeling van het Vlaams Stedenfonds

Fiscaliteit

- wet van 24 december 1996 betreffende de vestiging en de invordering van de provincie- en gemeentebelastingen
- koninklijk besluit van 12 april 1999 tot bepaling van de procedure voor de gouverneur of voor het college van burgemeester en schepenen inzake bezwaarschrift tegen een provincie- of gemeentebelasting

Vorming

- besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004 tot vaststelling van de voorwaarden en de regels inzake de toekenning van subsidies voor vormingsinitiatieven voor lokale mandatarissen, ambtenaren en topambtenaren

Onteigeningen

- besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 1991 inzake onteigeningen ten algemene nutte ten behoeve van de gemeenten, de provincies, intercommunale verenigingen en de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen

Erediensten

- decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten
- keizerlijk decreet van 30 december 1809 op de kerkfabrieken
- wet van 4 maart 1870 op het tijdelijke der erediensten
- besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2005 houdende vaststelling

van de criteria voor de erkenning van de plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten

- besluit van de Vlaamse Regering van 13 oktober 2006 houdende het algemeen reglement op de boekhouding van de besturen van de erkende erediensten en van de centrale besturen van de erkende erediensten

Begraafplaatsen en lijkbezorging

- decreet van 16 januari 2004 betreffende de begraafplaatsen en de lijkbezorging
- besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 tot organisatie, inrichting en beheer van begraafplaatsen en crematoria
- besluit van de Vlaamse Regering van 21 oktober 2005 tot bepaling van de voorwaarden waaraan een doodskest of een ander lijkomhulsel moet beantwoorden
- besluit van de Vlaamse Regering van 24 februari 2006 tot vaststelling van de wijzen van lijkbezorging, de asbestemming en de rituelen van de levensbeschouwing voor de uitvaartplechtigheid die kunnen opgenomen worden in de schriftelijke kennisgeving van de laatste wilsbeschikking die aan de ambtenaar van de burgerlijke stand kan overgemaakt worden

Verkiezingen

- Gemeentekieswet van 4 augustus 1932
- wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen
- Algemeen Kieswetboek
- wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming
- wet van 18 december 1998 tot organisatie van de geautomatiseerde stemopneming door middel van een systeem voor

optische lezing en tot wijziging van de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming

- wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden, de districtsraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn. Deze wet wordt opgeheven voor zover het de verkiezing van de provincieraden, de gemeenteraden en de districtsraden betreft (artikel 66 Kiesdecreet van 10 februari 2006).
- wet van 19 maart 2004 betreffende de toekenning van het actief kiesrecht bij de gemeenteraadsverkiezingen aan vreemdelingen
- decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de controle van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen voor de verkiezing van het Vlaams Parlement, de provincieraden, de gemeenteraden en de districtsraden
- decreet van 18 mei 1994 houdende regeling van het taalgebruik bij de verkiezingen

Openbaarheid van bestuurshandelingen

- decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur
- besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 tot oprichting van de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie

Stedenbeleid

- decreet van 13 december 2002 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van het Vlaams Stedenfonds

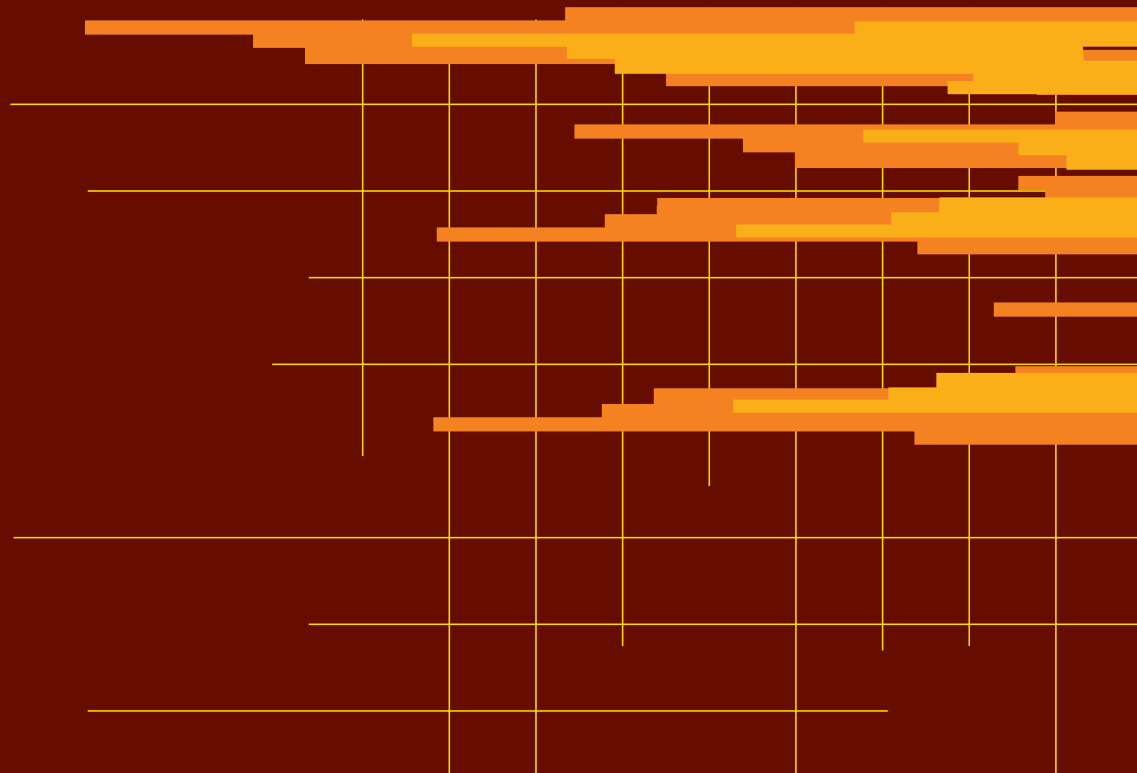
- besluit van de Vlaamse Regering van 17 januari 2003 tot uitvoering van het decreet van 13 december 2002 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van het Vlaams Stedenfonds.
- decreet van 22 maart 2002 houdende de ondersteuning van stadsvernieuwingsprojecten
- besluit van de Vlaamse Regering van 16 maart 2007 betreffende de subsidiëring van stadsvernieuwingsprojecten

Inburgering

- decreet van 28 februari 2003 betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid
- besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2006 betreffende de uitvoering van het Vlaamse inburgeringsbeleid
- decreet van 28 april 1998 inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden
- besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2002 betreffende de erkenning en subsidiëring van de centra en diensten voor het Vlaamse minderhedenbeleid
- besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2000 houdende de subsidiëring van de verwerving, de inrichting, de renovatie en de uitbreiding van woonwagenterreinen voor woonwagenbewoners

Deel 3

Adresbestanden

The image shows a large graphic consisting of a grid of thin lines. Overlaid on this grid are several horizontal bars of varying lengths and colors, ranging from light yellow to dark orange. The bars are positioned at various heights and lengths, creating a complex, abstract pattern that suggests a data visualization or a stylized table structure. The overall aesthetic is modern and minimalist, with a focus on geometric shapes and a warm color palette.

Op www.vlaanderen.be/binnenland kunt u in de rubriek *Wie is wie* (knop links onderaan) terecht voor bijkomende contactgegevens van het agentschap. In de trefwoordenlijst vindt u per taak/bevoegdheid van het agentschap de desbetreffende contactpersoon.

Agentschap voor Binnenlands Bestuur: Wie is wie?

Administrateur-generaal: **Guido Decoster**

Team administrateur-generaal

tel: 02 553 39 26

fax: 02 553 43 01

e-mail: binnenland@vlaanderen.be

adres: Boudewijnlaan 30 bus 70, 1000 Brussel

CENTRALE AFDELINGEN

Afdeling Beleid Binnenland, Steden en Inburgering

Algemeen directeur: **Sami Souguir** (gedetacheerd)

Piet Van der Plas (dienstdoend)

tel: 02 553 43 25

fax: 02 553 43 04

e-mail: binnenland@vlaanderen.be

adres: Boudewijnlaan 30 bus 70 1000 Brussel

Team Stedenbeleid

Monique De Ceuster

tel: 02 553 40 29

fax: 02 553 40 31

e-mail: info@thuisindestad.be

adres: Boudewijnlaan 30 bus 70 1000 Brussel

Team Diversiteit

Teamverantwoordelijke: **Luus Heyligen**

tel: 02 553 33 12

fax: 02 553 43 01

e-mail: diversiteit@vlaanderen.be

adres: Boudewijnlaan 30 bus 70, 1000 Brussel

Team Inburgering

Teamverantwoordelijke: **Annemie Degroote**

tel: 02 553 32 53

fax: 02 553 43 01

e-mail: inburgering@vlaanderen.be

adres: Boudewijnlaan 30 bus 70, 1000 Brussel

Afdeling Organisatie en Beheer van het Agentschap*Afdelingshoofd:* **Tom Doesselaere** (dienstdoend)

tel: 02 553 40 12

fax: 02 553 43 03

e-mail: binnenland@vlaanderen.be, binnenland-verkiezingen@vlaanderen.be

adres: Boudewijnlaan 30 bus 70 1000 Brussel

Afdeling Lokale en Provinciale Besturen – Financiën en Personeel*Afdelingshoofd:* **Johan Ide**

tel: 02 553 40 03

fax: 02 553 40 02

e-mail: binnenland-personeel@vlaanderen.be, binnenland-financies@vlaanderen.be

adres: Boudewijnlaan 30 bus 70 1000 Brussel

Team e³pos**Johan Ide**

tel: 02 553 40 03

fax: 02 553 40 02

e-mail: e3pos@vlaanderen.be

adres: Boudewijnlaan 30 bus 70 1000 Brussel

Team Gesubsidieerde Infrastructuur*Directeur:* **Ing. Jan Baeyens**

tel: 02 553 75 62

fax: 02 553 75 25

e-mail: gesubsidieerdeinfrastructuur@vlaanderen.be

adres: Boudewijnlaan 30 bus 70, 1000 Brussel

Afdeling Lokale Besturen en Provincies – Regelgeving en Werking*Afdelingshoofd:* **Rudy Janssens**

tel: 02 553 39 70

fax: 02 553 39 52

e-mail: binnenland-juridisch@vlaanderen.be

adres: Boudewijnlaan 30 bus 70 1000 Brussel

Evert Van Walle, regeringscommissaris bij de verenigingen van gemeenten

tel: 02 553 43 11

fax: 02 553 43 04

e-mail: binnenland-intercommunales@vlaanderen.be

adres: Boudewijnlaan 30 bus 70 1000 Brussel

PROVINCIALE AFDELINGEN**Afdeling binnenlands bestuur Antwerpen***Afdelingshoofd: Guido Peeters*

tel: 03 240 51 19

fax: 03 240 53 77

e-mail: binnenland.antwerpen@vlaanderen.be

adres: Koningin Elisabethlei 22-24, 2018 Antwerpen

Afdeling binnenlands bestuur Limburg*Afdelingshoofd: Willy Honings*

tel: 011 23 81 14

fax: 011 23 81 10

e-mail: binnenland.limburg@vlaanderen.be

adres: Universiteitslaan 1, 3500 Hasselt

Afdeling binnenlands bestuur Oost-Vlaanderen*Afdelingshoofd: Riet Zegers*

tel: 09 267 81 23

fax: 09 267 81 98

e-mail: binnenland.oostvlaanderen@vlaanderen.be

adres: Gouvernementstraat 1, 9000 Gent

Afdeling binnenlands bestuur Vlaams-Brabant*Afdelingshoofd: Nicole Pijpops*

tel: 016 26 90 06

fax: 016 26 90 00

e-mail: binnenland.vlaamsbrabant@vlaanderen.be

adres: Philipssite 5, 1ste verdieping, 3001 Leuven

Afdeling binnenlands bestuur West-Vlaanderen*Afdelingshoofd: Bruno Vanmarcke*

tel: 050 40 56 36

fax: 050 40 56 48

e-mail: binnenland.westvlaanderen@vlaanderen.be

adres: Burg 4, 8000 Brugge

COLOFON**Samenstelling**

Agentschap voor Binnenlands Bestuur
Vlaamse overheid
Boudewijnlaan 30, bus 70
1000 Brussel

Depotnummer

D/2008/3241/094

Verantwoordelijke uitgever

Guido Decoster, administrateur-generaal

Vormgeving en druk

Antilope, Lier